

Tingsryds
kommun

Översiktsplan för Tingsryds kommun

Granskningsförslag 2025-10-10

Förord

Tingsryds kommun – Där livet är härligt! Tingsryds kommun är en fantastisk kommun att bo och verka i. En hållbar och levande landsbygdskommun med närhet till vatten, natur och kultur. Det finns mycket att se och uppleva. Fiskesjöar, cykel- och vandringsleder och naturreservat för att nämna några exempel. Här finns ett rikt och aktivt föreningsliv och ett framgångsrikt näringsliv.

Översiktsplanen ska bidra till en tydlig politisk viljeinriktning och grund för fortsatt arbete inom frågor som berör mark- och vattenanvändning. Planen ska även bidra till en tydlighet bland invånare och företagare. Inte minst i samband med förfrågningar om nyetableringar och bostadsutveckling. Målet är att ha en hållbar bebyggelseutveckling där vi tar hänsyn till både ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter. Genom att fortsätta främja en flerkärnig struktur där tätorterna kompletterar varandra och prioritera utveckling längs kommunens kommunikationsstråk kan tätorterna och landsbygden utvecklas i samspel med varandra. Det skapar förutsättningar för att hela kommunen utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. Med översiktsplanens intentioner kan vi säkerställa en levande landsbygd med tillgång till rent vatten, fin natur och goda livsvillkor för djur och människor, vilket skapar förutsättningar för en attraktiv livsmiljö. Det bidrar även till att fler människor och företagare väljer att etablera sig och flytta till kommunen.

För Tingsryds kommun är det viktigt med delaktighet. Därför har vi inhämtat synpunkter från medborgare, företag och föreningar. Vi hoppas och tror att vi har lyckats fånga allt det som vi som bor i Tingsryds kommun vill få fram i en översiktsplan. Vi har även arbetat med att förstå vad de som ännu inte bor och verkar här vill ha för att de ska vilja att göra det i framtiden.

Den översiktliga planeringen är en kontinuerlig process som ständigt utvecklas. Vi vet inte idag vad framtiden kommer att ställa för krav på oss, vilka behov vi kommer att ha och hur vi ska lösa dem. Detta är givetvis en mycket stor utmaning, där mycket kan hända på vägen. Men det är nu vi lägger grunden och banar vägen för framtiden. Den här översiktsplanen ska vara en grund i en föränderlig framtid och är öppen för nya utmaningar. För att översiktsplanen ständigt ska hållas aktuell och uppnå sitt syfte behöver den fortsatt utvecklas och uppdateras.

Åke Nyberg

Kommunstyrelsens ordförande

Innehållsförteckning

Inledning	4	Riksintressen och andra värden	50	Skogs- och jordbruk	73
Vad är en översiktsplan	5	Riksintressen	51	Skogsbruk	73
Kommunala beslut	5	Riksintresse yrkesfisket	51	Jordbruk	73
Process	6	Riksintresse friluftsliv	52	Kommunala hänsynsområden	76
Uppföljning	6	Riksintresse kulturmiljövård	52	Teknisk försörjning	77
Innehåll	6	Riksintresse kommunikationer	53	Kommunalt vatten och avlopp	77
Vanliga frågor	7	Riksintresse totalförsvarets militära del	54	Enskilt vatten och små avlopp	78
Medverkande	7	Riksintresse totalförsvarets civila del	54	Dagvatten	78
Utgångspunkter	8	Riksintresse naturvård	55	Energiproduktion och energiförsörjning	79
Globala utgångspunkter	9	Natura 2000-område	55	Miljö kvalitetsnormer	83
Nationella utgångspunkter	9	Riksintresse rörligt friluftsliv	56	Miljö kvalitetsnormer för vatten	83
Regionala utgångspunkter	10	Riksintresse skyddade vattendrag	56	Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten	85
Kommunala utgångspunkter	11	Angränsade riksintressen	57	Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft	85
Förutsättningar	12	Naturmiljö	58	Hälsa och säkerhet	86
Utvecklingsinriktning	14	Nationalpark	58	Krisberedskap och civilt försvar	86
Övergripande principer	15	Naturreservat	58	Miljöfarliga verksamheter	87
Bebyggelse	16	Naturminne	58	Förorenad mark	87
Natur och friluftsliv	18	Biotopskyddsområde	60	Farligt gods	87
Kommunikationer	19	Naturvårdsavtal	60	Buller	89
Mark- och vattenanvändning	21	Sumpskog	60	Radon	89
Bebyggelse	24	Strandskydd	62	Ras, skred och erosion	90
Transportinfrastruktur	26	Landskapsbildsskydd	62	Invasiva arter	91
Grön- och blåstruktur	28	Naturvårdsprogram	62	Klimat	93
Landsbygd	30	Våtmarker	64	Höga flöden och skyfall	93
Tätorter	33	Ramsar-områden	64	Varmare klimat	94
Tingsryd	35	Särskilt värdefullt vatten	64	Mellankommunala frågor	95
Väckelsång	38	Vattenskyddsområde	64	Konsekvenser	97
Ryd	40	Opåverkade områden	66	Hållbarhetsbedömning	98
Rävemåla	42	Djur- och växtskyddsområde	66	Barnkonsekvenser	98
Urshult	44	Hotade djur- och växtarter	66	Dialog	99
Linneryd	46	Kulturvärden	67	När kan jag lämna synpunkter?	100
Konga	48	Kulturmiljö	67	Hur lämnar jag synpunkter?	100
		Regionalt kulturmiljöprogram	67	Fysiska möten	100
		Kommunalt kulturmiljöprogram	67		
		Kulturhistorisk inventering	69		
		Fornlämningar	70		
		Kyrkliga kulturminnen	70		
		Byggnadsminnen	72		
		Vattenanknutna kulturmiljöer	72		

DÄR
LIVET ÄR
HÄRLIGT

Inledning

I det inledande kapitlet beskrivs vad en översiktsplan är, hur översiktsplanen är uppbyggd och hur översiktsplanen har tagits fram.

Vad är en översiktsplan

Översiktsplanen är ett strategiskt styrdokument som visar den långsiktiga viljeinriktningen av kommunens mark- och vattenanvändning. Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell kommuntäckande översiktsplan. Syftet är att ge vägledning i hur kommunen ska användas, utvecklas och bevaras för att uppnå en attraktiv och hållbar kommun. Med översiktsplanen skapas en helhetsbild för hur funktioner hänger samman och strukturen för bebyggelse, trafiksystem och grönska. Översiktsplanen ska spegla kommunens viljeinriktning och lägga grunden för hur den fysiska miljön ska utvecklas framöver.

Översiktsplanen fungerar även som dialogverktyg mellan stat och kommun. I översiktsplanen redovisas avvägningar mellan olika allmänna intressen, hur riksintressen ska tillgodoses, hur miljö kvalitetsnormer ska följas samt en redovisning av konsekvenser som förslaget kan ge upphov till.

Översiktsplanen är kommunövergripande och berör i vissa fall även mellankommunala och regionala frågor. I översiktsplanen görs avvägningar mellan allmänna intressen och det beskrivs vad som behöver tas hänsyn till i den kommande planeringen. I Tingsryds kommuns översiktsplan är både kommunägd och privatägd mark inkluderad. Syftet är att visa på en långsiktigt hållbar markanvändning och en användning av marken som den är mest lämpad för. Även om en yta är utpekad som utvecklad markanvändning krävs initiativ från markägaren och efterföljande beslut från kommunen för att förverkliga utvecklingen.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men vägledande för efterföljande planering och beslut. Översiktsplanen ska ge stöd för kommunens arbete med detaljplanering och bygglov i enlighet med plan- och bygglagen. Planen ska även vara vägledande för regional och statlig planering, samt vägledande när kommunen eller andra myndigheter fattar beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen. En översiktsplan har därmed inte en direkt genomförandefas, utan det är genom kommande planering och projekt som förslaget blir genomfört.

I bilden nedan kan du se hur planeringssystemet hänger samman och förhåller sig till varandra. På den nationella nivån ges ramar för den fysiska planeringen genom nationella mål och genom riksintressen. På den regionala nivån är den regionala utvecklingsstrategin vägledande för översiktsplanens utformning. Kommunen ansvarar för planläggningen av mark- och vattenområden där översiktsplanen är ett paraply för kommunens planarbete med strategiska planer, planprogram, detaljplaner och bygglov. En detaljplan reglerar ett eller flera kvarter och är ett juridiskt bindande dokument. Det innebär att man måste följa detaljplanen för att få bygglov på ett planlagt område.

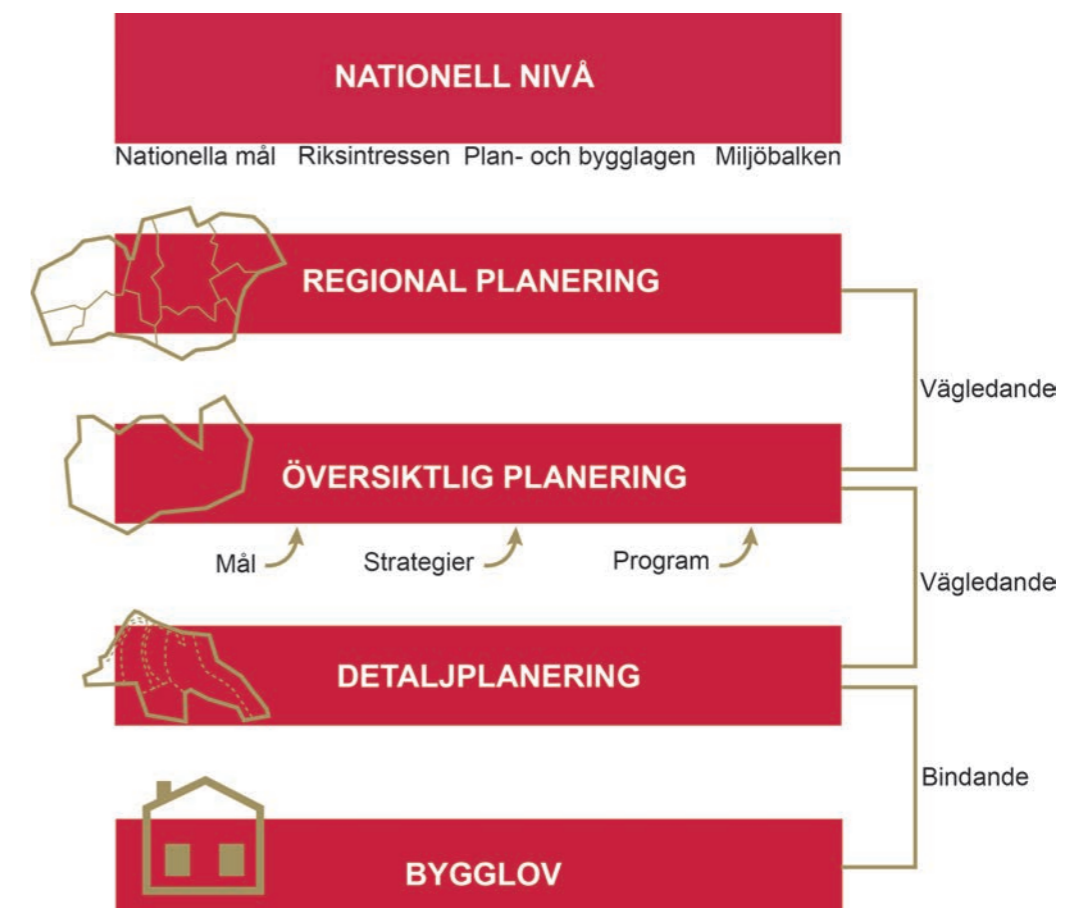
Kommunala beslut

År 2021 tog kommunfullmäktige beslut att ta fram en ny översiktsplan. Bakgrunden till beslutet grundar sig i behovet av en utvecklingsinriktning och en ny mark- och vattenanvändningskarta. Gällande översiktsplan "Översiktsplan 2030" saknar en tydlig och heltäckande mark- och vattenanvändningskarta som ska vara vägledande i kommande planering och beslut.

För att göra översiktsplanen mer lättillgänglig och användbar för efterföljande processer finns också behov av att ta fram en digital översiktsplan. En digital översiktsplan effektiviserar

framtida översiktsplanering och förenklar arbetet med kontinuerlig översiktlig planering där den digitala översiktsplanen i större utsträckning kan utvecklas och hållas aktuell.

I den nya översiktsplanen arbetas de fördjupade översiktsplanerna för Tingsryd och Ryd tätort in i den digitala översiktsplanen. Det bidrar till ett sammanhängande dokument som är mer lättöverskådligt. **Det innebär att de fördjupade översiktsplanerna för Tingsryd och Ryd upphävs i samband med att förslag till ny översiktsplan antagits och vunnit laga kraft.**

Process

Arbetet med att ta fram en översiktsplan styrs av plan- och bygglagen. Processen ska följa olika steg som består av samråd, granskning och antagande.

Kommunen påbörjade arbetet med översiktsplanen i juni 2021 efter att Kommunfullmäktige beslutat att en ny översiktsplan ska tas fram. Såväl politiker som tjänstepersoner från olika förvaltningar har involverats aktivt under processens gång. Dialog är en viktig del av processen och därför har vi bjudit in invånare, näringsliv, angränsande kommuner, organisationer och statliga myndigheter att lämna synpunkter på förslaget.

De gällande fördjupade översiktsplanerna för Tingsryd (2013) och Ryd (2014) har till stor del implementerats i förslaget. I samband med att dessa togs fram har även dialog skett med ovanstående parter.

Översiktsplanen är just nu på granskning. Granskningen är det andra tillfället för att ta del av översiktsplanen och lämna synpunkter på förslaget. Nästa steg i processen är att bearbeta och revidera översiktsplanen efter inkomna synpunkter. Du kommer att kunna ta del av inkomna synpunkter och hur kommunen tagit ställning till dessa i en så kallad granskningsredogörelse.

Uppföljning

När översiktsplanen är antagen fortsätter arbetet med att genomföra uppsatta mål och strategier i översiktsplanen. I takt med att olika utvecklingsprojekt genomförs och planeringsförutsättningar förändras finns också behov av att följa upp och utveckla översiktsplanen.

Som ett sätt att arbeta kontinuerligt med den översiktliga planeringen ska kommunen ta fram en planeringsstrategi. En planeringsstrategi ska enligt plan- och bygglagen antas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter ett ordinarie val. I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av

betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Planeringsstrategin i sig innebär ingen ändring av översiktsplanen utan ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell, det vill säga även inklusive eventuella ändringar för en viss del av kommunen och tillägg avseende ett visst allmänt intresse.

Innehåll

Kommunen har valt att ta fram en digital översiktsplan som utgörs av en kartberättelse där texten och den interaktiva kartan ska läsas parallellt. För att underlätta för de som inte kan ta del av översiktsplanen digitalt finns även översiktsplanen att läsa i PDF-format på hemsidan, medborgarkontoret och kommunens bibliotek.

Planen är indelad i olika kapitel.

I kapitel 1 Inledning kan du ta del av vad en översiktsplan är samt hur processen med att ta fram en översiktsplan går till. Du kan även få en inblick i hur översiktsplanen är uppbyggd.

I kapitel 2 Utgångspunkter kan du ta del av hur översiktsplanen förhåller sig till kommunens vision och mål samt nationella och regionala mål, planer och program.

I kapitel 3 Utvecklingsinriktning kan du ta del av kommunens övergripande utvecklingsinriktning vad gäller bebyggelse, grön- och blåstruktur samt kommunikationer.

I kapitel 4 Mark- och vattenanvändning kan du ta del av hur kommunen tänker kring den framtida mark- och vattenanvändningen avseende bebyggelse, transportinfrastruktur, grön- och blåstruktur samt landsbygd på en mer detaljerad nivå.

I kapitel 5 Tätorter kan du ta del av hur kommunen tänker kring den framtida mark- och vattenanvändningen i respektive tätort. Du kan även ta del av vilka ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenserna som uppstår av översiktsplanens genomförande liksom de konsekvenser som skulle uppstå om vi inte väljer att genomföra översiktsplanen. I kartan kan du ta del av ställningstagande kopplat till specifika geografiska områden. Där framgår också vad vi behöver ta hänsyn till i den fortsatta planeringen.

I kapitel 6 Riksintressen och andra värden kan du ta del av olika statliga hänsynsfrågor som måste beaktas i planeringen, så som riksintressen, natur- och kulturmiljö. Inom de olika hänsynsområdena finns ställningstaganden som ska beaktas i den fortsatta planeringen. De flesta av områdena redovisas även i kartan. Kartmaterialet är inhämtat 2025.08.14. För uppdaterat kartmaterial hänvisa till respektive myndighet.

I kapitel 7 Kommunala hänsynsområden kan du ta del av kommunala hänsynsfrågor som måste beaktas i planeringen, så som vatten- och avlopp, energiproduktion och ett förändrat klimat. Inom de olika hänsynsområdena finns ställningstaganden som ska beaktas i den fortsatta planeringen. De flesta av områdena redovisas även i kartan. Kartmaterialet är inhämtat 2025.08.14. För uppdaterat kartmaterial hänvisa till respektive myndighet.

I kapitel 8 Konsekvenser kan du ta del av de övergripande ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenserna som uppstår av översiktsplanens genomförande liksom de konsekvenser som skulle uppstå om vi inte väljer att genomföra översiktsplanen.

I avsnitt 9 Dialog kan du ta del av hur och när du kan tycka till och lämna synpunkter om översiktsplanen.

Vanliga frågor

Vem fattar beslut?

Kommunstyrelsen tar beslut om att översiktsplanen ska skickas ut på samråd och granskning. Kommunfullmäktige tar beslut om att planen ska antas.

Om översiktsplanen inte är juridiskt bindande, varför är den då så viktig?

En översiktsplan är ett instrument för kommunens politiska majoritet att förmedla sina visioner och uppfattningar om kommunens kommande utveckling. Den fungerar på så sätt som en vägledning för hur kommunen ska utformas. För att en översiktsplan ska kunna vara vägledande är det viktigt att den innehåller tydliga målbilder och strategier, men även ställningstaganden som går att förankra i kommunens detaljplanering, som är juridiskt bindande.

Kan en översiktsplan överklagas?

Då en översiktsplan inte är juridiskt bindande kan inte själva innehållet i

översiktsplanen överklagas. Däremot kan överklagan ske på formella grunder om det finns brister i handläggningen. Beslutet om att anta översiktsplanen kan överklagas från den dag beslutet om antagande läggs ut på kommunens digitala anslagstavla. För den som överklagar rätt i högre instans, kan ett eller flera skeden i översiktsplaneprocessen komma att göras om. Överklaganden prövas av förvaltningsrätten, kammarrätten och sista instans Högsta förvaltningsdomstolen, så kallad laglighetsprövning.

När börjar man bygga?

Eftersom översiktsplanen inte är juridiskt bindande måste bebyggelsen föregås av detaljplaner eller bygglov. Det finns många frågor kvar att utreda innan vi kan ta ställning till hur marken faktiskt ska användas. För att ändra markanvändningen krävs även initiativ från markägaren eller annan intressent.

Medverkande

Arbetet med att ta fram översiktsplanen har bedrivits av Miljö- och byggnadsförvaltningen i samverkan med övriga kommunala förvaltningar och bolag. Kommunstyrelsen har varit politisk styrgrupp och varit delaktiga vid utformningen av samtliga delar av översiktsplanen. Under projektets gång har vi även samverkat med det lokala näringslivet. **Under samråd och granskning får allmänheten, myndigheter m.fl. möjlighet att påverka översiktsplanens innehåll.**

Översiktsplan för Tingsryds kommun

Välkommen till Tingsryds Översiktsplan!
Klicka på någon av bilderna för att ta del av förslaget.

1 Inledning

2 Utgångspunkter

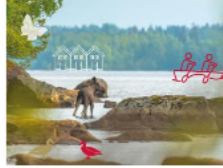
3 Utvecklingsriktning

4 Mark- och vattenanvändning

5 Tätorter

6 Rikstresnen och andra värden

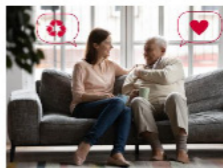
7 Kommunala hänsynsområden

8 Konsekvenser

9 Alla kartor

10 Dialog

Klicka här för att ta del av den [digitala översiktsplanen](#)

Utgångspunkter

Här redovisas hur översiktsplanen förhåller sig till kommunens vision och mål samt nationella och regionala mål, planer och program.

2

Globala utgångspunkter

Globala målen

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De globala målen har i sin tur 169 delmål och drygt 230 globala indikatorer för hur arbetet ska genomföras och följas upp.

Bild 4. Globala målen

Nationella utgångspunkter

Nationella miljö kvalitetsmål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

Bild 5. Nationella miljö kvalitetsmål

Regionala utgångspunkter

Regionala mål

Länsstyrelsen i Kronoberg har fastställt regionala miljömål för år 2021-2030. Miljömålen är indelade i fyra temaområden: Landskap, Livsmiljöer, Klimat och energi samt Konsumtion.

Regionala styrdokument

Nedan listas de regionala program och strategier mm som ligger till grund för översiktsplanen.

- Cykla i Gröna Kronoberg, 2018
- Framtidens Kronoberg i Världen, 2024 (Regional utvecklingsstrategi)
- Förvaltningsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt, 2022-2027
- Klimat- och sårbarhetsanalys Länsstyrelsen Kronobergs län 2022-2026
- Kronobergs miljömål 2021-2030
- Länstransportplan för Region Kronobergs län 2022-2033
- Regional klimatanpassningsplan Kronobergs län 2024-2028, 2024
- Regional handlingsplan för grön infrastruktur, 2018
- Regionalt kulturmiljöprogram, 2012
- Regional risk- och sårbarhetsanalys, Krisberedskap i Kronobergs län 2018
- Regional skogsstrategi för Småland, 2018
- Kronobergs livsmedelsstrategi, 2016
- Kronobergs natur, 1989 (Naturvårdsprogram)
- Trafikförsörjningsprogram Region Kronoberg 2021- 2030
- Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län, 2012
- Vägen framåt – Åtgärdsprogram för miljömålen 2019-2025
- Vägen till levande kulturmiljöer 2021-2025, Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län

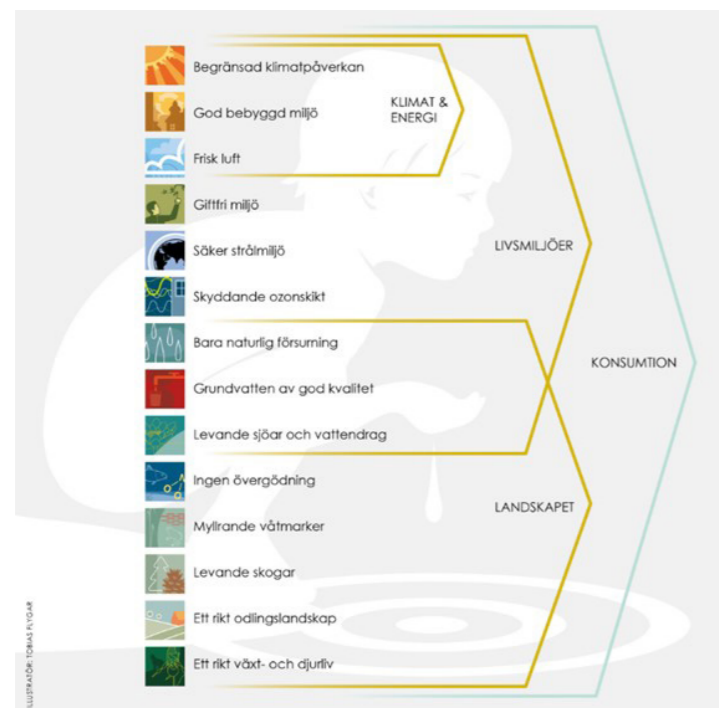

Bild 6. Regionala Mål

Utvecklingsstrategi

Framtidens Kronoberg i Världen är Kronobergs läns regionala utvecklingsstrategi. Målbilden handlar om att säkerställa ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg till 2035. Målbilden är uppdelad i fyra strategiska långsiktiga prioriteringar:

- Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet
- Kompetensförsörjning som främjar utveckling och omställning
- Den kronobergska handlingskraften och entreprenörskapet växlas upp
- Infrastruktur som stärker Kronobergs position i Sydsverige

Till varje prioritering finns en målbild för området, önskade förflyttningar och punkter som beskriver hur vi aktörer i länet behöver agera för att uppnå områdets målbild.

Utforskande kraftsamlingar kompletterar de fyra långsiktiga prioriteringarna. De belyser frågor där vi behöver gå samman på nya sätt och över gränser och ska ge lärdomar till de långsiktiga prioriteringarna. Kraftsamlingarna handlar om att stärka närheten till Europa, stärka bygdernas boendattraktivitet, skapa världens första fossilfria skogsvarukedja samt skapa förutsättningar för barn och unga att möta sin framtid.

Bild 7. Utvecklingsstrategi

Kommunala utgångspunkter

Tingsryds kommun har 2021 antagit en vision:

”Tingsryds kommun är en attraktiv, hållbar och levande landsbygdskommun. Vi är engagerade och stolta, har ett framgångsrikt näringsliv och ett aktivt förenings- och idrottsliv. Här lever vi tillsammans med god livskvalitet och bidrar gemensamt till en plats där barn och unga utvecklas.”

Översiktsplanen ska bidra till att visionen uppnås genom att verka för en genomtänkt och hållbar mark- och vattenanvändning.

Kommunala mål

Kommunfullmäktige har formulerat ett antal övergripande mål som vara gällande under mandatperioden:

- Tingsryds kommuns skolor erbjuder inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet.
- Tingsryds kommun tillgodoser och säkerställer god tillgång till rent vatten.
- Tingsryds kommun tar sitt klimatansvar och möjliggör god tillgång till hållbar och modern energi.
- Tingsryds kommun skapar förutsättningar för hälsosamma liv och främjar god livskvalitet för alla åldrar.
- Tingsryds kommun möjliggör genom innovativa lösningar en välfungerande infrastruktur och ett framgångsrikt näringsliv.

Kommunala styrdokument

Nedan listas de kommunala program och strategier mm som ligger till grund för översiktsplanen

- Belysningsstrategi, 2019
- Bostadsförsörjningsprogram, 2021

- Bostadsförsörjningsstrategi, 2021
- Cykelplan 2022-2026
- Föreskrifter för vattenskyddsområden
- **Handlingsplan för invasiva främmande arter Tingsryds kommun, 2024**
- **Handlingsplan för förorenade områden i Tingsryds kommun**
- **Handlingsplan skogsstrategi, 2025**
- **Klimatanpassningsplan, 2025-2032**
- Kulturhistorisk inventering av Tingsryds centrum, 2013
- Kulturmiljöprogram för Tingsryds kommun, 1992
- Kulturplan, 2022-2024
- Miljöprogram, 2022-2027
- Nödvattenplan, 2024
- Näringslivsstrategi, 2018-2030
- Planprogram för Mårslycke, 2021
- Potential för restaurering av våtmarker i Tingsryds kommun, 2024
- Påväg mot ett Småland utan avfall, 2020–2025
- **Skogspolicy, 2024**
- Strategi för utveckling av laddinfrastruktur, 2022
- Tematiskt tillägg landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), 2012
- Tematiskt tillägg vindkraft i Tingsryd, 2011
- Tillgänglighetsplan, 2006
- Trafiksäkerhetsprogram, 2007
- Trafikutredning Tingsryd, 2021
- VA-plan, 2020
- VA-policy, 2019

Aktuella tillägg till översiktsplanen

Följande tematiska översiktsplaner är en del av den kommunomfattande översiktsplanen och gäller parallellt med denna. Vissa delar tas upp i översiktsplanen, men för hela innehållet hänvisas till de tematiska planerna. Några konflikter mellan dessa dokument och den nya översiktsplanen finns och presenteras under respektive avsnitt i översiktsplanen.

När kommunfullmäktige har antagit den nya översiktsplanen så kommer den att ersätta vår gällande **översiktsplan, Översiktsplan 2030, samt de fördjupade översiktsplanerna för Tingsryd och Ryd**. Översiktsplanen kommer att fungera som ett övergripande och samlande dokument för övriga gällande översiktsplaner inom kommunens yta som du kan se nedan.

LIS

LIS-områden i Tingsryd är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen som antogs år 2011. LIS-planen redovisar två typer av utvecklingsområden i strandnära lägen, dels för bebyggelse och dels för det rörliga friluftslivet.

Det finns behov av att revidera LIS-planen eftersom kommunen har som mål att underlätta byggnation på landbyggen. Det har även framkommit att enstaka områden som redovisas i LIS-planen behöver anpassas eller tas bort med anledning av att marken är olämplig för utbyggnad.

Framöver kan även lagstiftningen kring strandskydd förändras. Förändras lagstiftningen behöver även det beaktas.

När LIS-planen reviderats ska det nya förslaget implementeras i översiktsplanen.

Vindkraft

Vindkraft i Tingsryd är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen som antogs år 2011. Planens syfte är att utgöra underlag för en strukturerad utbyggnad av vindkraften i Tingsryd kommun.

Kommunen har tagit beslut om att ta fram en ny vindkraftsplan för Tingsryds kommun. **Då dagens verk avviker betydligt i höjd från angivelser i vindkraftsplanen behöver kartan över olämpliga, lämpliga och prioriterade områden för vindkraft ses över.** Arbetet är dock vilande i avvaktan på en pågående statlig utredning. Vindkraftsplanen gäller därmed tills vidare.

När vindkraftsplanen reviderats ska det nya förslaget implementeras i översiktsplanen.

Förutsättningar

Befolkningsutveckling

Invånarna i Kronobergs län har sedan 1968 ökat med 25 % vilket är i nivå med genomsnittet i riket. I Tingsryds kommun har invånarantalet sedan 2016 legat stabilt på ca 12 300 invånare. Historiskt sett har det varit en tydlig minskning i antalet invånare.

Cirka 38 procent av kommunens invånare bor på landsbygden (enligt Statistiska centralbyrån). Tingsryds tätort är den största tätorten i kommunen, därefter följer Ryd, Urshult, Väckelsång, Linneryd, Konga och Rävemåla.

De tydligaste trenderna avseende befolkningsutveckling i kommunen är:

- Negativt födelseöverskott, då färre personer föds än vad som avlider.
- Inflyttning av EU-medborgare till villor i tätort och på landsbygd.
- Stor inflyttning till centralorten från övriga områden i kommunen.
- Nettoinflyttning från utlandet till områden där lägenheter finns.
- Nettoutflyttning inom länet till i huvudsak Växjö. Det handlar främst om utlandsfödda samt ungdomar som flyttar vidare för arbete eller studier.
- Liksom riket i helhet har Tingsryds kommun en ökad andel äldre befolkning.

Bostadsförsörjningsbehov

I Tingsryds kommuns bostadsförsörjningsprogram anges kommunens demografiska förutsättningar samt riktlinjer för bostadsförsörjning. Med utgångspunkt i den nya lagstiftningen ska en handlingsplan för bostadsförsörjning tas fram.

Kommunen står inför en stor andel äldre befolkning. Den äldre befolkningen bor till stor del fortfarande i småhus, och det kan under de kommande åren finnas ett behov för dem att ändra sin boendesituation till lättskötta lägenheter eller trygghetsboende. Det innebär att kommunen särskilt behöver utveckla denna typ av boende samt främja privata utvecklingsinitiativ. På så sätt kan småhus i större utsträckning frigöras för barnfamiljer.

Det finns planlagd mark för bostäder, i olika utsträckning, i samtliga tätorter. I dagsläget bedöms tillgången till kommunala lägenheter motsvara efterfrågan.

Pandemin har sannolikt medfört ändrade boendepreferenser när många delvis kan arbeta hemifrån. Fler förväntas acceptera längre pendlingsresor för att få hög livskvalitet med god boendemiljö i en mindre ort eller på landsbygden samtidigt som en större stads utbud av arbetsplatser, utbildning och kultur finns inom räckhåll.

Efterfrågan på bostäder i en mindre ort eller på landsbygden något längre ifrån de större städerna kommer därför sannolikt att öka.

Klimatförändringarna och de ökade oroligheterna i världen kommer troligtvis också medföra att landsbygden blir mer attraktiv som boendeort, med tanke på att det innebär ett mindre utsatt läge och finns möjlighet till självförsörjning, djurhållning samt högre tillgänglighet till livsmedel och naturmaterial.

Kommunikationer

Flera viktiga regionala transportstråk sträcker sig genom Tingsryds kommun. Inte minst riksväg 27 och 29 samt väg 120 och 122. Dessa regionala transportstråk är viktiga och skapar förutsättningar för invånarna att bo och verka i olika delar av kommunen och regionen.

Inom en timmes radie bor nästan 300 000 människor och på två timmar nås Öresundsregionen. Linnéuniversitetet och Blekinge Tekniska Högskola finns inom pendlingsavstånd. Närhet till flera flygplatser, hamnar och tågstationer gör Tingsryds kommun attraktivt.

Kommunen trafikeras av ett flertal regionala busslinjer. **I kommunen erbjuds**

även landsbygdstrafik för att ge en ökad trygghet och flexibilitet för dem som bor på landsbygden.

Med anledning av att merparten av invånarna bor på landsbygden så är bilberoendet stort. Kommunen ser överlag en sämre tillgänglighet i den östra delen av kommunen. Vägarna uppfyller inte lika god standard, kollektivtrafiken är begränsad och möjligheten till närtrafik nyttjas inte i den landsbygdstrafik som det finns möjlighet till.

Avstånden till samhällsservice inom kommunens större tätorter är korta, vilket gör det enkelt att ta sig fram till fots eller med cykel. Trots detta väljer de flesta invånarna bil.

Näringsliv

Tingsryd bildar gemensam arbetsmarknadsregion med Växjö, Alvesta och Lessebo men har även tillgång till flera starka arbetsmarknader med olika inriktning. Däribland Kalmar, Karlskrona, Kristianstad-Hässleholm och Älmhult-Osby.

Växjö är den så kallade tillväxtmotorn i länet, vilket är till fördel för Tingsryd som ligger inom nära avstånd. Sambandet till övriga omkringliggande tillväxtmotorer (Karlskrona, Kalmar) och regionala kärnor (Älmhult, Karlshamn) är svagare med anledning av längre avstånd samt sämre infrastruktur och kollektivtrafikförbindelser.

Tingsryd ingår i Baltic-Link som omfattar riksväg 27, Kust till kustbanan Göteborg-Kalmar/Karlskrona och färjelinjen mellan Karlskrona och Gdynia. Stråket, med väg, järnväg och färjelinje, knyter ihop Skandinavien med Öst- och Centraleuropa och ger därmed företag i södra Sverige tillgång till en kraftigt växande marknad.

Sydosttriangeln är ett samarbete mellan de tre största tillväxtmotorerna i sydöstra Sverige - Karlskrona, Kalmar och Växjö kommun samt berörda regioner. Genom samverkan ska kommunerna utveckla en gemensam geografi för arbete, studier och kultur.

Tingsryds kommun är en av de kommuner som har högst företagsamhet i länet. Anledningen kan vara att anställningsalternativen är lägre i denna kommun liksom att avståndet till större arbetsmarknader är längre. Merparten av företagen är småföretagare, men även större företag finns. Många av företagen är exportföretag med kunder i hela världen. Jord- och skogsbrukssektorerna är stora näringar, framför allt i den östra delen av kommunen, samtidigt är det en stor bredd av branscher och inriktningar. Besöksnäringen är den snabbast växande och många av industri- och tillverkningsföretagen är långt framme

i teknikutvecklingen. Att attrahera kompetens är en utmaning flera av företagen står inför.

När det gäller arbetspendling är kommunens in- och utpendling relativt jämn. Något fler personer pendlar in än ut för arbete i kommunen. Cirka 29 procent av befolkningen pendlade till arbete utanför kommungränsen 2021. Utpendling sker i huvudsak till Växjö medan inpendling sker främst från Växjö men också i stor omfattning från Ronneby, Karlshamn och Olofströms kommuner i Blekinge.

Det finns planlagd mark för verksamheter i alla tätorter, i olika stor utsträckning. Efterfrågan på mark är dock större i centralorten Tingsryd. En anledning är det goda kommunikationsläget utmed Riksväg 27 vilket underlättar för transporter och arbetspendling.

En förutsättning för att stärka Tingsryd som boende- och arbetsort är utbyggnad av bredband i hela kommunen och goda kommunikationer.

Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen redovisar kommunens långsiktiga intentioner för mark- och vattenanvändningen på en övergripande nivå.

3

Övergripande principer

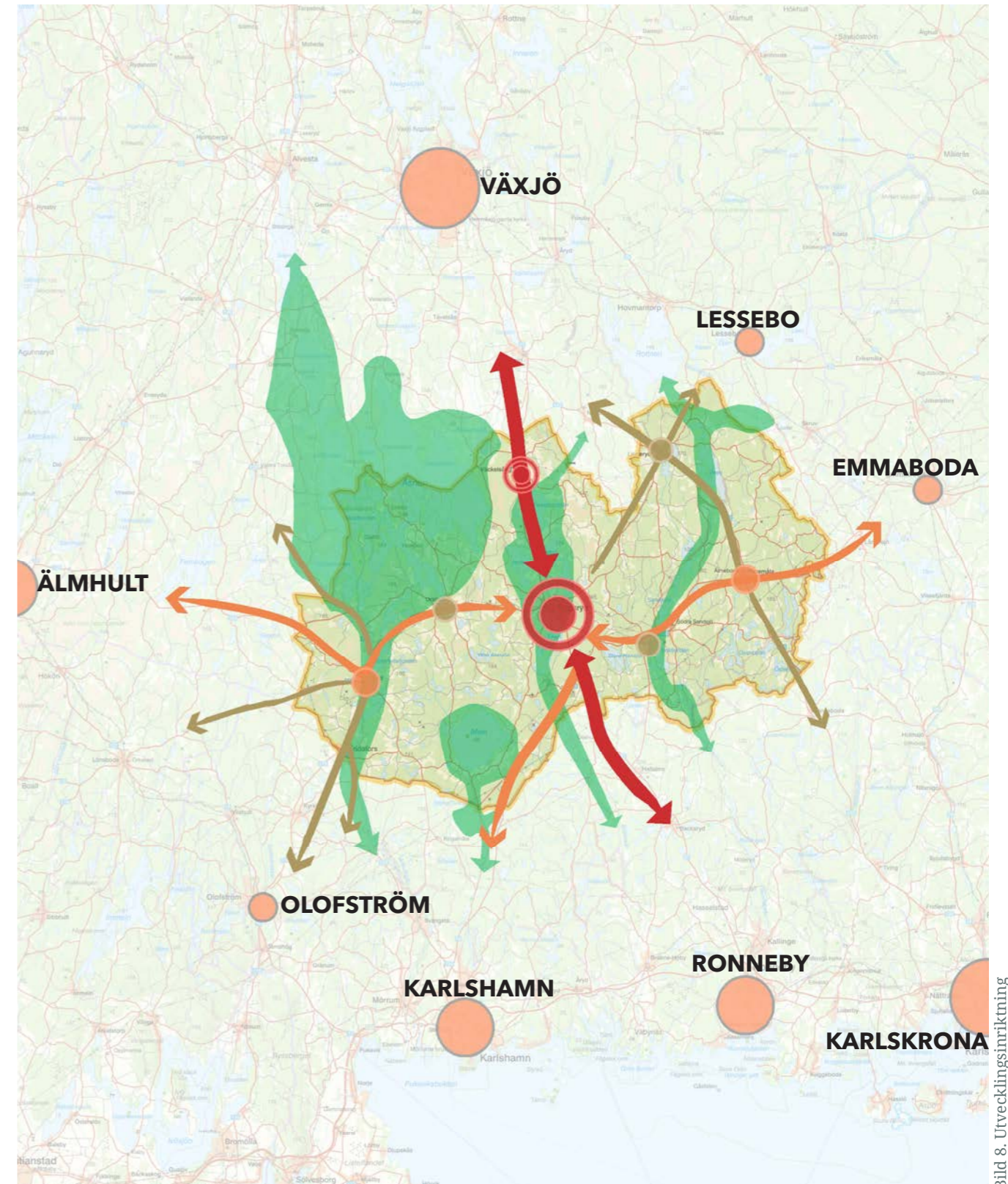
LÄSANVISNING

Översiktsplanens utvecklingsinriktning visar övergripande funktionella strukturer för bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikationer med ställningstaganden om hur dessa strukturer bör utvecklas i ett mellankommunalt och regionalt sammanhang. **Utvecklingsinriktningen går hand i hand med den regionala utvecklingsstrategin** och belyser de utvecklingsinsatser som är särskilt viktiga för kommunens utveckling till 2050. Utvecklingsinriktningen är vägledande i det fortsatta arbetet med översiktsplanen och ligger till grund för ställningstaganden om mark- och vattenanvändning.

Tingsryds kommun vill se en stabil befolkningsstruktur som är jämn och planeringsbar, för att säkerställa en bostadsförsörjning i balans. Kommunens befolkning har långsamt minskat under lång tid tillbaka. Från nästan 18 000 invånare 1950 till drygt 12 000 invånare 2020. Kommunen räknar med att den negativa befolkningstrenden kommer att vända så att antalet invånare uppgår till cirka 13 000 invånare 2050. **Det finns goda förutsättningar för att vända den negativa befolkningsutvecklingen genom att satsa på transportinfrastruktur, boendeattraktivitet, näringsliv samt barn och unga.**

Översiktsplanen tar höjd för att det ska kunna tillkomma drygt 700 nya bostäder till 2050. Det motsvarar cirka 30 bostäder per år. Nya bostäder behöver tillkomma även utan befolkningsökning. Särskilt bostäder för äldre och andra grupper som behöver någon form av särskilt boende. Exempelvis trygghetsbostäder, gruppboenden och servicebostäder för personer med funktionsnedsättning samt vanliga lägenheter för att stimulera flyttkedjor. Kommunen har även under vikande befolkningstrend haft ett stadigt flöde av bygglovsansökningar för småhus på landsbygden.

Tingsryds kommun ska främja ett resurseffektivt markutnyttjande och växa på ett strategiskt och hållbart sätt. Som landsbygdskommun är det dock viktigt att bibehålla en viss flexibilitet inför framtida utmaningar och möjligheter.

Bebyggelse

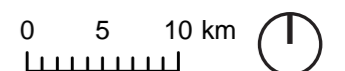
- Centralort
- Tillväxtort
- Serviceort
- By
- Angränsade noder

Kommunikation

- Starka stråk
- Tillväxtstråk
- Övriga stråk

Natur och friluftsliv

- Sammanhängande område för natur och friluftsliv

Bebyggelse

Utvecklingsinriktning för bebyggelse beskriver utbyggnadsriktningar samt orters funktioner och samband på en övergripande nivå där kommunen vill prioritera utvecklingsinsatser. Det handlar om långsiktiga intentioner för bebyggelsen i grova drag.

Den långsiktiga utvecklingen i Tingsryds kommun bygger på en flerkärnig struktur där kommunens olika byar kompletterar varandra – byarna är kommunens själ. Alla byar ska leva och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar så att platsens unika kvalitet förstärks. Det skapar god tillgänglighet till service, attraktiva boendemiljöer och förutsättningar för en levande och modern landsbygd. I flera byar finns befintliga lokaler som kan användas för nya ändamål. Gestaltning och utformning av våra byamiljöer ska prioriteras. Att besöka våra byar ska kännas som att komma hem. Byarna ska präglas av levande, gröna och trygga miljöer.

Viktiga åtgärder för att vända den negativa befolkningsutvecklingen är att skapa förutsättningar för en variation av attraktiva boendemiljöer, såväl i byarna som på landsbygden. Det ska finnas tillgång till grundskola med god kvalitet samt ett rikt kultur- och fritidsliv. Det kan bidra till att fler väljer att flytta tillbaka till kommunen samt att fritidshusägare väljer att bosätta sig i här permanent. Idag görs såväl regionala som kommunala satsningar i syfte att integrera invånarna i kommunens utveckling i större utsträckning. Det anses viktigt att fortsätta involvera invånarna i olika processer och forum för att främja lokalt engagemang.

Näringslivet i Tingsryds kommun är motorn och en förutsättning för att kommunen ska leva och växa. I kommunen finns företag inom flera olika sektorer bland annat besöksnäring, industri, jord- och skogsbruk. Kommunen ska arbeta med att säkerställa att det finns god planberedskap, planlagd mark

och varierade lokaliseringmöjligheter, så att olika typer av företag kan etableras och utvecklas. **Inom skogsbruket finns möjlighet att bli en internationell föregångare i klimatomställningen med tanke på branschens engagemang, specialistkunskap och den forskning som bedrivs inom länet.**

Flera befintliga industrier konsumerar mycket vatten. Tillgång till dricksvatten är en begränsande faktor för Tingsryds tillväxt. Det är angeläget att åstadkomma effektivare vattenanvändning i industriernas processer eller hitta alternativa vattentäkter för vattenkrävande verksamheter.

Tillväxtstråk

Riksväg 27 utgör kommunens övergripande transportstråk för såväl person- som godstrafik och det finns därmed goda förutsättningar för fortsatt bebyggelseutveckling. Merparten av kommunens bebyggelseutveckling ska ske längs detta tillväxtstråk, såväl bostäder som anläggningar för näringslivets behov. Ny bebyggelse ska främst tillkomma i Tingsryd och Väckelsång som ligger vid kommunens tillväxtstråk.

Centralort

Tingsryd ska fortsätta utgöra centralort för kommunen med bred service, handel, ett brett näringsliv och bostäder i olika boendeformer och upplåtelseformer. Tingsryd ligger strategiskt placerat i den centrala delen av kommunen och korsas av flera starka och prioriterade kommunikationsstråk. Orten utgör därför en viktig kollektivtrafiknod för omkringliggande byar och landsbygd. Här finns ett fullgott utbud av service och ett stort utvecklingstryck. Genom att stärka centralorten kan den fungera som en tillväxtmotor för hela kommunen. Övriga byar och landsbygd gynnas av att centralorten får ett ökat utbud av arbete, utbildning, service och handel.

I Tingsryd finns möjlighet till förtätning bland befintlig bostadsbebyggelse och utbyggnad av nya bostadsområden. Det behövs en god planberedskap för att möta efterfrågan på bostäder. Offentliga miljöer i centrum ska utformas med omsorg så att det blir en trivsam miljö att vistas i. Det behöver även finnas planberedskap för större verksamheter som kan vara störande för den närmaste omgivningen. Flera befintliga industrier har blivit kringbyggda av tätortsbebyggelse och kan därför behöva ny lokalisering för att kunna utvecklas. Nya platser för verksamheter ska företrädesvis ligga i anslutning till Tingsryd för att utgöra en del av centralorten med sammanhängande stråk så att det är enkelt att gå och cykla till arbetsplatserna, men ändå med tillräckliga avstånd till bostadsbebyggelse för att verksamheterna ska kunna utvecklas.

Tillväxtort

Väckelsång utgör kommunens tillväxtort som med läget längs med Riksväg 27 har goda förutsättningar att växa. Närheten och de goda kommunikationerna till Växjö, gör att Växjös utveckling så småningom kan spilla över på Väckelsång. Det gör att det finns ett utvecklingstryck och goda förutsättningar för ny bebyggelse. Det krävs dock fortsatta åtgärder i den offentliga miljön och marknadsföring av orten för att möta denna utveckling.

I Väckelsång finns möjlighet till förtätning

bland befintlig bostadsbebyggelse och utbyggnad av nya bostadsområden. Genom att förbättra tillgängligheten till Åsnen finns möjlighet att öka tätortens attraktivitet som boendeort. I den södra delen av Väckelsång finns planlagd mark för industri utmed Riksväg 27, som ännu inte bebyggt. Det finns goda förutsättningar för fortsatt verksamhetsutveckling här.

Serviceort

Ryd och Rävemåla utgör serviceorter som bidrar till en levande landsbygd genom att olika former av service blir tillgängliga för boende i omgivande landsbygd. Så långt möjligt ska här finnas livsmedelshandel, paketutlämning, drivmedelsstation, kollektivtrafik mm.

I serviceorterna ska finnas en variation av boendeformer för att underlätta att bo kvar under livets olika skeden. Offentliga miljöer i centrum ska utformas med omsorg så att de utgör trivsamma miljöer att vistas i. Ny sammanhängande bebyggelse kan tillkomma i den mån det finns efterfrågan. En del av den nya bebyggelsen bedöms kunna ske genom förhandsbesked och bygglov.

Ryd är kommunens näst största tätort efter Tingsryd och korsas av flera viktiga stråk. Ryd saknar utvecklingstryck idag, men det finns ett brett utbud av service och goda förutsättningar för ny

bebyggelse. Det krävs dock förbättrade kommunikationer, marknadsföring av byn och fortsatta åtgärder i den offentliga miljön. Närbelägna byar och omgivande landsbygd gynnas av Ryds serviceutbud.

Rävemåla korsas av flera viktiga kommunikationsstråk och byn har mycket service i förhållande till sin storlek.

Den fyller därför en viktig funktion för omgivande landsbygd. Rävemåla saknar utvecklingstryck idag, men bör ges förutsättningar för utveckling på de sätt som är möjliga, exempelvis genom lokala initiativ och engagemang hos invånarna.

By

Urshult, Linneryd och Konga utgör byar där inriktningen är att förtäta och utveckla befintlig bebyggelse snarare än att exploatera nya större områden. Genom att vårda och ta hand om det som finns ökar attraktiviteten. Merparten av ny bebyggelse bedöms kunna ske genom förhandsbesked och bygglov. Så långt möjligt ska byarna erbjuda service för omgivande landsbygd.

Urshult har ett större utvecklingstryck med anledning av attraktiv natur- och kulturmiljö intill sjön Åsnen samt att byn ligger relativt väl till avseende kommunikationer. Här finns intresse för både permanentbostäder, fritidsbostäder och verksamheter kopplat till turism. Fler detaljplaner kan behöva tas fram för att möta efterfrågan. Det finns dock redan planlagd mark som ännu inte har tagits i anspråk.

Linneryd saknar utvecklingstryck idag, men på sikt kan Växjö utveckling spilla över på Linneryd. Linneryd bör ges förutsättningar för utveckling på de sätt som är möjliga, exempelvis genom lokala initiativ och engagemang hos invånarna. Boende i Linneryd och dess omgivande landsbygd har närhet till både Tingsryd, Växjö, Lessebo och Rävemåla för service utöver det som finns i den egna byn.

Konga saknar utvecklingstryck idag, men bör ges förutsättningar för utveckling

på de sätt som är möjliga, exempelvis genom lokala initiativ och engagemang hos invånarna och företagarna. Boende i Konga och dess omgivande landsbygd har närhet till både Tingsryd och Rävemåla för service utöver det som finns i den egna byn.

Landsbygd

Tingsryds kommun har en levande och modern landsbygd. Här bor en stor andel av kommunens invånare i natur- och sjönära lägen. Landsbygden ska utvecklas genom tillskott av ny bebyggelse genom förhandsbesked och bygglov där platsens förutsättningar så medger. Företrädesvis i anslutning till befintlig bebyggelse.

Viktiga faktorer för att det ska vara attraktivt att bosätta sig på landsbygden är goda kommunikationer, god service inom rimligt avstånd samt att natur- och kulturmiljöer värnas.

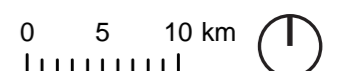
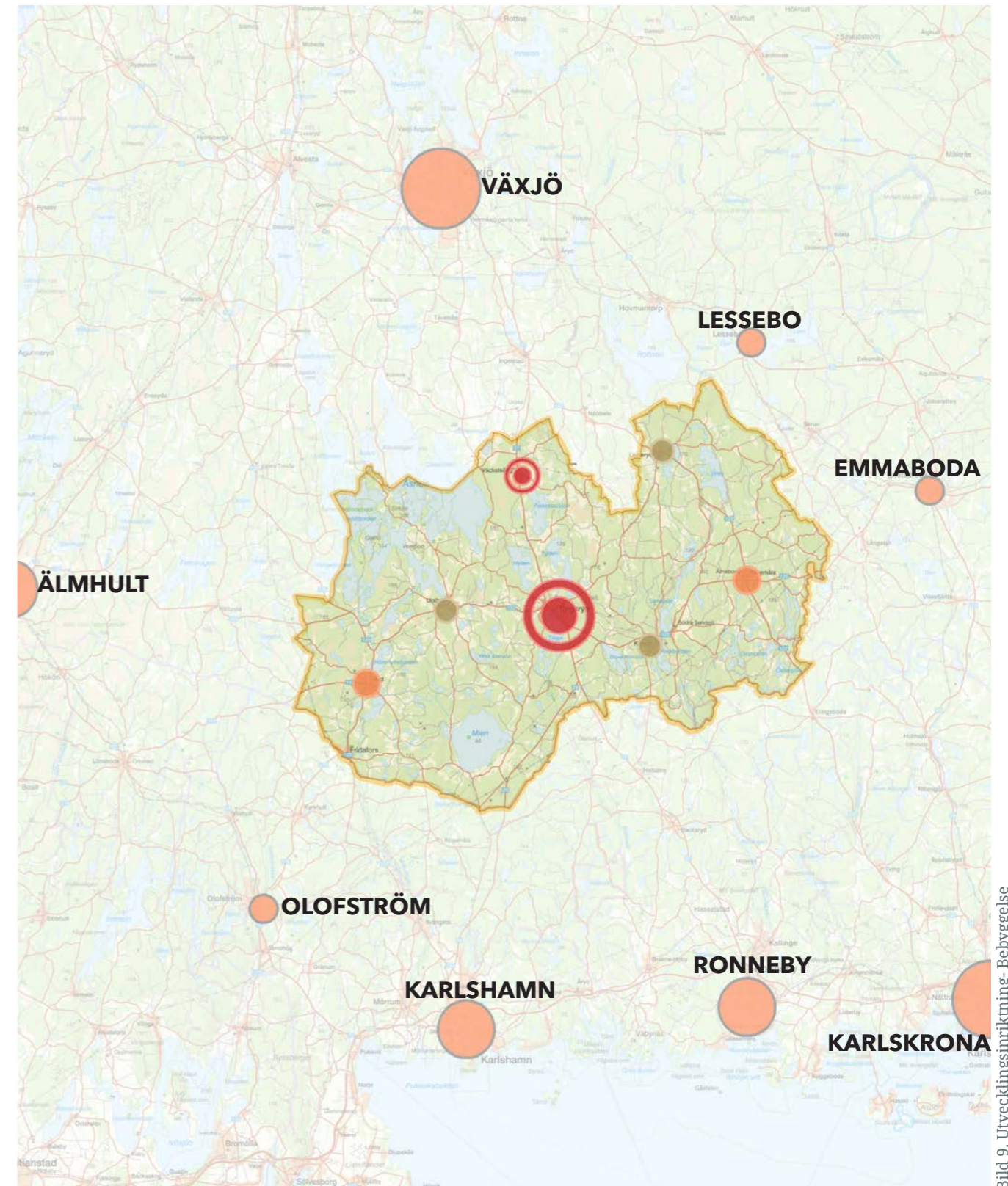
Jord- och skogsbruk är viktiga näringar i kommunen. Jordbruksmarken ska värnas för att bibehålla dess produktionsförmåga samt för att bevara ett öppet landskap. Skogsmarken ska utvecklas i balans mellan skogen som resurs för produktion och rekreation. Den tätortsnära skogen är särskilt viktig för rekreation.

Besöksnäringen är kommunens snabbaste växande näring. För att få till en levande landsbygd är det viktigt att kommunens näringslivsarbete särskilt prioriteras här.

Angränsande noder

Växjö och Karlskrona är av stor vikt för utvecklingen av Tingsryds kommun i sin roll som tillväxtmotorer för regionen med brett utbud av arbetstillfällen, utbildning, handel och service. Växjö har särskilt stort värde som en närliggande nod för kollektivtrafik.

Ronneby, Karlshamn och Älmhult har också betydelse för Tingsryds kommun med utbud av arbetstillfällen, utbildning, handel och service. Emmaboda, Olofström och Lessebo är mindre tätorter men har av samma anledning viss betydelse för Tingsryds kommun.

Natur och friluftsliv

Utvecklingsinriktning för natur och friluftsliv beskriver övergripande samband för grön- och blåstruktur. Det handlar om viktiga funktioner och områden som är av värde för såväl rekreation och folkhälsa som för natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och flera andra ekosystemtjänster.

Det småländska landskapet med skogar, mosaikartat odlingslandskap, sjöar och vattendrag är en tillgång som lockar både boende och besökare. Utpekade övergripande och sammanhängande natur- och rekreationsområden ska tillgängliggöras och utvecklas för fortsatt friluftsliv och rekreation och så att de höga naturvärdena bibehålls. Det är viktigt att de gröna och blå strukturerna samt besöksnäringen utvecklas i samspel med varandra.

Kommunens många sjöar och vattendrag ska värnas för en mångfald av värden såsom dricksvattentäkter, grundvatten, myrar, våtmarker, värdefulla fågellokaler samt reproduktionsområden och vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande organismer. Sjöar och vattendrag utgör även attraktiva boendemiljöer.

Kommunen vill främja utveckling av besöksnäringen i hela kommunen men styra besökare till utvalda platser för att minimera påverkan på natur- och kulturvärden.

Natur och friluftslivet i och i anslutning till byarna är särskilt angelägna att värna, tillgängliggöra och utveckla för att bidra till attraktiva boendemiljöer. Skogsmark, grönområden, sjöar och odlingslandskap som sträcker sig från landsbygden till byarna – och i vissa fall ända in mot byarnas centrala delar – skapar förutsättningar för god folkhälsa, friluftsliv samt möter klimatförändringarna och stärker biologisk mångfald.

Åsnenområdet, Bräkneåns och Mörrumsåns dalgång, Mien, Korrö och Ronnebyån ska utvecklas som besöksmål för friluftsliv och rekreation samtidigt som de höga naturvärdena, den biologiska mångfalden och vattenkvaliteten ska värnas. Exempelvis genom vandrings- och cykelleder, paddling och fiske.

Åsnenområdet har en unik insjöskärgård med mer än tusen öar och värdefulla naturtyper såsom stora klarvattenytor med särskilt värdefullt vatten, gammal ädellövskog och barrskog, slättbygd och småskaligt kulturlandskap, men också myrar, höjder, vassbälten och äppel- och ängsfruktsodlingar. I området återfinns även Blidingsholm med sina kulturhistoriskt värdefulla broar och andra lämningar.

Åsnenområdet skyddas som nationalpark och är utpekad som riksintresse för både naturvård, kulturmiljö, friluftsliv och Natura 2000. Samtidigt

Bräkneån och Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden är utpekade som riksintresse för både naturvård, friluftsliv, Natura 2000 och som skyddade vattendrag. Stora delar av dalgångarna skyddas som naturreservat. Även Mien är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Korrö är beläget utefter Ronnebyån och består av en kulturhistoriskt intressant hantverksby och ett angränsande naturreservat. Odlingslandskapet är representativt med flera olika naturtyper inom ett litet område och hyser stor artrikedom. Området är utpekad som riksintresse för naturvård, kulturmiljö och Natura 2000.

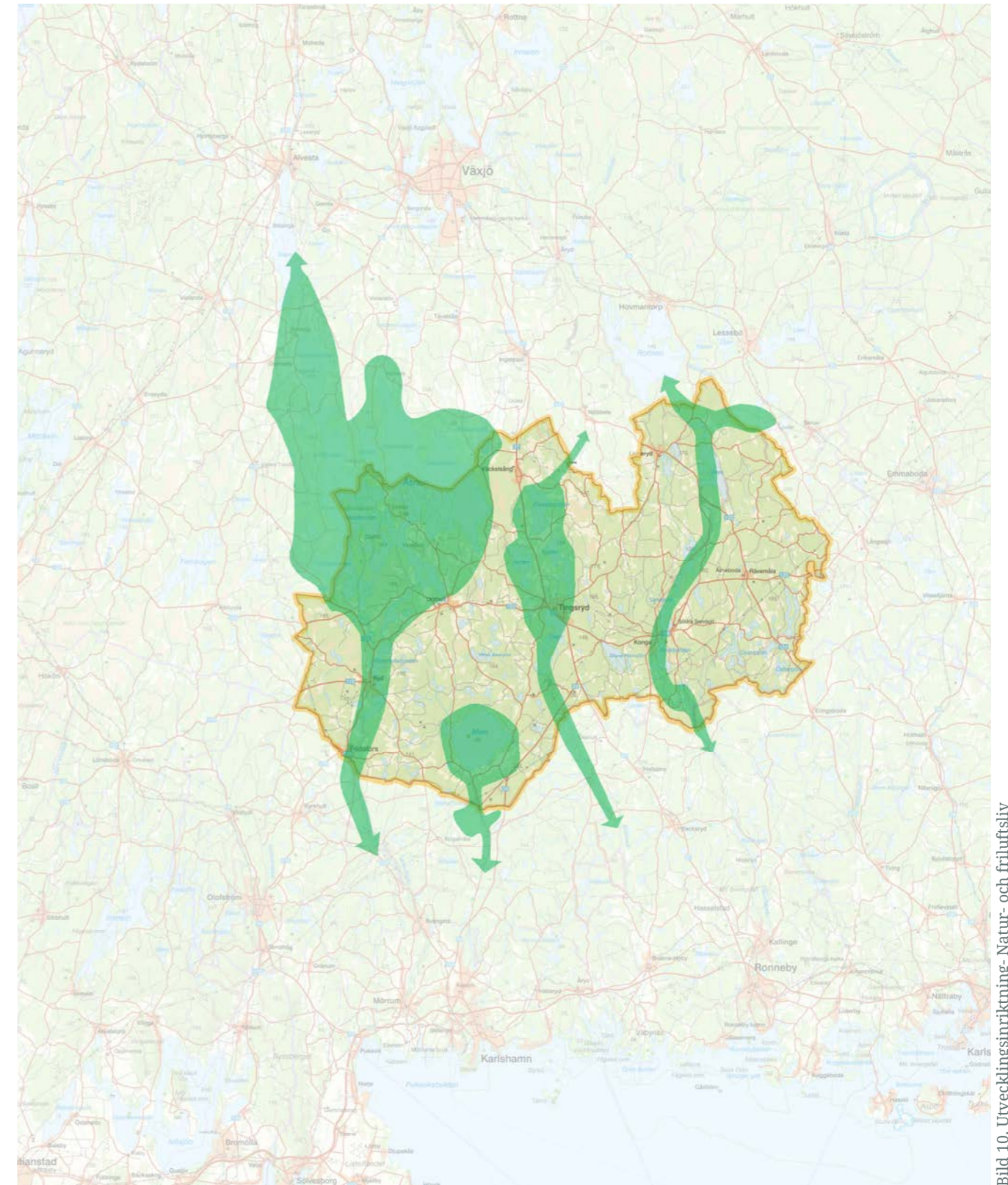

Bild 10. Utvecklingsinriktning- Natur- och friluftsliv

Kommunikationer

Utvecklingsinriktningen för kommunikationer redovisar prioritering och långsiktig utveckling av infrastruktur och kommunikationer på en övergripande nivå.

Utpekade stråk är särskilt viktiga för persontransporter och godstransporter både inom kommunen och till angränsande kommuner. Intill stråken ligger kommunens tätorter, större besöksmål och det är goda kopplingar vidare till angränsande noder.

Investeringar i transportinfrastrukturen ska prioriteras till utpekade stråk med hänsyn till stråkens prioritering i utvecklingsinriktningen.

Tingsryd ligger strategiskt placerat i mitten av kommunen och korsas av flera starka och prioriterade kommunikationsstråk. Tätorten utgör därigenom en viktig kollektivtrafiknod för omkringliggande byar och landsbygd. Det krävs dock förbättrade kollektivtrafikförbindelser till angränsande kommuner och regioner för att Tingsryd ska ha god funktion som kollektivtrafiknod. Det krävs även förbättrade kollektivtrafikförbindelser till övriga byar för att de ska fungera som en lokal kollektivtrafiknod för omgivande landsbygd. **För att underlätta långväga resor krävs dessutom åtgärder för att skapa tillförlitligare järnvägsförbindelser i angränsande kommuner.**

Trafikverket har pekat ut ett funktionellt prioriterat vägnät som bedöms vara av särskild vikt för nationell och regional tillgänglighet. Riksväg 27 och riksväg 29 ingår som regionalt viktig väg samt väg 120, väg 126 och väg 116 som kompletterande regionalt viktiga vägar.

Det funktionellt prioriterade vägnätet utgör ett underlag för planering och prioriteringar av åtgärder. I det utpekade vägnätet är Trafikverket restriktiva till åtgärder som påverkar framkomligheten, tillgängligheten eller säkerheten negativt.

Tillväxtstråk

Riksväg 27 mot Växjö och Ronneby utgör stommen i kommunens övergripande transportstruktur. **Här transporteras stora mängder gods och det finns goda förutsättningar för arbetspendling.** Riksväg 27 är en del av Baltic Link och utgör en koppling till hamnarna i Karlskrona och Karlshamn. Dessa hamnar har färjelinjer som ingår i det transeuropeiska transportnätet. **Sydosttriangeln är ett samarbete mellan de tre största tillväxtmotorerna i sydöstra Sverige - Karlskrona, Kalmar och Växjö kommun samt berörda regioner. Genom samverkan ska kommunerna utveckla en gemensam geografi för arbete, studier och kultur. Utbyggnad av Riksväg 27 är en central komponent för projektets utveckling.**

Riksväg 27 är i behov av omfattande åtgärder för ökad framkomlighet och säkerhet för såväl godstransporter som persontrafik. Den bör utformas som en mötesfri väg mellan Växjö och Blekinge. **Det skulle innebära att vi förbättrar tillgängligheten till Europa vilket skapar mervärde för såväl invånare som företagare i hela länet.**

Genom åtgärder på riksväg 27 kan belastningen på väg 122 minska. Idag går mycket tung trafik till Karlskrona via väg 122, vilket den inte är byggd för. **Detta skulle medföra en tryggare och säkrare miljö för de som bor och rör sig runt väg 122 i kommunens östra delar.**

Starka stråk

Riksväg 29 mot Karlshamn är ett viktigt stråk för gods- och persontrafik. Vägen ingår i transportstråket Baltic-Link och utgör en mötesfri väg med god standard. Sträckan bör dock föras med utökad kollektivtrafik **för att underlätta arbetspendling mellan Tingsryd och Karlshamn.**

Bild 11. Utvecklingsinriktning- Kommunikationer

■ Starka stråk
■ Tillväxtstråk
■ Övriga stråk

0 5 10 km

Väg 120 är en viktig transportled för arbetspendling mellan kommuner såsom Älmhult, Olofström, Tingsryd och Emmaboda och vidare till Nybro och Kalmar. **Ca 10 000 personer bor i nära anslutning till vägen, endast i Tingsryds kommun. Sommartid har sträckan mellan Urshult och Ryd en tydligt förhöjd trafik kopplad till det stora antalet sommargäster.** Vägen mellan Älmhult och Emmaboda är i behov av omfattande åtgärder för ökad framkomlighet och säkerhet för såväl godstransporter som persontrafik. Vissa delsträckor har undermålig standard mot bakgrund av trafikmängderna. Vägen är smal och innehåller svåra horisontal- och vertikalkurvor. Utan åtgärder riskeras sänkt tillåten hastighet **vilket i sin tur påverkar restiderna negativt.**

Övriga stråk

Väg 126 söder om Ryd och vidare längst väg 116 mot Olofström utgör ett övrigt stråk. Likaså väg 122 mellan Rävemåla mot Växjö. Dessa stråk är viktiga för kommunen och det finns behov av att utveckla kollektivtrafiken. De utgör även rekommenderade vägar för farligt gods.

Väg 126 söder om Fridafors mot Svängsta, Väg 126 norr om Ryd mot Alvesta, Väg 119 mellan Ryd och Osby, Väg 797 och 831 mellan Tingsryd och Lessebo samt väg 122 söder om Rävemåla mot Eringsboda utgör **övriga stråk.** Dessa stråk fyller viktiga funktioner då de utgör kopplingar mellan tätorter eller till kollektivtrafik. Några vägar utgör rekommenderade vägar för farligt gods. I dagsläget saknas underlag för kollektivtrafik på dessa sträckor.

Mark- och vattenanvändning **4**

Här presenteras de mark- och vattenanvändningsbegrepp som används liksom generella ställningstaganden kopplat till respektive användning.

Läsanvisning

Med utgångspunkt i kommunens förutsättningar och de ställningstaganden som gjorts i utvecklingsinriktningen har en kommunövergripande mark- och vattenanvändningskarta tagits fram. I kartan har områden för olika typer av bebyggelse, transportinfrastruktur och grönområden med mera pekats ut. Områdena är schematiskt utritade och gränserna ska därmed inte ses som exakta. Mer preciserad gränsdragning kommer att studeras i efterföljande planering.

FÖRKLARING AV MARKANVÄNDNINGSKARTOR

I kartan anges användningsområdena som pågående eller utvecklad markanvändning.

Pågående användning

Med pågående användning avses att områdets pågående användning i huvudsak ska fortlöpa, men med möjlighet till att utveckla området utifrån den pågående användningen.

Utbyggnad kan ske genom förtätning bland befintlig bebyggelse. Förtätning innebär att vi ska bygga tätare på mark som redan är tagen i anspråk. Det kan vara genom att bygga till, bygga på eller att utveckla mark som inte används på ett resurseffektivt sätt. Hur mycket det är möjligt att bygga ut styrs av lokala förutsättningar, bland annat om det finns byggbar mark, efterfrågan, viktiga naturvärden eller kapaciteten i befintlig infrastruktur.

Utvecklad användning

Med utvecklad användning avses att området föreslås för ny exploatering eller omvandling av ett bebyggt område. **Det handlar t.ex. om utbyggnad av befintliga detaljplaner som ännu inte byggts ut eller omvandling från verksamheter till bostadsbebyggelse.**

MÅNGFUNKTIONELL BEBYGGELSE

■ Pågående

Mångfunktionell bebyggelse är områden som i huvudsak används för bostäder, servicefunktioner, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Här finns således en blandning mellan bostäder och andra användningar. Ändamålet med mångfunktionell bebyggelse är att skapa ett variationsrikt bebyggelseområde med många olika funktioner. Inom områden som är utpekade för mångfunktionell bebyggelse ryms även trafik- och parkeringsytor samt grönområden. Tekniska anläggningar som är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle kan även ingå i denna användning.

SAMMANHÄNGANDE BEBYGGELSE

■ Pågående

/// Utvecklad

Sammanhängande bebyggelse är bostadsområden som huvudsakligen består av bostadsbebyggelse. Servicefunktioner som exempelvis skola, kontor, camping, restaurang, dagligvarubutiker kan även förekomma. Ytor för trafik, parkering och grönområde ingår också. Tekniska anläggningar som är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle kan även ingå i denna användning.

VERKSAMHET & INDUSTRI

■ Pågående

/// Utvecklad

Verksamhet och industri är områden som är störande för omgivningen på något sätt och utgör användning som inte bör blandas med bostäder. Det kan till exempel vara verksamheter som är ytkrävande, genererar tung

trafik eller påverkar omgivningen med buller eller lukt. Här ingår såväl traditionella industriområden större handelsverksamheter, snabbmatskedjor eller sällanköpsvaror och är då ofta lokaliserade utanför kommunens centrumkärna. Inom områden som är utpekade för verksamhet och industri ryms även trafik- och parkeringsytor samt grönområden. Tekniska anläggningar som är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle kan även ingå i denna användning.

LANDSBYGD

■ Pågående

Landsbygd är markområden som är möjliga för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att ange vilka markområden som bör användas för vad. I stället har markområden med användningen landsbygd övergripande ställningstaganden. Till landsbygden hör även mindre orter som i vissa fall omfattas av detaljplaner, som reglerar mark- och vattenanvändningen.

HUVUDVÄG

— Pågående

Inom användningen vatten avses såväl sjöar som vattendrag. Användningen anges för vattenområden som är lämpliga för olika användningar men där det inte är nödvändigt eller möjligt att avgöra den exakta platsen.

HUVUDGATA

— Pågående

Inom den här användningen pekar kommunen ut huvudgator för motorfordon som har särskild betydelse för trafikförsörjningen. Det gäller kopplingar inom tätorter för att binda ihop olika tätortsdelar och viktiga målpunkter.

GÅNG- & CYKELVÄG

— Pågående

- - - Utvecklad

Gång- och cykelvägar inom den här användningen utgör en del av det övergripande gång- och cykelvägnätet med betydelse för trafikförsörjningen. I gång- och cykelväg ingår både det övergripande gång- och cykelnätet inom tätorterna och mellan tätorterna.

KOLLEKTIVTRAFIK

■ Pågående

Inom den här användningen pekas de regionala busslinjerna inom kommunen ut.

GRÖNOMRÅDE

■ Pågående

I användningen grönområde ingår större parker, idrottsplatser, badplatser och elljusspår i eller i nära anslutning till tätorter. Det kan både vara iordningsställda parker som kräver skötsel och rekreationsområden med viss skötsel. I användningen kan också delar av vattendrag ingå, områden som är viktiga för biologisk mångfald och ekosystemtjänster eller grönområden vars syfte är att utgöra en barriär mellan bostadsbebyggelse samt verksamheter och industri. Ytor för trafik och parkering kan även ingå i användningen.

VATTENOMRÅDE

■ Pågående

Inom användningen vatten avses såväl sjöar som vattendrag. Användningen anges för vattenområden som är lämpliga för olika användningar men där det inte är nödvändigt eller möjligt att avgöra den exakta platsen.

**KARTA
MARK- OCH VATTENANVÄNDNING**

Gång- och cykelväg

— Pågående Gång- och cykelväg

- - - Utvecklad Gång- och cykelväg

Vägar och Gator

— Pågående Huvudväg

— Pågående Huvudgata

Kollektivtrafikstråk

— Pågående Kollektivtrafikstråk

Mångfunktionell bebyggelse

— Pågående Mångfunktionell bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

— Pågående Sammanhängande bebyggelse

— Utvecklad Sammanhängande bebyggelse

Verksamheter och industri

— Pågående Verksamhet och industri

— Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde

— Pågående Grönområde

Vattenområde

— Pågående vattenområde

Landsbygd

— Pågående landsbygd

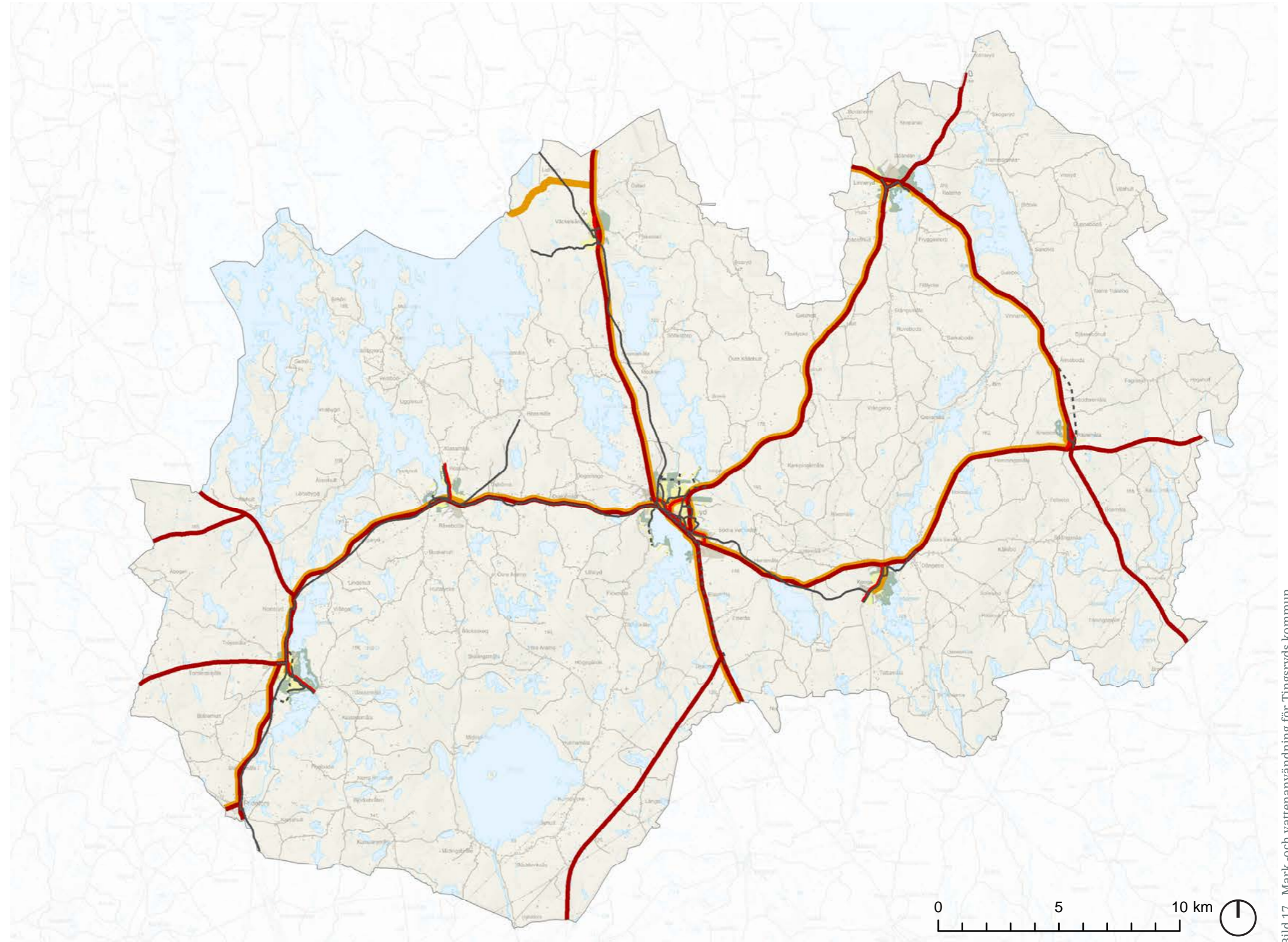

Bild 17. Mark- och vattenanvändning för Tingsryds kommun

Bebyggelse

Mångfunktionell bebyggelse

Mångfunktionell bebyggelse är områden som i huvudsak används för bostäder, servicefunktioner, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Här finns således en blandning mellan bostäder och andra användningar. Ändamålet med mångfunktionell bebyggelse är att skapa ett variationsrikt bebyggelseområde med många olika funktioner. Inom områden som är utpekade för mångfunktionell bebyggelse ryms även trafik- och parkeringsytor samt grönområden. Tekniska anläggningar som är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle kan även ingå i denna användning.

Handel och service är i dag främst koncentrerad till Tingsryds tätort. I övriga tätorter förekommer enstaka etableringar av exempelvis livsmedelsbutiker, industrier och hantverksföretag. I översiktsplanen pekas mångfunktionell bebyggelse ut i Tingsryds tätort för att stärka Tingsryd som centralort. För att skapa levande centrum ska kommunen eftersträva en centralisering av småskaliga service- och handelsverksamheter här. I den centrala delen tillåts en högre täthet där det finns en blandning mellan olika funktioner.

I övriga tätorter ska det även finnas servicefunktioner, kontor och handel men det inryms under användningen för sammanhållen bebyggelse.

Ställningstagande:

- Kommunen ska främja förtätning bland befintlig bebyggelse.
- Kommunen ska verka för en blandning av bebyggelse genom en variation av bostäder, kontor, handel, service och lättare verksamhet.
- Kommunen ska främja möten mellan människor i olika åldrar och med olika förutsättningar och bakgrund genom att bevara, tillgängliggöra och utveckla offentliga miljöer.
- Bebyggelsen ska utformas med hänsyn till platsens karaktär, natur-och kulturvärden samt befintlig bebyggelse.
- Grönområden och grönstråk ska integreras i bebyggelsemiljön för att främja biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster

Sammanhängande bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse är bostadsområden som huvudsakligen består av bostadsbebyggelse, men ett fåtal servicefunktioner kan förekomma. Ytor för trafik, parkering och grönområde ingår också. Tekniska anläggningar som är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle kan även ingå i denna användning.

Tingsryd ska vara en attraktiv boendekommun där bostadsutbudet ska motsvara efterfrågan på bostäder. Kommunen ska planera för en hållbar bebyggelseutveckling genom att bostäder byggs ut i strategiska lägen intill områden med befintlig service, kollektivtrafik och anslutningsmöjlighet till kommunalt vatten och avlopp. I översiktsplanen pekas sammanhängande bebyggelse, både pågående och utvecklad ut i samtliga tätorter.

I tätorterna ska kommunen främja en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer. Stort fokus ska ligga på att utveckla attraktiva boendemiljöer som både uppmuntrar nuvarande invånare att stanna kvar och gör kommunen till ett attraktivt val för nya invånare.

Bostadsförsörjning är ett allmänt intresse som anges i plan och bygglagen 2 kap. Syftet med att ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjning är att tydliggöra kommunens ansvar att planera för och ge förutsättningar för att alla som bor i kommunen har tillgång till bra bostäder och goda boendemiljöer. Det handlar dels om att använda och utveckla det befintliga beståndet av bostäder på ett resurseffektivt sätt och dels om att bygga nytt genom att förtäta befintlig bebyggelse med nya bostäder eller etablera nya områden.

För att skapa levande centrum ska kommunen eftersträva en centralisering av småskaliga service- och handelsverksamheter. Handel- och serviceverksamheter kan även med fördel etableras i strategiska lägen, exempelvis intill busshållplatser, viktiga vägstråk eller andra verksamheter. På dessa platser vistas folk dagligen vilket skapar förutsättningar för ett större kundunderlag.

Ställningstagande:

- Kommunen ska ha en god planberedskap för sammanhängande bebyggelse.
- Kommunen ska främja förtätning bland befintlig bebyggelse.
- Kommunen ska främja ett resurseffektivt markutnyttjande och växa på ett strategiskt och hållbart sätt.
- Kommunen ska verka för ett varierat utbud av bostäder som motsvarar invånarnas behov och önskemål.
- Kommunen ska främja möten mellan människor i olika åldrar och med olika förutsättningar och bakgrund genom att bevara, tillgängliggöra och utveckla offentliga miljöer.
- Bebyggelsen ska utformas med hänsyn till platsens karaktär, natur-och kulturvärden samt befintlig bebyggelse.
- Grönområden och grönstråk ska integreras i bebyggelsemiljön för att främja biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster.

Verksamheter och industri

Verksamhet och industri är områden som är störande för omgivningen på något sätt och utgör användning som inte bör blandas med bostäder. Det kan till exempel vara verksamheter som är ytkrävande, genererar tung trafik eller påverkar omgivningen med buller eller lukt. Här ingår såväl traditionella industriområden större handelsverksamheter, snabbmatskedjor eller sällanköpsvaror och är då ofta lokaliserade utanför kommunens centrumkärna. Inom områden som är utpekade för verksamhet och industri ryms även trafik- och parkeringsytor samt grönområden. Tekniska anläggningar som är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle kan även ingå i denna användning.

I kommunen är entreprenörsandan hög. Det finns några större företag och ett flertal småföretagare. Ett välfungerande och växande näringsliv är en viktig faktor för tillväxt i kommunen. För att skapa förutsättningar för näringslivet att utvecklas måste kommunen säkerställa att det finns varierade lokaliseringmöjligheter, så att olika typer av företag kan etableras och utvecklas. I översiktsplanen pekas område för verksamheter och industri, både pågående och utvecklad användning ut i samtliga tätorter.

Ytkrävande, bullrande eller andra verksamheter som på något sätt är störande för människors hälsa bör lokaliseras i tätorternas utkant för att minimera påverkan på människor. Vid placering av verksamheter ska hänsyn tas

till verksamhetens storlek och behovet av framtida expansionsmöjligheter. Det är viktigt att vi tänker långsiktigt så att vi inte omringar tätorterna med verksamheter när det finns ett behov för tätorterna att expandera. Transportintensiva verksamheter och verksamheter i behov av skyltläge kan med fördel förläggas i närheten till viktiga transportstråk som redan är föremål för tung trafik och buller.

Ställningstagande:

- Kommunen ska ha en god planberedskap för verksamheter och industri.
- Kommunen uppmuntrar förtätning av befintliga verksamhetsområden.
- Kommunen ska främja ett resurseffektivt markutnyttjande och uppmuntra verksamhetsutveckling i strategiska lägen.
- Verksamheter av liknade karaktär kan med fördel ligga samlade och vid behov kan det bli aktuellt att flytta befintliga verksamheter.
- Kommunen ska verka för ett varierat utbud av verksamheter som motsvarar näringslivets behov och önskemål.
- Bebyggelsen ska utformas med hänsyn till platsens karaktär, natur- och kulturvärden samt befintlig bebyggelse.
- Grönområden och grönstråk ska integreras i bebyggelsemiljön för att främja biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster

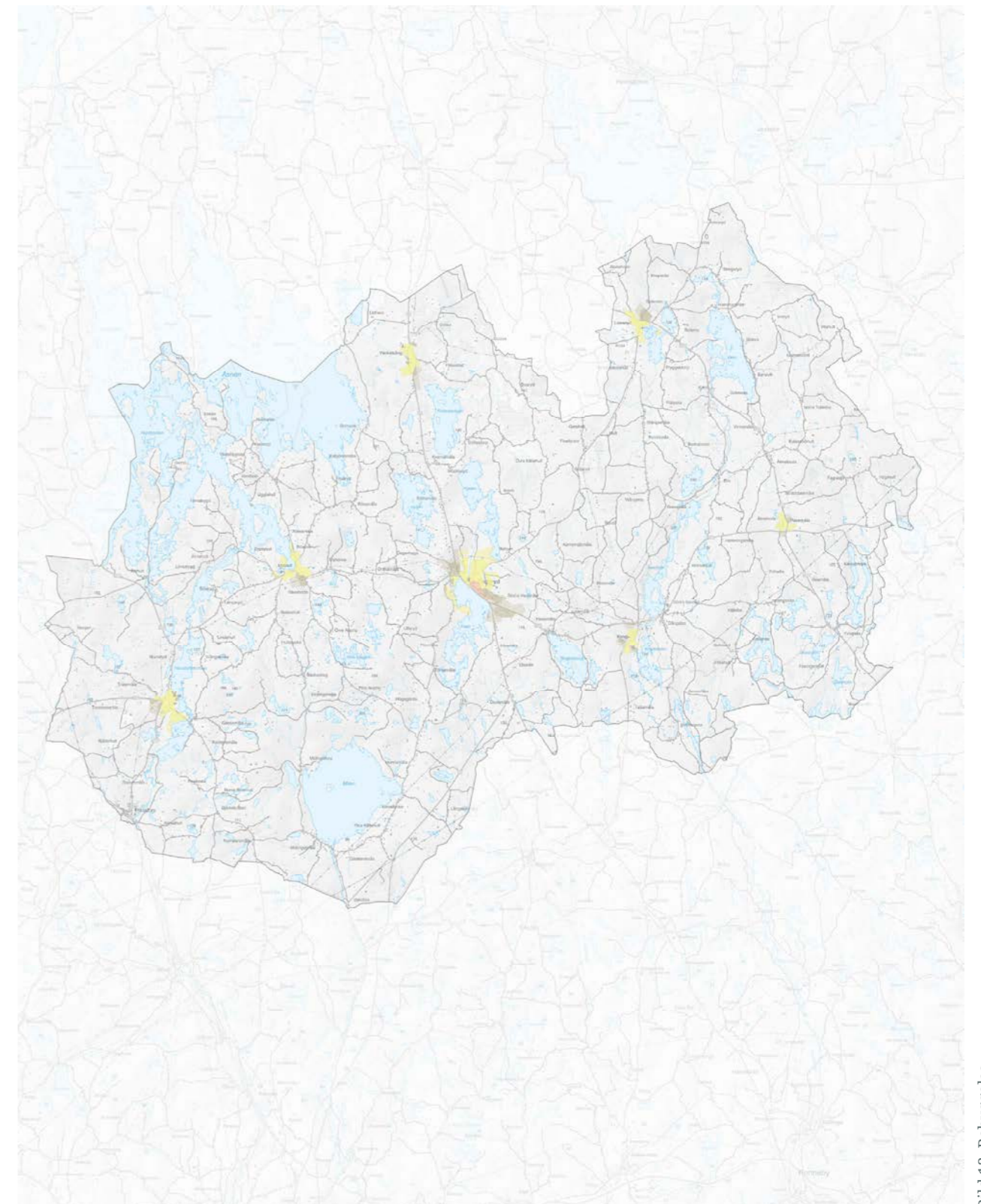

Bild 12. Bebyggelse

Verksamheter och industri

- Pågående Verksamhet och industri
- ▨ Utvecklad Verksamhet och industri

Transportinfrastruktur

Huvudväg

Inom den här användningen pekar kommunen ut huvudvägar för motorfordon som har särskild betydelse för trafikförsörjningen. Det gäller kopplingar mellan tätorter och till områden utanför kommungränsen.

Kommunens mål är att skapa ett trafiksäkert, hållbart och effektivt transportsystem som ger god tillgänglighet och möjliggör klimatsmart resande. Olika transportslag i tätorterna behöver ofta samsas på en begränsad yta vilket ställer krav på samordning och prioritering mellan transportsystemets olika transportslag. Infrastrukturen inom tätorterna behöver även bemöta ekologiska, sociala och klimatrelaterade behov. I takt med det förändrade klimatet kan vägar behöva klimatsäkras för att minimera riskerna för skador och störningar vid extremväder som översvämningar, ras och skred. Det kan vara åtgärder i form av förbättrad dränering, höjning av vägar och skyddsåtgärder.

Huvudvägarna omfattar riksvägar och allmänna landsvägar vilka är avsedda för stora transportvolymmer och godstransporter, främst mellan och genom tätorterna. Riksväg 27 och 29 är två av kommunens viktigaste regionala transportstråk. Här transporteras stora mängder gods och det finns goda förutsättningar för arbetspendling.

Med anledning av att merparten av kommunens invånare bor på landsbygden så är bilberoendet stort. Kommunen ser över lag en sämre tillgänglighet i den östra delen av kommunen, då vägarna inte uppfyller lika god standard.

I de fall kommunens planer påverkar Riksväg 27 och Riksväg 29 samt väg 120, väg 126 och väg 116, som ingår i det funktionellt prioriterade vägnätet, är det

av särskild vikt att planeringen grundas på aktuellt underlag, vilket kan innebära behov av fördjupningar av översiktsplanen eller trafikutredningar som belyser flöden, kapacitet och belastning samt eventuella åtgärdsbehov. Eventuella åtgärder på statligt vägnät måste efterleva reglerna enligt "Vägar och gators utformning" (VGU) och ska, om de behöver tillkomma till följd av kommunal exploatering, finansieras av kommunen.

För allmänna vägar som inte ligger inom detaljplan och som inte kräver bygglov gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägens vägområde. Länsstyrelsen har för vissa större vägar beslutat om utökat byggnadsfritt avstånd. Med hänsyn till risk för olycka med farligt gods och buller kan ytterligare säkerhetsavstånd krävas.

Ställningstagande:

- Huvudvägarna ska uppnå god standard.
- Kommunen ska verka för att biltrafiken tillsammans med andra transportslag samverkar med varandra.
- Framkomlighet för den långväga trafiken ska prioriteras.
- I tätorter som trafikeras av huvudvägar kan det krävas åtgärder för att minimera negativ påverkan och risken för olyckor.
- Huvudvägarna ska klimatsäkras för att kunna erbjuda god framkomlighet, med särskilt fokus på utryckningsfordon.
- Vid detaljplanering och bygglovsprövning ska kommunen samråda med Trafikverket så att tillräcklig hänsyn till trafiksäkerheten tas inom den tillståndspliktiga zonen.

Huvudgata

Inom den här användningen pekar kommunen ut huvudgator för motorfordon som har särskild betydelse för trafikförsörjningen. Det gäller kopplingar inom tätorter för att binda ihop olika tätortsdelar och viktiga målpunkter.

Huvudgatorna omfattas av lokala gator inom tätorterna där huvuddelen av biltrafiken samt lokala logistik- och godstransporter transporteras. Det handlar om strategiska gator som är viktiga för att binda samman målpunkter inom tätorterna och med god tillgänglighet till huvudvägarna.

Längst huvudgatorna ska framkomligheten för oskyddade trafikanter säkerställas och gatorna kan med fördel utvecklas som välkomnande gator och entréer med gröna inslag.

För allmänna vägar som inte ligger inom detaljplan och som inte kräver bygglov gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägens vägområde. Länsstyrelsen har för vissa större vägar beslutat om utökat byggnadsfritt avstånd. Med hänsyn till risk för olycka med farligt gods och buller kan ytterligare säkerhetsavstånd krävas.

Ställningstagande:

- Större bilflöden inom tätorterna leds till huvudgatorna för att minska de negativa effekterna av biltrafiken exempelvis vad gäller buller och olycksrisk för oskyddade trafikanter.
- Huvudgatorna ska uppnå god standard.
- Kommunen ska verka för att biltrafiken tillsammans med andra transportslag samverkar med varandra.
- Vid exploatering av utvecklingsområden kan det finnas behov av att utveckla nya huvudgator. Kommunen ska i första hand satsa på att öka kvalitén i befintligt nät. Om inte det är möjligt kan det vara aktuellt att bygga nytt.
- Vid detaljplanering och bygglovsprövning ska kommunen samråda med Trafikverket så att tillräcklig hänsyn till trafiksäkerheten tas inom den tillståndspliktiga zonen.

Gång- och cykelväg

Gång- och cykelvägar inom den här användningen utgör en del av det övergripande gång- och cykelvägnätet med betydelse för trafikförsörjningen. I gång- och cykelväg ingår både det övergripande gång- och cykelnätet inom tätorterna och mellan tätorterna.

Tingsryds kommun vill att gång- och cykel ska vara det mest självklara färdmedlet i tätorterna. Avstånden till samhällsservice inom kommunens större tätorter är korta, vilket gör det enkelt att ta sig fram till fots eller med cykel. Trots detta väljer de flesta invånarna idag bil.

I översiktsplanen pekas strategiskt viktiga gång- och cykelvägar ut mellan viktiga målpunkter inom tätorterna och mellan tätorter med god framkomlighet. Gång- och cykelvägar pekas även ut till närliggande grön- eller rekreationsområden i syfte att tillgängliggöra dessa områden för invånarna.

Utpekade gång- och cykelvägar ska vara säkra, trygga, tillgängliga och ha en hög standard. En satsning på en ökad tillgänglighet till dessa transportmedel skapar en ökad rörelsefrihet för olika grupper, såsom barn, äldre, funktionsnedsatta och de som inte äger en bil.

För att underlätta för fler invånare att använda gång och cykel i vardagen krävs det att befintliga gång- och cykelvägar förbättras och att nya gång- och cykelvägar byggs ut i takt med att tätorterna utvecklas. Förutom själva gång- och cykelvägarna är det även av vikt att tillhandahålla cykelparkeringar, stationer för självservice och underhållsarbete.

Ställningstagande:

- Kommunen ska verka för ett sammanhängande gång- och cykelvägnät mellan bostadsområden

och viktiga målpunkter. Målbilden är att fler kommuninvånare ska cykla till arbete, skola och fritidsaktiviteter samt göra kommunen mer attraktiv för cykelturism.

- Kommunen ska verka för **säkra, trygga och tillgängliga** gång- och cykelvägar med god standard.

- Kommunen ska i första hand satsa på att öka kvalitén i befintligt nät. Om inte det är möjligt kan det vara aktuellt att bygga nytt.

- Kommunen ska sträva efter att det övergripande gång- och cykelvägnätet ska ha god koppling till busshållplatser för att möjliggöra trafiksäkra och trygga resor.

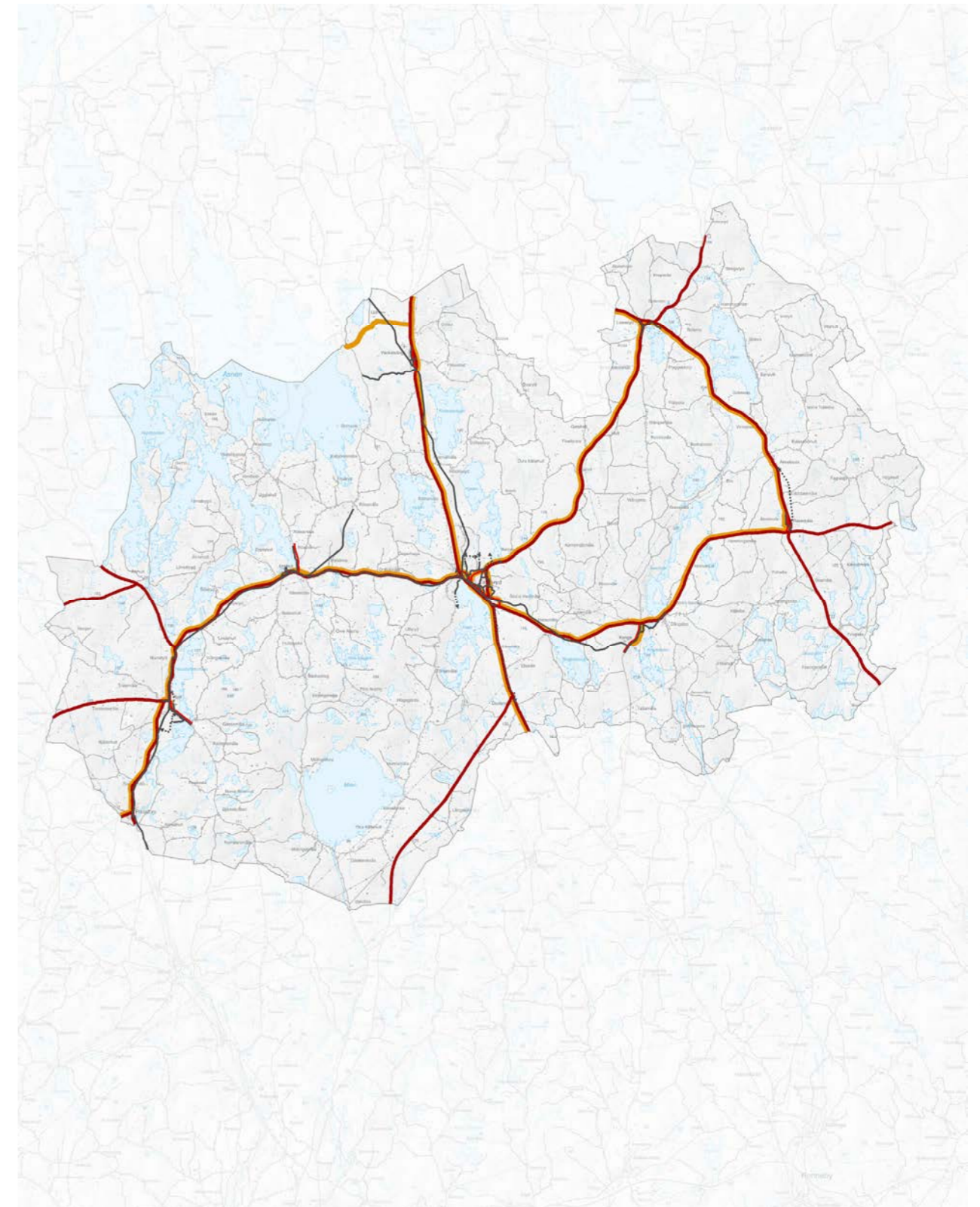
- Möjligheterna att gå och cykla säkert i tätorterna ska vara en självklarhet men behöver inte nödvändigtvis innebära att särskilda gång- och cykelvägar anläggs. På flera ställen kan cykeltrafik med fördel integreras med biltrafik med relativt enkla medel. Det kan t.ex. handla om hastighetsdämpande åtgärder, avsmalnade gator eller grönstruktur.

- Cykelparkeringar ska placeras i strategiska lägen för att underlätta för fler att välja cykeln som färdmedel.

- Gång- och cykeltrafik ska prioriteras i planeringen där särskilt fokus ska läggas på att barn- och ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta sig till skola, arbete och fritidsaktiviteter. **Sett till cykelåtgärder är även turister en prioriterad målgrupp i Tingsryds kommun.**

- Planering och utbyggnad av cykelvägar ska följa gällande cykelplan.

- **En tillgänglighetsplan ska tas fram och vara vägledande vid åtgärder eller planering som berör gång- och cykelvägar.**

Gång- och cykelväg

— Pågående Gång- och cykelväg

--- Utvecklad Gång- och cykelväg

Vägar och Gator

— Pågående Huvudväg

— Pågående Huvudgata

Kollektivtrafikstråk

— Pågående Kollektivtrafikstråk

Grön- och blåstruktur

Kollektivtrafik

Inom den här användningen pekas de regionala busslinjerna inom kommunen ut.

Kommunen har som ambition att fler ska välja kollektivtrafik som färdmedel. För att göra kollektivtrafiken mer attraktiv krävs att det finns kollektivtrafiksträckningar som möjliggör pendling. Ett bättre underlag för kollektivtrafiken skapas genom att främja bebyggelseutveckling längst med befintliga kollektivtrafikssträckningar.

För att underlätta för fler invånare att åka kollektiv behöver kommunen ha hela resan i åtanke. Det behöver finnas sammanhängande och trygga gång- och cykelvägar till hållplatserna, smidiga bytesmöjligheter samt pendlingsparkeringar för såväl bilar som cyklar.

Kommunen trafikeras av ett flertal regionala busslinjer. Busstrafikens utbredning upplevs över lag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel.

Tingsryds kommun trafikeras av busslinjer på följande sträckor:

Växjö - Rävemåla - Tingsryd

Växjö – Ingelstad – Tingsryd

Växjö - Tävelsås - Jät/Vederslöv – Tingsryd

Växjö - Tingsryd – Ronneby

Tingsryd – Karlshamn

Tingsryd - Linneryd

Tingsryd - Ryd – Fridafors

Ryd - Olofström

Tingsryds tätort trafikeras även av Snälltågsbussen som tar resenärer vidare till Alvesta för tåg vidare mot Stockholm. Utöver detta erbjuds glesbygdstrafik för att ge en ökad trygghet och flexibilitet för dem som bor på landsbygden. Om invånarna har mer än 1 kilometer (fågelvägen) till närmaste vanliga busshållplats finns möjlighet att resa med glesbygdstrafiken. En vanlig busshållplats räknas som en hållplats med minst två avgångar i vardera riktning. Resan går till eller från en valfri adress inom Kronobergs län och till eller från en utpekad hållplats för glesbygdstrafik.

Ställningstagande:

- Kommunen ska arbeta för att kollektivtrafiken ska blir ett attraktivare transportsmedel och att fler väljer att pendla med kollektivtrafik till arbete och skola.
- Kommunen ska verka för att kollektivtrafikutbudet motsvarar den efterfrågan som finns.
- Kommunen ska verka för förbättrad kollektivtrafikförbindelse mellan Karlshamn och Tingsryd.
- I samband med utbyggnad av nya utvecklingsområden behöver frågan kring kollektivtrafik studeras närmre. Nya hållplatser kan tillkomma där det finns underlag.
- Kommunen ska planera för smidiga bytespunkter mellan bil eller cykel och kollektivtrafik. Bil- och cykelparkeringar ska placeras i strategiska lägen för att underlätta byte mellan färdmedel.

Grönområde

I användningen grönområde ingår större parker, idrottsplatser, anlagda områden för camping, badplatser och elljusspår i eller i nära anslutning till tätorter. Det kan både vara iordningsställda parker som kräver skötsel och rekreativområden med viss skötsel. I användningen kan också delar av vattendrag ingå, områden som är viktiga för biologisk mångfald och ekosystemtjänster eller grönområden vars syfte är att utgöra en barriär mellan bostadsbebyggelse samt verksamheter och industri. Ytor för trafik och parkering kan även ingå i användningen.

Det är viktigt att poängtera att de utpekade områdena kompletteras med gröna och blå miljöer som finns integrerade i bebyggelsemiljön.

Kommunens ambition är att det ska finnas tillgång till tätortsnära grönområden i samtliga tätorter. Grönområden inom eller i anslutning till kommunens tätorter erbjuder lättillgängliga platser för motion, avkoppling och friluftaktiviteter.

Tätortsnära grönområden hjälper till att reglera den bebyggda miljöns mikroklimat genom att tillhandahålla skugga, kyla luften och förbättra luftkvaliteten genom fotosyntes. Grönområden kan även fungera som buffertzoner för att minska störningar i form av buller. Genom att bevara och utveckla grönområden och binda samman dem med omgivande natur kan fler arter av växter och djur leva och förflytta sig. Fler arter ger en högre biologisk mångfald vilket skapar ett robustare system som bättre kan stå emot framtida klimatförändringar. Närhet till grönområden bidrar dessutom till att öka det estetiska värdet av den bebyggda miljön, vilket kan förbättra livskvaliteten för invånarna och öka fastighetsvärden.

När nya utvecklingsområden byggs ut är det viktigt att säkerställa att det finns tillgång till grönområden i närområdet. I översiktsplanen pekas strandområden, områden med höga naturvärden och tätortsnära områden ut som är viktiga i friluft- och rekreationssyfte. För att utveckla och tillgängliggöra områdena kan det finnas behov av att bygga ut gång- och cykelvägar, anlägga grillplatser, vindskydd och belysning.

Ställningstagande:

- Grönområden ska värnas, skötas och utvecklas utifrån sina specifika behov och förutsättningar.
- Sammanhängande grönstråk ska värnas och utvecklas för att främja biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster.
- Eventuell bebyggelse i grönområden ska utformas med hänsyn till naturvärden.
- Grönområden som nyttjas i rekreativt syfte ska tillgängliggöras. Kommunen strävar efter att områdena ska vara tillgängliga oavsett ålder, funktionsnedsättning eller socioekonomisk bakgrund.
- Kommunen ska ta fram en grönstrukturplan som ska vara vägledande vid exploatering och planering.

Vattenområde

Inom användningen vatten avses såväl sjöar som vattendrag. Användningen anges för vattenområden som är lämpliga för olika användningar men där det inte är nödvändigt eller möjligt att avgöra den exakta platsen.

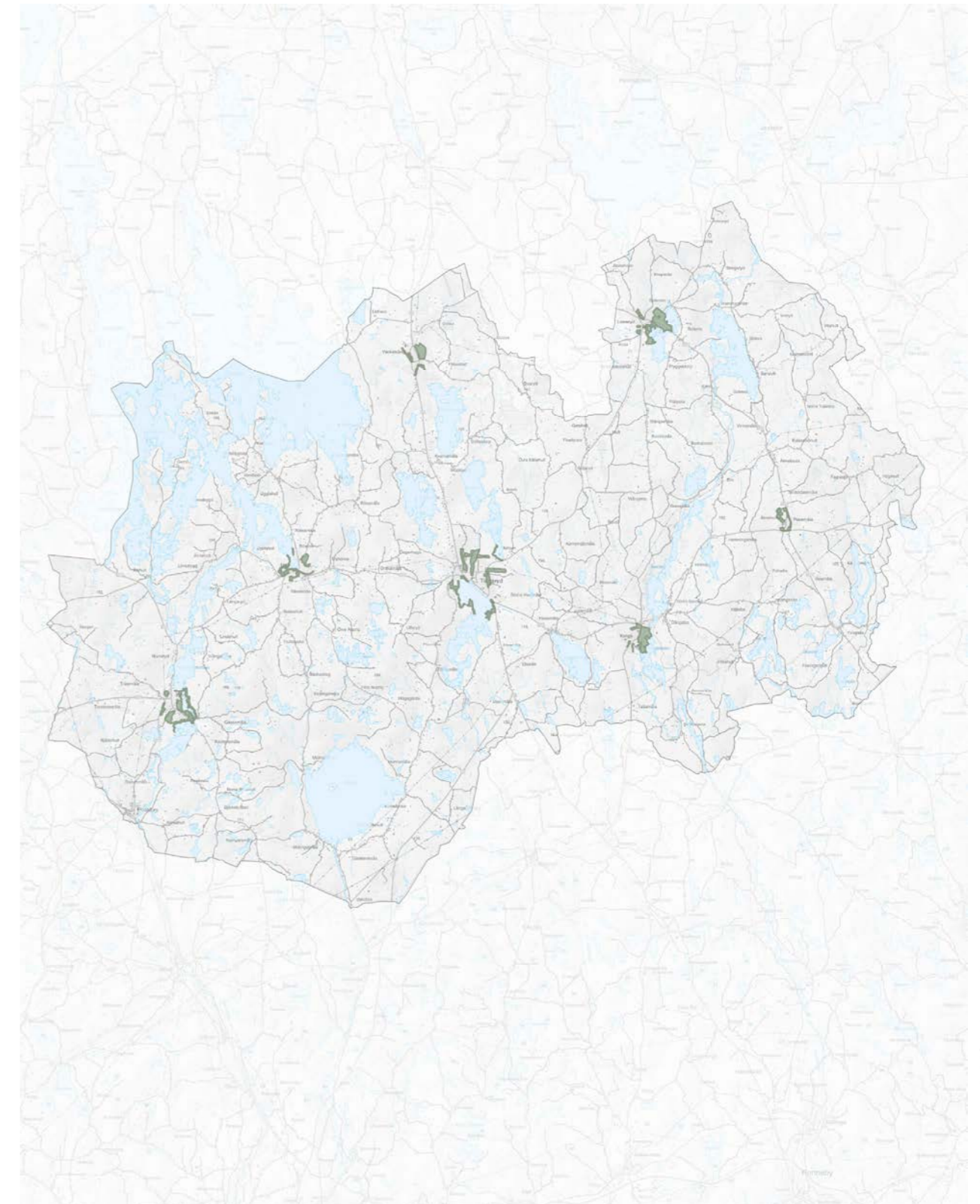
Kommunen har stort utbud av vatten, både i form av sjöar och vattendrag. Det finns närmare 200 sjöar i kommunen som är större än en hektar. Dessa sjöar berörs i huvudsak av fem vattensystem, Mörrumsån, Mieån, Bräkneån, Ronnebyån och Nättrabyån. De många sjöarna och vattendragen har ett stort värde genom att det ger möjlighet till rika upplevelser, friluftsliv och besöksnäring. Vattentillgången har även stor betydelse som vattentäkter för dricksvatten och industriella ändamål.

I takt med att vi exploaterar och klimatet förändras så förändras vår tillgång till vatten med god kvalitet. Ett långsiktigt vattenvårdsarbete säkrar ekosystemen och en god dricksvattenförsörjning samt gynnar växt- och djurliv.

Ställningstagande:

- Kommunen ska värna om vattenkvaliteten och arbeta för att minska utsläpp till recipienten.
- Kommunen ska arbeta för att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.
- Friluftslivet och besöksnäringen ska utvecklas med hänsyn till de värden som är knutna till vattnet och strandområdet.
- Se vidare ställningstagande under avsnitten miljö kvalitetsnormer, strandskydd samt kommunalt vatten och avlopp.

Grönområde

■ Pågående Grönområde

Vattenområde

■ Pågående vattenområde

Landsbygd

Landsbygd

Landsbygd är markområden som är möjliga för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att ange vilka markområden som bör användas för vad. I stället har markområden med användningen landsbygd övergripande ställningstaganden. Till landsbygden hör även mindre orter som i vissa fall omfattas av detaljplaner, som reglerar mark- och vattenanvändningen.

Bebyggelse

Landsbygden med sina natur- och kulturlandskap utgör en betydande del av kommunens identitet. En stor del av kommunen utgörs av landsbygd med varierande karaktär från öppna landskap till större skogsområden. Landsbygden erbjuder möjlighet till lantliga och naturnära boende med bebyggelse som främst består av småhus, fritidshus och gårdar. Cirka 38 procent av Tingsryds befolkning bor idag på landsbygden (enligt Statistiska centralbyrån) och fler väljer att bosätta sig på landsbygden. Främst är det barnfamiljer som väljer att flytta ut på landsbygden men idag är det stor andel äldre befolkning som bor där. Det finns ett behov av att möjliggöra boende som är anpassade för äldre för att skapa en rotation på bostadsmarknaden.

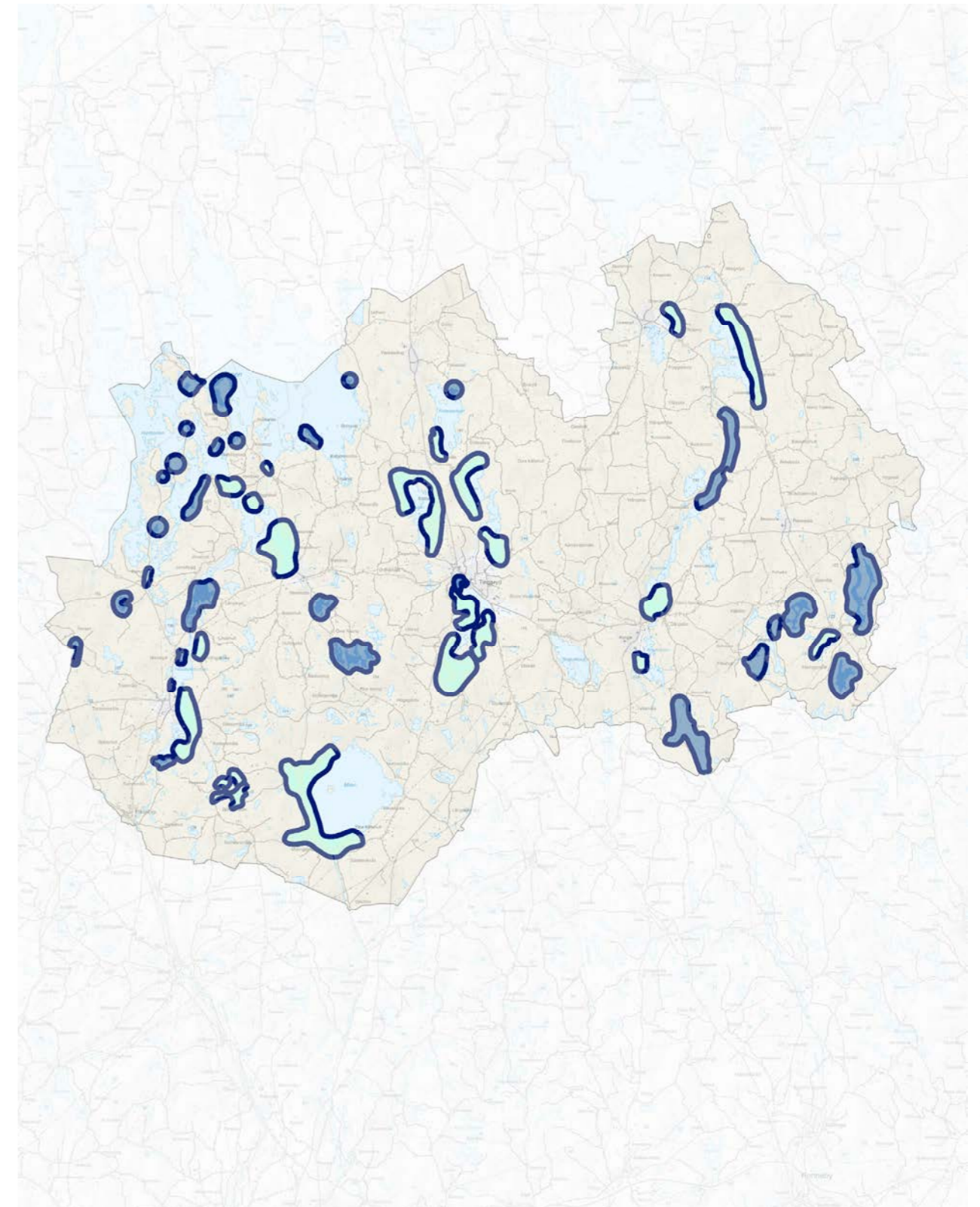
Genom lokalt engagemang och gemenskap kan en levande landsbygd bibehållas och utvecklas. Det krävs samverkan mellan olika aktörer men där lokalsamhället är centralt. För att stärka landsbygden är det viktigt att stödja ett lokalt förenings- och näringsliv. De areella näringarna med jord- och skogsbruket utgör även en stor del av landsbygdens företagande och är en viktig del av en levande landsbygd.

Hela kommunen ska leva och kommunen ska ge förutsättningar för att landsbygden

ska kunna utvecklas och växa. I första hand förespråkas landsbygdsutveckling omkring befintliga orter i lägen där det finns befintlig bebyggelse och infrastruktur för att inte påverka de areella näringarna, landskapsbild, natur- och kulturvärden negativt. Oavsett om man bor i en tätort eller på landsbygden finns behov av tillgång till service, skola, arbete, aktiviteter och kommunikationer. Landsbygden har däremot en glesare struktur som gör att förutsättningarna ser olika ut. Genom att planera ny bebyggelse i anslutning till befintlig bebyggelse ges förutsättningar för att stärka befintlig service och kommunikationsmöjligheterna och till viss del även skapa utökad underlag. För att utveckla landsbygden och få fler att välja hållbara transporter vill kommunen möjliggöra fler pendlarparkeringar och cykelvägar till busshållplatser.

Ställningstagande:

- Kommunen ställer sig positiv till byggnation på långsiktigt hållbara områden på landsbygden, där förutsättningarna så medger. Företrädesvis i anslutning till kommunens tillväxtstråk och starka stråk.
- Ny bebyggelse bör främst lokaliseras intill befintliga bebyggelsestrukturer, till exempel i anslutning till byar eller andra bebyggelsegrupper, eller där vi redan har infrastruktur som till exempel vägar, kollektivtrafik, vatten- och avlopp samt bredband.
- Bebyggelsen ska utformas med hänsyn till platsens karaktär, natur- och kulturvärden samt befintlig bebyggelse.
- Den areella näringen ska värnas om och få möjlighet att utvecklas för att främja en levande landsbygd och bevara ett öppet landskap.

Landsbygd

■ Pågående landsbygd

LIS-områden

■ LIS bebyggelse

■ LIS rörligt friluftsliv

Natur och friluftsliv

Kommunen innehar ett varierande landskap med många sjöar, omväxlande natur samt odlingslandskap som skapar goda möjligheter för rekreation och friluftsliv. Inom kommunen finns bland annat kanotleder, vandringsleder, badsjöar och fiskemöjligheter. Åsnens nationalpark och Korrö är viktiga värdekärnor för friluftslivet i kommunen. Friluftslivet kan påverka naturen och det är viktigt att flödet av människor hanteras på ett sätt som gör att det blir hållbart över tid. Åsnentillsynen som delvis finansieras via Länsstyrelsen, Tingsryds- Växjö och Alvesta kommuner är ett bra exempel på denna typ av förebyggande informationsarbete för att förhindra skador på naturen. Det är viktigt att fortsätta arbeta med informations-spridning och aktiviteter från både privata och offentliga aktörer för att bidra till ett hållbart friluftsliv.

Det är viktigt att bevara och skapa sammanhängande gröna och blåa miljöer. Det bidrar till större rekreativområden för människor att röra sig i. Sammanhängande gröna korridorer bidrar även till den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.

Ställningstagande:

- Kommunen ska verka för att bevara och utveckla artrika naturmiljöer samt säkerställa sammanhängande gröna korridorer för att möjliggöra spridningsvägar för växter och djur.
- Kommunen ska verka för att bevara och utveckla naturområden som är värdefulla för friluftsliv och rekreation.
- Kommunen ska verka för sammanhängande stråk för friluftsliv och rekreation både inom kommunen och till angränsande kommuner.
- Kommunen vill främja friluftslivets utveckling i hela kommunen men kommunala åtgärder ska i första hand ske intill Sydostleden, Banvallsleden,

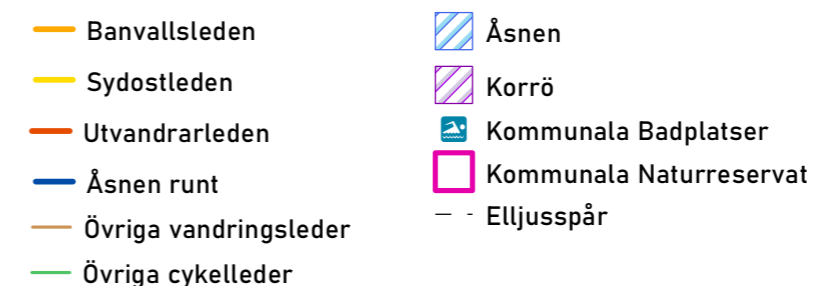
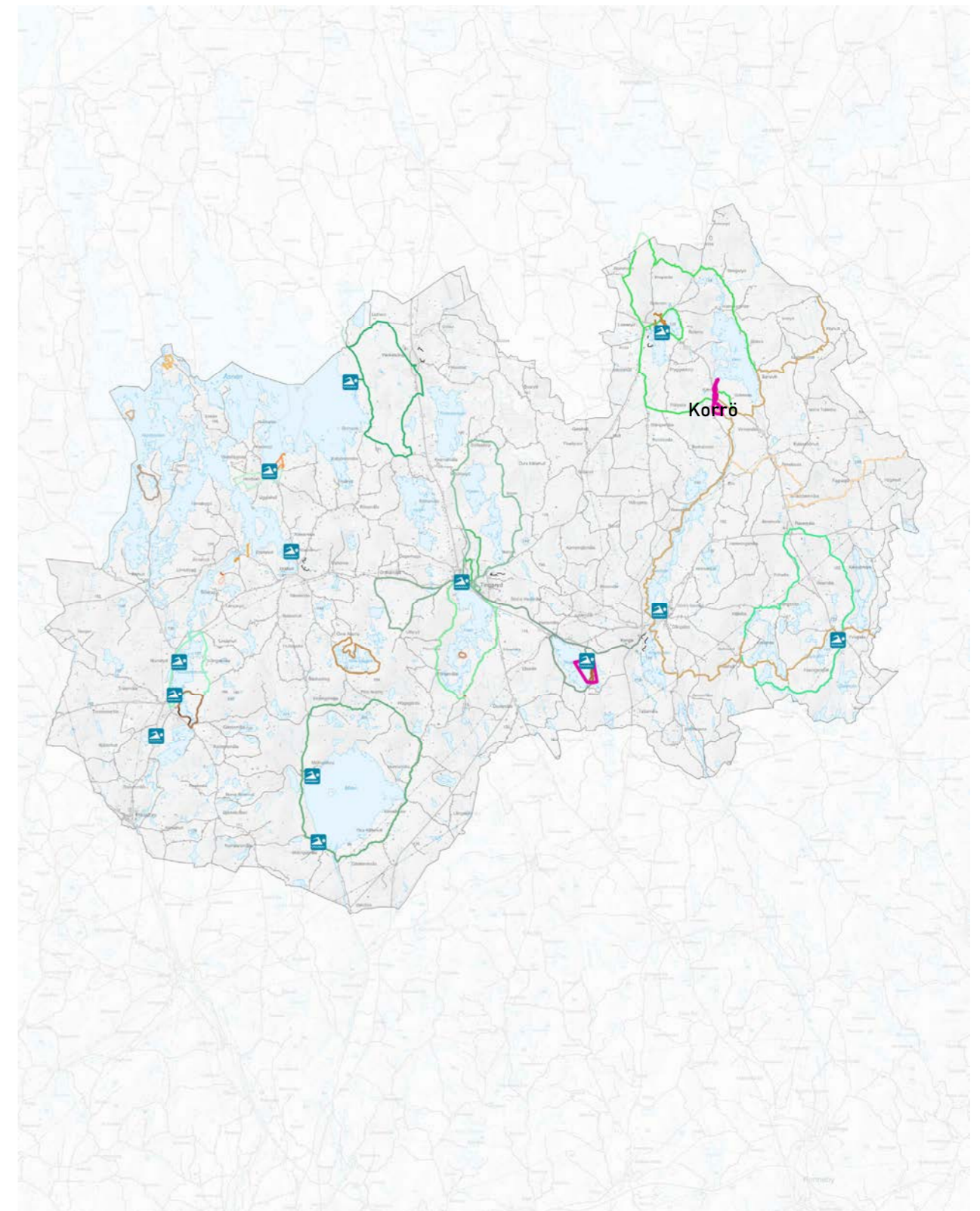
Åsnen runt och Utvandraleden, kommunala badplatser samt kommunala naturreservat.

- För att utveckla värdefulla frilufts- och rekreativområden föreslås åtgärder i form av grillplatser och vindskydd samt service i form av toaletter, sophantering och skyltning.

Besöksnäring och turism

Turismen ses som ett viktigt verktyg för samhällsutveckling i Tingsryds kommun och är en prioriterad näringsgren i kommunens näringslivsstrategi. Turismen som fenomen, att människor besöker Tingsryds kommun under en tillfällig period, är positivt för den lokala ekonomin, lokala arbetstillfällena och framför allt för bilden av Tingsryds kommun. Många turister blir återkommande och vissa köper efter några år fritids- eller permanentus i kommunen. På så vis är ett främjande av besöksnäringen i kommunen idag en satsning för att långsiktigt motverka det vikande befolkningsunderlaget som står i stark korrelation till kvaliteten på offentlig och kommersiell service samt näringslivets möjligheter till kompetensförsörjning.

Camping och ställplatser är viktiga i kommunen med besökare både nationellt och internationellt. Det finns efterfrågan på fler campingplatser och ställplatser för att bemöta kundunderlaget. Kommunen eftersträvar att utveckla besöksnäringen på ett hållbart sätt ur både ekologisk, ekonomisk och social synpunkt. Med ett ökat antal besökare till värdefulla platser för natur- och kulturmiljön kan landskapsvärdena påverkas. Att utveckla tillgängligheten till och inom besöksmålen är en viktig faktor för en hållbar besöksnäring. Det är även fördelaktigt om besökare kan styras till utpekade områden där det finns tillgång till service. Destination Åsnen är exempel på en förening som har skapats i syfte att arbeta för utveckling av besöksnäringen i Åsnenområdet. Åsnentillsynen arbetar

förebyggande för att förhindra skador på naturen samt hjälper och informerar besökare om vad man behöver tänka på vid vistelse på och omkring sjön, vilket bidrar till att begränsa besöksnäringens inverkan på naturmiljön.

För en långsiktigt hållbar besöksnäring behöver fler aktörer gå från säsongsbetonad till året runt-öppen. Besöksnäringen kan exempelvis utvecklas genom att hitta fler aktiviteter och evenemang som fungerar året om. I kommunen finns bland annat potential att utveckla olika former av ekoturism. Det finns en stor efterfrågan på fritidsaktiviteter i form av fiske, ridning, jakt mm. En kritisk del i den utvecklingen handlar om att stå på flera ben, och i praktiken betyder det att en traditionell camping också behöver kunna utveckla hotell/stugor/annat för att åstadkomma den eftersträvarvärda förflyttningen. Både större och mindre besöksnäringens verksamheter behövs och kompletterar varandra för att skapa den totala turistiska produkten i kommunen.

Ställningstagande:

- Kommunen ska verka för ett balanserat årshjul med förlängd säsong för besöksnäringen.
- Kommunen ska värna om områden som har betydelse för besöksnäringen samt främja utvecklingen av besöksmål av olika slag.
- Kommunen ska utvecklas till en besöksnäringdestination såväl lokalt, nationellt som internationellt.
- Kommunen vill fortsätta att erbjuda ett varierat utbud av boenden för besökare samt verka för att de som är bosatta i kommunen under en kortare tid av året flyttar hit permanent.
- Kommunen vill främja utveckling av besöksnäringen i hela kommunen men styra besökare till utvalda platser för att minimera påverkan på natur- och kulturvärden.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Kommuner kan i sin översiktsplan peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Syftet är att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden. Redovisningen i översiktsplanen är vägledande när man prövar ansökningar om dispenser från strandskyddet och upphävande av strandskyddet i detaljplaner.

LIS-områden kan framförallt pekas ut i områden som har god tillgång till strandområden och där man kan bygga i viss utsträckning utan att allmänhetens tillgång till stränder hämmas och utan att djurlivet och växtlivet påverkas negativt.

Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas vid dispens och upphävande av strandskyddet. Oavsett om LIS-områden är utpekade i LIS-planen så behöver kommunen i varje enskilt ärende bedöma huruvida utpekade LIS-områden uppfyller villkoren för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden. Kommunen ska även säkerställa att motstående intressen inte väger tyngre än föreslagen utveckling.

Exempel på åtgärder som kan få dispens:

- En turistanläggning där tillgång till stränder och vatten är en förutsättning, eller åtminstone en avsevärd fördel.
- Livsmedelsförädling som behöver ligga vid vatten, till exempel fiskodling och fiskförädling.
- Verksamheter som behöver kombineras för att täcka upp säsongen och få bättre lönsamhet.
- Nya bostäder för att ge tillräckligt många boende i området så att kommersiell och offentlig service ska kunna finnas kvar.

Om dispensen gäller enstaka en- eller tvåbostadshus inom ett LIS-område är

kravet i stället att huset ska byggas i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen som togs fram under år 2010-2011. I planen pekar kommunen ut lämpliga platser för utveckling i strandnära lägen. LIS-områden har pekats ut inom följande områden:

- Sjölandskapet kring Yxnanäs
- Linneryd
- Dångebo och Konga
- Tingsryd
- Sjöarna kring Kvarnamåla
- Urshult
- Norraryd och Ryd
- Mindre sjöområde kring Södra och Norra Rimshult
- Mienområdet
- Sjöarna kring övre Aramo
- Områden vid sjön Åsnen
- Ronnebyån (södra och norra)

Kommunen har valt att dela in redovisningen av LIS-områden i två typer av områden – bebyggelse samt det rörliga friluftslivet. Lämpliga bebyggelsestrukturer inom de olika utvecklingsområdena varierar beroende på vilken grad av påverkan de medför. I LIS-planen framgår det vilka värden man måste ta hänsyn till vid planering och lovgivning. Det är hur bebyggelseåtgärden samt den aktuella platsen ser ut och förenas, liksom möjligheten till hänsynstagande till övriga värden, som ska ligga till grund för såväl det slutgiltiga beslutet i enskilda ärenden som vid urvalet av lämpliga LIS-områden.

Oavsett om LIS-områden är utpekade i LIS-planen så behöver kommunen i varje enskilt ärende bedöma huruvida utpekade LIS-områden fortfarande uppfyller villkoren för landsbygdsutveckling i strandnära läge och säkerställa att motstående intressen inte väger tyngre än föreslagen utveckling.

Det finns behov av att revidera LIS-planen eftersom kommunen har som mål att underlätta byggnation på landsbygden. I översiktsplanen finns några utvecklingsområden som inte är utpekade i LIS-planen. T.ex. området utmed Rävsjön i Rävemåla och området söder om Stora Ryd. Vid revidering av LIS-planen gör kommunen en bedömning om dessa områden bör ingå eller om det är möjligt att använda andra särskilda skäl för att få dispens.

Enstaka områden som redovisas i LIS-planen behöver även tas bort eller anpassas med anledning av att marken kan vara olämplig för utbyggnad. Det handlar om områden som ligger inom stora opåverkade områden och inom Åsnens nationalpark samt områden som omfattas av sankmark och skyddsavstånd till reningsverk. Det behöver även analyseras huruvida områden utpekade som särskilt värdefullt vatten är lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Framöver kan även lagstiftningen kring strandskydd förändras. Förändras lagstiftningen behöver även det beaktas.

När LIS-planen reviderats ska det nya förslaget implementeras i översiktsplanen.

Klicka här för att ta del av [LIS-planen](#)

Tätorter

I detta kapitel kan man läsa mer om föreslagen mark- och vattenanvändning i respektive tätort utifrån deras unika förutsättningar.

5

LÄSANVISNING

I detta kapitel kan man läsa mer om föreslagen mark- och vattenanvändning i respektive tätort utifrån deras unika förutsättningar.

Texten gällande Tingsryd och Ryd är mer omfattande än för övriga tätorter med anledning av att det 2013 och 2014 tagits fram fördjupade översiktsplaner för dessa tätorter. Till följd av ett mer kontinuerligt arbete med översiktsplanen kommer övriga texter att utvecklas efterhand.

Genom att klicka i kartan kan man få upp information om de olika områdena som pekats ut i kartan, exempelvis specifika ställningstaganden kring den fortsatta utvecklingen samt vilka hänsynsfrågor som måste beaktas i detaljplanering samt vid prövning av bygglov och andra tillståndsärenden som rör mark- och vattenanvändning.

Kartan redogör även för om det är en pågående eller utvecklad användning. Med pågående användning avses att områdets pågående användning i huvudsak ska fortlöpa, men med möjlighet till att utveckla området utifrån den pågående användningen. Med utvecklad användning avses att området föreslås för ny exploatering eller omvandling av ett bebyggt område.

Tingsryd

Tingsryds tätort utgör kommunens största tätort med ca 3150 invånare och fungerar som tillväxtmotor för hela kommunen. Tätorten är centralt belägen i kommunen och korsas av viktiga kommunikationsstråk, riksväg 27 och väg 120. Det finns goda lokala och regionala kollektivtrafiksförbindelser, inte minst till Växjö där det även finns goda trafikförbindelser för att ta sig vidare nationellt eller internationellt.

Tätorten är kommunens centralort med den huvudsakliga offentliga och kommersiella servicen samlad. Här finns äldreboende, bibliotek, polis, apotek med mera. Det finns även drivmedelsförsäljning och ett relativt varierat utbud av butiker och restauranger. I tätorten finns förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Möjligheterna till en värdefull fritid för alla är goda i Tingsryd. Flera kommunala och privata idrottsanläggningar finns etablerade i tätorten. Däribland en idrottsplats, ishall, simhall, bowlinghall, ridanläggning och travbana.

Bebyggelse

Mångfunktionell och sammanhängande bebyggelse

Bebyggelsestrukturen i Tingsryd bildar i och med Bräkneåns förlängning av sjön Tiken en tydlig nord-sydlig struktur där merparten av bostadsbebyggelsen finns lokaliserad. Bebyggelsen har en väl bevarad tidstypisk karaktär från olika epoker med viss komplettering i form av nyare inslag. Tätorten har en tätare bebyggelsestruktur närmast centrum med en blandning av servicefunktioner, flerbostadshus och småhus. Längre bort från centrum domineras bebyggelsen av småhus. I västra och östra delen av tätorten ligger två större industriområden som hindrar bostadsbebyggelsen att växa i dessa riktningar. I Mårslyckeområdet, strax söder om väg 27 och väg 120, är bebyggelsestrukturen av en helt annan

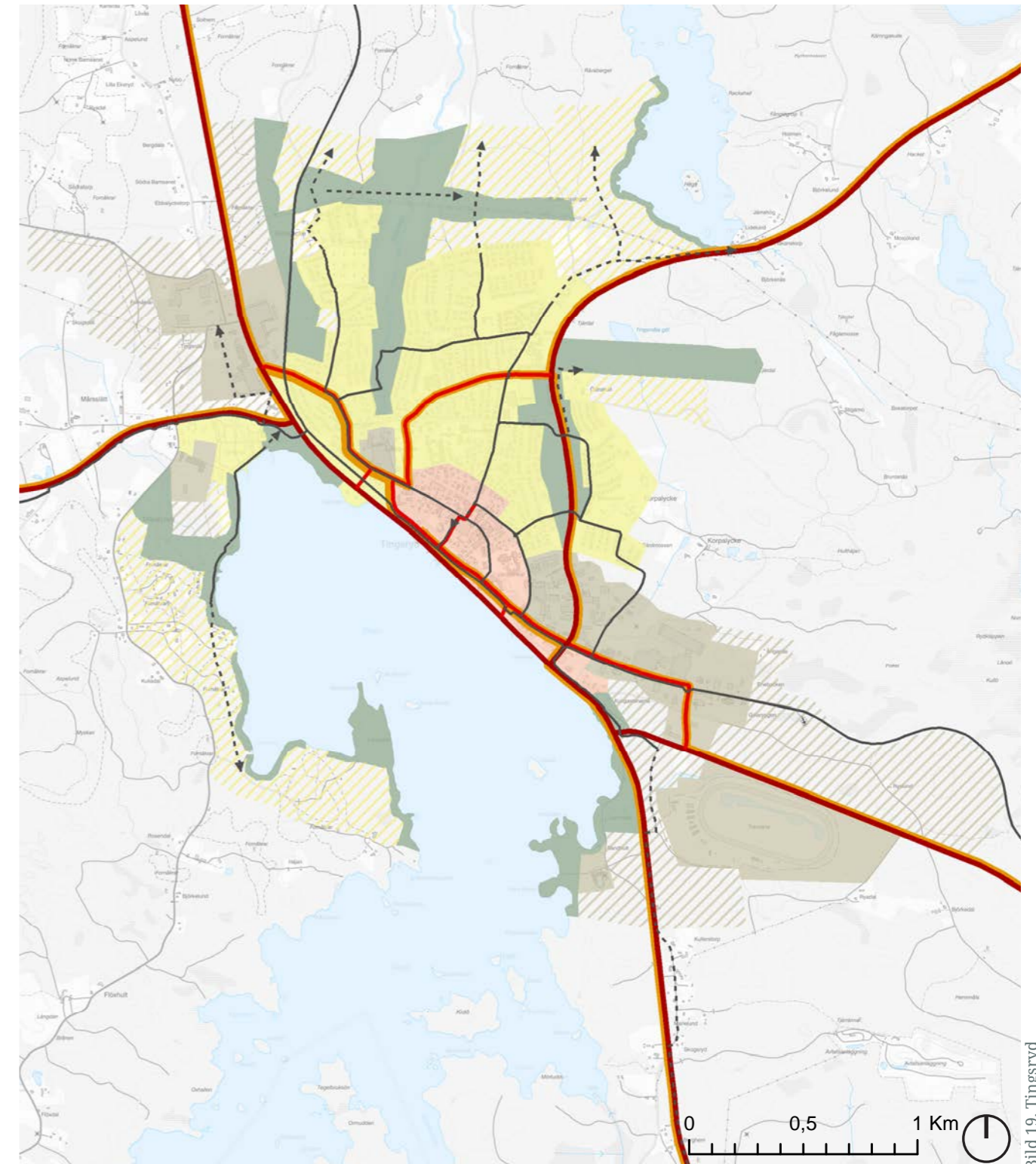
karaktär. Här är bebyggelsen glesare och inslagen av rekreationsområden och mindre gårdar blir vanligare.

Tätorten är omgiven mycket vatten, sjöarna; Tiken och Ygden samt ån Bräkneån. Här finns goda förutsättningar för att skapa trevliga bostadsmiljöer i strandnära lägen men i dagsläget är det förhållandevis få bostäder som har kontakt med vattnet. De centrala delarna sluttar söderut ner mot sjön Tiken. Höjdskillnaderna medför goda utblicksmöjligheter över sjön vilket är viktigt att ta till vara vid all form av exploatering eller annan förändring i området.

Det finns planlagd mark för flerbostadshus i de centrala delarna av tätorten. Utbudet av tomter för enbostadshus är dock mer begränsat till några fåtal lucktomter utspridda i olika delar av tätorten. Utöver de kommunala lediga tomterna finns ett mindre antal privata lediga tomter. Nya områden för sammanhängande bebyggelse föreslås på ett antal platser i Tingsryds tätort. Huvuddelen av den nya bebyggelsen ska tillkomma norr om Tingsryds samhälle samt i Mårslyckeområdet vid Tiken. **I Mårslyckeområdet är det många olika intressen som samsas, camping, ridanläggning, hästgårdar, bostäder och fortsatt bostadsutveckling, vilket medför risk för konflikter. I området finns dessutom höga natur- och kulturvärden, vilka kommunen måste ta hänsyn till i den fortsatta planeringen.**

Mångfunktionell bebyggelse med en blandning av bostäder och servicefunktioner föreslås i de centrala delarna av Tingsryd. Inom de bebyggda områdena pekas inga specifika förtätningsområden ut, utan möjlighet till förtätning ska ske med hänsyn till den befintliga bebyggelsestrukturen.

Under år 2013 genomfördes en kulturmiljöinventering över de centrala kvarteren i Tingsryds tätort som visade

Mångfunktionell bebyggelse	Grönområde	Gång- och cykelväg
■ Pågående Mångfunktionell bebyggelse	■ Pågående Grönområde	— Pågående Gång- och cykelväg
Sammanhängande bebyggelse	Vattenområde	- - - Utvecklad Gång- och cykelväg
■ Pågående Sammanhängande bebyggelse	■ Pågående vattenområde	Vägar och Gator
▨ Utvecklad Sammanhängande bebyggelse		— Pågående Huvudväg
Verksamheter och industri		— Pågående Huvudgata
■ Pågående Verksamhet och industri		Kollektivtrafikstråk
▨ Utvecklad Verksamhet och industri		— Pågående Kollektivtrafikstråk

på att det finns många byggnader av kulturhistoriskt värde. Genom att ta hänsyn till den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen vid planering, bygglov och övriga åtgärder kan Tingsryds centrumidentitet stärkas.

Verksamheter och industri

Det strategiska läget utmed riksväg 27 samt väg 120 skapar goda förutsättningar för arbetspendling och etablering av transportintensiva verksamheter. Det medför att efterfrågan på mark för att utöka och etablera nya verksamheter är stor.

I Tingsryds tätort finns flera verksamheter med varierad karaktär och storlek. Verksamheterna är i huvudsak samlade i två stora industriområden i östra och nordvästra Tingsryd, vilka ännu inte är fullt utbyggda. Båda industriområdena har bra skyltläge nära riksväg 27 och väg 120. Etablering och utveckling av verksamheter föreslås inom dessa områden.

Tillgången till planlagd mark för nya verksamheter är idag begränsad. En utmaning är att många verksamheter är etablerade i eller i utkanten av tätorten. Det bidrar till att bostadsutvecklingen liksom verksamheternas utvecklingsmöjligheter begränsas. För att möjliggöra för dessa företag att expandera kan det vara aktuellt att identifiera nya områden för verksamheter och industri.

Transportinfrastruktur

Huvudväg och huvudgata

Riksväg 27, väg 120 och väg 797 är viktiga vägar för både personbilstrafik och transporter. Samtidigt utgör de fysiska barriärer och delar upp tätorten. Trafikbelastningen är relativt hög vilket medför en del problem i form av bullerstörningar och säkerhetsrisker. Väg 27 och 120 är även primär transportväg för farligt gods.

Infarten till Tingsryds centrum från riksväg 27 upplevs otydlig och saknar tydlig skyltning, vilket gör att besökare som saknar lokalkännedom har svårt att hitta in till Tingsryds centrum. En tydligare infart behöver ses över och åtgärder för

att leda trafiken till utpekade huvudgator behöver komma till.

Lokalnätet i de centrala delarna av Tingsryds tätort präglas av småskalighet och traditionellt lokaliserad handel och service. Gatorna är i vissa fall överdimensionerade, vilket resulterar i oklarheter och säkerhetsrisker för samtliga trafikslag. Längs vissa gator saknas trottoar samtidigt som spontanparkering längs båda sidor förekommer, ibland i direkt anslutning till utfarter och korsningar.

I dagsläget förekommer varuleveranser till butiker i centrum alla möjliga tider på dygnet. Detta bidrar till en ibland stökig trafiksituation längs centrala gator då många trafikslag ska samsas på trånga utrymmen. För att undvika tung trafik i centrum under de tidpunkter då affärer håller öppet och då många människor rör sig i centrum föreslås en begränsning av tillåten tid för varuleveranser. Lastbilschaufförer stannar ofta i Tingsryd för dygnsvila. I dag saknas särskild parkering för detta ändamål och felparkeringar är mycket vanligt.

För Tingsryd tätorts centrala delar finns en antagen parkeringsnorm för bostadslägenheter som bör följas vid planering och bygglovsprövning.

Gång- och cykelväg

Gång- och cykelvägnätet är relativt väl utbyggt i Tingsryds tätort men i de centrala delarna finns behov av ytterligare utbyggnad. Längs flera gator saknas cykelvägar och där anslutning från gemensamma gator till anlagda cykelvägar finns är kopplingen oklar och i flera fall både med dålig framkomlighet och med stora säkerhetsrisker. Det är inte rimligt att bygga ut separata cykelvägar överallt, utan ibland är det acceptabelt med blandtrafik. Åtgärder kan dock krävas för att cykeltrafikanter ska kunna ta sig fram på ett enkelt och trafiksäkert sätt. Storgatan som sträcker sig genom centrum har utvecklats för att få till stånd en mer stadsmässig karaktär och ökad trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter. En separat gång- och cykelväg behöver komma till på Centralgatan för att binda ihop stationsområdet med torget.

Tillgängligheten till områdena söder och väster om väg 27 är begränsad. Planskild korsning i form av gång- och cykeltunnel finns i den västra delen, vid Tingsryds Resort men belyst gång- och cykelväg söderut till Mårslyckeområdet saknas. En ytterligare passage för gående och cyklister under väg 120 är önskvärt från kommunens sida för att tillgängliggöra det västra industriområdet.

Bräkneån bildar en nord-sydlig barriär som delar Tingsryds tätort i två delar med bostadsområden på respektive sida och centrumfunktionerna öster om ån. Trots att man kan röra sig längs med ån och ta sig över den på flera platser upplevs den ändå som en barriär, dock ej i övervägande negativ bemärkelse. Vid utveckling av ett nytt bostadsområde Ebbalycke finns behov av en till passage över ån för att minimera barriären.

Vid exploatering av nya bebyggelseområden söderut och norrut krävs en utveckling av det sammanhängande gång- och cykelvägnätet, för att säkerställa en fortsatt god tillgänglighet till viktiga målpunkter.

Genom Tingsryds tätort sträcker sig Sydostleden som är en nästan 30 mil lång cykelled mellan Simrishamn och Växjö. Cykelleden bidrar såväl till en god cykelturism som arbetspendling.

Kollektivtrafik

Tingsryds tätort trafikeras av flera busslinjer tillhörande regiontrafikens landsbygdstrafik. Dessa busslinjer går mot Växjö, Ronneby, Karlshamn, Olofström. Tätorten trafikeras även av Snälltågsbussen som tar resenärer till Alvesta för tåg vidare mot Stockholm.

Stationsområdet och del av Centralgatan i Tingsryd har nyligen varit föremål för ombyggnad. Platsen utgör idag en mer välkomnande och attraktiv mötesplats. Här finns tillgång till pendel- och cykelparkeringar.

Busstrafikens utbredning upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel. Det finns ett särskilt behov av utökad turtäthet mellan Tingsryds tätort och Karlshamn för att underlätta arbetspendling mellan dessa tätorter.

I samband med utbyggnad av nya utvecklingsområden i tätortens utkant behöver frågan kring kollektivtrafik studeras närmre. Gena och säkra gång- och cykelvägar till närmsta busshållplats bör finnas. Alternativt kan nya busshållplatser behöva anläggas.

Grön- och blåstruktur

Naturlandskapet i Tingsryds tätort utgörs av Bräkneån, de två sjöarna Tiken och Ygden, samt en natur med varierande vegetation som även sträcker sig in i de centrala delarna av tätorten. I övrigt finns ett flertal centrala grönområden och lekplatser som utgör en viktig resurs för möjligheten till samvaro, rekreation och lek i bostadsmiljö. Dessa avses viktiga att bevara och stärka.

Bräkneån sträcker sig genom tätorten och skapar med omgivande natur ett tydligt stråk genom bebyggelsen. Stråket är viktigt att bevara som spridningskorridor och rekreativsområde. Omgivningarna kring ån föreslås tillgängliggöras bättre för att kunna ges ökad betydelse och för att kunna nyttjas fullt ut.

Området kring Korpalycke och sjön Tiken med dess omgivningar har båda stort värde för landskapsbild, biologi och friluftsliv. Korpalycke har stor variation av naturvärden som måste skötas med naturhänsyn och har med närhet till tätorten blivit ett frekvent strövområde. Området kring Tiken är mycket känslig för omdanande ingrepp på öar, näs och i lövskogar vilket måste beaktas i planeringen. Området är viktigt för friluftslivet och där finns badplats, grillplats och rekreationsspår. Längs med den befintliga gång- och cykelvägen vid sjön Tikens västra strand föreslås åtgärder för ökad tillgänglighet och trygghet, exempelvis belysning. I takt med att området byggs ut kan en förlängning av gång- och cykelväg söderut blir aktuell.

Tillgängligheten till omgivande grönområde är god för rekreativ- och motionsändamål men tillgängligheten till sjöarna är däremot i dagsläget begränsad, främst på grund av barriäreffekter i form av vägar och bebyggelse. Det är av stor vikt att tillgängliggöra dessa. För att öka rekreativmöjligheterna vid vatten föreslås att bryggor, grillplatser, rastplatser med mera anordnas i större utsträckning.

Väckelsång

Väckelsång är beläget i kommunens norra del ca 14 km norr om Tingsryds tätort. Sjön Åsnen med sina rekreativsmöjligheter är belägen 3 km från tätorten. Tätorten ligger strategiskt utmed Riksväg 27 med bra kommunikationer både norrut till Växjö och söderut till Tingsryd och Ronneby. Närheten till Växjö möjliggör för Väckelsånga utveckling där Växjös utvecklingsstryck kan ha en positiv inverkan på Väckelsång. I tätorten finns service i form av förkola, skola årskurs F-6 och ett äldreboende. Det finns även dagligvarubutik, restaurang och drivmedelsförsäljning. I Väckelsång finns möjligheter till rekreation och fritidssysselsättningar genom bland annat idrottsplats och motionsspår.

Bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

Bebyggelsen i Väckelsång är lokaliserad längs med båda sidor om Riksväg 27. Riksvägen utgör till viss del en barriär som delar upp samhället och bostadsområden. Tätorten har ett homogent bostadsbestånd som till största del präglas av småhus med inslag av ett fåtal flerbostadshus i centrala delen av Väckelsång.

Omgivningen kring tätorten består av ett småkuperat odlingslandskap med inslag av mindre gårdar. Det finns behov av att skapa en mer varierad bebyggelsestruktur med en blandning av småhus och flerbostadshus. Med ett mer varierat bostadsbestånd finns möjlighet att uppnå rotation på bostadsmarknaden och möjlighet till flyttkedjor.

Den norra delen av Väckelsånga tätort ingår i länets kulturmiljöprogram och klassas som en historisk by. Landskapet kännetecknas av en småkuperad terräng och relativt väl sammanhängande åkerarealer med betesvallar och hagmarker. Det finns en lång bebyggelsetradition som tydligt låter sig avläsas i landskapet genom fornlämningar, bebyggelse och äldre

sockencentra. Här är det viktigt att ny bebyggelse anpassas till landskapets traditionella bebyggelsestruktur och lokala byggnadstradition.

I Väckelsång saknas ett tydligt centrum. För att stärka livsmiljön finns därav behov av att utveckla centrum med fler servicefunktioner och offentliga rum. Att stärka kopplingen till Åsnen, som är ett betydelsefullt rekreativsområde, kan även vara avgörande för att få till en mer attraktiv livsmiljö. I översiktsplanen pekar kommunen ut ny sammanhängande bebyggelse på ett flertal platser i Väckelsång. Största delen av ny bebyggelsen ska tillkomma i tätortens norra del där en del av området sedan tidigare är planlagt för bostäder. Förtätning bland befintlig bebyggelse är även möjligt.

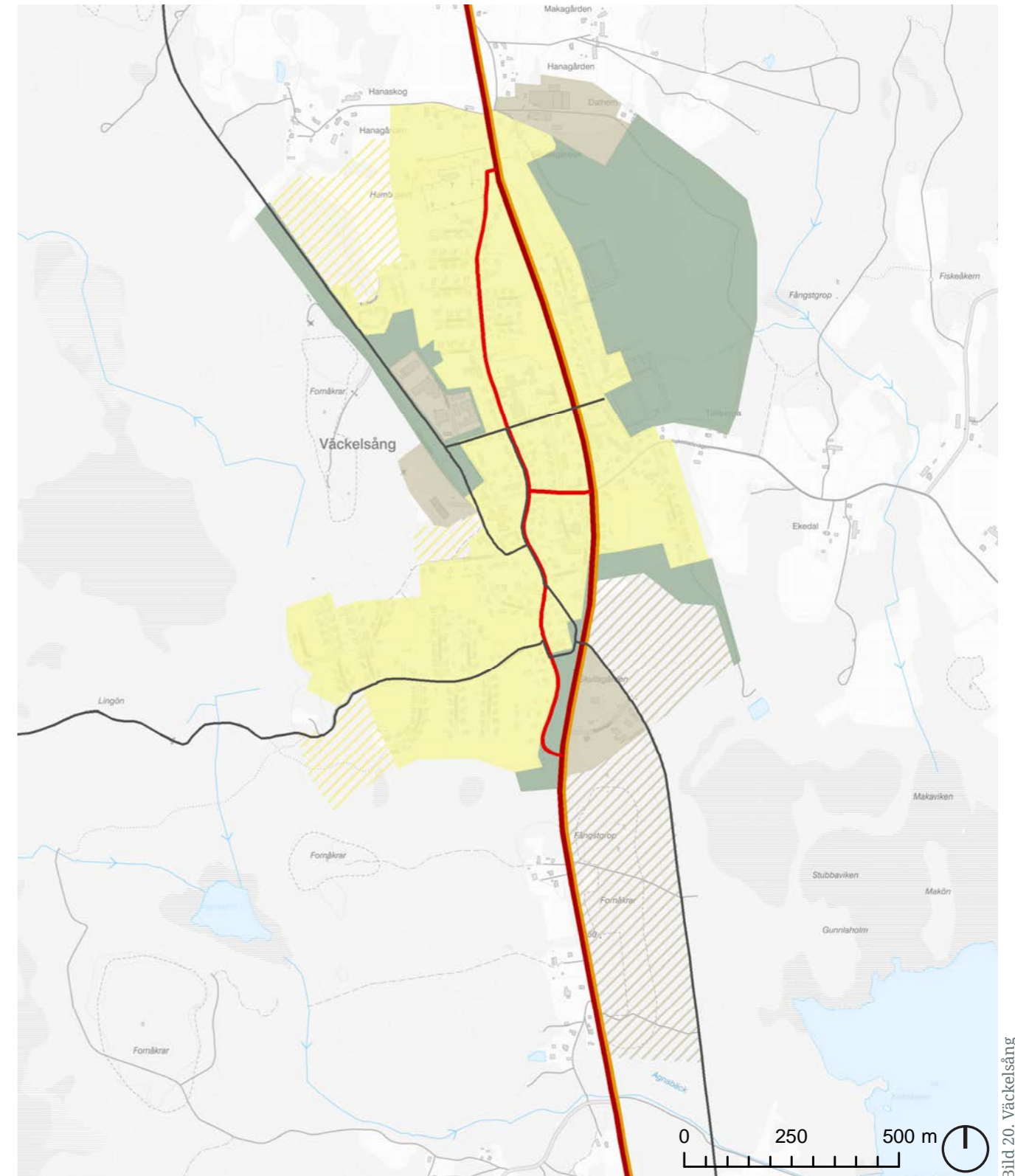
Verksamheter och industri

Väckelsånga industriområden är uppdelade på tre områden. De äldsta områdena finns på västra sidan, och norr om Kyrkåsen öster om riksväg 27. Det nyaste industriområdet håller på att växa ut i södra delen av samhället, öster om riksväg 27. Det äldsta området växte ut ifrån stationsområdet och har idag en något undanskymd placering. Med anledning av verksamhetsområdets placering behöver hänsyn tas till närliggande bostäder. Det anses inte lämpligt att utveckla fler verksamheter i området. Industriområdena i söder skyltar sig väl mot riksväg 27. Med tanke på det goda skyltläget och kommunikationerna från väg 27 föreslås ytterligare utbyggnad av verksamhetsområde i söder.

Transportinfrastruktur

Huvudväg och huvudgata

Genom tätorten sträcker sig riksväg 27 vilket skapar goda förutsättningar för transportintensiva företag och arbetspendling. Det medför även nackdelar med buller och för

Sammanhängande bebyggelse
 Pågående Sammanhängande bebyggelse
 Utvecklad Sammanhängande bebyggelse
 Verksamheter och industri
 Pågående Verksamhet och industri
 Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde
 Pågående Grönområde
 Vattenområde
 Pågående vattenområde

Gång- och cykelväg
 Pågående Gång- och cykelväg
 Utvecklad Gång- och cykelväg
 Vägar och Gator
 Pågående Huvudväg
 Pågående Huvudgata
 Kollektivtrafikstråk
 Pågående Kollektivtrafikstråk

trafiksäkerheten. Vägen upplevs som en barriär genom samhället och delar av bebyggelsen i en östlig och västlig del. Det är viktigt att minska vägens barriäreffekt. Vid utveckling av nya bostadsområden är det viktigt att skapa kopplingar mellan de befintliga bostadsområdena och olika servicefunktioner i Väckelsång. **Många upplever att hastighetsbegränsningen inte följs, vilket skapar en otrygg trafikmiljö. Hastighetsdämpande åtgärder kan behöva komma till.**

Till samhället finns två infarter, en från norr och en från söder. Från båda riktningar finns skyltning som anger att man kör in i ett tätbebyggt område och hastigheten är begränsad till 40 km/h. Däremot framgår det inte av skyltningen att det rör sig om Väckelsånga tätort, då ortsnamn saknas på skyltarna.

Vägvisning mot centrum finns både från norr och söder, där skyltar visar riktning mot centrum via Centrumgatan. Trafiken, vars målpunkten är Väckelsång ska ledas in i tätorten via Centrumgatan och vidare på genomfartsleden Gamla vägen, som går igenom samhällets västra del parallellt med väg 27. Det bidrar till ett tydligare trafikflöde och säkrare miljö för oskyddade trafikanter.

Gång- och cykelväg

I delar av Väckelsång är gång- och cykelvägarna väl utbyggda. Det finns däremot anslutningar som saknar kopplingar. För att få ett sammanhängande gång- och cykelnät är det viktigt att dessa kopplingar åtgärdas. Genomfartsleden, Gamla vägen är en osäker led för gående och cyklister eftersom det bitvis saknas separat gång- och cykelväg. Vägen är en viktig färdväg för barn att ta sig till skolan och därför är det av stor vikt att vägen är säker. Cykelleden Sydostleden går rakt

igenom samhället och leden är asfalterad från Lidhem och söderut vilket ger en bekväm och säker cykeltur till Tingsryd utan konkurrerande biltrafik. Skolgatan kan med fördel länkas samman med Sydostleden för att stärka tillgängligheten ytterligare. **För att tillgängliggöra Åsnenområdet för invånarna har en gång- och cykelväg anlagts till Ursöbadet. Det anses inte motiverat att denna gång- och cykelväg upprätthåller lika hög standard som cykelvägarna i tätorten.**

Kollektivtrafik

Vid väg 27 finns bussförbindelse mellan Ronneby och Växjö. Det möjliggör för pendling till både skola och arbete. Busstrafikens utbredning upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel.

Grön- och blåstruktur

Väckelsång är beläget i en miljö omringat av öppna fält och skogsmiljöer. Dessa ger möjlighet till rekreation men de är även värdefulla ur landskapsmässig synpunkt. I samhället finns mindre grönområden, lekplatser och i den östra delen av samhället finns en idrottsplats samt motionsspår.

Sjön Åsnen ligger ca 3 km väster om Väckelsång. Trots att sjön ligger relativt nära är tillgängligheten till sjön begränsad. Kopplingen till sjön har förstärkts **genom utbyggnad av en gång- och cykelväg till Ursöbadet**. Fiskestadsjön ligger ca 1 km söder om Väckelsång och kopplingen dit kan med fördel också förstärkas. På så sätt finns möjlighet att få till en mer attraktiv boendemiljö.

Ryd

Ryds tätort är kommunens näst största tätort sett till befolkning, här bor ca 1300 invånare. Tätorten är belägen i den västra delen av kommunen intill Hönshyltefjorden. Tätorten har en viktig funktion som serviceort till den omgivande landsbygden i den västra delen av kommunen. I tätorten finns ett förhållandevis brett utbud av offentlig och kommersiell service. Här finns förskola, skola årskurs F-6, äldreboende, vårdcentral, bibliotek. Det finns även dagligvarubutik, apotek, restaurang med mera. I Ryd finns möjligheter till rekreation och fritidssysselsättningar i form av bland annat idrottsplats, lekplatser, ungdomsgård, hembygdsgård och minigolfbana.

Bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

Ryd har i dag karaktären av ett litet samhälle med till viss del väl bevarade tidstypisk bebyggelse från olika epoker med komplettering i form av nyare inslag. Bebyggelsestrukturen har byggts utifrån den sedan länge nedlagda järnvägen. Idag har i stället de trafikintensiva stråken för biltrafik (väg 126, väg 119, väg 645) en dominerande roll. Dess placering och funktion är inte anpassade till övriga förutsättningar varför de till viss del upplevs som barriärer. Bostadsbebyggelsen består till största del av enfamiljshus i de yttre delarna av tätorten och flerbostadshus och servicefunktioner närmre centrum.

Trots tätortens läge vid vattnet finns det få platser där man har visuell vattenkontakt men läget skapar goda förutsättningar för en attraktiv boendemiljö. Om dessa kvaliteter lyfts fram finns ytterligare potential för Ryd att växa som boendeort och för att företag ska se möjligheterna med att etablera sig just här. Det är viktigt att få till stånd mer välkomnande entréer, en attraktiv boendemiljö och fler mötesplatser.

Översiktsplanen föreslår möjlighet att bygga ut ett varierat bestånd av bostäder med en blandning av enbostadshus och flerbostadshus. Huvuddelen av ny bebyggelse föreslås i Stora Ryd intill Hönshyltefjorden. I centrala lägen samt ner mot Hönshyltefjorden möjliggörs förtätningar bland befintlig bebyggelse. Här kan flerbostadshus i form av högre byggnader vara aktuellt för att skapa spännande kontraster i miljön. Markförutsättningarna kan hindra bebyggelse med direkt vattenkontakt men detta kan kompenseras genom att bygga på höjden för visuell vattenkontakt.

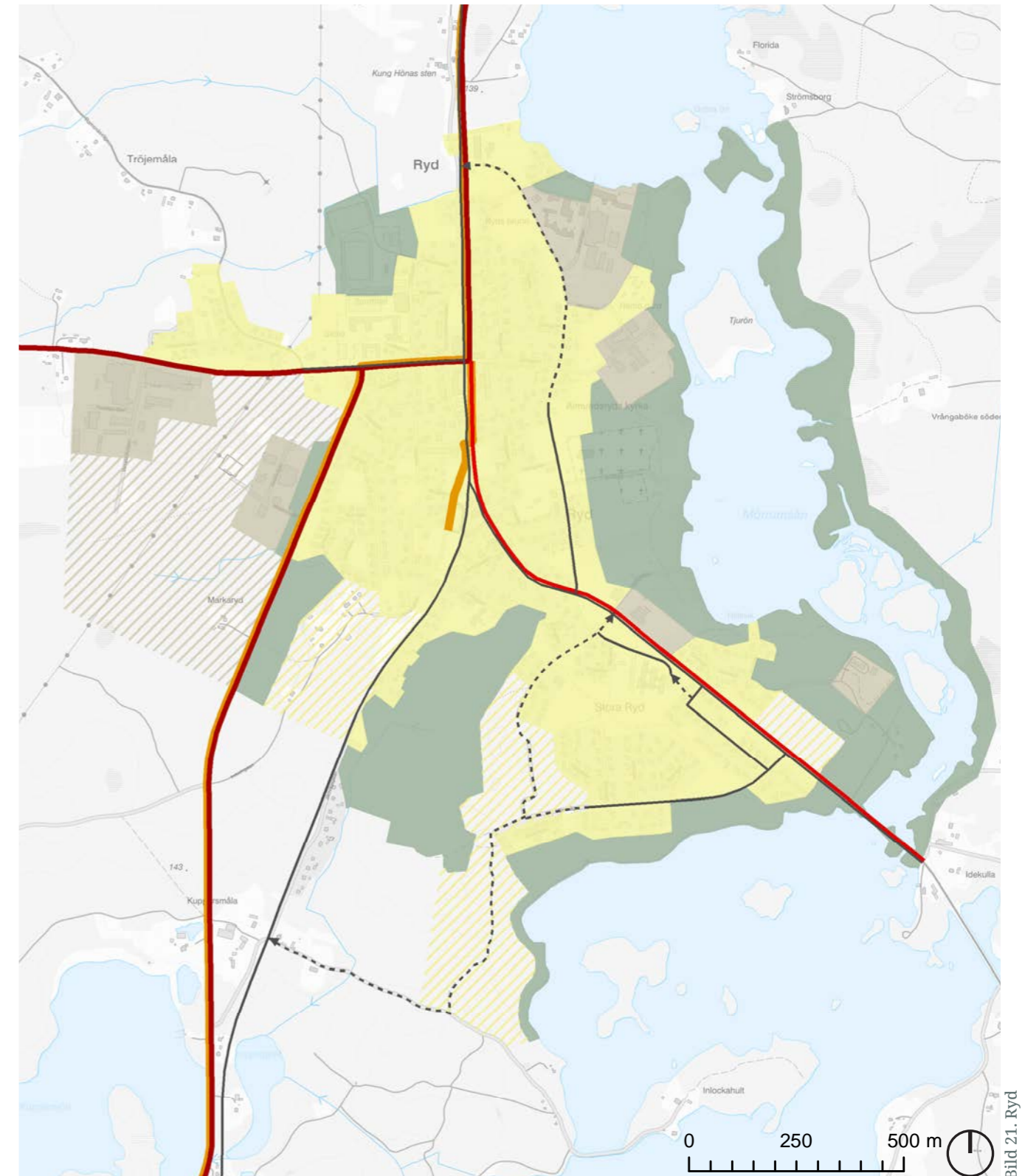
Verksamheter och industri

Utbudet i Ryd präglas av en blandning av olika verksamheter och industrier med varierande storlek och karaktär. De större verksamhetsområdena är i huvudsak lokaliserade i Tröjemåla samt vid gamla Brunnsområdet. Verksamhetsområdet vid gamla Brunnsområdet utgör hinder för omkringliggande bostadsbebyggelse och har på grund av sitt läge svårt att expandera, men verksamheterna är samtidigt viktiga för Ryds utveckling. Verksamhetsområdet i Tröjemåla exponeras väl mot de större vägarna väg 119 och 126. Kommunen har som ambition att samla den tyngre industrin samt verksamheter som alstrar relativt mycket tung trafik här. Området är inte fullt utbyggt och kommunen pekar även ut nya områden för möjlig utveckling.

Transportinfrastruktur

Huvudväg och huvudgata

Ett flertal större vägar har sin sträckning genom Ryds tätort. Dessa vägar förbinder Tingsryds kommun med närliggande kommuner och vidare. De större vägarna, väg 126, väg 119 samt väg 648 leder alla genom centrala Ryd vilket gör att dessa stråk även är en del av det sammanhållande nätet inom samhället. Att Ryd korsas av flera viktiga kommunikationsstråk är positivt men

Sammanhängande bebyggelse	Grönområde	Gång- och cykelväg
Pågående Sammanhängande bebyggelse	Pågående Grönområde	Pågående Gång- och cykelväg
Utvecklad Sammanhängande bebyggelse	Vattenområde	Utvecklad Gång- och cykelväg
Verksamheter och industri	Pågående vattenområde	Vägar och Gator
Pågående Verksamhet och industri		Pågående Huvudväg
Utvecklad Verksamhet och industri		Pågående Huvudgata
		Kollektivtrafikstråk
		Pågående Kollektivtrafikstråk

medför även negativa konsekvenser i och med en stor andel tung trafik som passerar genom samhället. Endast en liten del av den tunga trafiken har Ryd som primär målpunkt. Åtgärder har genomförts i syfte att få förbipasserande att välja väg 126 i stället för Storgatan vid resor i nord-sydlig riktning.

Det finns idag fyra entréer till Ryds tätort men upplevelsen av var samhället börjar och slutar är oklar på grund av entréernas placering. Entréerna är utspridda i förhållande till samhällets centrum och viktiga målpunkter. I arbetet med att skapa en sammanhållen känsla i samhället spelar entréerna samt kopplingen mellan dessa och mellan olika målpunkter stor roll. Lämpliga åtgärder kan vara cirkulationsplatser, grönstruktur och individuella teman utifrån de olika entréernas fysiska karaktär.

Väg 126 och 648 tillsammans med Brunngatan och Smedjegatan utgör de största barriärerna för samhället, men är samtidigt de mest trafikerade stråken. Då liv och rörelse är en förutsättning för ett levande centrum ligger utmaningen i att skapa en balans mellan trafik, platser och människorna.

Lokalnätet i Ryd utgörs till största delen av lokalgator i bostadskvarter och industriområden. Vissa av de gator som ingår i det lokala gatunätet är överdimensionerade för sitt ändamål vilket kan leda till att bilister håller en högre hastighet än vad som är lämpligt.

Över Idekullabron i söder har Trafikverket upprättat en så kallad bygdeväg. Bygdevägen är den första i Kronobergs län. Syftet är att öka säkerheten för gång- och cykeltrafikanter genom breda vägrenar och ett smalt körfält i mitten för motorfordon.

Parkeringsmöjligheterna inom Ryd är goda. De butiker och verksamheter som vänder sig mot Storgatan och andra centrala stråk och platser är beroende av goda möjligheter att stanna till för att kunna locka även förbipasserande.

Gång- och cykelväg

Avstånden till samhällsservice och mellan olika målpunkter i övrigt inom Ryd är korta, vilket gör det enkelt att ta sig fram till fots eller med cykel. För de som bor en bit från de centrala delarna av samhället är dock bilen det huvudsakliga färdalternativet. Längs de mest trafikerade

gatorna i Ryd finns separat gång- och cykelbana, i övrigt utgörs flertalet av gatorna av blandtrafik. Längs gatorna i det sammanhållande nätet bör separat gång- och i vissa fall cykelbana finnas. Längs flertalet lokalgator är blandtrafik ett bra alternativ, vilket sänker hastigheten och skapar en trafikmiljö med bra samspel mellan bilisten och den som vistas eller färdas som oskyddad trafikant.

Sydostleden är en nästan 30 mil lång cykelled mellan Simrishamn och Växjö som sträcker sig genom Ryds samhälle. Cykelleden bidrar såväl till en god cykelturism som arbetspendling.

Vid exploatering av nya bebyggelseområden söderut krävs även en utveckling av det sammanhängande gång- och cykelvägnätet, för att säkerställa en fortsatt god tillgänglighet till viktiga målpunkter.

Kollektivtrafik

Idag trafikeras Ryd av busslinjer som går mellan Tingsryd och Olofström, Ryd och Älmhult samt Tingsryd och Fridafors. Busstrafikens utbredning i Ryds tätort upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel. **Det finns planer på att i framtiden göra om Ryd terminal, med en omplanering av hela ytan då den är onödigt stor och enslig. Ytan som är tillägnad kollektivtrafiken är större än vad som används och behövs, och här är tanken att omfördela ytan och skapa annat användningsområde för del av ytan, eventuellt en park.**

Grön- och blåstruktur

Ryds läge vid Hönshyltefjorden är en del av samhällets attraktivitet och identitet. Sjön tillsammans med tätortsnära naturområden med gångstigar ger möjligheter till rekreation och naturupplevelser. Grönstrukturen i samhället består mestadels av gräsytor, saknar variation och genomtänkt struktur

för specifika ändamål. Området längs med banvallen skapar ett grönt stråk genom bebyggelsen, i övrigt saknas sammanhängande stråk men flera större centrala grönområden finns. **Det finns planer på att inrätta ett kommunalt naturreservat centralt i tätorten i syfte att skydda värdefull natur och tillgängliggöra ett tätortsnära rekreativområde.**

Trots tätortens läge vid vatten finns det få platser där man har visuell vattenkontakt. Tillgängligheten till stränderna är begränsad, främst på grund av barriäreffekter i form av vägar, verksamhetsbebyggelse och otillgänglig natur. Kommunens strategi är att vattnet och dess stränder tydligare ska bli en del av samhället. Vegetation bör gallras för att skapa tydliga siktlinjer från befintlig bebyggelse och stråk till och längs vattnet. **Ett led i denna utveckling har varit att rusta upp strandpromenaden utmed Hönshyltefjordens västra och östra strand samt anlägga belysning, badplats med badbrygga och utegym.**

Strax söder om samhället ligger Koppersjön med populär badplats. Badplats finns även vid Norraryd camping samt i Ryds samhälle. Befintliga badplatser bör rustas upp och fler utpekade rastplatser för kanotturister skapas, både i naturskönt läge men även med bra tillgänglighet till Ryds centrum. För att öka rekreativiteterna vid vatten föreslås båtbygggor, grillplatser och rastplatser med mera. Nya vattenanknutna målpunkter föreslås bland annat i form av rekommenderade platser för bygggor för småbåtar på båda sidor om Idekullabron i söder. **I dagsläget finns stora bestånd av sjögull i närområdet. Det finns stor risk för spridning av arten om båttrafiken ökar vilket gör det olämpligt att anlägga fler bygggor. En förutsättning för ovan utveckling är därmed att den invasiva arten sjögull bekämpas i hela vattensystemet.**

Rävemåla

Rävemåla är beläget i kommunens östra del, i korsningen mellan väg 122 och 120. Tätorten har ca 300 invånare och utgör en av kommunens serviceort som ska erbjuda service för kommuninvånare boende i kommunens östra del. I tätorten finns offentlig service i form av förskola, friskola årskurs F-6 och äldreboende. Utöver den offentliga servicen finns dagligvarubutik, restaurang och bank. Fritidsaktiviteter finns bland annat i form av motorbana, idrottsplats och hembygdspark.

Bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

Bebyggelsen i Rävemåla är relativt samlad väster om väg 122 och norr om väg 120 och består mestadels av småhus. Den äldsta bebyggelsen är centrerad i området kring kyrkan.

I tätorten finns möjlighet till förtätning bland befintlig bebyggelse. I den södra delen finns två större planlagda områden för bostäder som idag är outbyggda. Utvecklingsområdet i den sydöstra delen separeras från tätorten genom väg 122. Vid utbyggnad här är det viktigt att säkerställa att vägen inte upplevs som en barriär och att det finns trafiksäkra övergångar.

Vid Rävsjön föreslås ett nytt område för sammanhängande bebyggelse i ett natur- och sjönära läge. Möjlighet finns att bygga vidare på den befintliga strukturen vid Bydegårdsvägen.

Verksamheter och industri

I Rävemåla finns ett industriområde i den nordöstra delen av tätorten som skyltas relativt väl mot väg 122. Norr om detta område finns även planlagd mark för industriändamål som i dagsläget är outbyggd.

I den södra delen av tätorten i korsningen mellan väg 122 och 120 finns ett detaljplanerat handels- och industriområde som är nästintill oexploaterat. Detta område har ett mycket bra skyltläge mot

båda vägarna.

Transportinfrastruktur

Huvudväg och huvudgata

Rävemåla har ett strategiskt läge utmed väg 120 och väg 122. Väg 120 mellan Emmaboda och Älmhult förbinder Rävemåla med Tingsryd. Väg 122 är en viktig väg för trafiken söderifrån från Karlskrona och vidare norrut mot Växjö. Vägarna utgör primära transportvägar för farligt gods och har relativt hög trafikbelastning, vilket kan medföra bekymmer med bullerstörningar och trafiksäkerhet.

Merparten av trafiken, vars målpunkt är Rävemåla, ska ledas in i tätorten genom Kyrkogatan och Gamla vägen för att skapa tydligare trafikflöde och säkrare miljö för oskyddade trafikanter.

Gång- och cykelväg

Gång- och cykelvägarna i Rävemåla är delvis utbyggda. Det finns en del separerade gång- och cykelvägar och på resterande vägar samsas gång- och cykeltrafikanter med motorfordon.

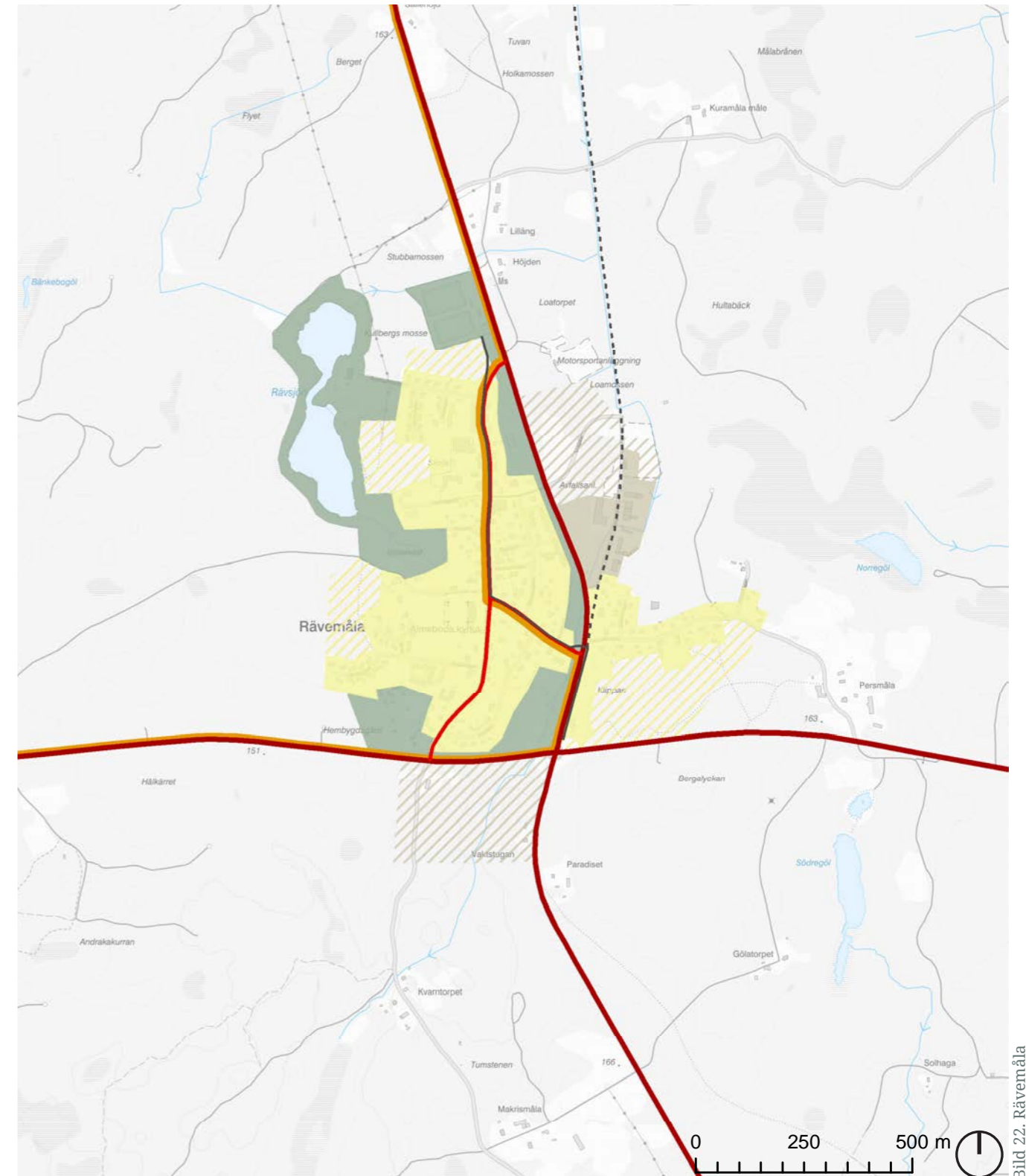
Gång- och cykelvägen mellan Rävemåla och Älmeboda anses viktig att utveckla. I Älmeboda bor relativt många invånare och kopplingen till Rävemåla som serviceort är viktig för områdets fortsatta utveckling.

Kollektivtrafik

Rävemåla trafikeras idag av en busslinje som går mellan Tingsryd och Växjö samt en linje mellan Tingsryd och Linneryd. Busstrafikens utbredning i Rävemåla upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel.

Grön- och blåstruktur

Kring Rävemåla finns öppna fält och skogsmiljöer, vilket gör att de boende

Sammanhängande bebyggelse
 Pågående Sammanhängande bebyggelse
 Utvecklad Sammanhängande bebyggelse
Verksamheter och industri
 Pågående Verksamhet och industri
 Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde
 Pågående Grönområde
Vattenområde
 Pågående vattenområde

Gång- och cykelväg
 Pågående Gång- och cykelväg
 Utvecklad Gång- och cykelväg
Vägar och Gator
 Pågående Huvudväg
 Pågående Huvudgata
Kollektivtrafikstråk
 Pågående Kollektivtrafikstråk

i Rävemåla har god tillgång till natur. Rävsjön är ett viktigt område för friluftsliv och rekreation och föreslås därmed värnas och utvecklas.

Rävemåla hembygdspark i söder och idrottsplatsen i norr är även viktiga platser för samvaro, rekreation och lek. Dessa ska värnas om i planeringen och framtida utveckling av tätorten.

Ett grönt stråk väster om väg 122 och ska fungera som en spridningskorridor för växt och djurliv samt barriär mellan bostäder och väg.

Urshult

Urshults tätort är belägen i kommunens västra del vid sjön Åsnens södra spets och utgör den södra porten till Nationalparksdestination Åsnen. I Urshult bor omkring 900 invånare. Tätortens ursprung speglas av naturgeografiska förutsättningar, Åsnen har här gjort en utstickare söderut och i denna del placerades samhället helt naturligt.

Urshult erbjuder offentlig service i form av bland annat förskola, skola årskurs F-6 och äldreboende. I tätorten finns även dagligvarubutik, drivmedelsförsäljning och restaurang. Det finns flera företag etablerade i tätorten men många boende pendlar även till jobb utanför tätorten. I tätorten finns möjlighet till aktivitet genom bland annat idrottsplats samt motionsspår.

Bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

Urshults ursprungliga bykärna sträckte sig från det gamla järnvägsområdet och norrut. Senare har även bebyggelse vuxit ut längs med Åsnens strand och söder om Riksväg 120. Bebyggelsen består främst av småhus, men det finns även ett antal flerbostadshus i centrala delen av Urshult. I utkanten av tätorten finns inslag av gårdar och även fritidshusbebyggelse vid Åsnens strand.

Urshult tillhör den tätorten förutom centralorten som har högst bebyggelsestryck, mycket beroende av läget utmed Åsnen. Det finns förutsättningar för ny sammanhängande bebyggelse genom förtätning av småhus och flerbostadshus i sjönära läge.

I översiktsplanen pekas tre större planlagda områden för bostäder ut som idag är outbyggda. Ett intill sjön i norr, ett söder om skolan och ett område intill idrottsplatsen. Området intill idrottsplatsen kan med det höga markläget ge en liten visuell kontakt med sjön. Två nya områden för sammanhängande bebyggelse pekas ut i västra delen av tätorten vid Åsnen.

Området utmed Åsnen skulle utöver bostäder även kunna lämpa sig väl för etablering av verksamhet för besöksnäring så som ett hotell etc.

Verksamheter och industri

Merparten av verksamheterna ligger samlade i den södra delen av tätorten och är därmed relativt avskilda från övrig bebyggelse. Hänsyn behöver dock fortsättas till närliggande bostadsbebyggelse.

Verksamhetsområdets närhet till väg 120 skapar goda förutsättningar för arbetspendling och transporter. Det finns obebyggd planlagd mark för industri i direkt anslutning till befintlig industri. I området föreslås ytterligare mark avsättas för verksamheter och industri. Det är fördelaktigt om grönområde mellan bostadsområde och verksamhetsområdet bevaras som barriär.

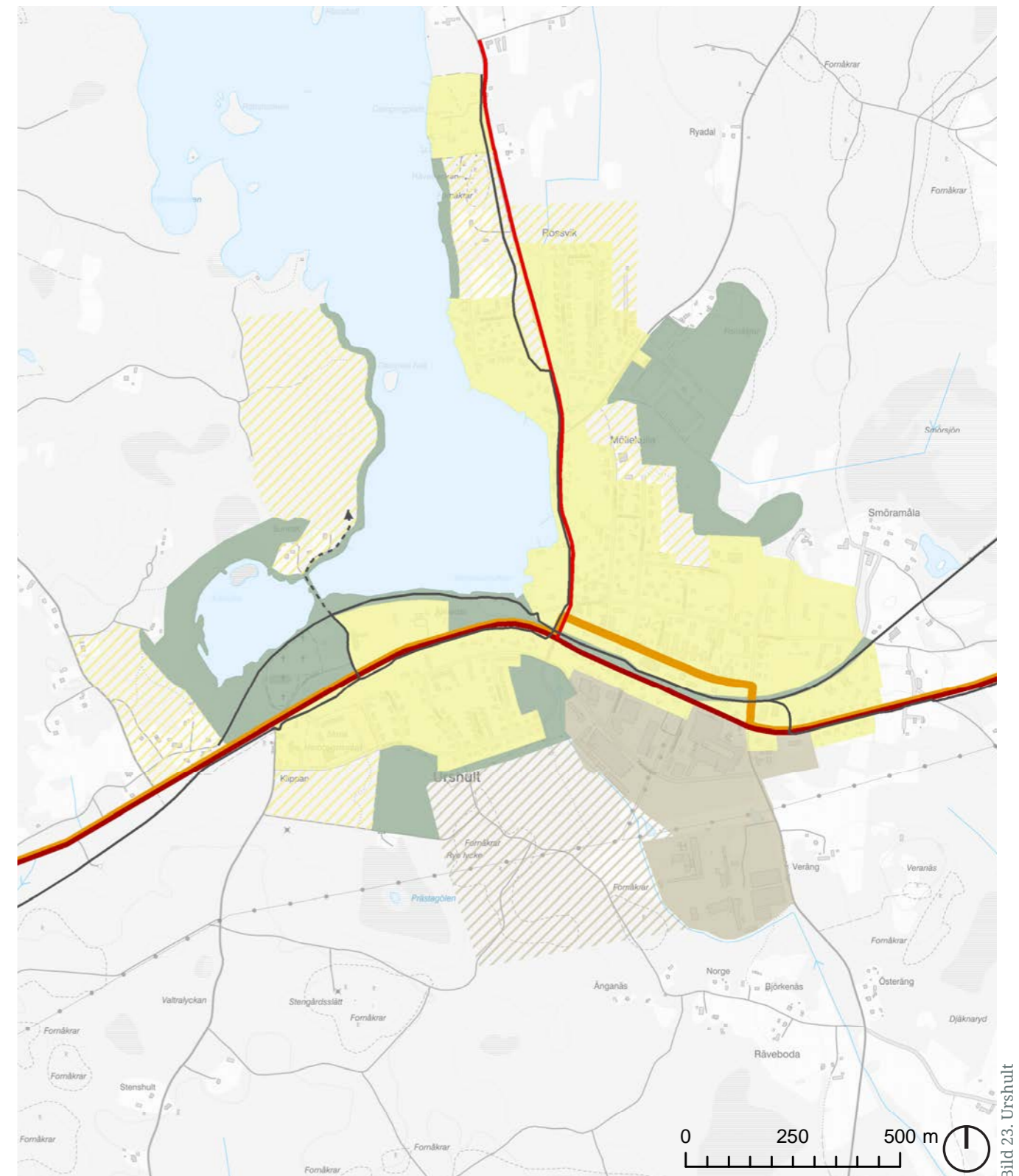
Transportinfrastruktur

Huvudväg och huvudgata

Väg 120 har sin sträckning genom samhället och förbinder Urshult med Tingsryd och Ryd. Vägen trafikeras av personbilar men utgör även primärväg för farligt gods. Trafikbelastningen är relativt hög vilket kan medföra en del problem i form av bullerstörningar och säkerhetsrisker. Väg 120 har genomgått vissa åtgärder mellan Urshult och Ryd för att förbättra trafiksäkerheten men det krävs fortfarande åtgärder inom tätorten. Vägen delar upp samhället i en nordlig och sydlig del och utgör därmed en barriär för gående och cyklister.

Gång- och cykelväg

I Urshult finns ett delvis utbyggt gång- och cykelnät. Genom tätorten sträcker sig Sydostleden och Banvallsleden som har separat gång- och cykelväg. Det finns ett par övergångar att använda över väg 120 för att ta sig över på ett trafiksäkert sätt. Det finns behov av att se över och utveckla ett sammanhängande gång- och cykelnät samt övergångar för att öka

Sammanhängande bebyggelse	Grönområde	Gång- och cykelväg
Pågående Sammanhängande bebyggelse	Pågående Grönområde	Pågående Gång- och cykelväg
Utvecklad Sammanhängande bebyggelse	Vattenområde	Utvecklad Gång- och cykelväg
Verksamheter och industri	Pågående vattenområde	Vägar och Gator
Pågående Verksamhet och industri		Pågående Huvudväg
Utvecklad Verksamhet och industri		Pågående Huvudgata
		Kollektivtrafikstråk
		Pågående Kollektivtrafikstråk

trafiksäkerheten och tillgängliggöra viktiga målpunkter.

Vid exploatering av nya bebyggelseområden krävs en utveckling av det sammanhängande gång- och cykelvägnätet, för att säkerställa en fortsatt god tillgänglighet till viktiga målpunkter.

Kollektivtrafik

Urshult trafikeras av en busslinje som går till Tingsryd och Olofström, via Ryd. Busstrafikens utbredning i Urshult upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel.

Grön- och blåstruktur

Urshult är beläget vid sjön Åsnen och omringat av jordbruksmark och skogsmark med höga naturvärden. Tillgången till natur- och rekreationsområden är god. Längs med Åsners strandremsa finns möjlighet till rekreation men tillgängligheten kan förbättras. Vid strandremsan i söder finns badplats och promenadstråk längs med vattnet. Möjlighet till att förlänga promenadstråket i väst och östlig riktning skulle vara önskvärt. I tätortens östra utkant finns idrottsplats och motionsspår. Ett långt järnvägsområde i mitten av samhället skapar en sammanhållen grön korridor.

Linneryd

Linneryd är beläget i norra delen av kommunen, knappt 20 km nordöst om Tingsryd. I Linneryd bor omkring 450 personer. Tätorten gränsar till Växjö kommun och ligger strategisk utmed väg 122. Linneryd har gamla anor och den historiska kärnan finns idag kring kyrkbyn med kyrkstallar, sockenstuga och sockenmagasin.

Kring tätorten finns natur och vatten med bland annat bra tillgänglighet till Ljuva mons naturreservat. Tätorten erbjuder offentlig service i form av förskola, skola årskurs F-6. Det finns även dagligvarubutik, restaurang och drivmedelsförsäljning. Aktiviteter finns bland annat i form av motionsspår och idrottsplats.

Bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

Bostadsbebyggelsen i Linneryd är främst samlad söder om väg 122, på båda sidor om Kyrkvägen. Bebyggelsen präglas av småhus och omlandet av jordbrukslandskap, skog och varierad natur. Det finns möjlighet till bebyggelse i sjönära läge men tätortens läge vid Linnerydssjön utnyttjas inte fullt ut, då få tomter saknar visuell vattenkontakt.

Linneryds gamla by ligger i den nordvästra delen av Linneryds tätort. Byn är omgiven av ett småskaligt odlingslandskap, med små, uppsplittrade åkerarealer och ängsmarker. Linneryds gamla by är ett värdefullt exempel på en bybebyggelse där utvecklingen inneburit en kontinuerlig förtätning utan att senare skiften kommit att lösa upp byns samlade karaktär. Här är det viktigt att ny bebyggelse anpassas till landskapets traditionella bebyggelsestruktur och lokala byggnadstradition.

I tätorten finns möjlighet till förtätning bland befintlig bebyggelse. I södra delen av Linneryd finns ett planerat bostadsområde för småhus och flerbostadshus.

Infrastrukturen är långt färdigställt och området utgör en tillgång eftersom det också har ett fint läge intill Linnerydssjön. Den visuella kontakten till sjön är dock inte så framträdande eftersom det är en hel del vegetation mellan planområdet och Linnerydssjön. För att uppnå den visuella vattenkontakten är det nödvändigt att gallra träd och röja sly. Ett nytt område för sammanhängande bebyggelse pekas ut söder om den oexploaterade detaljplanen. När den befintliga detaljplanen byggs ut finns möjlighet att bygga vidare på liknande struktur.

Verksamheter och industri

Trä- och sågverksindustrin är den största verksamheten i Linneryds tätort. Industrin ligger norr om samhället och väg 122. Ytterligare mark för verksamhet pekas ut norr om det befintliga industriområdet.

I den södra delen av Linneryd finns ett område på cirka ett halvt hektar som är detaljplanerat för handel och småindustri. Söder om det området pekas ytterligare ett verksamhetsområde ut. Verksamhetsområdet bör inte vara av störande karaktär, utan fortsätta i samma karaktär som det oexploaterade detaljplanlagda området eftersom det finns planlagd mark för bostäder i närheten.

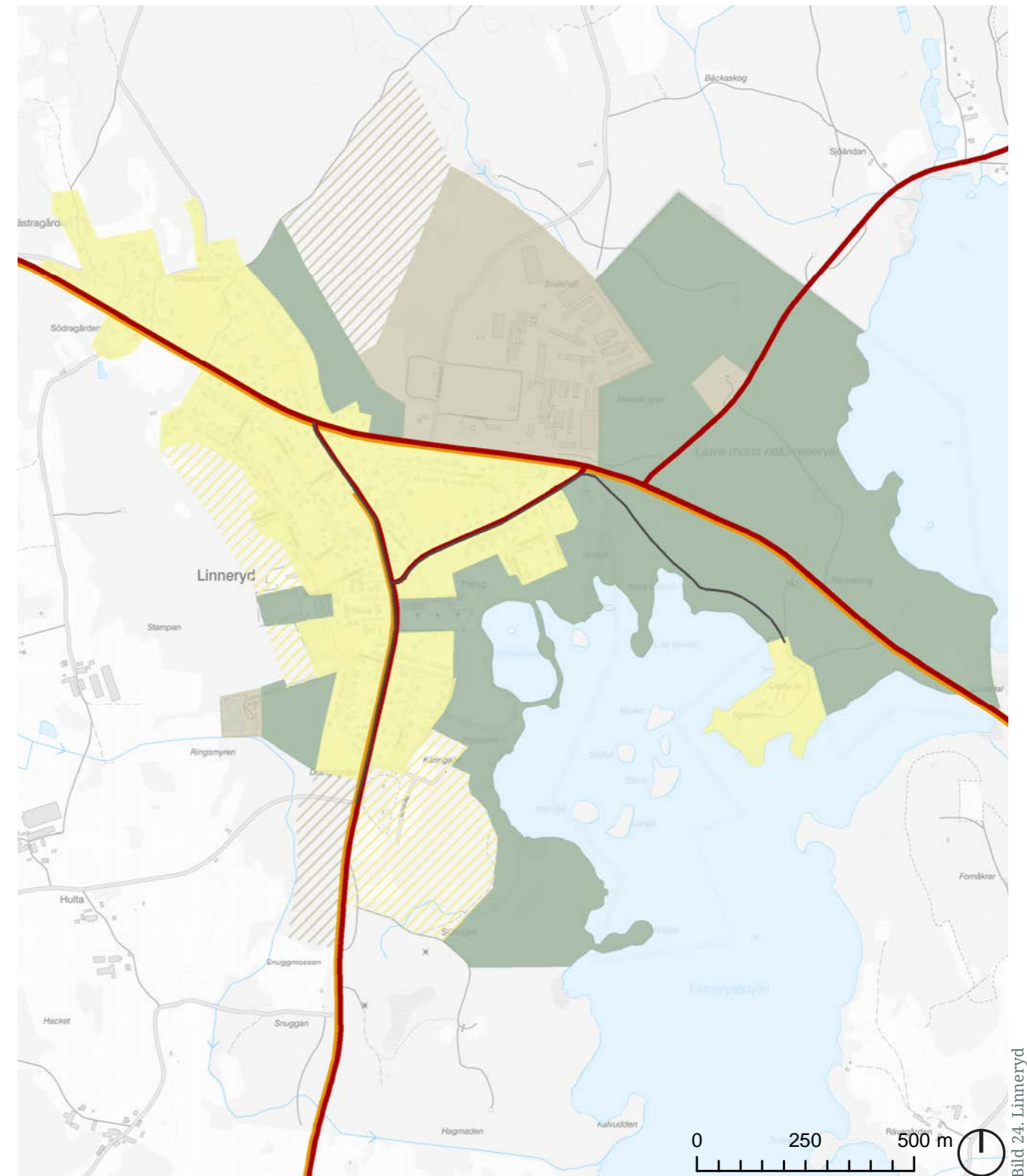
Transportinfrastruktur

Huvudväg och huvudgata

Väg 122 mellan Växjö och Karlskrona har sin sträckning norr om samhället och är en väg med relativt hög trafikbelastning. Vägen är smal och det kör en stor del tung trafik, vilket kan medföra bekymmer med bullerstörningar och trafiksäkerhet.

Från väg 122 ansluter Kyrkvägen och Lindvägen som sträcker sig genom tätorten och har god koppling söderut till Tingsryd och Konga.

Väg 831 mot Lessebo förbinder kommunen med den nordöstra delen av länet.

Sammanhängande bebyggelse	Grönområde
Pågående Sammanhängande bebyggelse	Pågående Grönområde
Utvecklad Sammanhängande bebyggelse	Vattenområde
Verksamheter och industri	Pågående vattenområde
Pågående Verksamhet och industri	
Utvecklad Verksamhet och industri	

Gång- och cykelväg
Pågående Gång- och cykelväg
Utvecklad Gång- och cykelväg
Vägar och Gator
Pågående Huvudväg
Pågående Huvudgata
Kollektivtrafikstråk
Pågående Kollektivtrafikstråk

Gång- och cykelväg

Gång- och cykelvägarna i Linneryds tätort är utbyggda längst med Kyrkvägen och Lindvägen. **Det finns också en gång- och cykelväg till Nabbens badplats.** Resterande vägar består av blandtrafik där gående och cyklister samsas med motorfordon.

I samband med utbyggnad av utvecklingsområdena i söder krävs en naturlig förlängning av befintlig gång- och cykelväg längs Kyrkvägen.

Kollektivtrafik

Linneryd trafikeras idag av en busslinje som går mellan Tingsryd och Växjö, via Rävemåla och en busslinje som går mellan Tingsryd och Linneryd. Busstrafikens utbredning i Linneryd upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel. För väg 831 mellan Linneryd och Lessebo saknas idag tillräckligt underlag för kollektivtrafik.

Grön- och blåstruktur

Linneryds tätort är omgiven av jordbruksmark i norr och i väster. Öster om tätorten ligger Linnerydssjön och Ljuvmons naturreservat. Naturreservatet är känd för sin vackra tallskog och består av åsryggar, kullar, terrasser, sänkor och tallmossar. Området ska skyddas och bevaras obebyggt men möjlighet finns att utveckla rekreation.

I tätorten finns grönområde kring Linnerydssjön med möjlighet till rekreation. Området är viktigt att bevara och hållas tillgängligt för allmänheten att vistas vid. För att möjliggöra bättre vattenkontakt bör området röjas från sly. Vid Linnerydssjön finns badplats, motionsspår och camping. Vid delar av motionsspåret har utbyggnadsområde för bostäder pekats ut. Vid exploatering är det viktigt att säkerställa att motionsspåret kan behållas eller vid behov dras om.

Konga

Konga är beläget i kommunens sydöstra del, cirka 10 kilometer från Tingsryds tätort. I Konga bor omkring 450 personer. Tätorten växte fram under mitten av 1700-talet som en bruksort. Den första etableringen i samhället startade på en plats utmed Ronnebyån där kraften till industrin kunde utvinnas. Idag finns flertalet företag etablerade här. I Konga finns service i form av förskola, skola årskurs F-3 samt äldreboende. Det finns även dagligvarubutik och Tingsryds enda bio. I Konga finns möjligheter till rekreation och fritidssysselsättningar genom bland annat idrottsplats, motionsspår, fritidsgård och utomhusbassäng.

Bebyggelse

Sammanhängande bebyggelse

Idag består bebyggelsen till största del av småhus som främst är samlad längs med Ronnebyvägen. I tätorten finns ett antal lediga lucktomter samt ett större område med planlagd mark för bostäder. Trots tätortens läge vid vattnet finns det få platser där man har visuell vattenkontakt. Med tanke på närheten till grönområde och Krokfjorden finns förutsättningar för en attraktiv boendemiljö.

Delar av Konga tätort är utpekad i länets kulturmiljöprogram. Området omfattar kulturmiljöerna kring Ronnebyån inom byarna Dångebo, Dångemåla samt den tidigare byn och bruket Örho. Området belyser hur en bygd förvandlats från jordbrukssamhälle till industricentrum. De bevarade byggnaderna i Konga representerar många av de i dag försvunna verksamheterna. Förutom äldre industribyggnader och ruiner är bruksherrgården från 1800-talets mitt bevarad jämte flera arbetarbostäder och förrådsbyggnader. Bruksmiljön omges av ett öppet odlingslandskap med långa rösen. Det är viktigt att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anpassa ny bebyggelse till den kulturhistoriska

bebyggelsen samt främja ett aktivt jordbruk i de delar som fortsatt utgör odlingslandskap.

Verksamheter och industri

Industrin har under generationer växlat mellan järn-, trä och sågverksindustri till verkstadsindustri. Nuvarande verkstadsindustri är en av de större arbetsplatserna i kommunen. Det finns etablerade industriområdena i den sydöstra och sydvästra delen av tätorten. Inom båda områdena finns planlagd mark för industri som i dagsläget är outbyggd. Vid utveckling av området måste hänsyn tas till bostäder belägna i närheten.

Ett nytt verksamhetsområde föreslås i norra delen av tätorten i anslutning till väg 120. Området har bra skyltläge och lämpar sig för störande och transportintensiva verksamheter.

Transportinfrastruktur

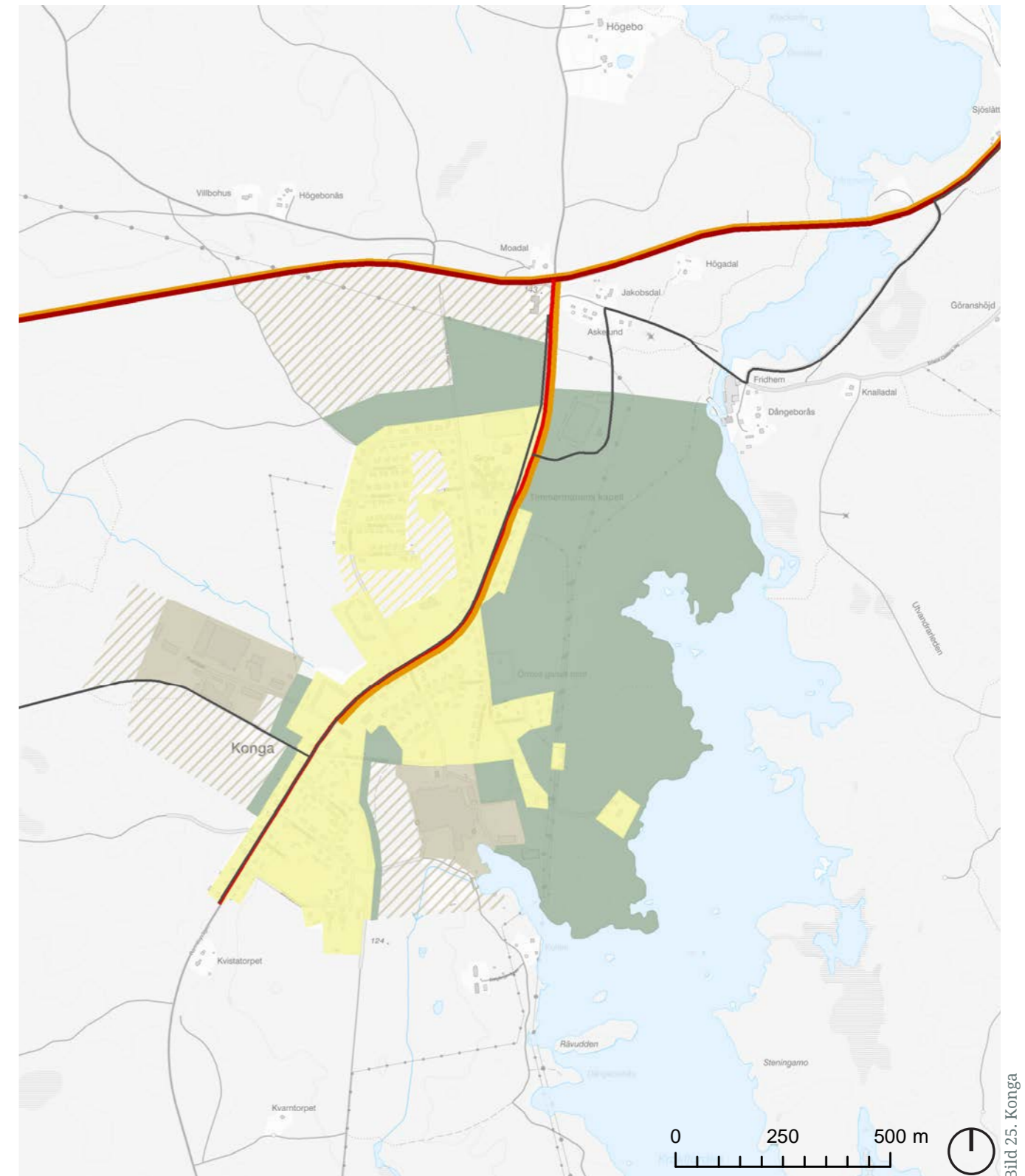
Huvudväg och huvudgata

Genom samhället sträcker sig Ronnebyvägen som leder söderut till Blekinge och norr ut mot Linneryd. Denna tillfart används i hög grad av dem som kommer söderifrån och arbetar i verkstadsindustrin. Ronnebyvägen delar av samhället i en västlig och östlig del och kan därmed uppfattas som en barriär.

Norr om tätorten passerar väg 120 som förbinder Konga med Tingsryd och Emmaboda. Väg 120 är även primär transportväg för farligt gods.

Gång- och cykelväg

Gång- och cykelvägnätet i Konga är idag delvis utbyggt. Intill Ronnebyvägen som går genom tätorten finns gångbana på båda sidor på huvuddelen av sträckan. Cykelväg finns enbart utbyggt på delar av sträckan men arbete pågår med att förlänga cykelvägen söderut. Vägen är hårt trafikerad och utgör bland annat skolväg och väg till idrottsplats, vilket gör att det är viktigt att skapa en säker och

Sammanhängande bebyggelse

■ Pågående Sammanhängande bebyggelse

▨ Utvecklad Sammanhängande bebyggelse

Verksamheter och industri

■ Pågående Verksamhet och industri

▨ Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde

■ Pågående Grönområde

Vattenområde

■ Pågående vattenområde

Gång- och cykelväg

— Pågående Gång- och cykelväg

- - - Utvecklad Gång- och cykelväg

Vägar och Gator

— Pågående Huvudväg

— Pågående Huvudgata

Kollektivtrafikstråk

■ Pågående Kollektivtrafikstråk

sammanhängande gång- och cykelväg att färdas på. Mellan Konga och Tingsryd finns en gång- och cykelväg på den gamla Banvallsleden.

Kollektivtrafik

Konga trafikeras av en busslinje som går mellan Tingsryd och Växjö, via Rävemåla och Linneryd. Busstrafikens utbredning i Konga upplevs idag som tillfredsställande. Däremot är turtätheten inte frekvent till alla områden och under dygnets alla timmar. Det bidrar till att kollektivtrafiken inte blir lika attraktiv och att fler väljer bilen som transportmedel.

Grön- och blåstruktur

Konga är beläget vid Krokfjorden och omringat av skog och jordbruksmark. Intill Krokfjorden finns höga naturvärden som är knutna till strandområdet. Mellan tätorten och vattnet finns ett värdefullt lövskogsområde, Sörängen, som är en viktig plats för samvaro, rekreation och lek. Här finns även motionsspår. I tätortens norra del finns en idrottsplats. Dessa områden är viktiga att värna om i planeringen och framtida utveckling av tätorten.

Riksintressen och andra värden

I det här kapitlet redovisas områden som pekas ut som riksintressen samt andra värden och skydd som planeringen behöver ta hänsyn till.

Riksintressen

Områden eller objekt som inrymmer speciella värden eller har speciella förutsättningar som gör dem betydelsefulla för riket kan klassas som område av riksintresse enligt miljöbalken. Områden utpekade som riksintressen ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra att de utnyttjas för ett visst ändamål respektive åtgärder som påtagligt kan skada ett områdes värde.

Tingsryds kommun berörs av riksintresse för yrkesfiske, friluftsliv, kulturmiljövård, kommunikationer, totalförsvarets militära del, totalförsvarets civila del, naturvård, Natura 2000, rörligt friluftsliv och skyddade vattendrag. Flera riksintressen överlappar varandra. I huvudsak förstärker riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård och naturvård varandra.

För flera riksintressen finns en fördjupad riksintressebeskrivning och kartredovisning. Riksintressebeskrivningen anger och motiverar de värden som legat till grund för utpekandet. I beskrivningen framgår hur områdets värden kan bevaras och utvecklas samt vilka objekt, strukturer och egenskaper som inte får påtagligt skadas. Du kan ta del av riksintressebeskrivningarna genom att klicka på utpekade områden i kartorna.

Det bedöms vara möjligt att tillgodose riksintressena vid genomförande av översiktsplanen, men det kan innebära krav på anpassning av bebyggelse och infrastruktur, och ytterligare miljöbedömning enligt 6 kap. Miljöbalken.

Riksintresse yrkesfisket

Områden som är av riksintresse för yrkesfisket pekas ut i 3 kap. 5 § miljöbalken. Havs- och vattenmyndigheten lämnar uppgifter om områden som är av riksintresse för yrkesfiske och det berör havsområde, sjöar och vattendrag samt fiskehamnar.

Planeringen ska säkerställa fiskesektorns tillgång till fångstområden i både havet och inlandsvatten. Det är också avgörande att planeringen säkerställer nödvändig infrastruktur av hamnar med service för fiskefartygen och som erbjuder lämpliga möjligheter för landning av fångsten.

I kommunen finns ett område definierat, Åsnen och området runt sjön. Även grannkommunerna Växjö och Alvesta berörs av detta riksintresse.

Ställningstagande:

- Kommunen avser att skydda områden av riksintresse för yrkesfisket mot åtgärder som kan försvåra näringens bedrivande.
- Kommunen vill främja åtgärder för att avlägsna vandringshinder.
- Kommunen vill främja en god balans mellan riksintresse för yrkesfiske och friluftsliv.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.

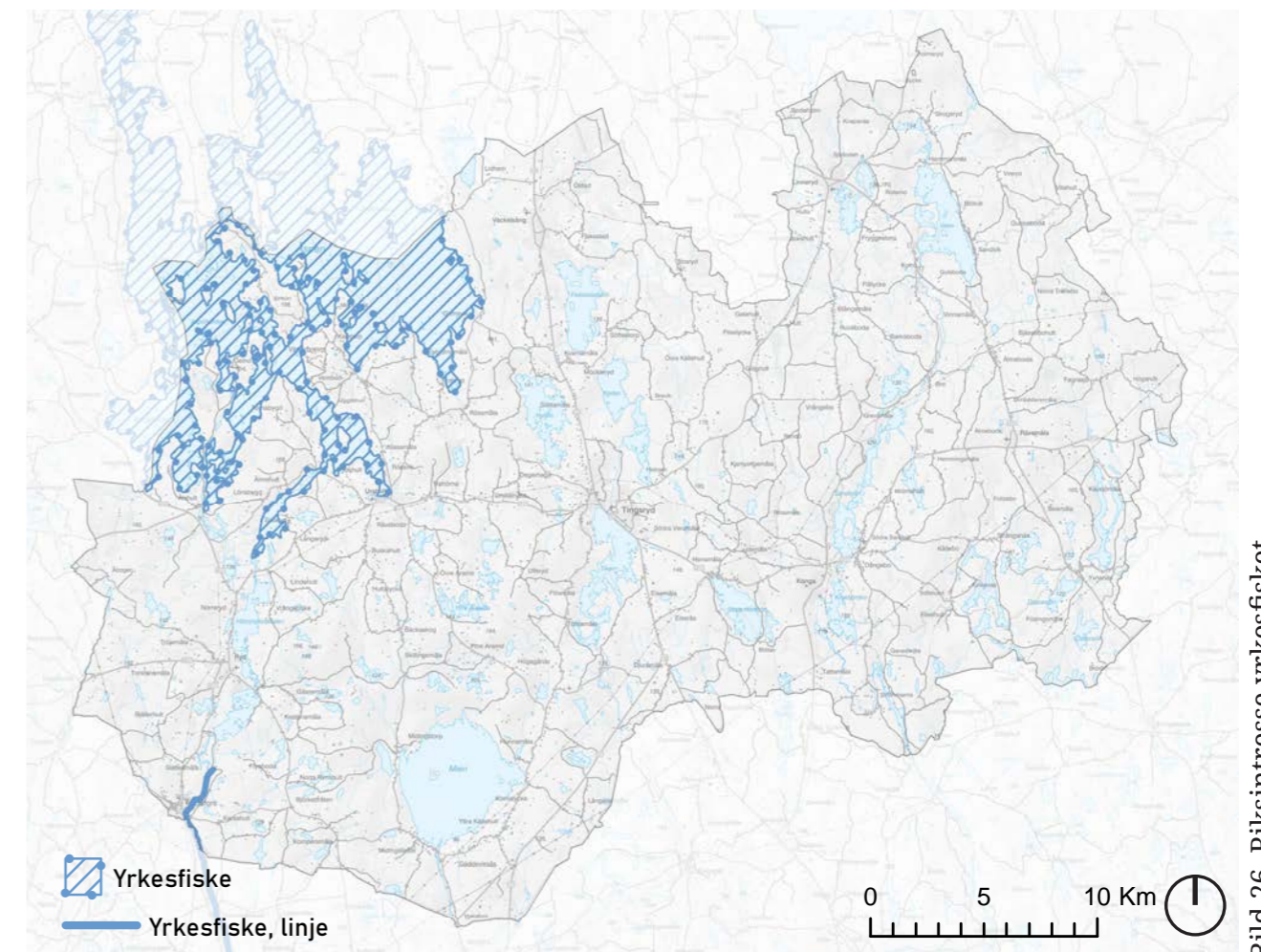

Bild 26. Riksintresse yrkesfisket

Riksintresse friluftsliv

Riksintresse för friluftsliv pekas ut i 3 kap. 6 § miljöbalken och innebär att mark- och vattenområden som har betydelse ur ett friluftsperspektiv på grund av sina natur- och kulturvärden så långt det är möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Riksintresse för friluftslivet pekas ut av Naturvårdsverket.

I kommunen finns ett område definierat, Åsnen och området runt sjön. Även grannkommunerna Växjö och Alvesta berörs av detta riksintresse.

Ställningstagande:

- Områden ska undantas från exploatering och andra ingrepp, om dessa bedöms kunna orsaka skada på natur- och landskapsvärdena.
- Kommunen ska värna och stärka områdets upplevelsevärden, tillgängligheten till och inom området, möjligheterna till friluftaktiviteter samt tillgången till övernattningsställen och service.
- **Kommunen vill främja en god balans mellan riksintresse för friluftsliv, naturvård och kulturmiljövård.**
- **Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.**

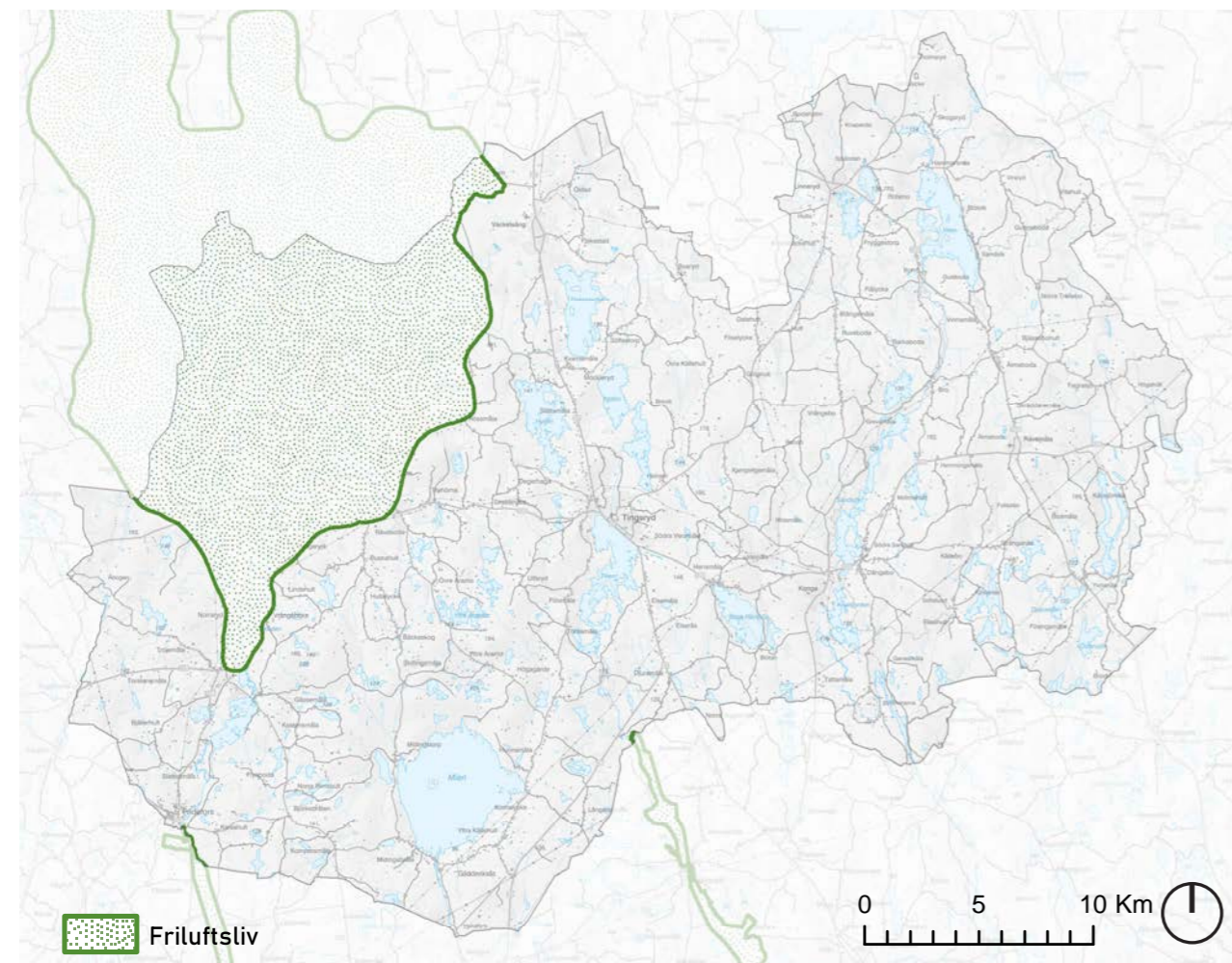

Bild 27. Riksintresse friluftsliv

Riksintresse kulturmiljövård

Riksintresse för kulturmiljövården pekas ut i 3 kap. 6 § miljöbalken. Riksintresse för kulturmiljövården pekas ut av Riksantikvarieämbetet.

Områden av riksintresse för kulturmiljövården är områden som särskilt tydligt berättar om kulturhistoriska sammanhang i landskapet. Områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kulturmiljövården. **Det handlar om att utgå från platsen och i planeringen tydliggöra var och vad som är lämpligt att bygga inom riksintresset.**

Blidingsholm, Korrö och Ängsfruktsodlingsområdet **kring södra Åsnen** är utpekade som riksintresse för kulturmiljövård i Tingsryds kommun.

Ställningstagande:

- Kommunen ska värna om och framhäva de kulturhistoriska värdena. **Områden ska undantas från exploatering och andra ingrepp, om dessa bedöms kunna orsaka skada på kulturvärdena.**
- Kommunen ska eftersträva att bebyggelsemiljöns och landskapets karaktär bibehålls. Byggnader bör placeras och utformas efter rådande bebyggelsestruktur och lokal byggnadstradition.
- Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse ska inte förvanskas. Vid upprustning och ombyggnation ska hänsyn tas till byggnadernas kulturhistoriska värden.
- Kommunen vill främja en god balans mellan riksintresse för kulturmiljövård, naturvård och friluftsliv.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.

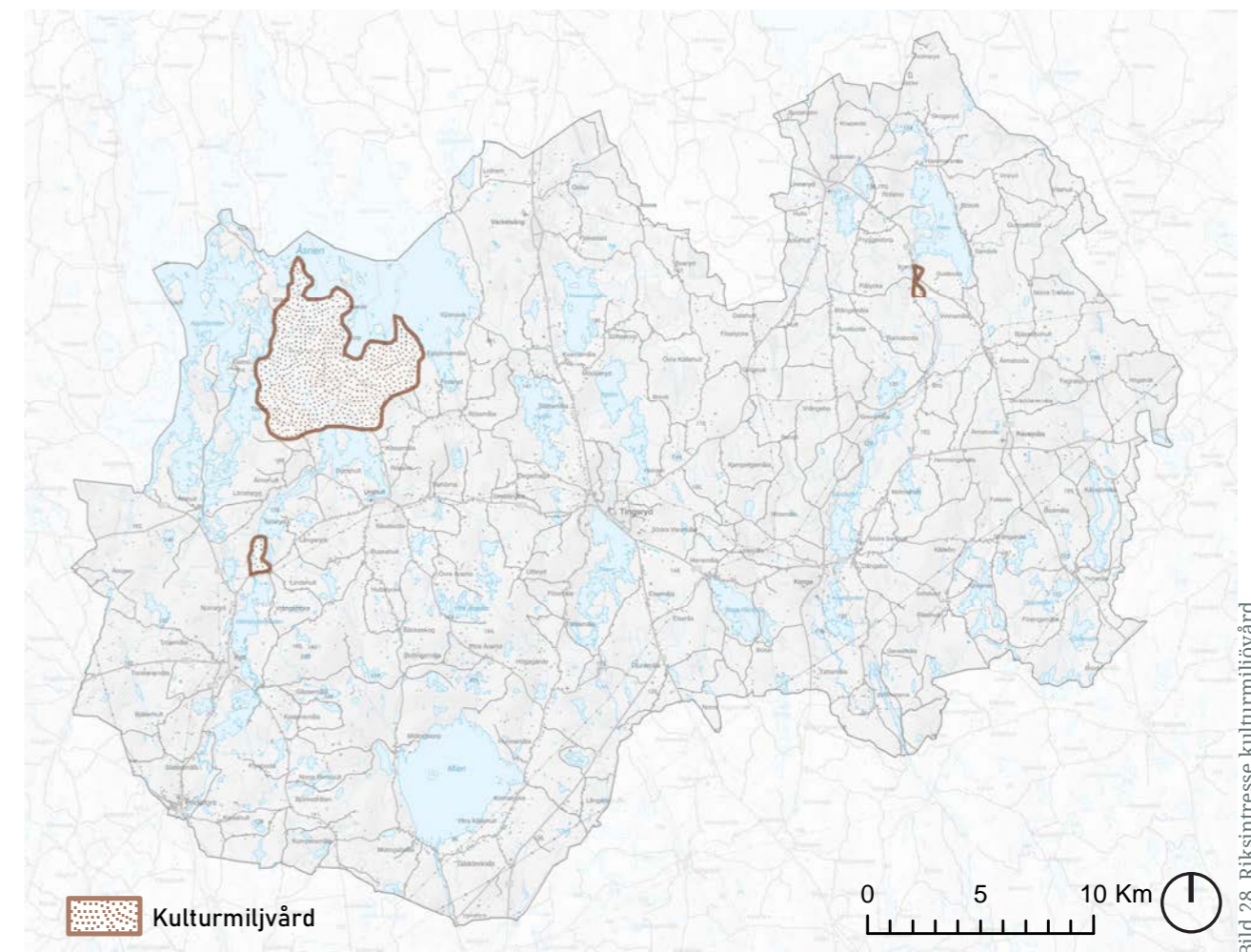

Bild 28. Riksintresse kulturmiljövård

Riksintresse kommunikationer

Riksintresse för kommunikationer beskrivs i 3 kap. 8 § miljöbalken och utgör områden med stor nationell vikt. Trafikverket och Luftfartsverket bedömer vilka områden som är av riksintresse för kommunikationer.

Vägar

Riksväg 27 och 29 utgör riksintressen för väg i Tingsryds kommun. **Utpekade riksintressen ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna nu och i framtiden.** Det sammanlagda område som bevakas i planprocessen är riksintressets anläggning inklusive det markanspråk som behövs för skyddande av infrastrukturen och eventuellt framtida utbyggnad samt de områden som påverkar eller påverkas av riksintresset.

För utpekade riksintressen finns en funktionsbeskrivning som beskriver riksintressets värden och funktion. Riksintressenas funktion avser:

- Funktionellt prioriterat vägnät för godstransporter
- Funktionellt prioriterat vägnät för långväga personresor
- Rekommenderad färdväg för farligt gods
- Vägar som binder samman anläggningar av riksintresse.
- Byggnadsfritt avstånd på 30 meter från vägområdesgränsen för Riksväg 27 och Riksväg 29 är beslutat.

Flyg

Ronneby, Växjö och Kalmar flygplatser utgör påverkansområde för riksintresseområde för den civila luftfarten. MSA-område (Minimum Sector Altitude) utgörs av område inom vilket hinder kan påverka flygprocedurer till och

från flygplatserna. Höga fasta installationer som är högre än den fastställda MSA-höjden får inte förekomma. Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraft, skyltar, konstverk, byggnader etcetera som är högre än 20 meter inom tätorten och 45 meter utanför tätorten ska remitteras till Luftfartsverket och berörda flygplatser. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium och även om objektet innefattas i kommunala planer.

För utpekade riksintressen finns en funktionsbeskrivning som beskriver riksintressets värden och funktion. Riksintressenas funktion avser:

- Nationellt basutbud (Ronneby)
- Grundläggande tillgänglighet (Växjö & Kalmar)

Ställningstagande:

- Exploatering nära Riksväg 27 och 29 får inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa.
- Där Riksväg 27 och 29 passerar tätbebyggda områden är det viktigt att prioritera en god trafiksäkerhet. Om trafikbullernivåerna överstiger rekommenderade riktvärden kan särskilda åtgärder behöva vidtas.
- **MSA-område ska skyddas mot åtgärder som kan påverka flygprocedurer till och från flygplatserna.**
- Kommunen ska samverka med Trafikverket och Luftfartsverket i ärenden som berör riksintresse för kommunikationer.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets funktionsbeskrivning.

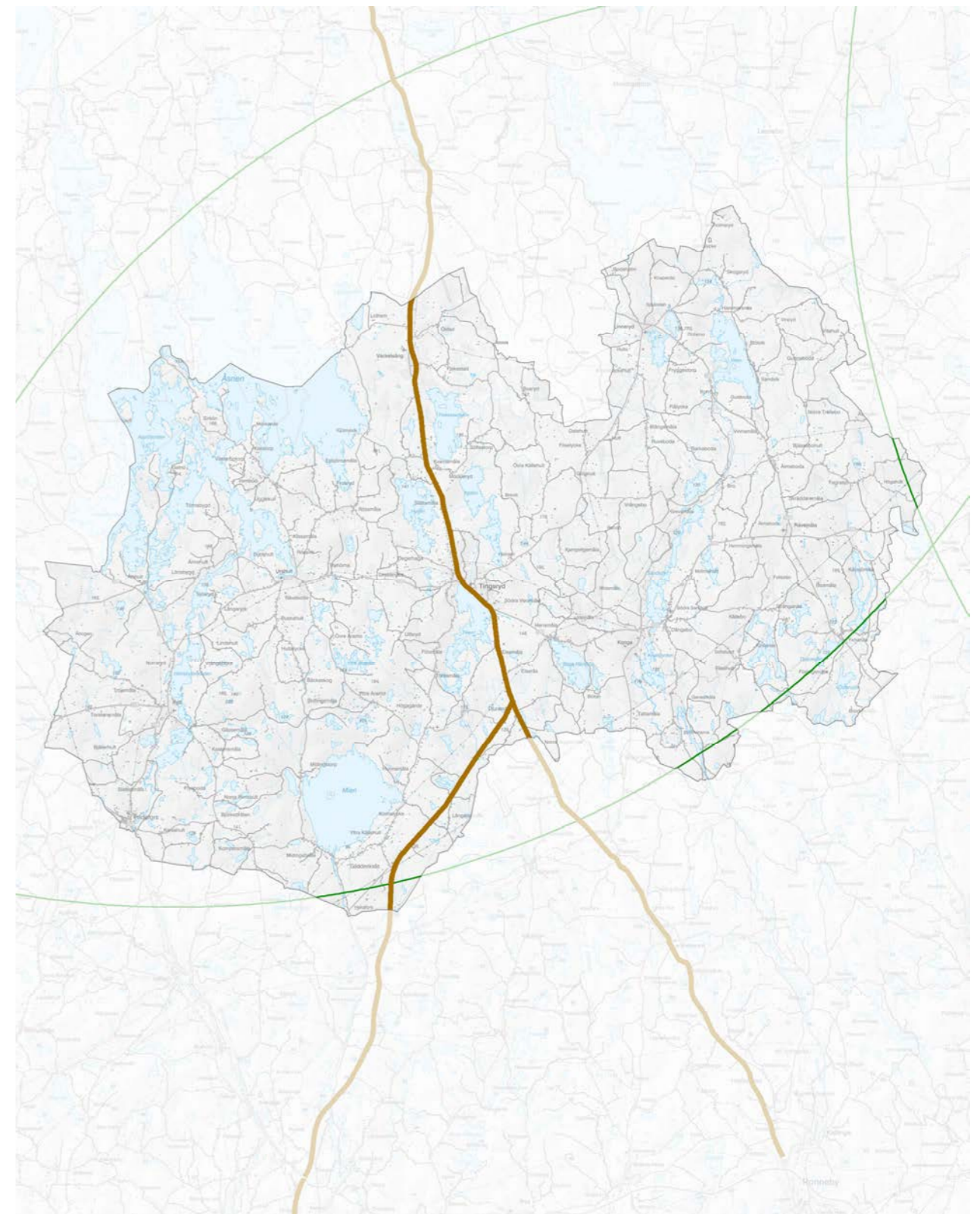

Bild 29. Riksintresse kommunikationer

— Väg
— Flygplats MSA-område

0 5 10 Km

Riksintresse totalförsvarets militära del

Riksintresse för totalförsvaret militära del beskrivs i 3 kap. 9 § miljöbalken och utgör områden som behövs för totalförsvarets militära anläggningar. Riksintressena kan redovisas öppet såvida de inte berörs av sekretesskäl. Forsvarsmakten bedömer vilka områden som är av riksintresse för totalförsvarets militära del.

Områdena skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Behövs ett område för totalförsvarets anläggningar, så ska försvarsintresset ges företräde framför andra riksintressen.

Lågflygningsområde med påverkansområde

Kommunen berörs av ett lågflygningsområde, i behov av hinderfrihet, som är av betydelse för Forsvarsmaktens militära del. Anläggningarna ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Påverkansområde MSA-område (Minimum Safe Altitude)

Kommunen berörs även av MSA-område för militär luftfart för Ronneby flygplats. MSA-område (Minimum Sector Altitude) utgörs av område inom vilket hinder kan påverka flygprocedurer till och från flygplatserna. Höga fasta installationer som är högre än den fastställda MSA-höjden får inte förekomma. Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraft, skyltar, konstverk, byggnader etcetera som är högre än 20 meter inom tätorten och 45 meter utanför tätorten ska remitteras till Forsvarsmakten. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium och även om objektet innefattas i kommunala planer.

Påverkansområde väderradar

Kommunen berörs av påverkansområde väderradar för Blekinge, Kalmar och Kronoberg.

Påverkansområde Stoppområde för höga objekt

Kommunen berörs av stoppområde för höga objekt, tillhörande Ronnebys flottflygplats. Flygplatsen har ett behov av hinderfrihet, vilket medför att inom stoppområdet kan inga höga objekt uppföras. Höga objekt är 20 meter (utanför tätort) respektive 45 meter (inom tätort).

Påverkansområde Övrigt influensområde

I kommunen finns även ett övrigt influensområde. Riksintressets funktion och placeringen omfattas dock av försvarssekretess.

Ställningstagande:

- Anläggningarna ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.
- Kommunen ska samverka med Forsvarsmakten i ärenden som berör riksintresse för totalförsvarets militära del.

Riksintresse totalförsvarets civila del

Riksintresse för totalförsvaret civila del beskrivs i 3 kap. 9 § miljöbalken och utgör områden som behövs för totalförsvarets civila anläggningar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har beslutat att transmissionsnätet (stamnätet) för el utgör områden av riksintresse för totalförsvarets civila del.

Riksintresset för luftledningar avser transmissionsnätets ledningsgator som är 50 meter plus ytterligare cirka 50 meter, som krävs för att förnya eller förstärka den befintliga ledningen. För två eller flera parallella luftledningar kan området för riksintresse vara större än 100 meter.

I Tingsryds kommun har Svenska kraftnät två 400 kV-ledningar tillhörande

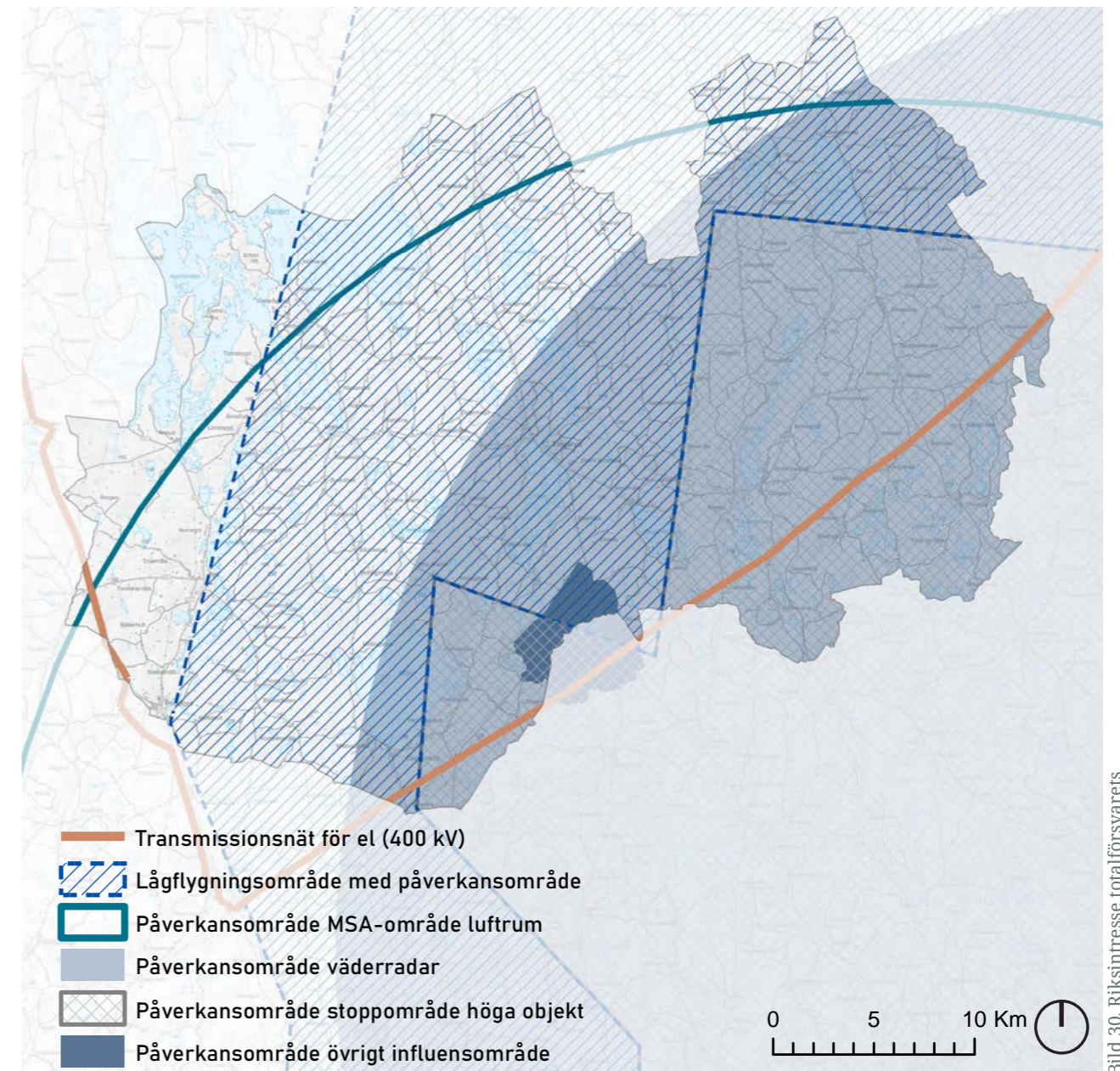
transmissionsnätet för el. En ledning tangerar kommunens sydvästra del och går mellan Karlshamn kommun och Alvesta kommun. Den andra ledningen går genom kommunens sydöstra del mellan Karlshamns kommun och Nybro kommun.

Svenska kraftnät har sökt och erhållit koncession för en tredje luftledning som kommer gå parallellt med den befintliga sydöstra ledningen. För närvarande pågår entreprenad av ledningen som preliminärt beräknas driftsättas under 2027. I kartan visas de två befintliga ledningarna.

Övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el finns att ta del av i Nätutvecklingsplan 2024-2033.

Ställningstagande:

- Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätet.

Riksintresse naturvård

Riksintresse för naturvård pekas ut i 3 kap. 6 § miljöbalken. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för riksintresse naturvård.

Områden av riksintresse för naturvården ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv. Riksintresseområdet visar på viktiga natur- och kulturlandskap. Områden som utgörs av riksintresse naturvård ska så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar riksintressets värden och kommunen ska se till att värdena tillgodoses.

I kommunen är fem områden av riksintresse för naturvård: Åsnenområdet, Mien-Mieån, Brorsmåla, Korrö-Ronnebyån samt Videsjön utpekade som riksintresse för naturvård.

Ställningstagande:

- Områden ska undantas från exploatering och andra ingrepp, om dessa bedöms kunna orsaka skada på natur- och landskapsvärdena.
- Kommunen vill främja en god balans mellan riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.

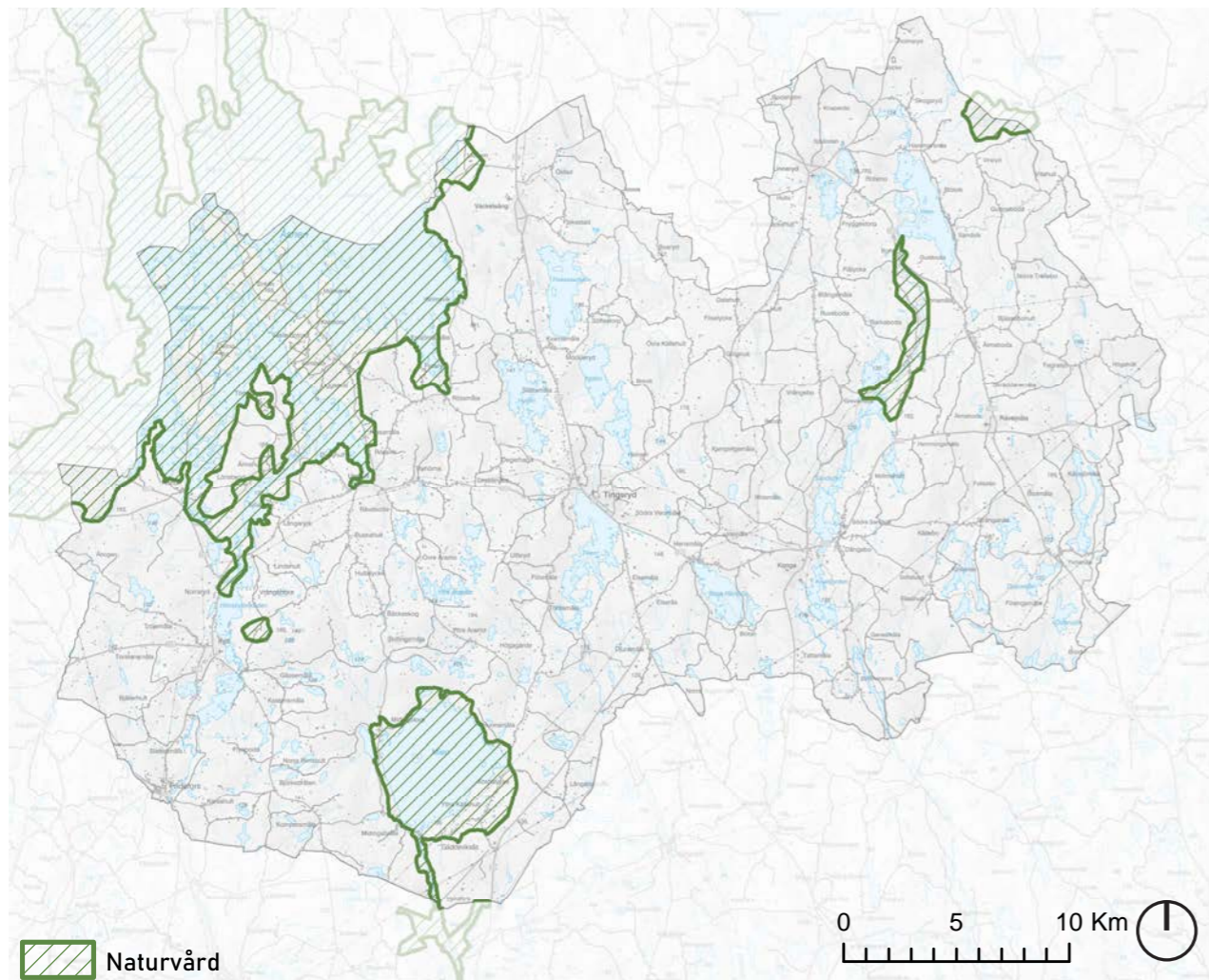

Bild 31. Riksintresse naturvård

Natura 2000-område

Natura 2000-områden är utpekade som riksintressen enligt 4 kap. 8 § miljöbalken. **Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU som kommit till med stöd av EU:s art- och habitatdirektiv samt EU:s fågeldirektiv. Länsstyrelsen lämnar förslag på Natura 2000-områden och regeringen beslutar i sin tur att föreslå områden som ska ingå i det europeiska nätverket.**

Syftet med ett Natura 2000-område är att bevara den biologiska mångfalden, skydda arter och naturtyper. Inga åtgärder får vidtas som kan medföra påtaglig skada på riksintresset och även åtgärder utanför riksintresseområdet kan omfattas av tillståndsplikt.

I kommunen finns 18 Natura 2000-områden med habitatdirektiv och i några fall även fågeldirektiv. För alla Natura 2000-områden finns en bevarandeplan som ska följas.

Ställningstagande:

- Natura 2000-områden ska enligt EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv ges ett sådant skydd att områdets värden inte skadas av åtgärder inom eller i anslutning till området.
- Vid planering och bygglov eller andra åtgärder ska hänsyn tas till områdets bevarandeplan.

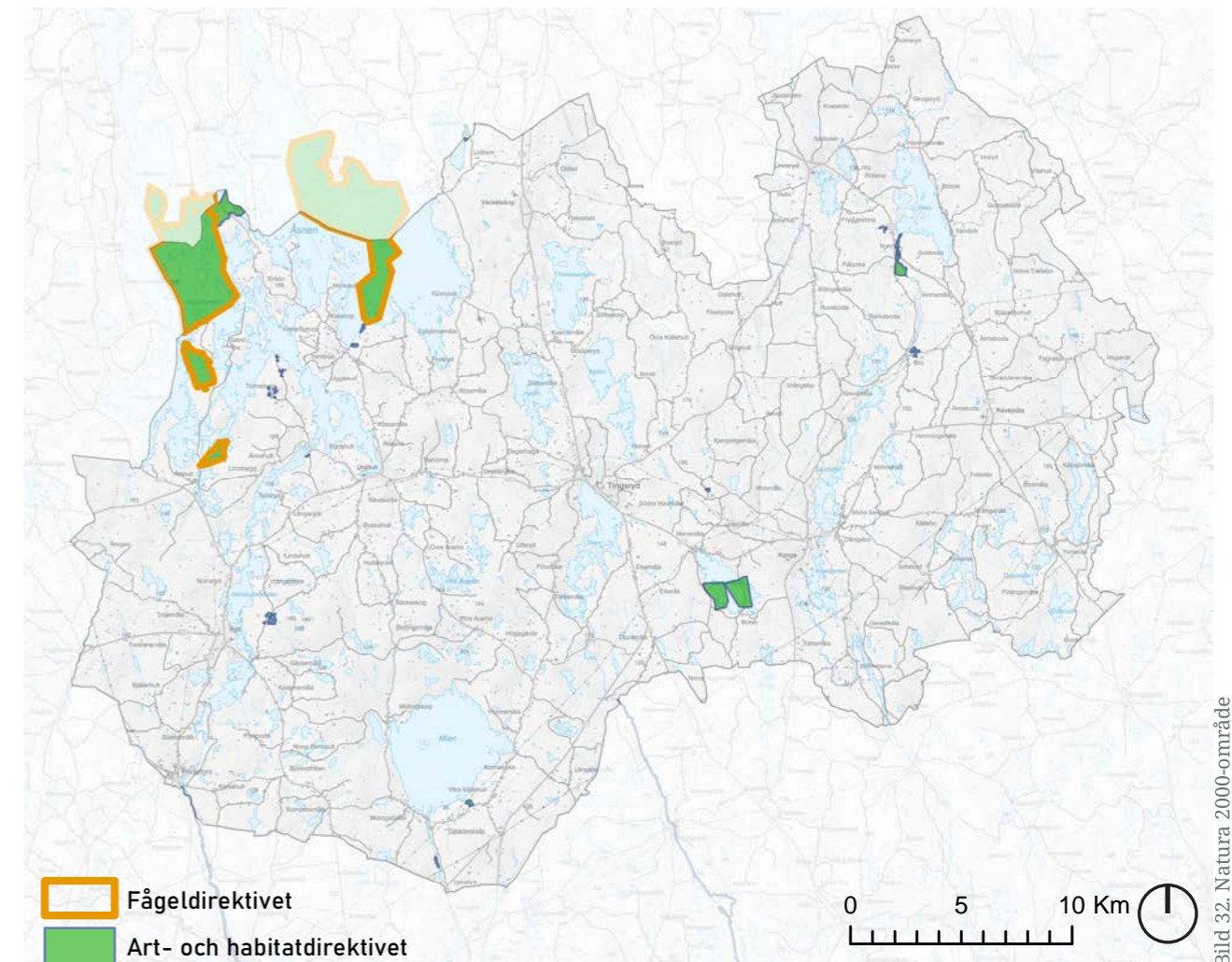

Bild 32. Natura 2000-område

Riksintresse rörligt friluftsliv

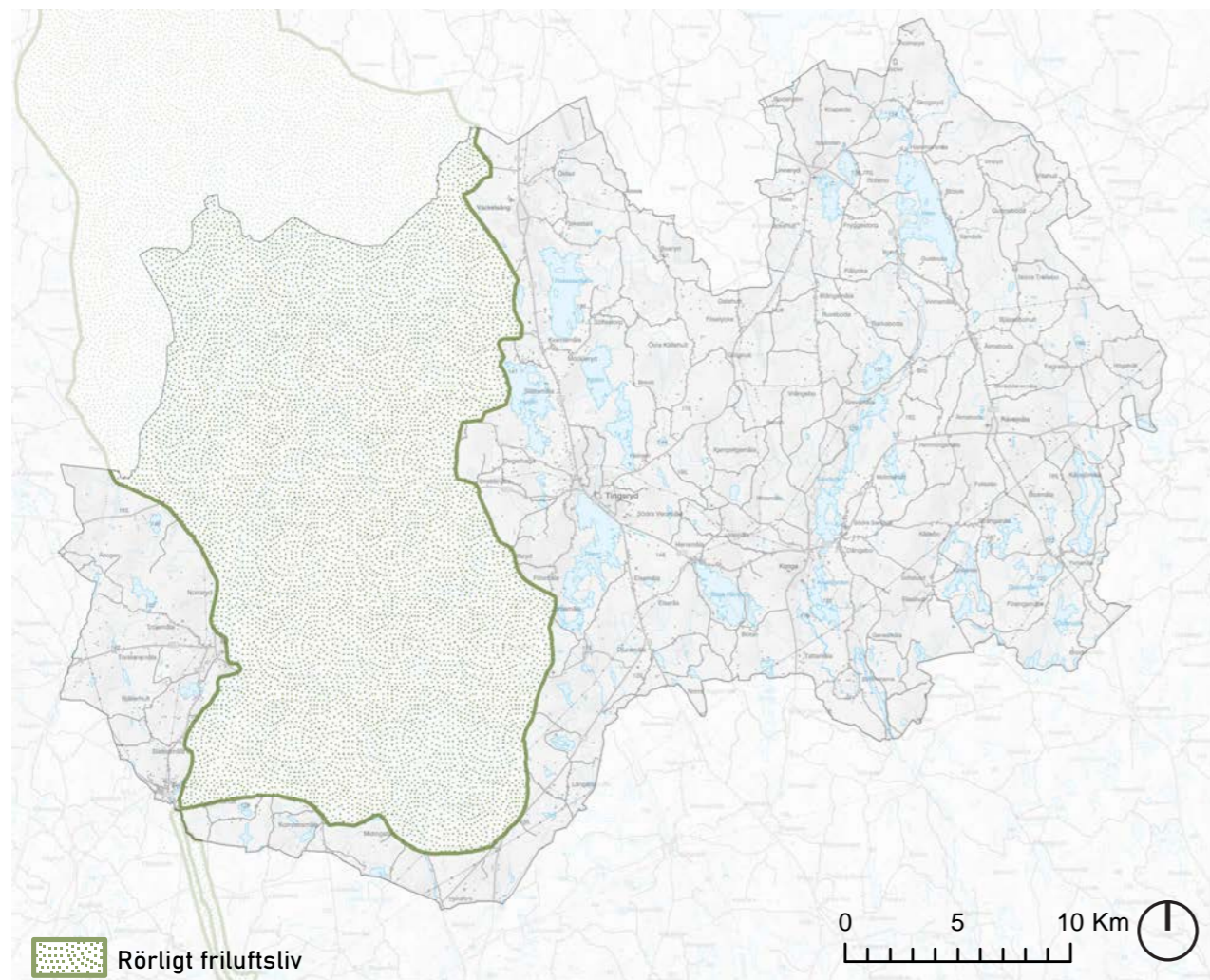
Riksintresse för det rörliga friluftslivet pekas ut i 4 kap. 2 § miljöbalken. Riksintresse för rörligt friluftsliv pekas ut av Naturvårdsverket.

Område som berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv ska fortsatt vara tillgängliga för strövande i skogen, bär- och svamplockning, bad och andra former av friluftsliv som inte kräver utbyggnad av stora rekreationsanläggningar.

Åsnen med öar och strandområden och områdena söder därom utmed Mörrumsån och vid sjön Mien till Pukaviksbukten och Listerlandet är utpekade som ett riksintresse för det rörliga friluftslivet och turism.

Ställningstagande:

- Områden ska undantas från exploatering och andra ingrepp, om dessa bedöms kunna orsaka skada på natur- och landskapsvärdena.
- Kommunen ska värna och stärka områdets upplevelsevärden, tillgängligheten till och inom området, möjligheterna till friluftaktiviteter samt tillgången till övernattningsställen och service.
- **Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.**

Riksintresse skyddade vattendrag

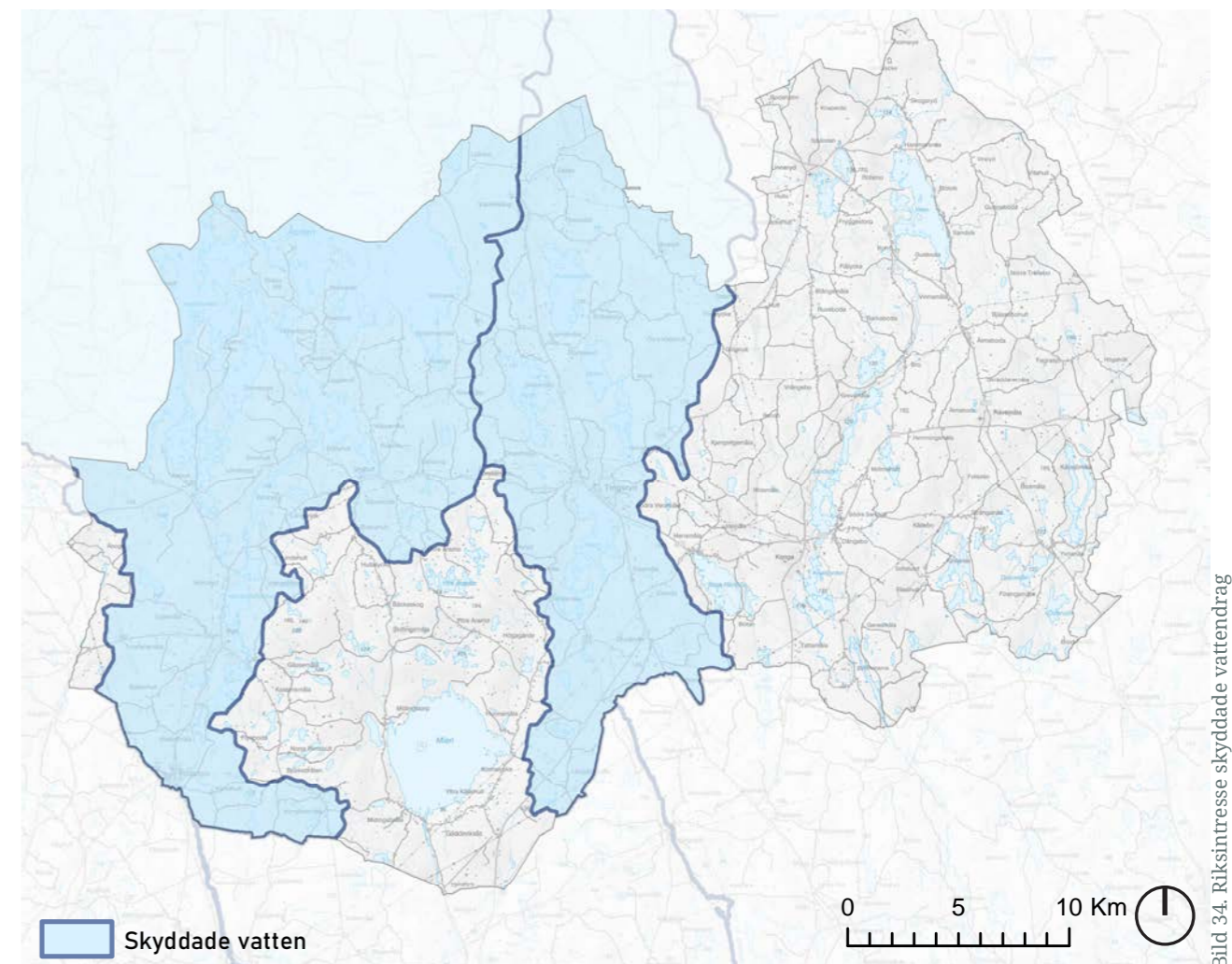
Riksintresse för skyddade vattendrag pekas ut i 4 kap. 6 § miljöbalken. Riksintresse för skyddade vattendrag pekas ut av Havs- och vattenmyndigheten.

Vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål får inte utföras här **med tillhörande käll- och biflöden** om inte vattenverksamheten endast förorsakar obetydlig miljöpåverkan.

I kommunen är Bräkneån och Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden utpekade som riksintresse för skyddat vatten.

Ställningstagande:

- Kommunen avser att skydda områden av riksintresse för skyddade vatten mot åtgärder som kan påverka miljön negativt.
- **Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.**

Angränsade riksintressen

Tingsryds kommun gränsar till ett antal riksintressen i de omkringliggande kommunerna. Bräkneån, Mörrumsån och Mieån i Ronneby kommun och Karlshamns kommun är utpekade som riksintresse för friluftsliv och naturvård. Mörrumsåns dalgång i Olofströms kommun berörs även av riksintresse för naturvård. Mörrumsån och Bräkneån är dessutom utpekade som Natura 2000-område och skyddat vattendrag. Mörrumsån är av nationellt intresse för jord- och skogsbruk samt utgör riksintresse för yrkesfiske. I Växjö kommun är området Jät utpekade som riksintresse för kulturmiljö. Liksom området Ire i Karlshamns kommun. Kommunen berörs även av MSA-område för Ronneby, Växjö och Kalmar flygplatser. Dessa flygplatser är av riksintresse för den civila luftfarten.

Ställningstagande:

- **Områden ska undantas från exploatering och andra ingrepp, om dessa bedöms kunna orsaka skada på natur- och landskapsvärdena.**
- Vid uppförande av höga objekt inom MSA-område för Ronneby, Växjö och Kalmar flygplatser ska kommunen samråda med Luftfartsverket och Trafikverket.
- **Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till riksintressets värdebeskrivning.**

Naturmiljö

Inom kommunen finns många områden med höga naturvärden och som är värdefulla ur ekologisk synpunkt. Flera av de viktiga naturvärdena är reglerade i miljöbalken.

Nationalpark

Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får efter riksdagens medgivande av regeringen förklaras som nationalpark enligt 7 kap. 2 § miljöbalken. Syftet med en nationalpark ska vara att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd.

Naturvårdsverket får efter samråd med länsstyrelsen, kommunen och Havs- och vattenmyndigheten meddela föreskrifter om vård och förvaltning samt om inskränkningar i rätten att använda mark eller vatten inom nationalparken.

I kommunen finns en nationalpark vid namn Åsnens Nationalpark, som utgörs av ett betydande orört skogs- och sjölandskap. Nationalparken är 1873 hektar och ligger både i Alvesta och Tingsryds kommun med angränsning till Växjö kommun. 75 procent

av ytan består av vatten. Området har höga naturvärden kopplade till naturtillståndet i såväl land- som vattenmiljöerna och ett rikt växt- och djurliv. Områdets fastlandsdelar är lättillgängliga och innehåller intressanta och vackra naturmiljöer liksom utblickar över övärlden.

Ställningstagande:

- Nationalparken ska skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns.
- Kommunen ska värna och stärka områdets upplevelsevärden, tillgängligheten till och inom området, möjligheterna till friluftaktiviteter, samt tillgången till övernattningsställen och service i anslutning till området.
- Kommunen är positiv till att skydda mer värdefull natur omkring Åsnens nationalpark i syfte att gynna den biologiska mångfalden och främja mer besöksvänliga skogar.

Naturresevat

En länsstyrelse eller kommun får förklara ett mark- eller vattenområde som naturresevat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Även ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får förklaras som naturresevat.

I Tingsryds kommun finns totalt 24 naturresevat, varav två, Hensjönäset och Korrö, är kommunalt inrättade naturresevat.

Det finns ambitioner om att inrätta ytterligare ett kommunalt naturresevat i Stora Ryd med syfte att det ska finnas ett tillgängligt naturresevat i alla tre kommundelar.

Ställningstagande:

- Naturresevatena ska skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns.
- Kommunen vill främja förbättrad tillgängligheten inom och till naturresevat som är värdefulla för friluftsliv och rekreation.
- Kommunen har som ambition att ha ett kommunalt naturresevat i den östra, västra och centrala kommundelen.
- Nya naturresevat ska vid behov inrättas för att långsiktigt skydda natur-, kultur- och rekreationsvärdena.
- Vid bildande eller ändringar i naturresevatets föreskrifter och skötselplaner är det viktigt att möjliggöra för rekreation och friluftsliv.

Naturminne

Länsstyrelsen eller kommunen får med stöd av 7 kap. 10 § miljöbalken förklara ett särpräglad naturföremål som naturminne om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Naturminne är en av de äldsta skyddsformerna för natur i Sverige.

I Tingsryds kommun finns ett flertal naturminnen, exempelvis flyttblock, jättegrytor, äldre träd och andra intressanta naturföreteelser.

Ställningstagande:

- Naturminnena ska skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns.

**KARTA
NATURLIVSMILJÖ**

- Nationalpark
- Naturreservat
- Naturminnen, punkt
- Naturminne, område

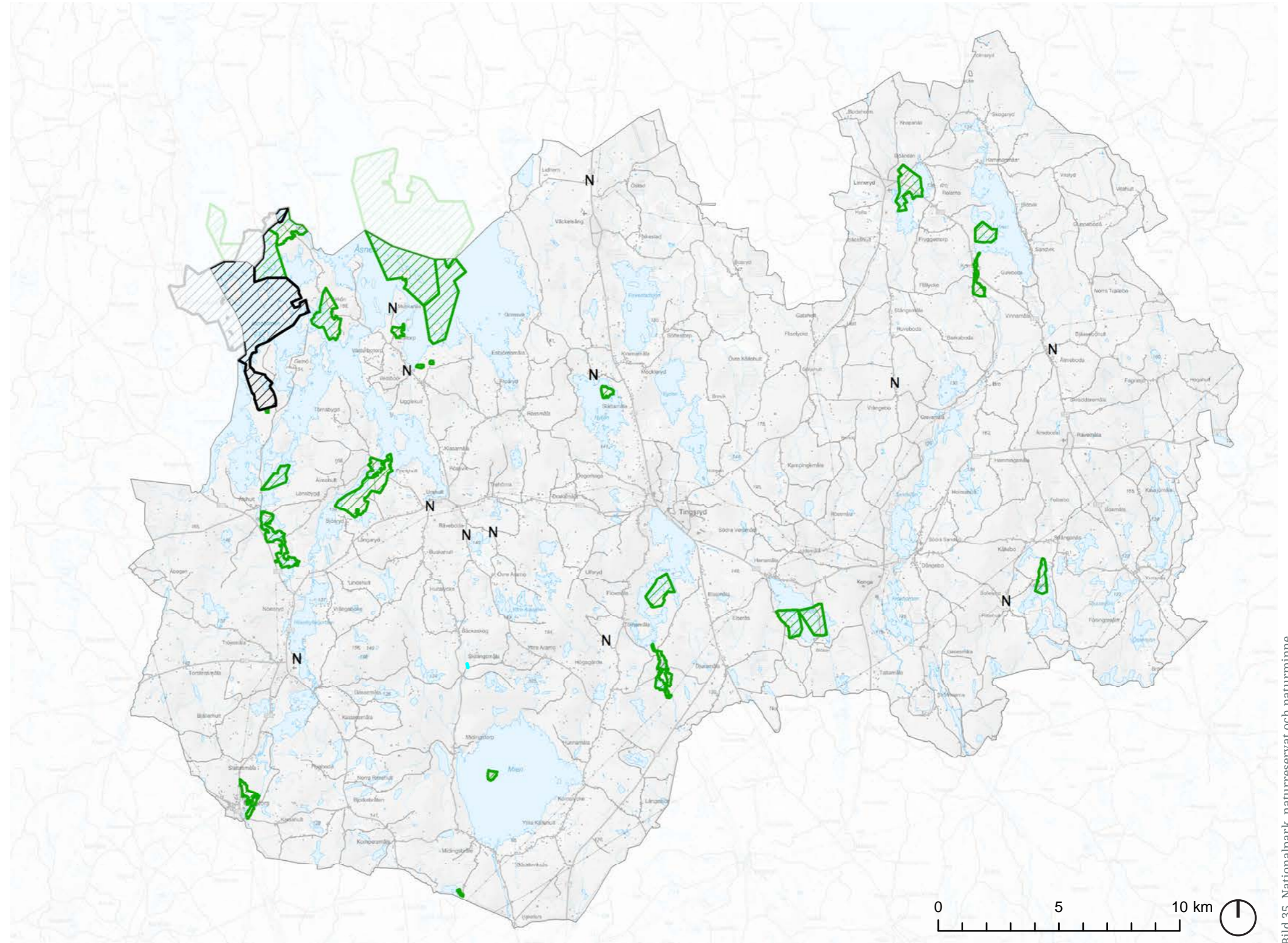

Bild 35. Nationalpark, naturreservat och naturminne

Biotopskyddsområde

Biotopskyddsområden hanteras i 7 kap. 11 § miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

Biotopskyddsområden är mindre mark- och vattenområden som har höga naturvärden. Det finns två sorters biotopskydd, ett generellt och ett som gäller för ett särskilt område.

Det generella biotopskyddet avser små biotoper som har minskat starkt, och är värdefulla för växt- och djurarter i ett ofta ensartat eller fragmenterat landskap. De flesta av dem finns i jordbrukslandskapet så som stenmurar, odlingsröse samt källa och småvatten med omgivande våtmark, men det rör även alléer, åkerholmar och pilevall. För de generellt skyddade biotoperna får länsstyrelsen i enskilda fall besluta om att göra undantag från biotopskyddet, men endast om det finns särskilda skäl.

Den andra formen av biotopskydd är biotoper som länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller en kommun får besluta ska utgöra ett särskilt biotopskyddsområde. De finns i skogs- och jordbrukslandskapet och i sjöar, vattendrag, kust och hav. Syftet är bland annat att bevara små biotoper som är värdefulla livsmiljöer och tillflyktsorter för hotade djur- eller växtarter, bevara variationen i jordbrukslandskapet, bevara spridningskorridorer och gynna ekosystemtjänster. Dessa miljöer får inte skadas eller tas bort i landskapet. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet av den myndighet eller kommun som har bildat biotopskyddsområdet.

I Tingsryds kommun finns flera områden som omfattas av biotopskydd.

Ställningstagande:

- Områdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön.
- Vid behov av undantag från det generella biotopskyddet ska dialog föras med Länsstyrelsen.
- Vid behov av undantag från det särskilda biotopskyddet ska dialog föras med den myndighet som bildat biotopskyddsområdet.
- Nya biotopskyddsområden ska vid behov inrättas för att långsiktigt skydda natur.

Nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är ett område som i och med sina höga naturvärden har en mycket stor betydelse för skogens växter och djur. I en nyckelbiotop kan det finnas hotade eller sällsynta arter som behöver området för sin överlevnad.

Det finns både skyddade och oskyddade nyckelbiotoper. Att en nyckelbiotop är registrerad hos Skogsstyrelsen betyder inte att den har ett juridiskt skydd. Däremot finns ofta nyckelbiotoper i skyddade områden som naturreservat och biotopskyddsområden.

Ställningstagande:

- Nyckelbiotoper ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön.
- Nyckelbiotoper ska vid behov långsiktigt skyddas genom biotopskydd eller naturreservat.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett nyttjanderättsavtal som kan tecknas mellan markägare och staten genom Skogsstyrelsen eller länsstyrelserna. Även kommuner kan teckna naturvårdsavtal.

Syftet med ett naturvårdsavtal är att utveckla och bevara de höga naturvärden som redan finns.

Ställningstagande:

- Områden som omfattas av naturvårdsavtal ska skyddas i enlighet med de avtal som finns.
- Kommunen uppmanar att nya naturvårdsavtal inrättas för att utveckla och långsiktigt skydda natur.

Naturvärde

Skogsstyrelsen har registrerat ett flertal objekt som har naturvärden, men som inte når upp till samma kvalitet som en nyckelbiotop. Det handlar om områden som omfattas ädellövskog, alsumpskog mm.

Ställningstagande:

- Naturvärdesobjekt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön.
- Vid exploatering i områden som omfattas av naturvärde ska hänsyn tas till de natur- och kulturvärden som finns.

Sumpskog

Sumpskog är ett samlingsnamn för all skogsklädd våtmark som indelas i tre typer, myrskog, fuktskog och strandskog. Områdena har pekats ut av Skogsstyrelsen och är ett underlag till var det kan finnas höga naturvärden.

Ställningstagande:

- Sumpskog ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön.
- Vid exploatering i områden som omfattas av sumpskog ska hänsyn tas till de natur- och kulturvärden som finns.

**KARTA
NATURMILJÖ**

- Biotoskyddsområde
- Nyckelbiotoper (skogsstyrelsen)
- Nyckelbiotoper (storskogsbruket)
- Naturvärde
- Naturvårdsavtal
- Sumpskog

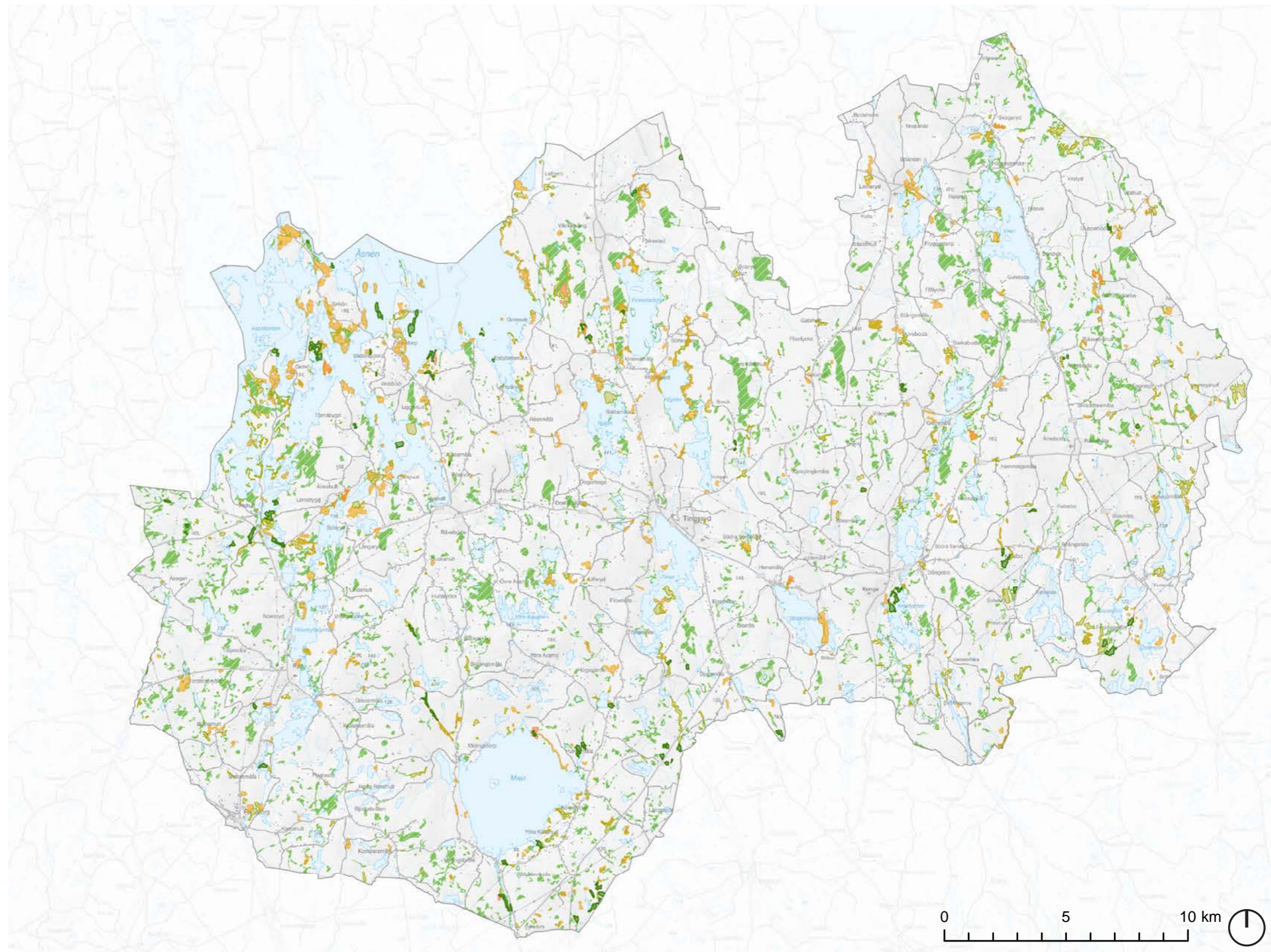

Bild 36 Biotopsskyddsområde, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal, naturvärde och sumpskog

Strandskydd

Strandskyddsbestämmelserna regleras i 7 kap. miljöbalken. Strandzonen i anslutning till sjöar och vattendrag är viktig för rekreation, friluftsliv och biologisk mångfald. Strandskyddet finns till för att trygga friluftslivet och för att bevara goda livsvillkor för djur och växter på land och i vatten.

Åtgärder som kräver dispens från strandskyddets bestämmelser är till exempel att uppföra en ny byggnad, göra en tillbyggnad eller att anlägga en brygga. Det finns möjlighet att söka strandskyddsdispens hos kommunen. Dispens kan dock bara lämnas om det finns särskilda skäl och om strandskyddets syften inte motverkas. **Som särskilt själv för dispens kan anges:**

- Redan ianspråktaget område
- Område väl avskilt från stranden
- Anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet
- Utvidga en pågående verksamhet
- Angeläget allmänt intresse
- Annat mycket angeläget intresse
- Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Allmänhetens tillgång till strandområden och goda livsvillkor för djur- och växtliv måste alltid tryggas. Strandskydd återinträder när en äldre detaljplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

Om det särskilda skälet att tillgodose ett angeläget allmänt intresse för att upphäva strandskyddet används ställs krav på att ta fram en lokaliseringsutredning som visar att en annan lokalisering är omöjlig

eller orimlig. Om åtgärden kan lokaliseras utanför strandskyddat område ska den lokaliseringen väljas i stället. Om sådan lokalisering inte är möjlig behöver man undersöka om åtgärden kan lokaliseras till ett område inom strandskydd där den får mindre påverkan på strandskyddets syften.

I Tingsryds kommun finns ett flertal sjöar och vattendrag som omfattas av strandskydd. Mien, Stora Hensjön och Åsnen har ett utökat strandskydd med 200 meter inåt land och 100 meter ut i vattnet. Övriga sjöar och vattendrag har strandskydd på 100 meter inåt land och 100 meter ut i vattnet. Kartan över strandskydd är schematisk och ska läsas med viss försiktighet.

Kommunen antog 2011 en LIS-plan som redovisar områden som anses lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Läs mer under kapitel mark- och vattenanvändning.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder i områden som omfattas av strandskydd måste det finnas särskilt skäl för dispens.
- Om strandskyddet ska upphävas för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse är det krav på att ta fram en lokaliseringsutredning.
- Strandskyddets syften ska beaktas i områden som omfattas av strandskydd.

Landskapsbildsskydd

Genom den numera upphävda naturvårdslagen hade länsstyrelsen en möjlighet att besluta om att det inom vissa utpekade landskapsavsnitt krävdes länsstyrelsens tillstånd för att uppföra nybyggnader eller vidta vissa andra arbetsföretag. Genom en övergångsbestämmelse i miljöbalken gäller besluten fortfarande om länsstyrelsen inte har upphävt dem. Begreppet landskapsbildsskydd finns inte längre i miljöbalken utan ersätts successivt med andra skyddsformer.

I Tingsryd kommun finns ett landskapsskydd utpekat vid Bro. Inom detta område får följande inte utföras utan länsstyrelsens tillstånd: nybyggnad, upplag, schaktning, utfyllnad, dragande av luftledning samt skogsplantering.

Ställningstagande:

- Landskapsbildsskyddet vid Bro ska skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns.

Naturvårdsprogram

I Naturvårdsprogrammet Kronobergs natur (1989) identifieras områden med särskilt stora naturvärden (Klass 1), mycket stora naturvärden (Klass 2) och stora naturvärden (Klass 3). Naturvårdsprogrammet omfattar ämnesområdena geologi, biologi, landskapsbild och friluftsliv.

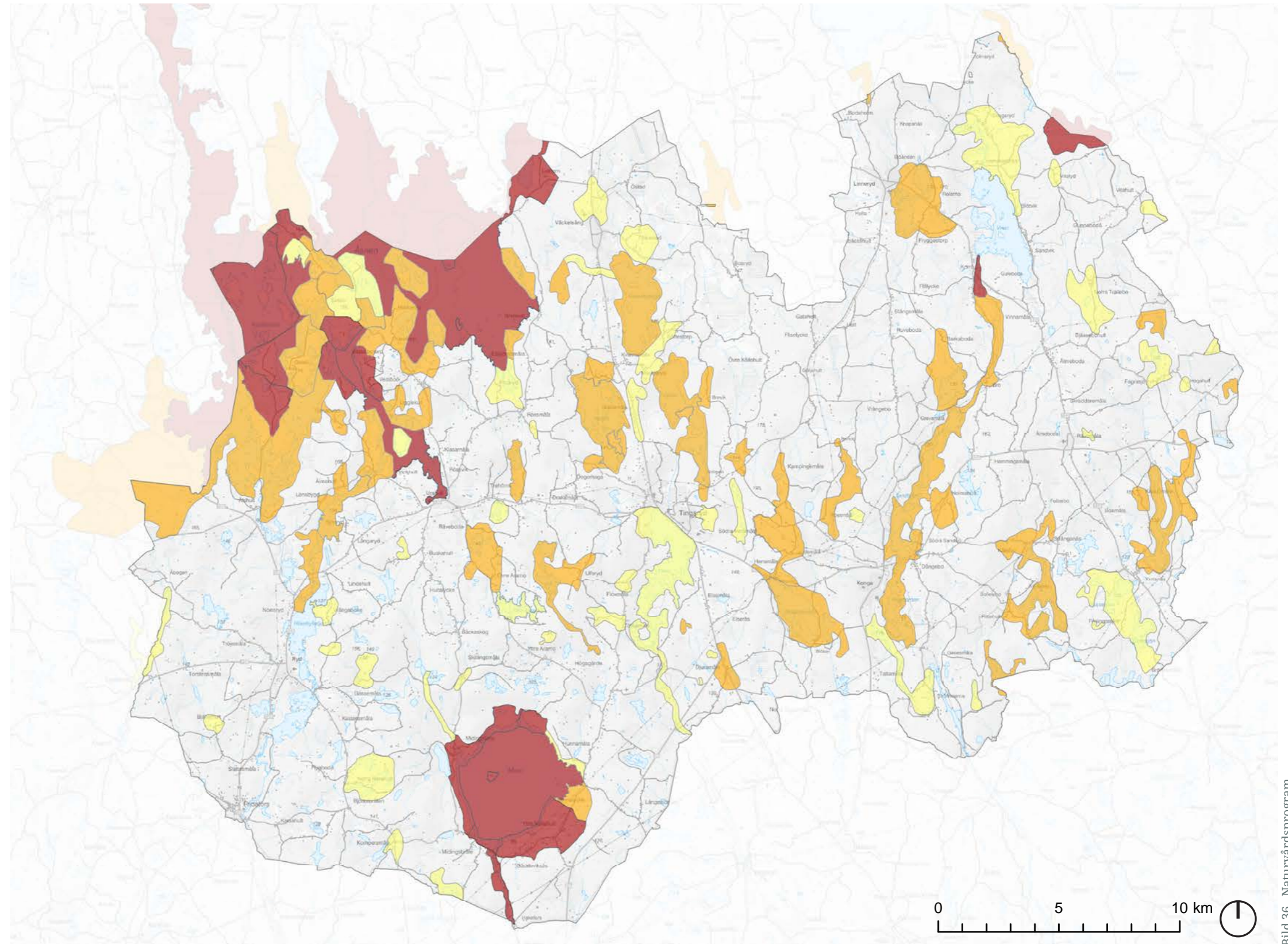
Ställningstagande:

- Områden som är utpekade i naturvårdsprogrammet ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- och kulturmiljön.

**KARTA
NATURVÅRDSPROGRAM**

- Klass 1
- Klass 2
- Klass 3

Våtmarker

Våtmarksmiljöer är viktiga ur ett ekologiskt perspektiv. De kan omhänderta stora mängder vatten vid skyfall samt rena vatten från näringsämne och föroreningar. Genom utdikningar och sjösänkningar har våtmarkerna minskat kraftigt. **I större delen av södra och mellersta Sverige, samt i utpekade Ramsar-områden, är det förbud mot markavvattning. Syftet med förbudet är att kraftigt begränsa eller sätta stopp för utarmningen av våtmarker. Förbudet betyder att en markavvattning först ska ha fått dispens från förbudet innan tillstånd till markavvattning kan ges.**

Våtmarksinventering

Våtmarksinventeringen som utförts av Länsstyrelsen i Kronobergs län redovisas i kartan och berör Tingsryds kommun med ca 140 objekt. Planeringsunderlaget innehåller ytor där våtmarker potentiellt kan restaureras. Restaurering av våtmarker innebär att inga nya våtmarker anläggs genom invallning och schakt på en plats där det aldrig funnits en våtmark, utan att ytor som historiskt varit våtmark återställs.

År 2024 genomförde Tingsryds kommun ett LOVA-projekt i syfte att utreda potentiella våtmarksrestaureringar närmre. Inventeringen resulterade i ett planeringsunderlag med 3414 ytor där våtmarker potentiellt kan restaureras. Kommunen ska under 2025 påbörja ett nytt LONA-projekt med syfte att fortsätta prioritera och filtrera i planeringsunderlaget. Målet är att genomföra ett antal återställningar av våtmark.

Sedan år 2024 pågår ett EU-projekt (Improve Aquatic LIFE) som är ett av Europas största vattenvårdsprojekt. Arbetet i Tingsryds kommun är kopplat

till Bräkneån och innebär bland annat att vandringshinder ska åtgärdas på tre platser. Strömmande vattendragmiljöer ska restaureras vilket bland annat innebär att den biologiska mångfalden förbättras genom återskapande av naturliga livsmiljöer. Dessutom finns en partiell restaurering av Östadsjön som ligger uppströms Fiskestadsjön med i projektet vilket ska medföra stora förbättringar i vattenkvalitet, minskad klimatpåverkan och att vattenflöden nedströms utjämnas under året. Projektet kommer att pågå fram till år 2031.

Ramsar-områden

Sverige har skrivit under Ramsarkonventionen som handlar om bevarande och hållbart nyttjande av våtmarker. Förutom att medlemsländerna förbinder sig att förvalta sina våtmarker väl ska de även utse och bevara särskilt värdefulla våtmarker. Från början inriktades utpekandet av ramsarområden på våtmarksområden med naturvärden kopplade till fåglar, men därefter har urvalsprinciperna breddats. Ett områdes ekologiska, botaniska eller zoologiska betydelse kan vara motiv för utpekande, liksom speciella vattenförhållanden eller viktiga vattenhushållande funktioner. Målet är att bevara de speciella biologiska värden som finns i grunda vegetationsrika områden.

Åsnen är utpekad som ett Ramsarområde. Det är en stor grund sjö som tillsammans med omgivande stränder har en mångformighet och variation i naturen som bl.a. ger förutsättningar för ett rikt fågelliv.

Ställningstagande:

- Kommunen ska verka för att bevara befintliga våtmarker och stärka de ekologiska värdena.
- Kommunen ska om möjligt återställa tidigare våtmarker eller anlägga nya våtmarker.
- Tingsryds kommun ska årligen ha minst ett löpande projekt inom lokala naturvårdssatsningar (LONA), lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) eller ett motsvarande projekt.

Särskilt värdefullt vatten

Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet har tillsammans med länsstyrelserna sammanställt områden med Sveriges mest värdefulla sötvattensmiljöer utifrån antingen naturvärden, fisk/fiskevärden eller kulturvärden. Dessa områden bedöms vara nationellt särskilt värdefulla och viktiga att bevara för att så att inte värdena går förlorade. På sikt förväntas dessa vattenmiljöer få ett formellt skydd som, exempelvis natur- eller kulturresevat.

Naturvårdsverket har pekat ut Åsnen som ett område med särskilt värdefullt vatten samt Mien och Mieån med tillflöden samt Bräkneån nedströms Tiken. Bräkneån och Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden är även utpekade som riksintresse för skyddat vatten. Vattenkraft samt vattenreglering eller vattenledning för kraftändamål får inte utföras i dessa åar med tillhörande käll- och biflöden.

Ställningstagande:

- Områden med särskilt värdefullt vatten ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada vattenmiljön.

Vattenskyddsområde

Enligt 7 kap. 21 § miljöbalken kan länsstyrelsen eller kommunen besluta om att inrätta så kallade vattenskyddsområden för att skydda viktiga råvattenresurser mot föroreningsrisker. Vattenskyddsområden har särskilda föreskrifter till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas som vattentäkt.

Kommunens vattenskyddsområden är belägna i Flisehult, Tingsryd, Korro, Linneryd, Yxnanäs samt två områden i Ryd. Vattenförsörjningen är baserad på grundvatten och förstärkt grundvatten genom ytvatten som infiltreras i åsar. Kommunen berörs även av Långasjöns vattenskyddsområde i Karlshamns kommun som innefattar Mien i Tingsryds kommun.

Ställningstagande:

- Vattenskyddsområdena och dess föreskrifter ska ses över och till 2030 ska samtliga kommunala dricksvattentäkter ha ett fastställt och fullgott vattenskyddsområde.
- Vid byggnation i eller i anslutning till ett vattenskyddsområde ska hänsyn tas till skyddsföreskrifterna.
- I det löpande arbetet som berör vatten ska kommunen bland annat ta hänsyn till de regionala vattenförsörjningsplanerna för Kronobergs och Blekinges län.
- Hänsyn bör tas till Rolsmosjön vid planering och lokalisering av verksamheter för att säkerställa en god vattenkvalité vid eventuellt framtida dricksvattenuttag.
- Nya vattenskyddsområden ska inrättas vid behov.

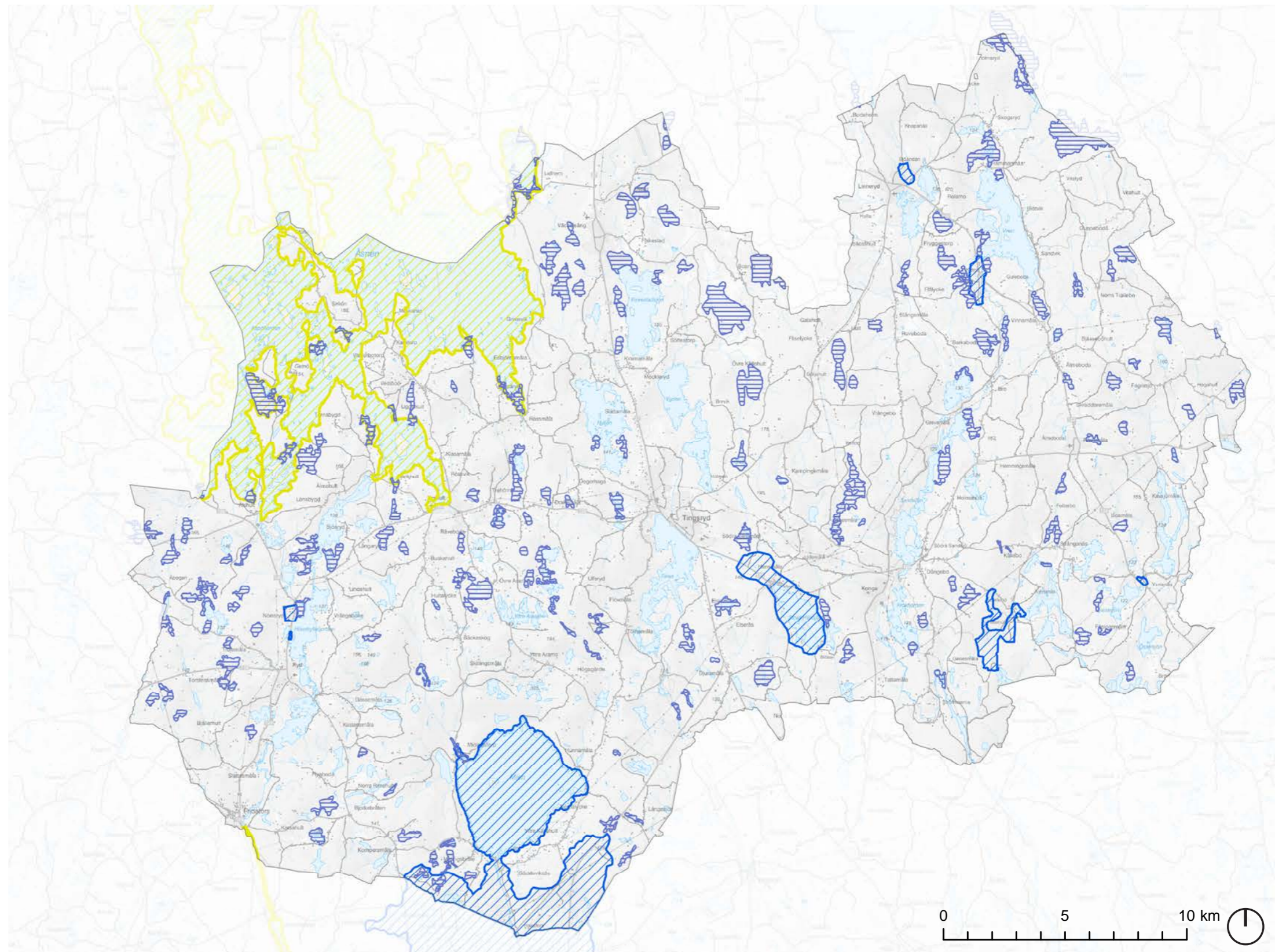
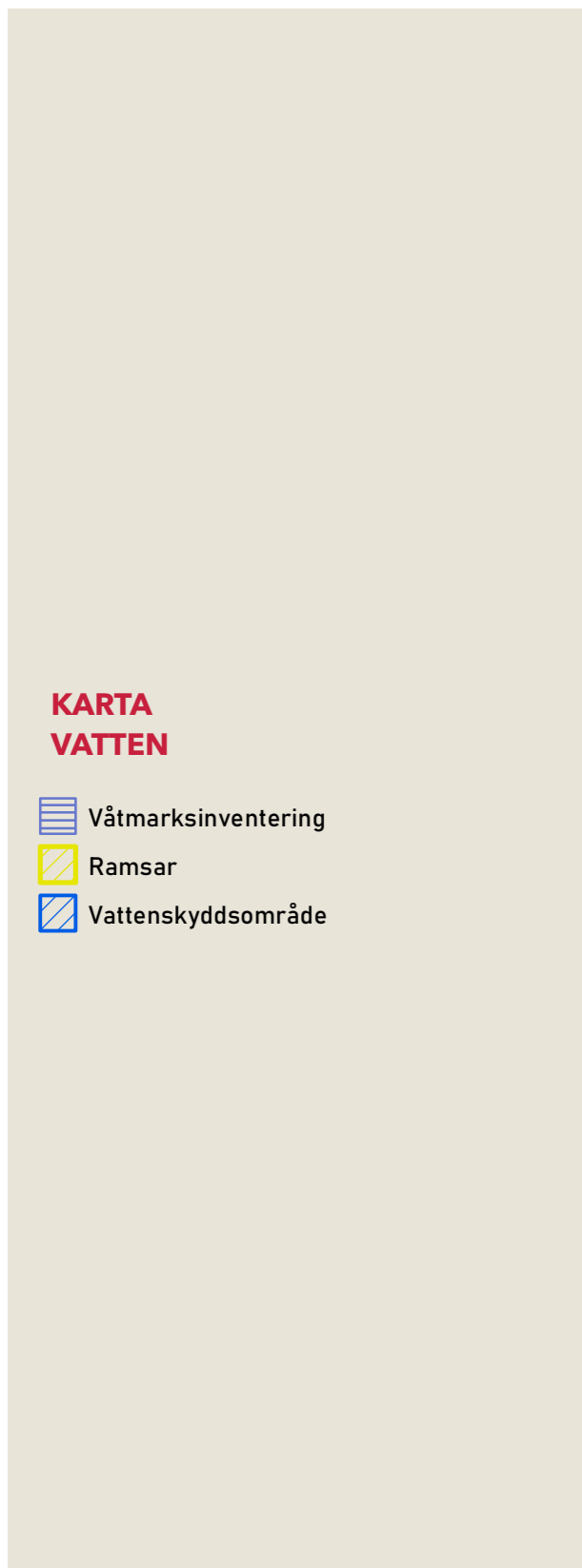

Bild 37. Våtmarker, ramsar områden, särskilt värdefullt vatten, vattenskyddsområde

Opåverkade områden

Enligt 3 kap. 2 § miljöbalken ska stora opåverkade mark- och vattenområden, som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påverka området karaktär. Syftet är att värna en biologisk mångfald och slå vakt om stora sammanhängande områden för rekreation och friluftsliv och att ha en resursreserv för kommande generationer.

Områden som avses i lagtexten redovisas inte som riksintressen, utan berörs av de grundläggande hushållningsbestämmelserna. Varje gång ett område planeras eller tas i anspråk för ny bebyggelse ska denna hushållningsaspekt prövas.

Ställningstagande:

- Stora opåverkade mark- och vattenområden ska värnas i den fysiska planeringen.
- Kommunen ska identifiera stora opåverkade områden genom en kartanalys.

Djur- och växtskyddsområde

Enligt 7 kap. 12 § miljöbalken kan kommunen eller länsstyrelsen inrätta områdesskydd för att skydda sällsynta eller störningskänsliga djur- eller växtarter. Det är aktuellt om bestämmelser i jakt- respektive fiskelagstiftningen inte räcker för att skydda en art från störningar.

Föreskrifterna innebär att allmänheten, och i vissa fall även markägaren, inte får vistas inom området under en viss tid av året.

I Åsnen finns fyra fiskgjuseboplatser som omfattas av områdesskydd.

Ställningstagande:

- Djur och växtskyddsområdena ska skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns.
- Vid behov bör fler djur- och växtskyddsområden inrättas.

Hotade djur- och växtarter

Hotade arter skyddas med stöd av Miljöbalken och artskyddsförordningen. Artskyddsbestämmelserna är en förbudslagstiftning som kan innebära förbud mot vissa åtgärder om de riskerar att påverka arter som listats i artskyddsförordningens bilagor.

Om vissa kriterier uppfylls kan i vissa fall dispens erhållas av länsstyrelsen. Dock ska skälen till dispens bedömas restriktivt.

Ställningstagande:

- I första hand bör områden med skyddade arter undvikas. I andra hand ska åtgärder genomföras för att helt ta bort eller minska negativa effekter för de skyddade arterna.

Kulturvärden

I Tingsryds kommun finns flera byggnader och områden som är särskilt kulturhistoriskt värdefulla och som är skyddade på olika sätt. Inom ramen för kulturmiljölagen skyddas fornlämningar, kyrkor och byggnadsminnen. Plan- och bygglagen och miljöbalken är viktiga verktyg för att ta tillvara kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och värdefulla kulturmiljöer.

Kulturmiljö

Flera viktiga kommunikationsleder har sedan förhistorisk tid korsat landskapet i Tingsryd och än idag kan vissa följas till stora delar. Flera vackra stenvalvsbroar finns också bevarade från dessa tider. Utmed lederna växte ett gästgiveri och skjutssystem fram. Den äldsta bevarade gästgiverigården är Kvarnamåla från 1700-talets mitt.

Flera orter bär också spår efter tidig industrialisering där små glashyttor och mindre järnbruk fanns. Senare växte större industrier fram i bland annat Konga. Verksamheter som inte kan benämnas industrier är de kvarnar och sågar som funnits vid varje vattenfall av betydelse alltifrån medeltiden och till modern tid.

Under sent 1800-tal gjorde järnvägen entré i kommunen. Järnvägarnas tillkomst gjorde att flera byar växte till tätorter t ex Ryd, Urshult, Kvarnamåla, Hensmåla och Urshult. Idag finns ingen järnväg kvar men mycket vittnar om dess betydelse för kommunen.

Under 1800-talets lopp revs alla de äldre kyrkorna inom kommunen. Dessa ersattes efter hand av nya kyrkor byggda efter 1800-talets stilideal. Invid kyrkorna uppfördes kyrkstallar, sockenstugor, tiondelador och sockenmagasin. Alltsedan medeltiden har också prästgårdar funnits, ofta i anslutning till kyrkan.

Den småländska trähustraditionen har under lång tid präglat bebyggelsen i byarna och markens utformning och topografi har påverkat var byggnaderna lokaliserats.

Strandområden, parker, grönområden och naturområden är även en del av kulturarvet. Överallt där människor levt eller färdats har vi påverkat växtligheten, medvetet eller indirekt. Floran kan därför berätta mycket om människans historia och kan ha ett långlivat biologiskt kulturarv.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till landskapets terräng- och naturförhållanden samt befintlig bebyggelse och lokal byggnadstradition.
- Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse ska inte förvanskas. Vid upprustning och ombyggnation ska hänsyn tas till byggnadernas kulturhistoriska värden.
- För att säkerställa kulturmiljöernas värde bör äldre detaljplaner ses över för att vid behov ge dessa områden ett starkare skydd.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till Kronobergs kulturmiljöstrategi.
- Kunskapen om kulturmiljöer bör stärkas, bland annat genom att lyfta fram deras värde inom besöksnäringen.

Regionalt kulturmiljöprogram

I länets kulturmiljöprogram (2012) pekas 16 särskilt kulturhistoriskt värdefulla områden ut i Tingsryds kommun. **I kommunen finns några av länets mest särpräglade kulturmiljöer, som äppeldistriktet i Urshult och den välbesökta hantverksbyn Korrö.** Tre utpekade områden utgör riksintressen för kulturmiljövården - Blidingsholm, Korrö och Ängsfruktsodlingarna kring Åsnen.

Att ett område finns med i ett regionalt kulturmiljöprogram, innebär inte att det finns ett juridiskt bindande skydd för detta. Det är att betrakta som ett kunskapsunderlag med utpekade bevarandevärda områden och övergripande riktlinjer.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till Kronobergs kulturmiljöprogram.

Kommunalt kulturmiljöprogram

I Tingsryds kommuns kulturmiljöprogram (1992) har 41 områden utpekats som särskilt värdefulla ur kulturhistorisk synvinkel.

Utöver utpekade områden pekas även flera enstaka byggnader ut som anses vara av särskilt stort värde. Det handlar om alltifrån kyrkor, prästgårdar, skolbyggnader, mangårdsbyggnader, kvarnar och ruiner. I programmet finns också allmänna råd avseende utformning och byggnadsteknik vid byggande på landsbygden som kan vara till vägledning vid planering och bygglov.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till Tingsryd kommuns kulturmiljöprogram samt den kulturhistoriska inventeringen av Tingsryds centrum.

**KARTA
KULTURMILJÖPROGRAM**

- Kulturmiljöprogram länsstyrelsen
- Kulturmiljöprogram kommunen

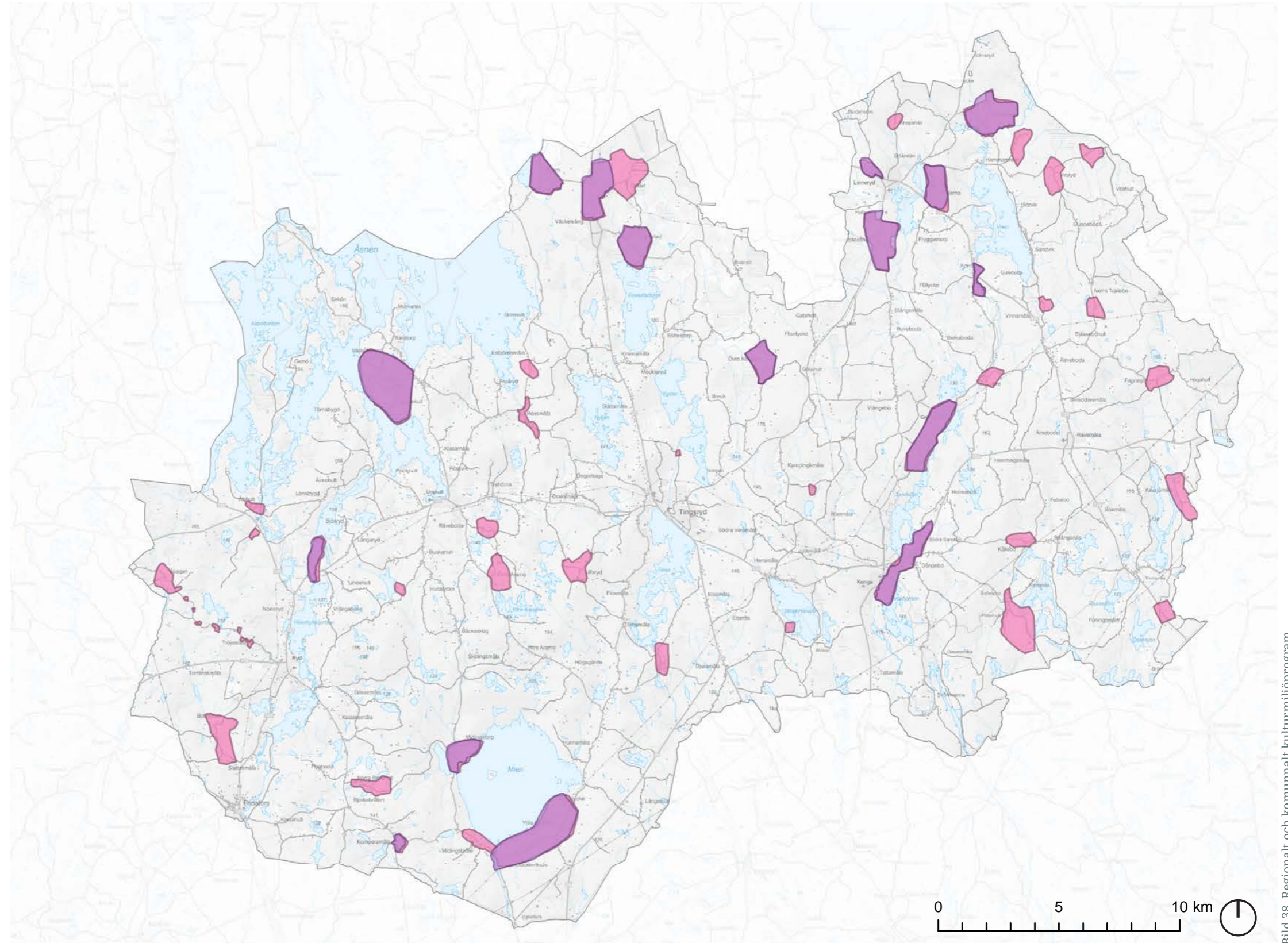

Bild 38. Regionalt och kommunalt kulturmiljöprogram

Kulturhistorisk inventering

Smålands museum har gjort en kulturhistorisk inventering av Tingsryds centrum (2013). Denna lyfter fram de olika särdrag som finns inom orten och pekar ut särskilt värdefulla byggnader.

Bedömningen av fastigheternas kulturhistoriska värde preciseras i två kategorier, rött eller blått. Röd markering innebär att byggnaden besitter ett så högt värde att uttryckliga skyddsbestämmelser och rivningsförbud enligt PBL 8 kap. 13§ förutsätts. Blå markering innebär att särskild varsamhet ska känneteckna plan- och bygglovshandlingen där husens karaktär och utformning tillvaratas. Värderingen baseras i huvudsak på graden av autenticitet men även byggnadernas samhällshistoriska samt miljö och identitetsmässiga värden beaktas.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder ska hänsyn tas till kulturhistorisk inventering av Tingsryds centrum.

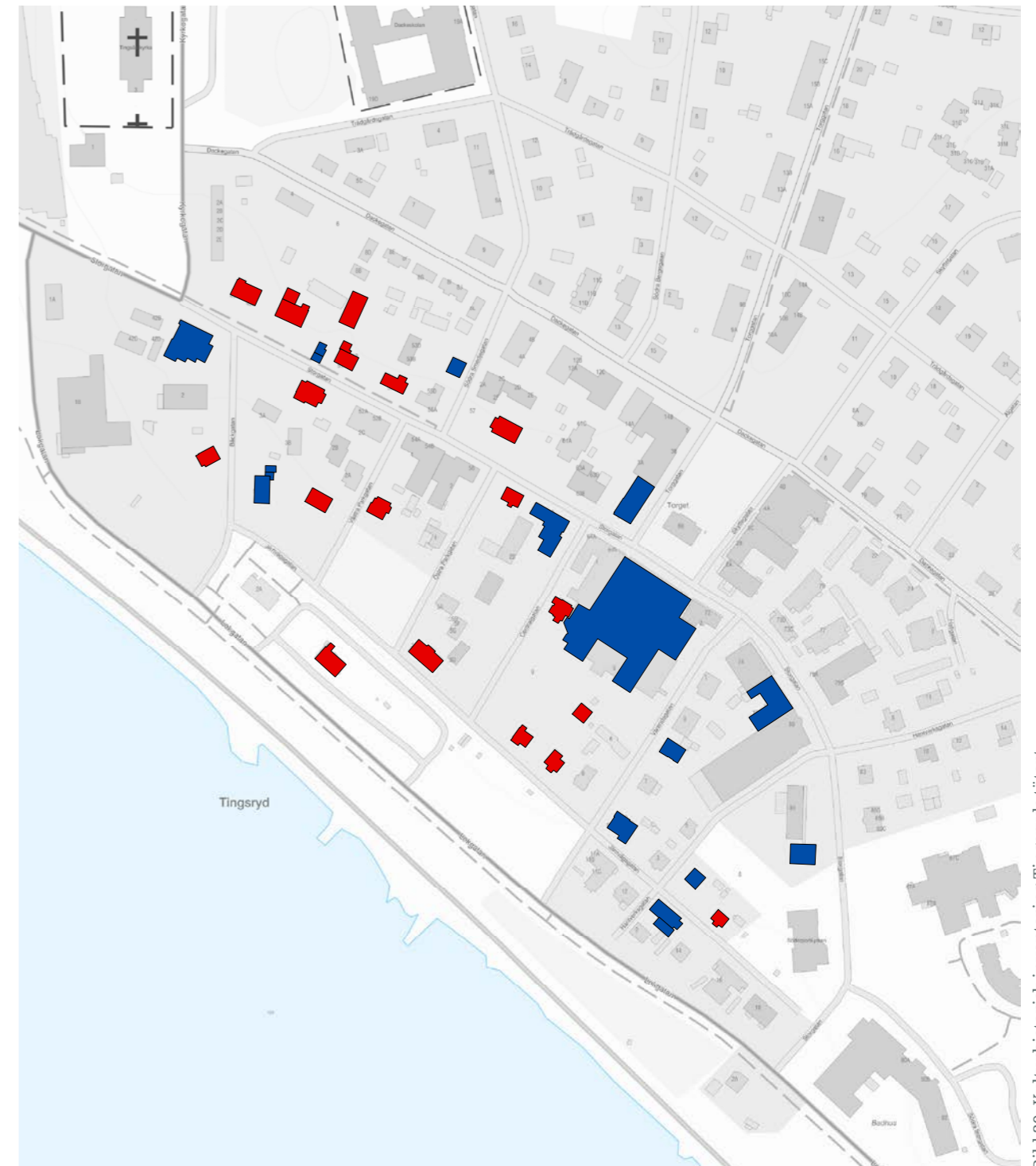

Bild 39. Kulturhistorisk inventering Tingsryds tätort

■ Särskild varsamhet
■ Högt värde

Fornlämningar

Alla fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen och får inte skadas. Med begreppet fornlämning avses lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna. För att lämningen ska bedömas som fornlämning krävs också att den kan antas vara tillkommen före år 1850. Vissa yngre lämningar kan förklaras som fornlämning genom beslut av länsstyrelsen.

Skyddet innebär att det är förbjudet att utan tillstånd ändra eller skada en fornlämning. Skyddet omfattar inte enbart själva fornlämningen utan även ett så stort område på marken eller sjöbotten som behövs för att bevara den och för att ge den ett tillräckligt utrymme.

Det är Länsstyrelsen som fattar beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämningar och som avgör vilka eventuella arkeologiska insatser som krävs då tillstånd till ingrepp i fornlämning medges.

Tingsryds kommun har historiskt sett varit bebodd under mycket lång tid. Alltifrån tidig stenålder och framåt har fynd gjorts och av dessa nämns ett urval här. Mer än 40 stenåldersboplatser är registrerade från Fridafors i söder till Sirkön i norr, varav knappt hälften är bestämbara till jägarstenåldern (ca 9000 – 4000 f Kr). Även Mien, Bräkneåns sjösystem och Ronnebyån har dragit till sig tidig befolkning. Ca 15 boplatser inom kommunen har material som kan dateras till bondestenåldern (ca 4000 – 1800 f Kr). Ca 75 gravrösen utgör lämningar från bronsåldern (1800 – 500 f

Kr). Järnålderfynden (500 f Kr – 1050 e Kr) från kommunen är ytterst få. Detta beror troligen på en påtaglig klimatförsämring vilken påverkade människans levnadssätt. Några exempel på medeltida (1050 – 1520 e Kr) lämningar är de fyra borgruiner som finns vid Bosgård och längs Mörrumsån. Borgarna har sannolikt varit i bruk på 1300-talet och utgjort bevakningspunkter vid den viktiga handelsleden söderut till blekingestäderna. Fossil åker, även kallad fornåker, är en samlande benämning på spår från olika typer av övergivna odlingssystem i Sverige. Definitionsmässigt är det en åkermark som är varaktigt övergiven och formad genom äldre tiders brukningsmetoder. Inom kommunen finns ett stort antal fornåkrar.

Med Riksantikvarieämbetets sök- och karttjänst Fornsök kan du få information om alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar som finns utpekade i kartan.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder i områden som omfattas av fornlämningar ska samråd ske med Länsstyrelsen.
- Kommunen avser att bevara och integrera fornlämningar i bebyggelsemiljön samt i största möjliga mån skydda dem i detaljplaner.
- Om fornlämningar hittas i samband med markarbete skall arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas.

Kyrkliga kulturminnen

Kyrkomiljöer i form av kyrkobyggnader och kyrkogårdar byggda innan 1940 är skyddade enligt 4 kap kulturmiljölagen. För att ändra i ett kyrkligt kulturminne krävs tillstånd från Länsstyrelsen. I Tingsryds kommun är 8 kyrkomiljöer tillståndspliktiga enligt kulturmiljölagen:

- Almundsryds kyrka och begravningsplats
- Linneryds kyrka och begravningsplats
- Södra Sandsjö kyrka och begravningsplats
- Tingsås kyrka och begravningsplats
- Urshults kyrka och begravningsplats
- Väckelsångs kyrka och begravningsplats
- Älmeboda kyrka och begravningsplats
- Älmeboda gamla begravningsplats

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder som påverkar kyrkomiljöer är det viktigt att ta hänsyn till landskapets terräng- och naturförhållanden samt befintlig bebyggelse och lokal byggnadstradition.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder som påverkar kyrkomiljöer ska kommunen samråda med Länsstyrelsen.

**KARTA
FORNLÄMNINGAR**

- Fornlämning
- Möjlig fornlämning
- Övrig kulturhistorisk lämning
- Ingen antikvarisk bedömning
- Fornlämning
- Möjlig fornlämning
- Övrig kulturhistorisk lämning
- Ingen antikvarisk bedömning
- Fornlämning
- Möjlig fornlämning
- Övrig kulturhistorisk lämning
- Ingen antikvarisk bedömning
- Byggnadsminne

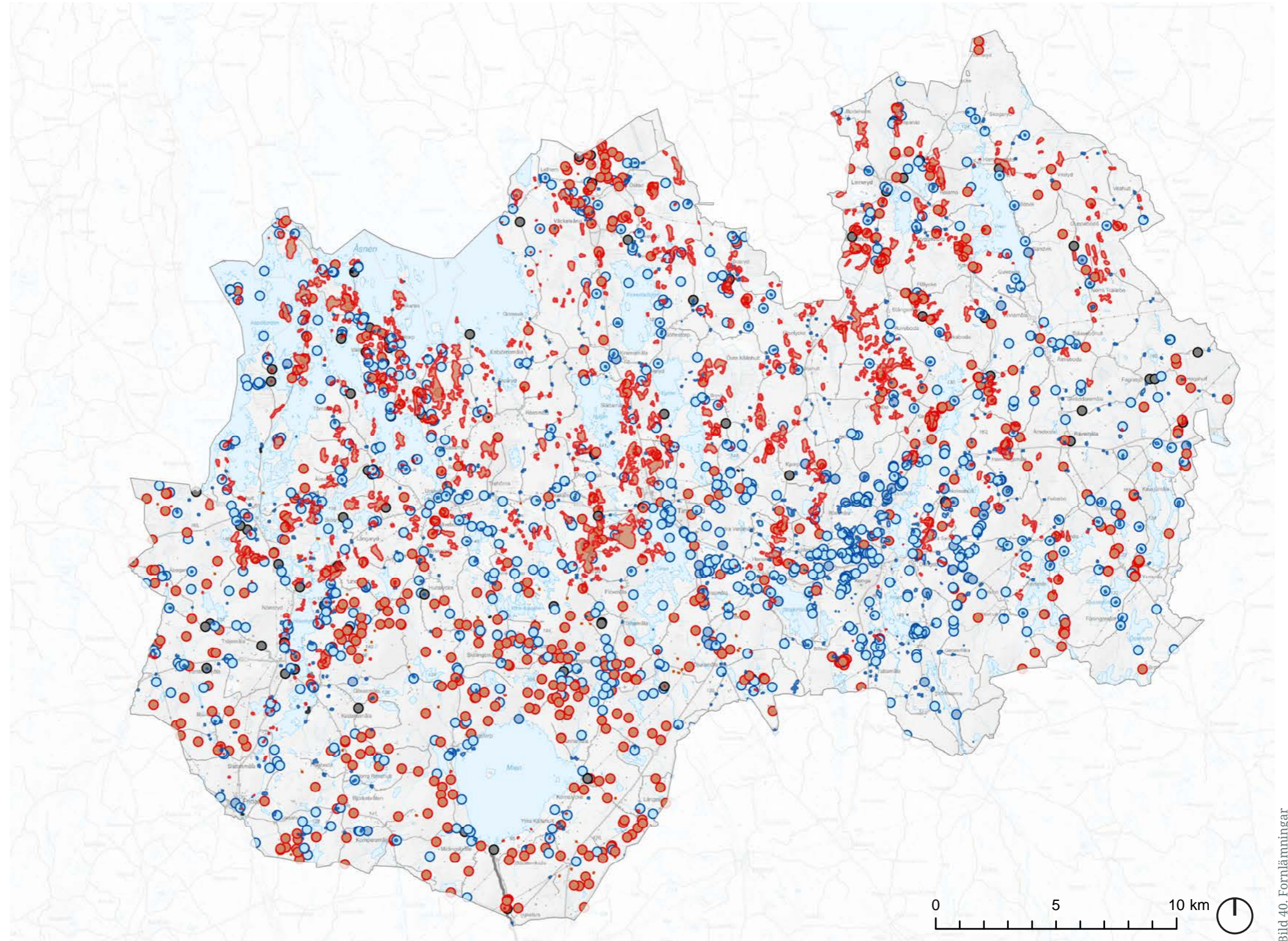

Bild 40. Fornlämningar

Byggnadsminnen

Byggnadsminnen är kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar som byggnadsminnesförklarats enligt 3 kap kulturmiljölagen. Det betraktas vanligen som det starkaste kulturhistoriska skyddet bebyggelse i Sverige kan åtnjuta.

Det finns två utpekade byggnadsminnen inom kommunen, Lidhems säteri och Linneryds kyrkstallar, sockenstuga samt sockenmagasin.

Länsstyrelsen anger genom skyddsbestämmelser på vilket sätt byggnaden ska vårdas och underhållas samt i vilka avseenden den inte får ändras. Föreskrifterna kan också innehålla bestämmelser om att ett område kring byggnaden skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder som påverkar byggnadsminnen ska hänsyn tas till beslutade skyddsbestämmelser.
- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder som påverkar byggnadsminnen ska kommunen samråda med Länsstyrelsen.

Vattenanknutna kulturmiljöer

Vattnet har varit en förutsättning för var människor valt att leva och verka. Det har gett dricksvatten, varit en möjlighet att transportera sig och nyttjandet av vattnet som kraftkälla. I många fall går det att utläsa av miljön att det till exempel av funnits en kvarn, dammar, kraftverk eller annat.

Länsstyrelsen har inventerat vattenanknutna kulturmiljöer i länet. Kunskapsunderlagen är till hjälp för att hitta lösningar för vandringshinder och för biotopvård som även tar hänsyn till viktiga kulturmiljöer.

För Tingsryds kommun finns det rapporter som berör Mieån, Mörrumsån och Bräkneån. Rapporterna finns tillgängliga hos Länsstyrelsen.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder som påverkar vattenanknutna kulturmiljöer ska samråd ske med Länsstyrelsen.

Skogs- och jordbruk

De areella näringarna jord- och skogsbruk har stor betydelse för natur- och kulturvärden, ekosystemtjänster, landskap och produktion. Det är värdefullt att behålla och utveckla det jord- och skogsbruk som finns för att möjliggöra en viss lokal livsmedelsförsörjning, för att vårda skogen och hålla landskapet öppet.

Skogsbruk

Skogsvårdslagen reglerar hur skog och skogsmark skall skötas med hänsyn till en långsiktig, uthållig virkesproduktion och hänsyn till naturen, kulturmiljön och andra intressen.

Idag täcks ca 70 procent av Smålands yta av skog vilket gör skogen till en viktig del av vårt samhälle. I Tingsryds kommun betyder det att skogen bidrar med bland annat ekonomisk tillväxt, arbetstillfällen, unika naturmiljöer och viktiga ekosystemtjänster.

I Tingsryds kommun är det hög andel skog där gran och tall är de dominerande trädslagen. Smålands skogar är kända för att vara mycket tätbevuxna och ha hög tillväxt. Det beror delvis på det gynnsamma klimatet med tillräckligt med regn och sol under sommaren. Dessutom finns det gott om varierande marktyper som gör det möjligt för olika typer av träd och naturmiljöer att växa här.

Idag är skogen i Småland en viktig resurs för både industri, naturturism och rekreation. Skogarna är rika på djurliv och växtarter och utgör tillsammans med de många sjöarna och vattendragen en unik och värdefull naturmiljö.

Det är viktigt att bevara en god balans mellan skogen som resurs för produktion, biologisk mångfald och rekreation. Skogsbruket ska i enlighet med den regionala skogsstrategin bidra till en utveckling där företagande med koppling till skogens resurser stärks och där fler av skogens värden nyttjas på ett hållbart sätt.

Ställningstagande:

- Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada eller försvåra ett rationellt skogsbruk.
- Den kommunala skogspolicyn och handlingsplanen för skogsstrategin ska vara vägledande i det framtida skogsbruksarbetet.

Jordbruk

Betes- och jordbruksmark är en viktig del av ett hållbart samhälle och ska så långt som möjligt hållas öppna. Det genererar flertalet viktiga ekosystemtjänster och en ökad biologisk mångfald. Jordbruksmarken utgör även en del av Sveriges livsmedelsförsörjning och är en viktig del av näringslivet och som bidrar till en levande landsbygd. I takt med klimatförändringarna och det osäkra säkerhetspolitiska läget är den lokala livsmedelsproduktionen ännu viktigare för att kunna möjliggöra för självförsörjning och säkerställa en god beredskap för kriser.

I Tingsryds kommun är odlingslandskapet småskaligt. Det har skett en kraftig minskning av jordbruksmarker då många gårdar lägger ner och marker tas ur bruk. En del betesmark har även omvandlats till skogsmark. Jordbruket är därför viktigt att värna och stärka, men samtidigt kan det på vissa platser finnas intresse av bebyggelse på jordbruksmark, framför allt i anslutning till kommunens tätorter och områden med sammanhållen bebyggelse.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt

genom att annan mark tas i anspråk. Kommunens utgångspunkt är att mark som utgör brukningsvärd jordbruksmark ska värnas om och att exploatering ska undvikas. Nedan följer en beskrivning av riktlinjer för byggande på jordbruksmark som både kan användas vid handläggning av detaljplan, förhandsbesked och bygglov. Riktlinjerna ska följas för ärenden som är påbörjade efter att översiktsplanen antagits.

Riktlinjer för byggande på jordbruksmark

Brukningvärd jordbruksmark

Vid handläggning av ärenden som berör jordbruksmark är det första steget att bedöma om det är brukningsvärd jordbruksmark. Vid bedömningen av om marken omfattas av brukningsvärd jordbruksmark utgår Tingsryds kommun ifrån mark som ingår i Jordbruksverkets blockdatabas eller i Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering. I Jordbruksverkets blockdatabas finns kartdata över mark som erhåller eller har erhållit jordbruksstöd enligt EU:s definitioner. Till jordbruksblock räknas både åkermark och betesmark. Mark som inte är stödberättigade eller mark som inte har sökt stöd finns inte med i blockdatabasen. I vissa fall kan mark som inte erhåller stöd finnas med anledning av att de senare ska följas upp. I ängs- och betesmarksinventering finns mark som Jordbruksverket i samarbete med Länsstyrelsen inventerat som betesmarker eller slåtterängar. Markerna har både höga natur-, kultur- och brukningsvärden.

Brukningvärdet baseras på dess produktionsvärde, det vill säga hur lämpad marken är för jordbruksproduktion. Brukningvärdet avgörs av markens läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar.

Vid bedömning av läge studeras bland annat faktorer som hur stor marken är, hur många väderstreck marken är

tillgänglig från samt om marken är del av ett sammanhängande jordbrukslandskap. För att marken ska kunna gå att bruka med nutida rationella jordbruksmetoder krävs att marken är framkomlig och har en viss storlek. Förhållandena kan variera och behöver därför bedömas utifrån lokala förutsättningar. Sammanhängande fält har ett högre värde än små och isolerade fält.

Vid bedömning av beskaffenhet studeras bland annat faktorer som områdets markförhållanden samt när marken senast brukades. Markens jordart påverkar jordens bördighet och har en stor påverkan på produktionsvärdet. Olika grödor trivs i olika jordarter. Lerhalten är en av de stora påverkanskällorna till jordens bördighet. Brukningvärd jordbruksmark inkluderar både mark som brukas och mark som har brukats. Att mark tas ur produktion eller att det för tillfället inte finns någon som brukar den innebär inte att den saknar brukningsvärde. Avgörande för brukningsvärdet är om det finns potential att bruka marken för jordbruksproduktion i framtiden.

Vid bedömning av övriga förutsättningar studeras bland annat faktorer som om marken erhåller jordbruksstöd från Jordbruksverket samt om fastigheten är taxerad som lantbruksenhet. Mark som erhåller jordbruksstöd är värdefulla eftersom det ekonomiska jordbruksstödet ofta är en viktig faktor för jordbruksföretagets ekonomi.

Väsentligt samhällsintresse

Brukningvärd jordbruksmark får endast byggas såvida bebyggelsen utgör ett väsentligt samhällsintresse och intresset inte kan tillgodoses på annan mark.

För att exploatering ska räknas som väsentligt samhällsintresse bör det bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Exploateringen ska främja kommunens utvecklingsinriktning i form av en

KARTA
JORDBRUKSBLOCK

- Jordbruksblock
- Äng och betesmark

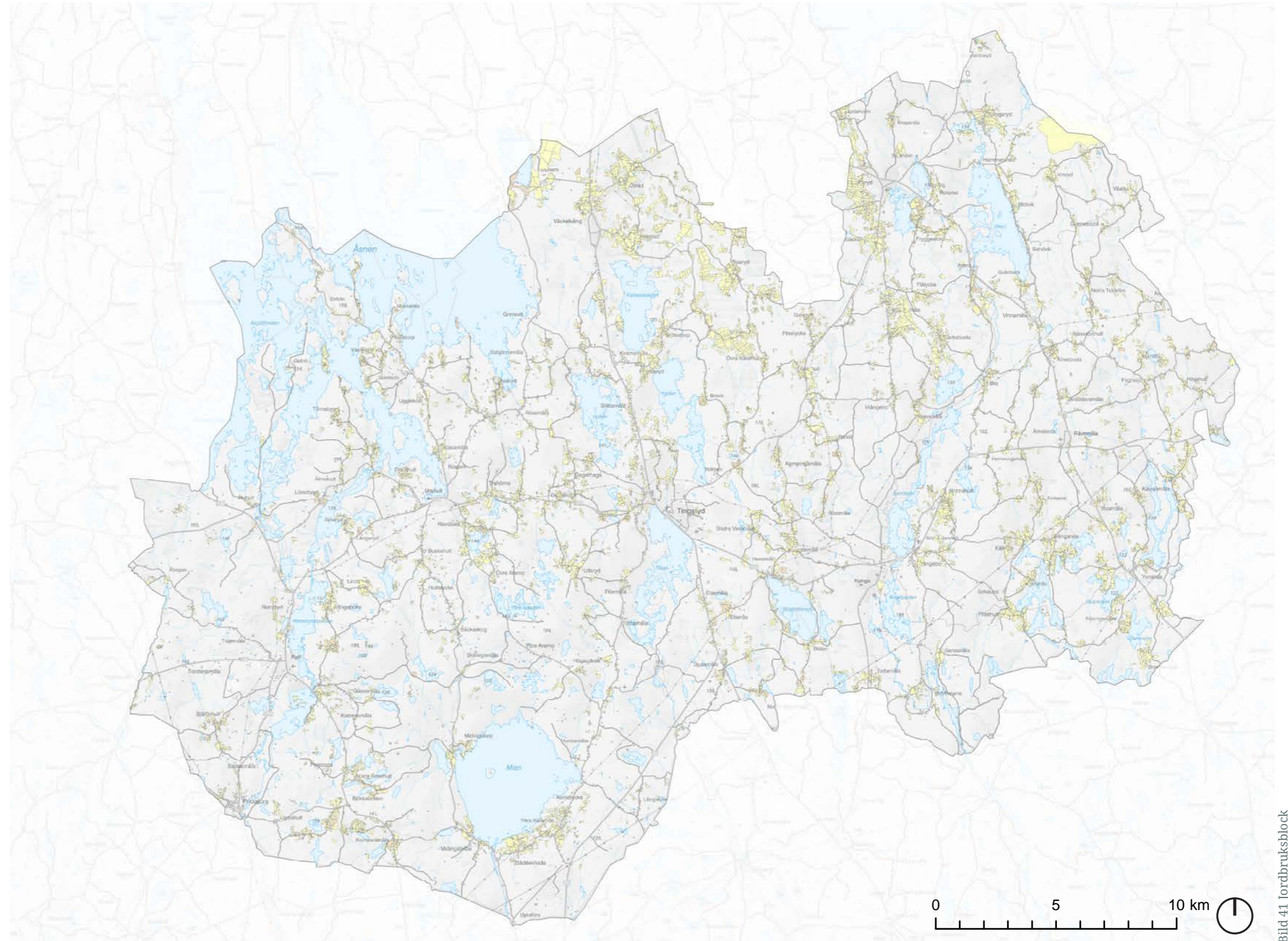

Bild 41 Jordbruksblock

sammanhållen bebyggelsestruktur intill befintliga tätorter, infrastruktur och kommunikationsstråk med ett resurseffektivt markutnyttjande. Större exploateringar av bostadsbebyggelse i syfte att möta efterfrågan på bostäder, exploatering av industri för att möta efterfrågan på arbetsplatser, exploatering av viktig infrastruktur eller exploateringar som kan bidra till att uppfylla miljömål kan utgöra väsentliga samhällsintressen.

Enskilda intressen, exempelvis bygglov eller förhandsbesked för enstaka bebyggelse utgör oftast inget väsentligt samhällsintresse. Undantagsfall kan vara om enstaka bebyggelse behöver komma till för att underlätta generationsväxling eller kompletterande bebyggelse intill brukningscentrum i syfte att säkerställa ett rationellt jordbruk.

I de fall det redan finns en detaljplan som möjliggör för exploatering behöver inte kommunen ta ställning till frågan.

Alternativ lokalisering

När det är fastställt att jordbruksmarken är brukningsvärd och uppfyller krav om väsentligt samhällsintresse ska alternativ lokalisering utredas. I bedömningen beaktas påverkan på allmänna intressen så som riksintressen och andra natur- och kulturmiljövärden. Alternativ lokalisering ska vara tillfredsställande ur samhällsbyggnadssynpunkt, teknisk synpunkt, funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig.

Konsekvenserna för alternativa placeringar och motiv till vald placering ska redovisas i en lokaliseringsutredning. Lokaliseringsutredningen bör göras i ett tidigt skede av processen.

Kompensationsåtgärder

Om brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse bör krav ställas på lämpliga kompensationsåtgärder. Det är svårt att helt kompensera ianspråktagen jordbruksmark men det finns vissa åtgärder som kan vidtas för att i viss mån kompensera exploateringen.

Kommunen bedömer från fall till fall vilka kompensationsåtgärder som skulle kunna vidtas. Förslag på kompensationsåtgärder är restaurering av betesmark eller nyodling, dvs restaurering eller tillskapande av ny åkermark. Ett annat alternativ är att återställa tidigare brukad jordbruksmark, vilket handlar om att ta jordbruksmark som ligger i träd i bruk igen.

Kompensationsåtgärder påverkar dock inte bedömningen att ta jordbruksmark i anspråk för exploatering och kan inte användas för att motivera ianspråktagande av jordbruksmark.

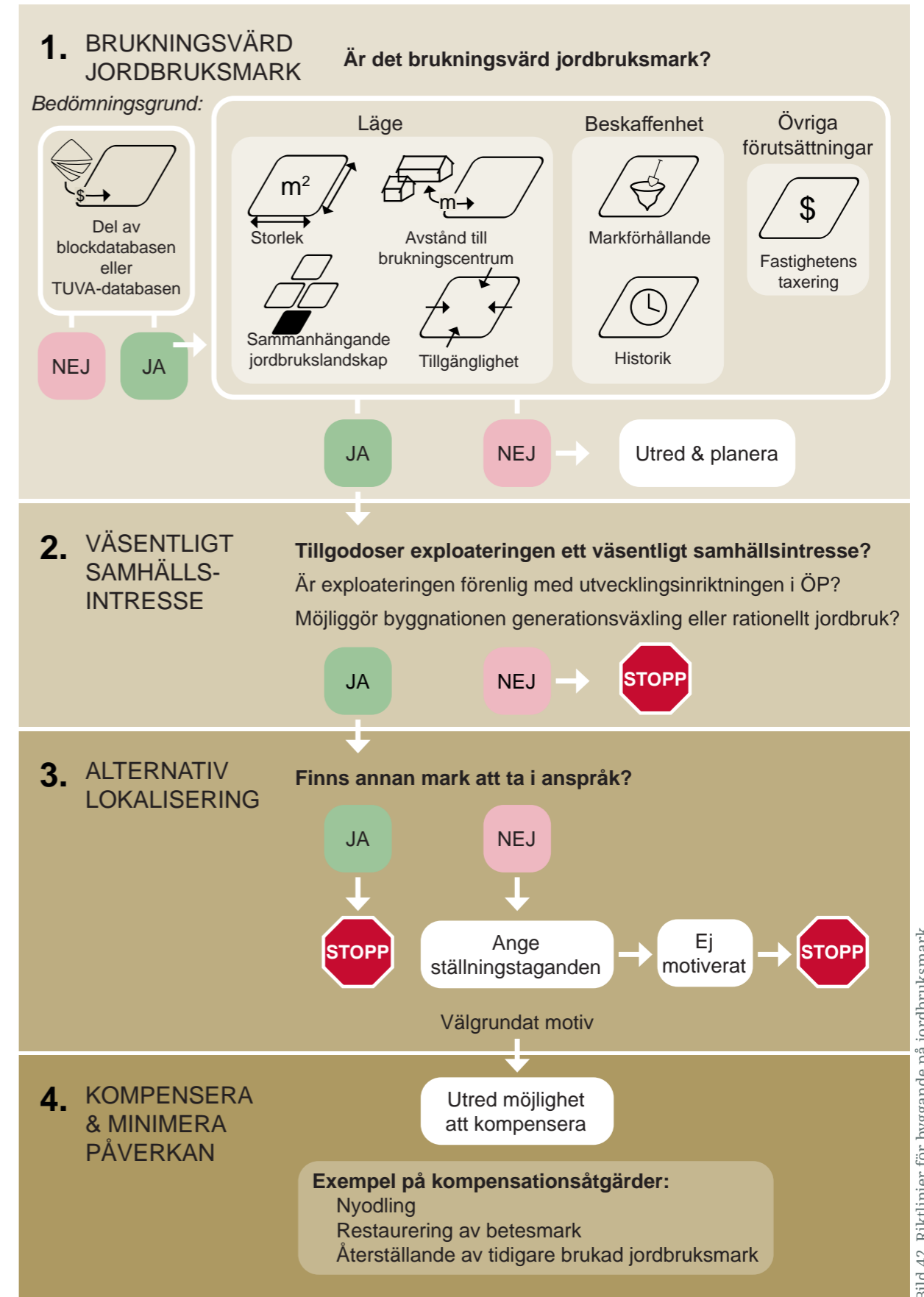
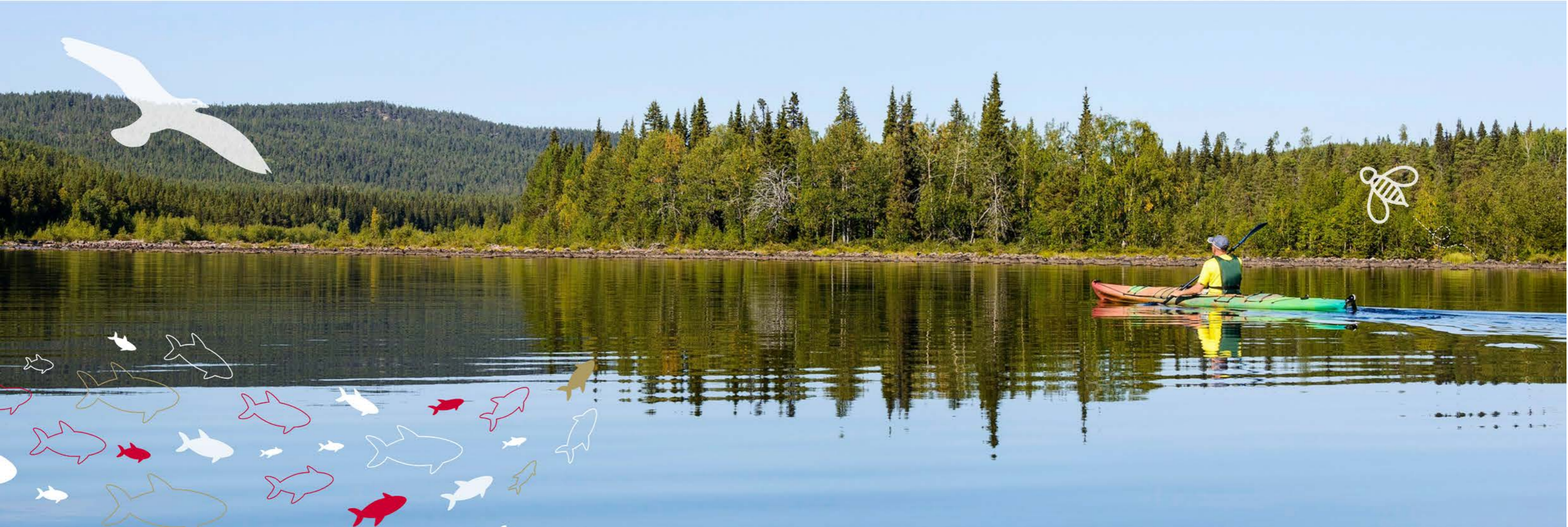

Bild 42. Riktlinjer för byggande på jordbruksmark

Kommunala hänsynsområden

I det här kapitlet redovisas kommunala
hänsynsområden som planeringen
behöver ta hänsyn till.

7

Teknisk försörjning

Kommunalt vatten och avlopp

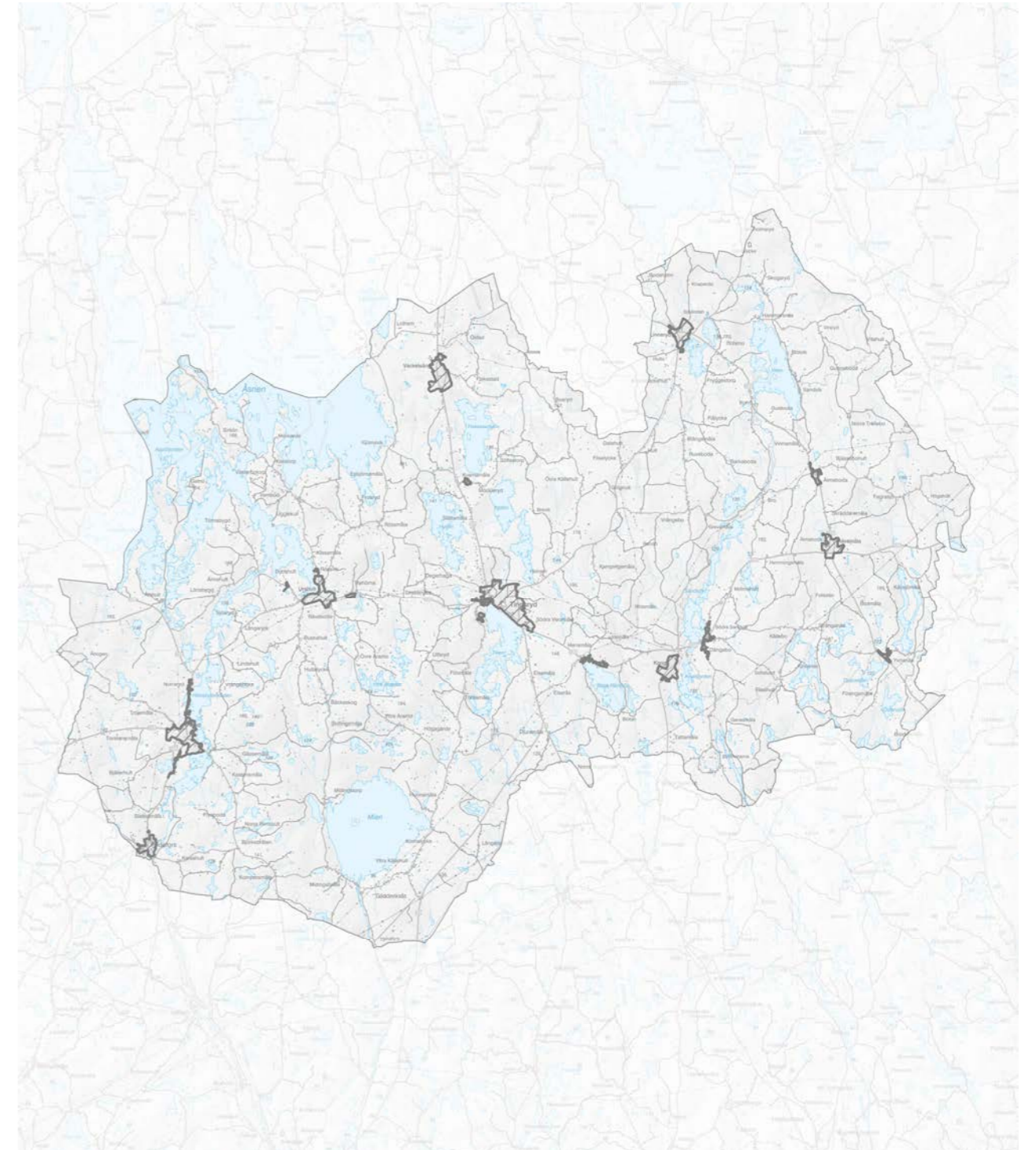
I dagsläget finns fem vattenverk och sex avloppsreningsverk i kommunen. Avloppsreningsverken är belägna i Ryd, Korrö, Yxnanäs, Linneryd, Urshult och Tingsryd. Kommunens vattenverk är belägna i Ryd, Korrö, Yxnanäs, Linneryd samt det största i Hensmåla. På sikt ser kommunen ett behov av att effektivisera verksamheten genom att endast behålla ett färre antal anläggningar och bygga överföringsledningar till dessa. Det är även viktigt att planera för reservvattenförsörjning som kan sättas in i händelse av att ordinarie vattentäkt inte kan nyttjas.

I den regionala vattenförsörjningsplanen för Kronobergs län har vattentillgångar som kan vara av intresse för den framtida dricksvattenförsörjningen pekats ut, bland annat Rolsmosjön vid Linneryd. En ny plan är under framtagande och beräknas vara färdig under 2025.

Ställningstagande:

- Vid planering och byggnation ska hänsyn tas till VA-planen.
- Vid planering och byggnation ska tidig dialog ske med VA-avdelningen för att säkerställa att det finns tillräckligt med kapacitet i ledningsnät, vattenverk och vattentäkt.
- Kommunen ska ta fram en Vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

- Vi strävar efter en hållbar utveckling genom att se till att bebyggelseutvecklingen sker genom att förtäta eller bygga ut större områden där kostnaden för att bygga ut VA-systemet är rimlig.
- Vi ska undvika ny bebyggelse i områden där det finns risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön utifrån VA-situationen.
- Kommunen ska arbeta för att säkerställa att utpekade utvecklingsområden har tillgång till kommunalt vatten och avlopp.
- Kommunen ska företrädesvis förlägga vattenkrävande verksamheter i områden med god kapacitet i ledningsnät, vattenverk och vattentäkt.
- Kommunen ska ställa högre krav på att verksamheter och abonnenter ska ta till vattenbesparande åtgärder.
- Fram tills att åtgärder för den framtida vattenförsörjningen presenterats och i vissa fall genomförts kan kommunen behöva vara restriktiv vid utveckling av befintliga och nya vattenkrävande verksamheter som är i behov av kommunalt vatten.

Verksamhetsområden vatten och avlopp

Enskilt vatten och små avlopp

Utanför kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp utövar kommunens miljökontor tillsyn över små avlopp och hanterar tillståndsansökningar för nyanläggningar av små avlopp. Inom de flesta VA-planområden har kommunen inventerat och ställt krav på fastighetsägare att åtgärda bristfälliga avlopp. Kommunen har tagit fram en prioriteringsordning för tillsyn, där fokus ligger på de äldre typer av avloppsanläggningar som inte uppfyller gällande reningskrav samt avlopp som ligger nära vattenförekomster, inom vattenskyddsområden och vid badplatser.

Dricksvattenförsörjningen är upp till fastighetsägarna att lösa och kommunen utövar endast tillsyn på större anläggningar eller de som försörjer en kommersiell verksamhet. **Kommunen eftersträvar dock att informera alla medborgare om brunnsregistrering och vattenbesparande åtgärder.**

Inom ramarna för VA-planen har kommunen utrett hur den enskilda vattenförsörjningen och avloppshanteringen fungerar i delar av kommunen.

Ställningstagande:

- Vid tillsyn och prövning av små avlopp enligt miljöbalken samt vid prövning enligt plan- och bygglagen ska hänsyn tas till vid tidpunkten gällande VA-plan.
- Kommunen ska undvika ny bebyggelse i områden där det finns risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön utifrån VA-situationen.
- Kommunen ska fortsätta att inventera och ställa krav på bristfälliga små avlopp.

Dagvatten

Dagvatten är tillfälligt avrinnande vatten från tak- och markytor. Det utgörs till största del av regnvatten, smältvatten och framträngande grundvatten. Dagvatten behöver tas om hand och hanteras på rätt sätt för att inte orsaka skador så som översvämning. Framtidens ökade nederbörds mängder samt ökad andel hårdgjord yta gör att större volymer måste tas om hand och det ställer även högre krav på fördröjning för att **minimera risken för översvämning och spridning av miljöfarliga föroreningar till våra sjöar och vattendrag. Utmaningarna kring dagvattenhantering är ofta störst inom befintlig bebyggelse eftersom den inte är anpassad till ett förändrat klimat, utrymmet för att göra åtgärder är ofta begränsat och det är inte säkert att kommunen har rådighet över marken.**

Dagvattnet kan hanteras i dagvattenledning eller i diken som leder vattnet till vattendrag och sjöar. Det bästa är att hantera dagvattnet lokalt, genom rening, fördröjning och infiltration. Efter att dagvattnet har runnit på våra gator och tak så blir det ofta förorenat innan det når våra sjöar och vattendrag. Kommunen har ett antal anlagda dagvattendammar som fördröjer dagvattnet.

Tingsryds kommun har idag ingen dagvattenplan men det finns ett behov av att ta fram en för att skapa gemensamma principer för hur dagvattnet ska hanteras. Dagvattnet hänger ihop med flera delar i samhällsutvecklingen och det är därför viktigt att flera enheter inom kommunen samverkar för att skapa en hållbar dagvattenhantering.

I kommunens VA-plan-plan finns strategier för dagvattenhantering. I strategierna belyses att utsläpp av dagvatten inte ska påverka recipientens vattenkvalitet eller status negativt. Ansvaret för dagvattenhantering behöver förtydligas

och dagvatten ska ses som en resurs och nyttjas vid gestaltning. Ytor för dagvatten behöver avsättas tidigt i planeringsskedet och dagvattenanläggningar ska klimatanpassas för att bibehålla sin funktion vid ett förändrat klimat.

Det finns mer information om dagvattenhantering i avsnitten förorenad mark samt höga flöden och skyfall.

Ställningstagande:

- Kommunen ska ta fram en vattentjänstplan inklusive skyfallskartering som ska vara vägledande för den fortsatta planeringen.
- Kommunen ska ta fram en dagvattenplan där riktlinjer för dagvattenhantering i den fortsatta planeringen ska fastställas.
- Dagvatten ska i första hand omhändertas lokalt så nära källan som möjligt, genom rening, fördröjning och infiltration.
- Kommunen ska eftersträva öppna dagvattensystem eftersom de är mindre sårbara vid extrem nederbörd och tillför estetiska värden och stärker ekosystemtjänster.
- Kommunen ska inventera befintliga fördröjningsdammar för att säkerställa att de fyller sin funktion. Om möjligt ska befintliga dammar utvecklas för att även ha reningsfunktion.
- Egenkontrollprogram ska tas fram för såväl befintliga som nya dammar.
- Kommunen har som ambition att nya dagvattendammar i större utsträckning ska ha en reningsfunktion.

Energiproduktion och energiförsörjning

Energiförsörjningen är grunden i det moderna samhället och samhället är beroende av att det finns tillräckligt med kapacitet. Energiförsörjningen är även starkt kopplat till miljöpåverkan och en central del i den gröna omställningen. För att minska klimatpåverkan och utsläpp av växthusgaser behöver användningen och produktionen av fossila bränslen fasas ut. Omställningen till hållbar energianvändning behöver göras med flera åtgärder och i flera led. Det handlar både om att ställa om till förnybar energiproduktion men även om att minska den totala energianvändningen genom både energieffektivisering och minskad konsumtion av energi.

Elektrifieringen är en stor del i omställningen mot fossilfria bränslen, vilket resulterar i ökad användning av energi. Elområde 4 som Tingsryds kommun ingår i har ett stort underskott av elproduktion. Kommunen behöver arbeta för en ökad utbyggnad av lokal energiproduktion och lagring.

I dagsläget finns flera olika källor av förnybar energiproduktion, däribland energi från vind, sol och vatten.

Vindkraft

Kommunen tog år 2011 fram en Vindkraftsplan, ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, som redovisar områden där vindkraft kan vara lämpligt. Det krävs ytterligare analyser om lämpligheten för varje enskilt fall. Kommunen beslutar om bygglov och har vetorätt vid prövningar av miljötillstånd enligt miljöbalken för vindkraftverk. Med anledning av att dagens vindkraftverk är betydligt högre än när vindkraftsplanen togs fram har Kommunfullmäktige tagit beslut om att ta fram en ny Vindkraftsplan.

Solenergi

I kommunen finns potential att utveckla solenergi och kommunen ska främja fler installationer av solceller. Vid etablering av större markbaserade solcellsanläggningar ska områdets lämplighet för solcellsanläggningar bedömas. Hänsyn ska tas till bland annat riksintressen, skyddade områden, strandskydd, värdefull natur- och kulturmiljö, brukningsvärd jordbruksmark, översvänningsrisk, allmänhetens rörelsefrihet samt befintlig bebyggelse. Ytor som kan vara lämpliga för solcellsanläggningar är ytor där kommunen för tillfället ser ett lägre bebyggelsetryck, ytor med låg bonitet, tidigare påverkad mark samt ianspråktaga markområden med utrymme för kompletterande användning. Det är till fördel om större solcellsanläggningar lokaliseras intill regionnät eller ställverk. Solcellsanläggningar kan kräva olika typer av prövningar, det vanligaste är ett 12:6 samråd enligt miljöbalken om väsentlig ändring av naturmiljön. Det krävs bygglov för transformatorstationer och tillhörande byggnader. Frivilligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken kan också sökas.

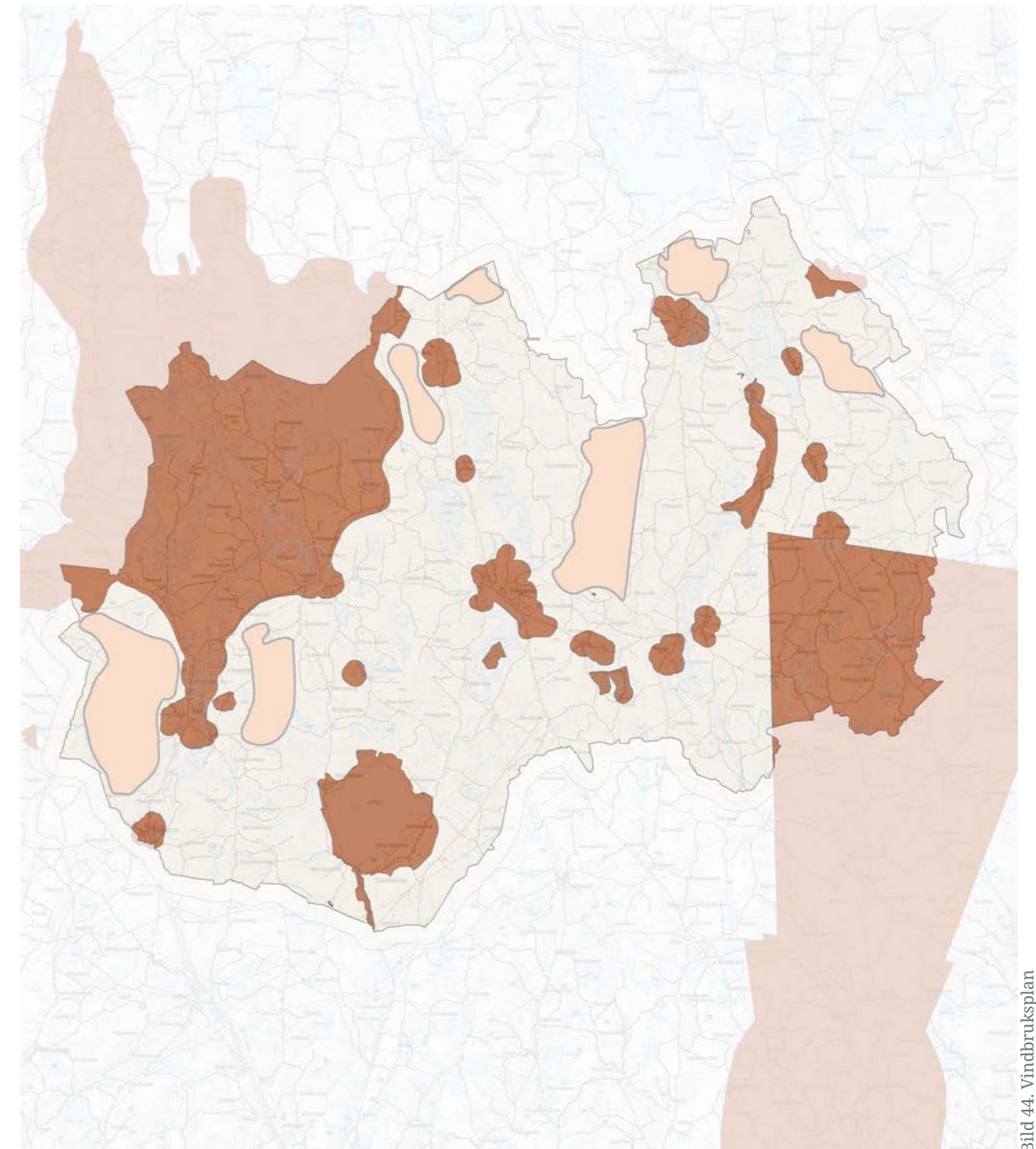
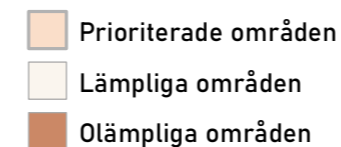

Bild 44. Vindbruksplan

Vattenkraft

I Tingsryds kommun finns vattenkraft inom Mörrumsåns och Ronnebyåns avrinningsområde. Även om vattenkraften är förnybar kan vattenkraften påverka ekosystem och arter som är förknippade med strömmande vatten på ett ofördelaktigt sätt. Historiskt har liten hänsyn tagits till miljöaspekter när vattenkraften byggdes ut. Vid utveckling av vattenkraft måste hänsyn tas till natur- och djurliv.

Fjärrvärme

Fjärrvärmesystem är utbyggt i Tingsryd, Ryd, Väckelsång, Urshult och Linneryd. Det är det kommunala bolaget Tingsryds energi AB (TEAB) som producerar och distribuerar fjärrvärme till både privatpersoner och företag i alla tätorter förutom Ryd. All fjärrvärme kommer från biobränslen. Kommunen vill främja en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme och att befintliga bostäder och verksamheter ska kunna ansluta sig. Ny bostadsbebyggelse kan med fördel lokaliseras i anslutning till befintligt fjärrvärmenät.

Anläggningar för energilagring
Energilagring är ett sätt att lagra energi för att kunna förbruka energi i ett senare tillfälle när efterfrågan finns. Syften med energilagring är dels att lagra el när elpriset är lägre, överbrygga korta avbrott i elnätet men också att balansera kraftsystemet. Med ökad andel sol-, vind- och vattenkraft blir det svårare att balansera tillgång och efterfrågan på el. Omställningen mot elektrifiering av industrin och ökat användande av elbilar ställer nya krav på vårt elsystem för att möta behovet av el och effekt. Olika former av lagringstekniker blir allt viktigare. Batterier och vätgas är två typer av energilager som finns på den svenska marknaden.

Anläggningar för energilagring kan vara ytkrävande och miljöfarliga. I första hand bör de placeras i områden som inte påtagligt påverkas negativt och med avstånd från befintlig bebyggelse. Vid etablering av energilager ska områdets lämplighet bedömas. Hänsyn ska tas till bland annat riksintressen, skyddade områden, strandskydd, värdefull natur- och kulturmiljö, brukningsvärd jordbruksmark, översvänningsrisk, allmänhetens rörelsefrihet samt befintlig bebyggelse. Ytor som kan vara lämpliga är ytor där kommunen för tillfället ser ett lägre bebyggelsetryck, ytor med låg bonitet, tidigare påverkad mark samt ianspråktagna markområden med utrymme för kompletterande användning. Det är till fördel om större anläggningar för energilagring lokaliseras intill regionnät eller ställverk.

Ställningstagande:

- Kommunen ska verka för en ökad användning och produktion av förnybar och klimatneutral energi samt fasa ut användningen av fossila bränslen.
- Kommunen ska verka för en minskad energianvändning genom att effektivisera energiförsörjningen och skapa insatser för energirådgivning.
- Kommunen ska ta fram en energiplan i syfte att främja hushållning med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel.

Elnät

Det svenska elnätet är uppdelat i tre nivåer: transmissionsnät, regionnät och lokalnät. Transmissionsnätet ägs av staten genom Svenska Kraftnät, medan E.ON ansvarar för regionnätet i Tingsryds kommun. Lokalnätet ägs i sin tur av både E.ON och Kraftringen.

Transmissionsnätet och större delen av regionnätet består av luftledning. I vissa fall, där det inte är möjligt att dra luftledningar, exempelvis i tätbebyggda områden, används markkablar i regionnätet. Lokalnätet består av en kombination av luftledningar och markkablar, men på senare år har en stor del ersatts med markförlagda kablar. Detta arbete pågår fortfarande och syftar till att göra elförsörjningen mer vädersäker.

I kartan visas befintliga kraftledningar som sträcker sig genom Tingsryds kommun. En ny kraftledning mellan Nybro kommun och Olofström kommun är beslutad att byggas genom Tingsryds kommun.

E.ON:s utgångspunkt i den fysiska planeringen är att sträva efter att behålla befintlig infrastruktur i nuvarande utförande och i ianspråktaget läge. Det är särskilt viktigt att bibehålla utrymme för regionnätetsledningar och anläggningar som står för försörjningen av hela regionen. Ledningsstråken utgör strategiska korridorer som försörjer de växande kommunerna med el. Inom dessa stråk måste ofta framtidens elförsörjning säkerställas genom att förstärka och förnya ledningarna, vilket blir särskilt angeläget när samhällets behov av el påtagligt ökar. Det är ofta svårt att skapa nya lägen för större ledningar i tätbebyggd miljö.

Kapaciteten i elnätet är inte statisk utan påverkas av samhällets utveckling. Anslutning av stora konsumenter eller produktionsanläggningar i närområdet och förändrade energibehov kan kräva ny infrastruktur, vilket förutsätter en gemensam planering mellan kommun och

nätbolag med lång framförhållning. Om en beställning av ökad effekt blir nödvändig bör den göras i mycket god tid då de ombyggnader av regionnätet som kan bli följden är väldigt tidskrävande.

Vid exploatering måste hänsyn till elektromagnetiska fält i enlighet med strålskyddslagen, miljöbalken och ansvariga myndigheters rekommendationer.

Ställningstagande:

- Vid planering ska tidig dialog ske med elnätsägare för lokal- eller regionnät för att säkerställa att det finns tillräckligt med kapacitet i elnätet.
- Förändringar i elförsörjningen, som är anmälningspliktiga enligt elberedskapslagen, ska i ett så tidigt skede som möjligt anmälas till Svenska kraftnät för att de ska kunna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa en robust elförsörjning i Sverige.
- Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätet.
- Stora produktions- och uttagsanläggningar kan med fördel placeras nära regionnätet.
- Vid exploatering ska lämpliga skyddsavstånd beaktas.
- Kommunen ska sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.
- Kommunen ska undvika att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Kommunen ska sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

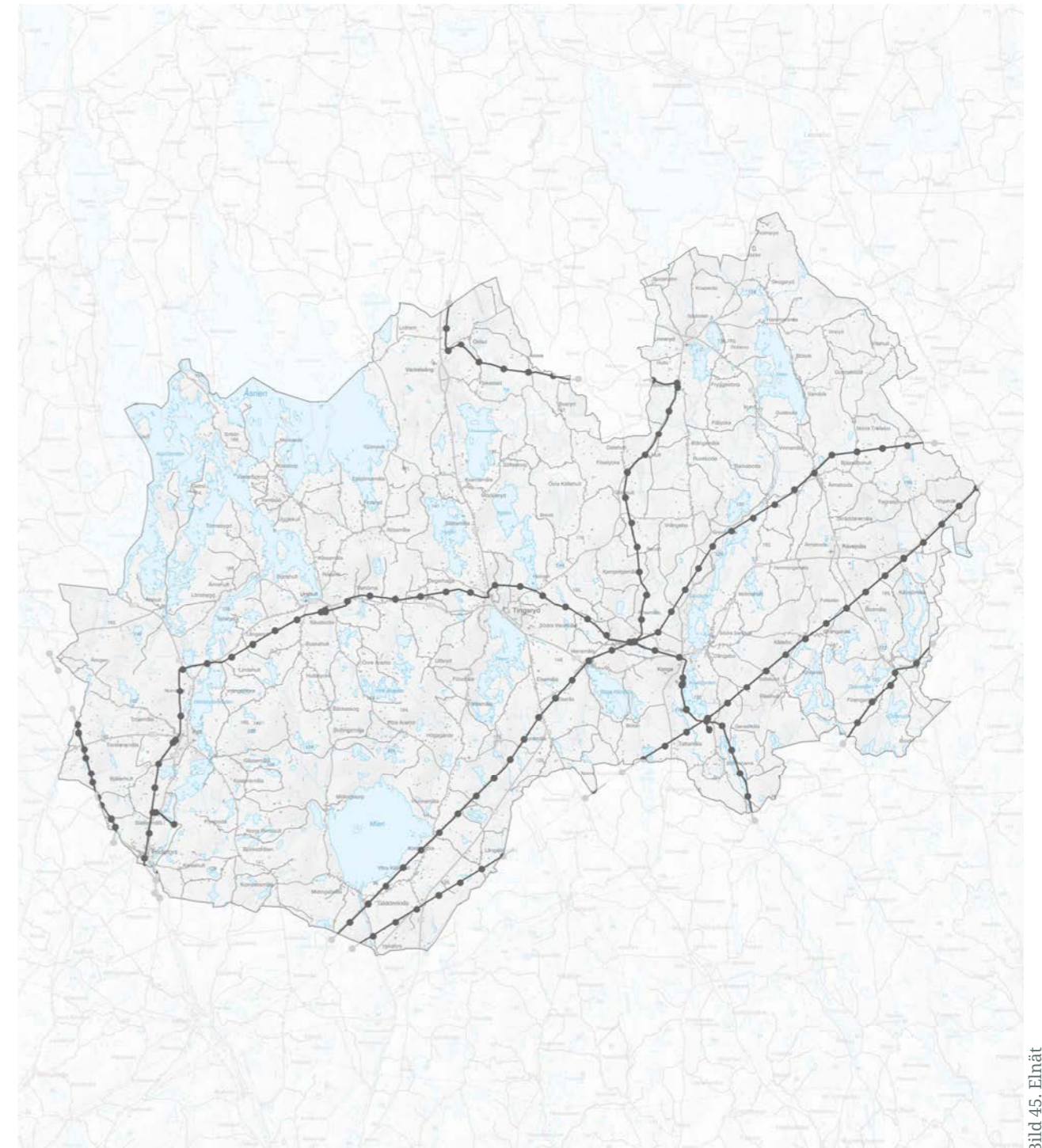

Bild 45. Elnät

— Kraftledningar

Digital infrastruktur

Tillgången till bredband är en förutsättning för både boende och verksamhetsutövare i kommunen. Att kommunen verkar för en utveckling av bredbandsinfrastruktur skapar möjlighet för en levande landsbygd. Arbetet med utbyggnad av bredband ger även positiva ekonomiska effekter då det är av stor betydelse för att locka företagare, turister och nya invånare till kommunen. Idag finns bredband utbyggt i stora delar av kommunen men det saknas fortfarande i vissa delar av kommunen.

Tingsryds kommun påbörjade år 2020 ett projekt med att anlägga smart sensornät i kommunen. Att förutom bredband ha tillgång till den här tekniken, ger större möjligheter för människor och företag att leva, verka och utvecklas här.

Ställningstagande:

- Vid planering ska tidig dialog ske med telebolagen.
- Kommunen ska verka för att bredbandskapacitet säkerställs i hela kommunen.
- Kommunen ska i samverkan med lokala föreningar fortsätta arbeta med utveckling av fibernätet enligt kommunens bredbandsstrategi.
- Kommunen ska fortsätta främja utbyggnaden av teknik, så som smart sensornät.

Avfall

I Sverige är det kommunerna som ansvarar för att se till att avfall återvinns och förbränns på ett lämpligt sätt. En hållbar avfallshantering är viktigt och kommunen behöver säkerställa att det finns lämpliga ytor och logistik så att avfallshanteringen blir välfungerande.

I Tingsryds kommun finns det fyra återvinningscentraler i Elsemåla, Ryd, Rävemåla och Väckelsång. I takt med att samhällen växer kommer bostäder och verksamheter närmare återvinningscentralerna, vilket kan medföra störningar i form av buller, lukt och tung trafik. Det är viktigt att se till att skyddsavstånd till återvinningscentralerna finns kvar samt säkerställa god tillgänglighet för tunga fordon.

Huvudregeln för förpackningsavfall samt livsmedels- eller köksavfall är fastighetsnära insamling, dvs avfallet ska samlas in från den fastighet eller från en plats i nära anslutning till en fastighet där ett hushåll har avfall eller där avfallet produceras. Detsamma gäller verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens, om verksamheten har valt kommunal insamling. Det ställer krav på att det finns tillräckligt med utrymme inom den egna fastigheten att hantera avfall samt framkomlighet för avfallsfordon.

Södra Smålands avfall och miljö (SSAM) ansvarar för avfallshanteringen i Tingsryds kommun. Bolaget ägs av Växjö, Lessebo, Tingsryd, Älmhult och Markaryds kommuner och tar hand om sophämtning, återvinningscentraler och slamtömning i samtliga fem kommuner. SSAM strävar efter att avfallshanteringen i kommunerna ska utformas för att främja ett cirkulärt och hållbart samhälle.

Tingsryd har, tillsammans med fyra andra kommuner i länet, antagit en gemensam avfallsplan med mål och åtgärder för att bland annat förebygga att avfall

uppstår samt omhänderta mer avfall till återvinning.

Ställningstagande:

- Kommunen ska följa gällande avfallsplan. Utgångspunkten är en långsiktigt hållbar planering gällande avfall.
- Avfallshanteringen ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och miljöriktigt sätt enligt gällande myndighetstillstånd.
- Utrymmen för sortering av avfall, transportvägar samt vändplatser etc. ska följa "Handbok för avfallsutrymmen" och "Avfallsföreskrifter för Tingsryd kommun".
- Avfallsfrågan ska integreras i ett tidigt skede av planeringen genom att säkerställa tillräckligt med utrymme inom den egna fastigheten att hantera avfall samt framkomlighet för avfallsfordon.

Utvinning av naturresurser

Täktverksamheternas miljöpåverkan ska minimeras samtidigt som hänsyn ska tas till pågående verksamhet. Det är viktigt att vi säkerställer en god hushållning av naturresurser. Täkt innefattar brytning och bearbetning av berg, naturgrus, torv och andra jordarter.

Ställningstagande:

- Naturgrus är en ändlig resurs, täkter för naturgrus bör därför ersättas med täkter för bergkross, morän eller återvunnet material.
- Lokalisering av ny täkt ska var lämplig med hänsyn till det intrång i miljön som en täkt innebär.
- Negativ påverkan på miljö, friluftsliv och riksintressen ska undvikas.
- Ny bebyggelse intill täkterna kan sannolikt störas av buller eller hindra täktverksamheten. Det är därför ur allmän synvinkel olämpligt att ny bebyggelse tillkommer i anslutning till täktområde, utom för exploateringsföretagets eget behov.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt instrument för att säkerställa att god vattenförekomst uppnås eller upprätthålls. Kommuner har enligt miljöbalken ansvar för att miljö kvalitetsnormerna följs (MB 5 kap. 3 §) och en skyldighet att inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt ett fastställt åtgärdsprogram. Miljö kvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten.

En miljö kvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status. En norm anger en lägsta nivå. Vattenförekomsten får alltså inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen.

Det är vattendelegationen vid Vattenmyndigheten i respektive distrikt som beslutar om miljö kvalitetsnormerna, **åtgärdsprogram och förvaltningsplaner**. Tingsryds kommun ingår i Södra Östersjöns vattendistrikt. Genom normerna ställer delegationerna krav på ekologisk och kemisk kvalitet i ytvatten, och krav på kemisk kvalitet och vattentillgång för grundvatten. **Vattenmyndigheten arbetar i cykler, där statusklassningen görs var 6:e år.**

I Länsstyrelsernas vatteninformationssystem VISS redovisas information om alla vattenförekomster i Sverige, här finns bland annat uppdaterad information om vattenförekomsternas status och förslag på åtgärder.

Statusklassning

Kommunen berörs av huvudavrinningsområde för Skräbeån, Mörrumsån, Mieån, Bräkneån och Lyckebyån. Totalt finns 76 vattenförekomster, varav 45 är vattendrag, 23 är sjöar och 8 är grundvatten i kommuner. En stor del av vattenförekomsterna i Tingsryds kommun uppnår inte god status enligt den senaste statusklassningen. **Avrinningsområden för Mieån, Bräkneån: Lillån - Tiken och Ronnebyån: Lillån - Bäck från Stora Hensjön är främst i behov av åtgärder för att åtgärda dålig ekologisk status. Med tanke på det höga exploateringstrycket och naturvärdena vid Åsnen är det även prioriterat med åtgärder här i syfte att motverka att statusen försämras.**

Att uppnå god status i ytvattenförekomster är en stor utmaning som kräver både administrativa och ekonomiska förutsättningar för att genomföra fysiska åtgärder i landskapet. Vissa av vattenförekomsterna är endast delvis belägna inom kommunen, andra påverkas kraftigt av flöden från områden uppströms. Kommunen saknar därav rådighet över en stor del av den påverkan som sker på ytvattnen. Kommunen ska däremot ta ansvar för belastning och fortsätta bedriva ett aktivt arbete för att uppnå miljö kvalitetsnormen för vattenkvalitet.

För att uppnå miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status är det viktigt att motverka övergödning, försurning och miljögifter, såsom minska utsläpp från små avlopp, förbättra förbättrade reningsprocesser i avloppsreningsverk samt sanera förorenade områden. Det är även viktigt att minimera förändringar i morfologiskt tillstånd såsom som sänkning av sjöar och dikning av våtmarker. När det kommer till att uppnå normen för kemisk status är det främst viktigt att minimera förekomsten av kvicksilver, bekämpningsmedel och metaller.

Samhällsplaneringen är ett viktigt verktyg för att långsiktigt säkerställa vattenförsörjningen. Kommunen ska undvika markanvändning och verksamheter som innebär betydande påverkan på yt- och grundvattenförekomster eller anpassas så att miljö kvalitetsnormerna för vatten och kraven på dricksvattenkvalitet följs. Det handlar dels om att lämplig plats för en tillståndspliktig verksamhet och driva frågan om att ny sammanhållen bebyggelse ska ha tillgång till kommunalt vatten och avlopp.

Ställningstagande:

- Kommunen ska tillsammans med andra aktörer arbeta med de åtgärdsförslag som finns i förvaltningsplanen för Södra Östersjön.
- Kommunen ska ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för vatten vid planering och prövning.
- Kommunen ska aktivt verka för att minimera utsläpp av övergödande och andra miljöskadliga ämnen. **Ett sätt att förbättra statusen är att anlägga fler våtmarker samt skyddszoner utmed vattendragen. Ett annat sätt är att skapa fria vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande organismer i våra vattendrag.**
- Kommunens VA-plan ska tillämpas vid exploatering. Vid behov ska åtgärder vidtas inom sjöarnas avrinningsområden som ska leda till att vattenkvaliteten förbättras.
- Kommunen ska ta fram en Vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.
- Kommunen ska ta fram en dagvattenplan där riktlinjer för dagvattenhantering i den fortsatta planeringen ska fastställas.
- Det krävs god samverkan med berörda kommuner, instanser och aktörer för att förbättra vattenstatusen.
- Kommun ska årligen ha minst ett löpande projekt inom lokala naturvårdssatsningar (LONA), lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) eller motsvarande projekt.

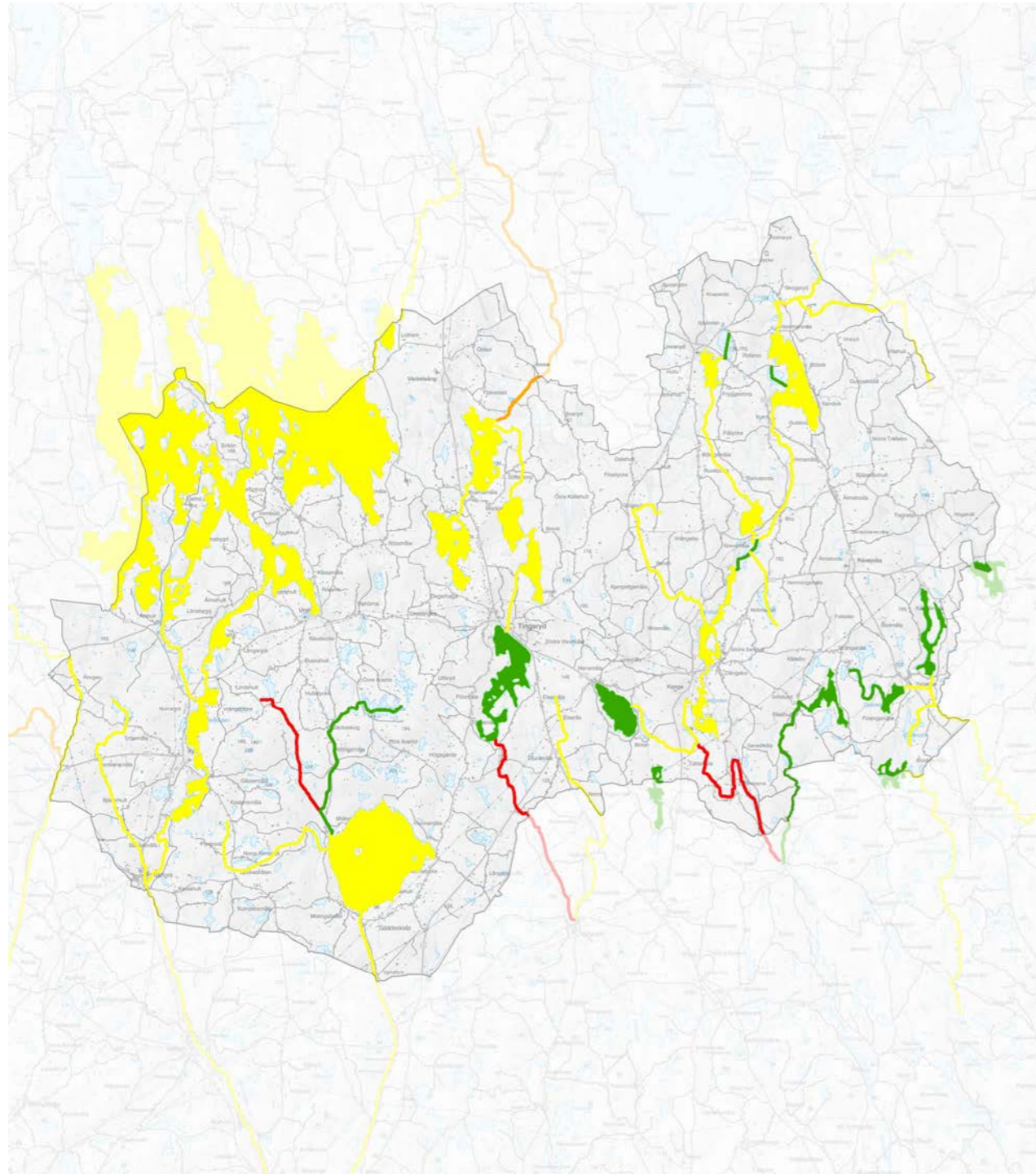

Bild 46. Ekologisk status på sjöar och vattendrag

EKOLOGISK STATUS

- Hög status
- God status
- Måttlig status
- Otillfredsställande status
- Dålig status
- Ej klassad (aktiv klassning)
- Oklassad

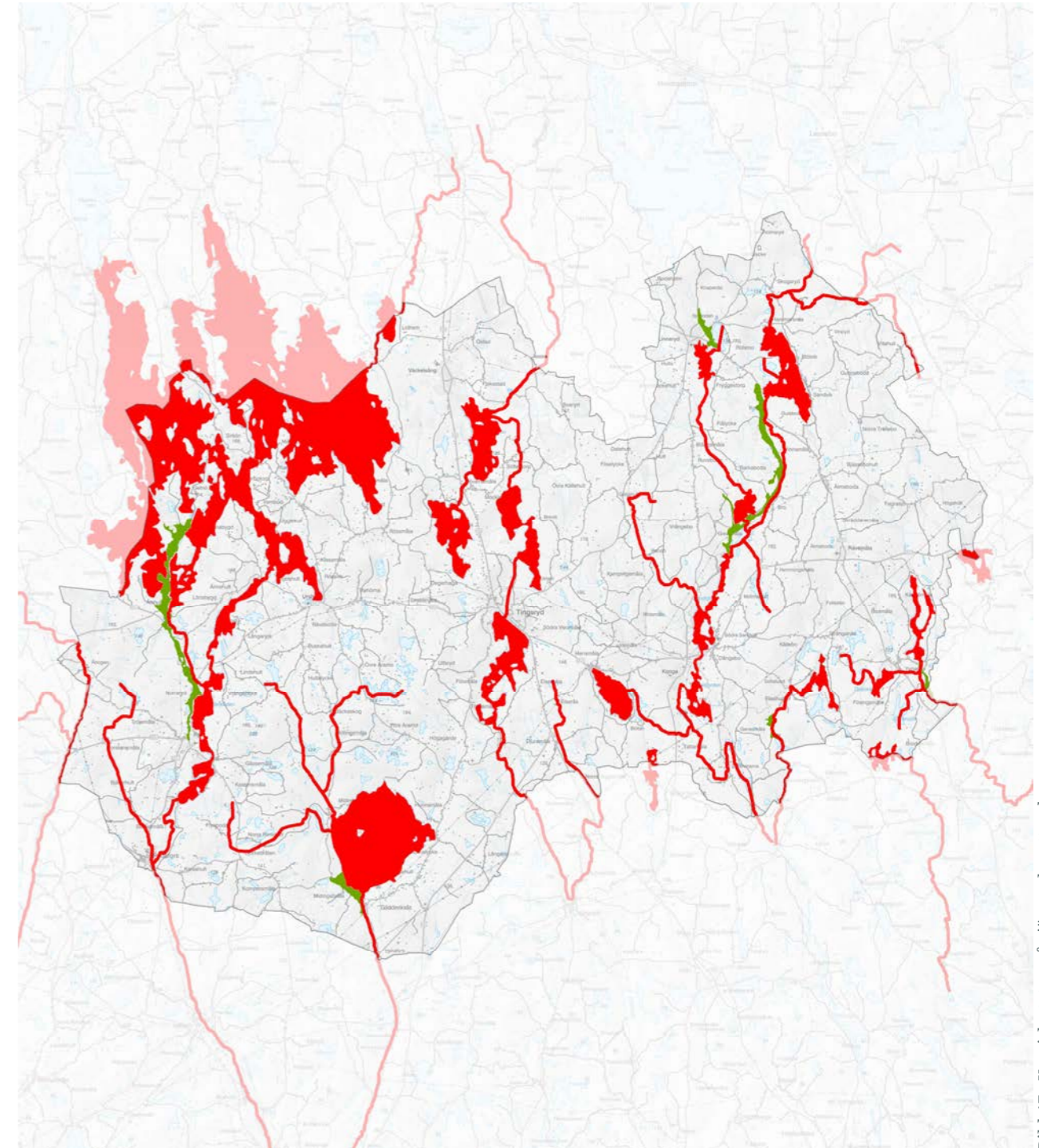

Bild 47. Kemisk status på sjöar och vattendrag

KEMISK STATUS

- God status
- Uppnår ej god status
- Ej klassad (aktiv klassning)
- Oklassad
- Grundvatten**
- God status

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

I vattenområden som har pekats ut som särskilt värdefulla fiskevatten eller vatten för skaldjursodling för livsmedelsproduktion finns MKN för fisk- och musselvatten. MKN för fisk- och musselvatten är i första hand inriktade på utsläpp från avloppsreningsverk och andra miljöfarliga verksamheter, men kan i vissa fall vara relevanta för exempelvis dagvattenutsläpp från bebyggelse. MKN anger gränsvärden eller riktvärden för ett tiotal olika kemiska och fysiska parametrar.

MKN för fisk- och musselvatten infördes i syfte att dels upprätthålla vissa fiskebestånd i sötvatten, dels trygga kvaliteten på musslor och snäckor från havet som används som livsmedel.

I Tingsryds kommun omfattas Mörrumsån av Miljö kvalitetsnormer för laxfiskevatten och Åsnen av annat fiskevatten.

Ställningstagande:

- Kommunen ska ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för fisk- och musselvatten vid planering och prövning.
- Kommunen ska aktivt verka för att minimera utsläpp av övergödande och andra miljöskadliga ämnen. **Ett sätt att förbättra statusen är att anlägga fler våtmarker samt skyddszoner utmed vattendragen. Ett annat sätt är att skapa fria vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande organismer i våra vattendrag.**
- Kommunen ska främja fler vattenvårdande insatser som minskar näringsämnesläckage från jord- och skogsbruk.
- Kommunens VA-plan ska tillämpas vid exploatering. Vid behov ska åtgärder vidtas inom sjöarnas avrinningsområden som ska leda till att vattenkvaliteten förbättras.
- Kommunen ska ta fram en Vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.
- Kommunen ska ta fram en dagvattenplan där riktlinjer för dagvattenhantering i den fortsatta planeringen ska fastställas.
- Kommunen ska fortsätta ställa krav på egenkontrollprogram för dagvattendammar.
- **Det krävs en god samverkan med andra berörda kommuner och instanser för att förbättra vattenstatusen.**
- Tingsryds kommun ska årligen ha minst ett löpande projekt inom lokala naturvårdssatningar (LONA), lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) eller motsvarande projekt.

Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft anger både gräns- och målvärden för luft. Det finns alltså både normer för hur hög koncentrationen av olika ämnen och partiklar i luften får vara som högst och normer för vilken koncentration av olika ämnen och partiklar som ska eftersträvas.

Det finns krav i lagstiftningen att varje kommun ska kontrollera sin luftkvalitet. Kronobergs Luftvårdsförbund är samordnare för mätningar i Tingsryds kommun. För Tingsryds kommun är målet att mätningarna ska genomföras vart tredje år.

I kommunen är utomhusluften överlag god. Det finns dock risk för att höga halter av partiklar och kvävedioxider i utomhusluften tidvis kan uppstå i kommunens tätorter.

Ställningstagande:

- Kommunen ska ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för luftkvalitet vid planering och prövning.
- Vid planläggning av större verksamhets- och bebyggelseområden och infrastruktur ska konsekvenser för utomhusluften särskilt beaktas.

Hälsa och säkerhet

Krisberedskap och civilt försvar

Ett förändrat klimat kan göra att översvämningar blir vanligare och grundvattentillgången blir sämre. Händelser i omvärlden kan ge brist på livsmedel och störningar i IT-system kan påverka elförsörjningen. Att ha en god förberedelse för oönskade händelser är grunden för att samhället ska kunna fungera i samband med kriser.

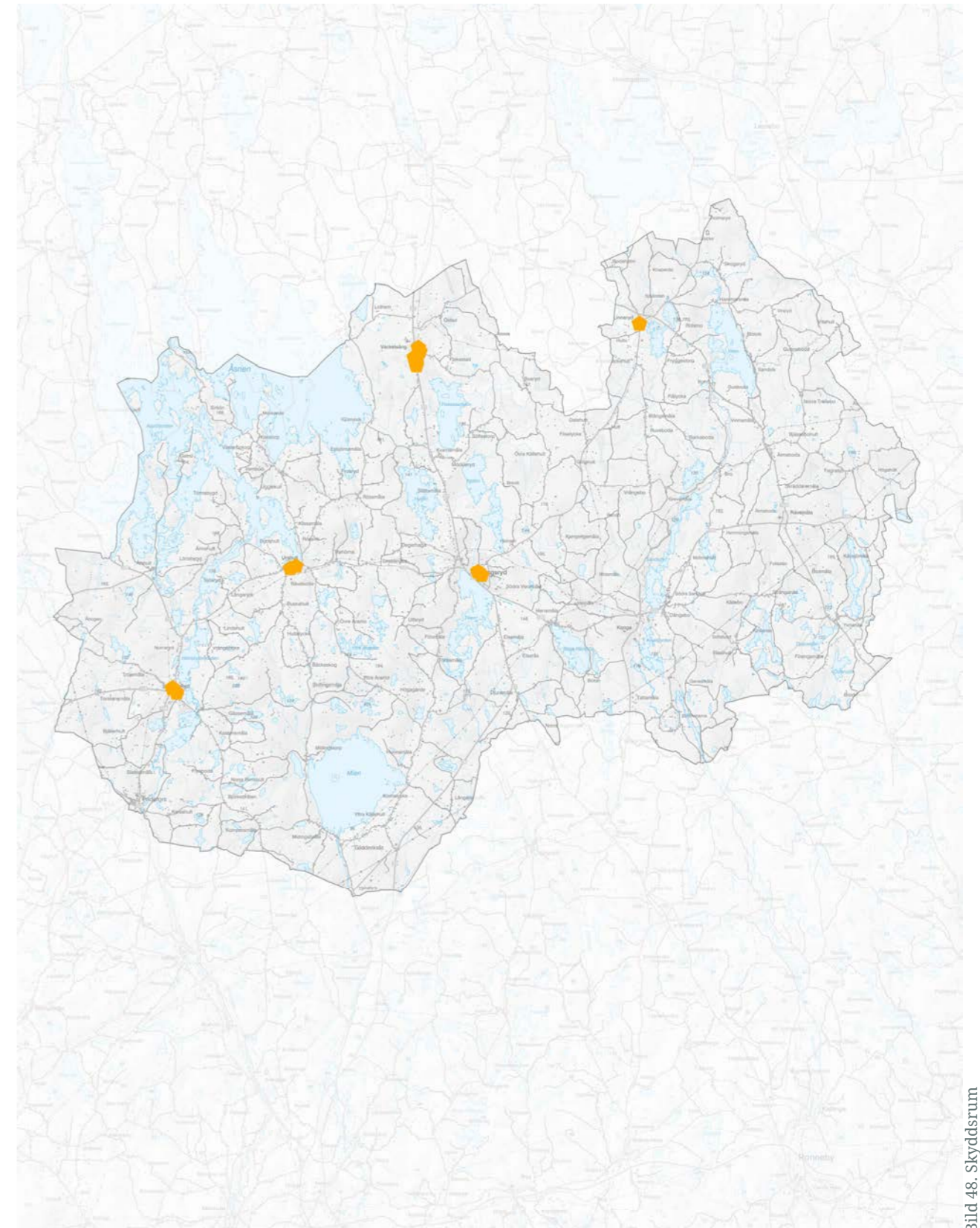
Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Civilt försvar är den samverkan som sker mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer i syfte att skydda civilbefolkningen.

Ett sätt att skydda civilbefolkningen på är att säkerställa att det finns skyddsrum. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utreder ifall det ska byggas fler skyddsrum eller om nuvarande skyddsrum ska kompletteras med andra former av skydd. En annan viktig del handlar om att stärka samhällets funktionalitet och den enskilde medborgarens robusthet.

Det finns samhällsviktiga funktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet, dessa funktioner upprätthålls och säkerställs av samhällsviktiga verksamheter. Verksamheter som är särskilt skyddsvärda, är exempelvis vård, livsmedelsdistribution, förskolor och skolor, boende för äldre och samlingslokaler. I samhället finns det också anläggningar vars verksamhet medför risker för omgivningen. Exempel på sådana anläggningar är flygplatser, industrier, kylanläggningar m.fl. Vid detaljplanering och exploatering i närheten av sådana anläggningar ska särskild hänsyn till risker beaktas.

Ställningstagande:

- Kommunen ska i samverkan med andra aktörer verka för att samhällsviktig infrastruktur är robust och fungerar även vid kriser som elavbrott, översvämning, torka eller krig.
- Frågan kring krisberedskap och civilt försvar ska beaktas i samband med planläggning och exploatering.
- Kommunen ska ta fram metoder och rutiner för att kontinuerligt beakta totalförsvarets civila behov i planering och tillståndsprövning.
- Kommunen ska beakta behovet av skyddsrum vid planering och exploatering.

◆ Skyddsrum

Miljöfarliga verksamheter

Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan medföra störningar för människors hälsa eller miljön. Regler för miljöfarlig verksamhet finns i miljöbalken. För vissa miljöfarliga verksamheter krävs tillstånd från länsstyrelsen (B-verksamhet) eller mark- och miljödomstol (A-verksamhet). C-verksamheter ska anmälas till kommunens miljö- och byggnadsnämnd, som oftast ger verksamheterna ett antal försiktighetsmått att ta hänsyn till. U-anläggningar är mindre verksamheter som inte är prövningspliktiga, men som kan orsaka störningar. U-anläggningar ska följa kraven i miljöbalken och kommunens miljönämnd utövar tillsyn över dem.

Eftersom A- och B-anläggningar är miljöprövade och har givits tillstånd för sin verksamhet med vissa angivna villkor, har de erhållit en rättighet att störa omgivningen i viss utsträckning. Om en sådan verksamhet stör omgivningen utöver vad tillståndet anger har tillsynsmyndigheten möjlighet att lägga restriktioner på verksamheten så att störningarna begränsas till vad som är acceptabelt. Detsamma gäller störningar från C- eller U-verksamheter

Det finns ett stort antal verksamheter i Tingsryds kommun med omgivningspåverkan och som har tillsyn av miljö- och byggnadsförvaltningen.

Verksamheter som lagrar och hanterar farliga kemikalier kan vara berörda av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). I Tingsryds kommun finns flera så kallade Seveso-klassade verksamheter i form av täktverksamheter.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglov eller övriga åtgärder som berör miljöfarliga verksamheter ska hänsyn tas till störningsrisken.

Förorenad mark

Föreningar kan finnas i mark, ytvatten, grundvatten eller sediment och kan vara skadliga för miljön, människor och djur. Föreningar sker huvudsakligen genom utsläpp, spill, läckage eller olyckshändelser. Många förorenade områden har uppkommit genom gamla industrier, verkstäder, deponier eller andra miljöfarliga verksamheter. I miljöbalken anges vem som har ansvaret för att utreda och sanera förorenade områden.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har gjort en inventering över potentiellt förorenade områden. Efter inventeringen tilldelades objekten olika riskklasser på en skala 1-4. Riskklass 1 är mycket stor risk, 2 stor risk, 3 måttlig risk och riskklass 4 är liten risk. Kommunens potentiellt förorenade områden utgörs bland annat av nedlagda deponier, sågverk eller glasbruk. Utöver de objekt som riskklassats finns ytterligare objekt som är identifierade men som inte är inventerade och riskklassade. Kunskapen kring utbredning av föreningar och vilka föreningar som finns är fortfarande bristfällig.

Kommunen har tagit fram en handlingsplan för förorenade områden. I handlingsplanen redovisas vilka objekt som tilldelats riskklass 1 och 2 som ska prioriteras.

Förorenade markområden och miljöfarlig verksamhet är extra känsliga för ökade

vattenflöden eftersom det kan bidra till att föreningarna förflyttar sig. Pågående klimatförändringar med ökad risk för skyfall och höga flöden bör därför beaktas vid hantering av förorenad mark. Det kan bli aktuellt att utföra riskanalys över områden som är särskilt utsatta för höga vattenstånd.

Ställningstagande:

- Handlingsplanen för förorenade områden i Tingsryds kommun ska följas vid arbete med förorenade områden.
- Vid planering och byggnation i områden som misstänks vara förorenade ska närmare utredningar göras och vid behov ska föreningarna avhjälpas.
- I särskilt känsliga områden såsom vattenskyddsområden och områden som har risk att utsättas för översvämning med anledning av skyfall eller höga flöden ska åtgärder prioriteras.

Farligt gods

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och föremål som har sådana farliga egenskaper att de kan orsaka skador på människor, miljö eller egendom, om de inte hanteras på rätt sätt under en transport.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har beslutat att riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen (RIKTSAM), framtagna av Länsstyrelsen i Skåne län, ska tillämpas i riskhanteringsprocessen i Kronobergs län. Enligt riktlinjerna ska riskhanteringsprocessen beaktas inom 150 meters avstånd från en transportled för farligt gods. Det minsta bebyggelsefria

avståndet som eftersträvas mellan transportled och bebyggelse är 30 meter.

I kommunen har riksväg 27, 29 samt väg 119, 120, 122, 126 och 116 pekats ut som rekommenderade primärvägar för farlig gods. Några av de utpekade vägarna för farligt gods bedöms vara mer känsliga för olyckor, exempelvis de vägar som går igenom vattenskyddsområde. De vattenskyddsområden som berörs är Ryd, Tingsryd, Korrö, Linneryd, Yxnanäs samt Långasjön. Här kan åtgärder krävas för att skydda vattentäkterna. Det kan till exempel handla om trafiksäkerhetsåtgärder så som sänkt hastighet, breddning och avåkningskydd.

Ställningstagande:

- Vid exploatering i anslutning till rekommenderade vägar för farligt gods kan det behövas närmare utredningar för att avgöra eventuella risker och identifiera behovet av säkerhetsåtgärder. Exempel på åtgärder kan vara att förlägga den nya bebyggelsen inom lämpligt avstånd från vägen eller ställa krav på byggnadernas utformning.
- Kommunen behöver ta fram en strategi i händelse av trafikolyckor inom vattenskyddsområde, för att minimera konsekvenserna av eventuella spridningar av miljöfarliga föreningar till våra vattentäkter.

**KARTA
HÄLSA OCH SÄKERHET**

Potentiella förorenade områden:

- Ej riskklassad
- Klass 1
- Klass 2
- Klass 3
- Klass 4
- Tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter
- Rekommenderad väg farligt gods

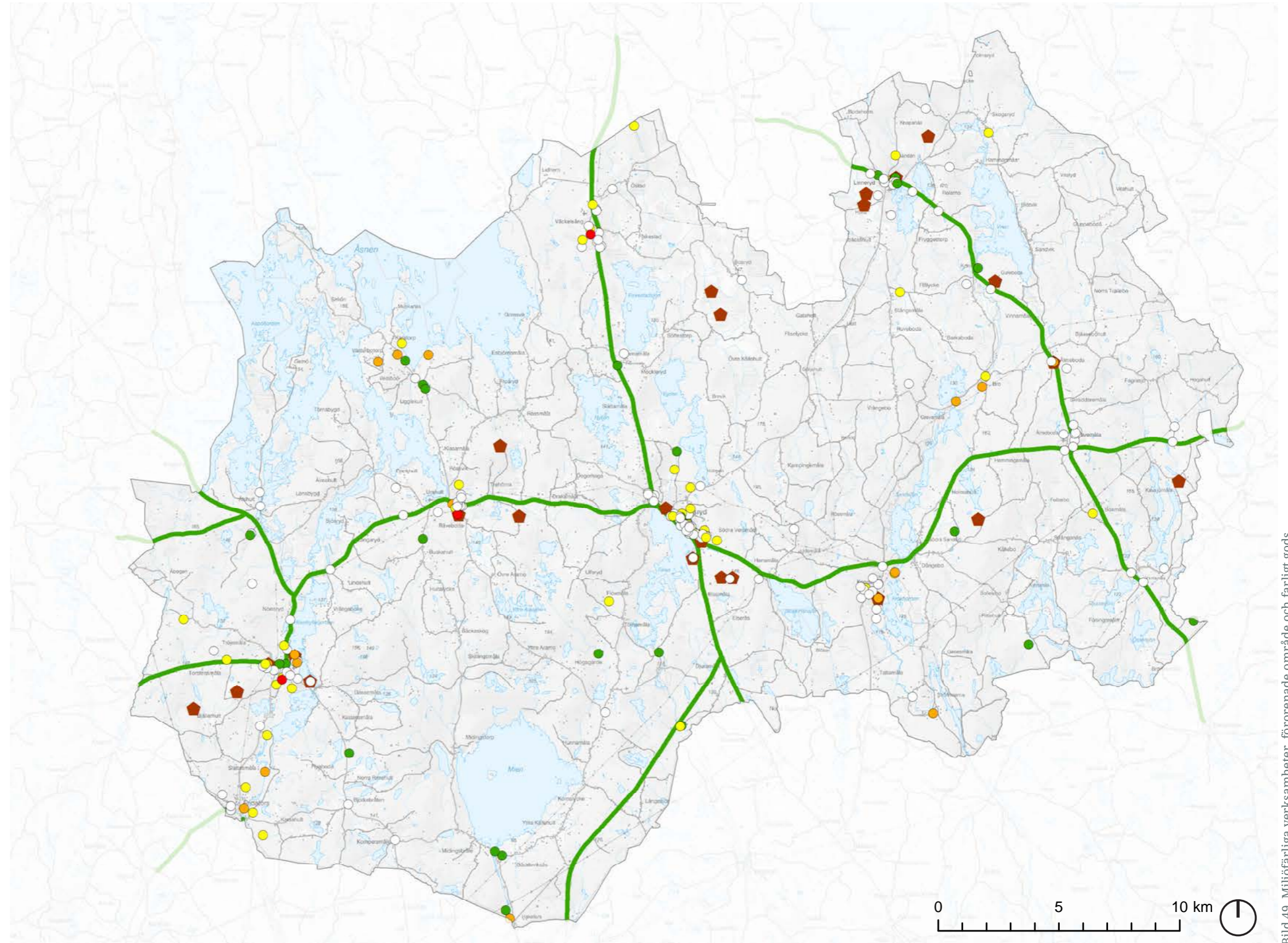

Bild 49. Miljöfarliga verksamheter, förorenade område och farligt gods

Buller

Regler om buller finns i såväl plan- och bygglagen som miljöbalken och förordningar. För olika kategorier av buller finns också riktvärden för bullernivåer vid bostadsbyggnader.

Eftersom buller från trafik eller verksamheter kan påverka människors sömn och koncentrationsförmåga negativt är det olämpligt att bostäder och offentliga verksamheter såsom förskolor, skolor och vårdanläggningar etableras intill trafikerade vägar eller verksamheter som alstrar störande ljud.

Buller är inte ett stort problem i Tingsryds kommun. Det finns många tysta och opåverkade områden som inte är berörda av buller från trafik eller verksamheter. För vissa tätorter kan dock trafiken **och närliggande verksamheter** periodvis ge upphov till bullerstörningar.

För allmänna vägar som inte ligger inom detaljplan och som inte kräver bygglov gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägens vägområde. Länsstyrelsen har för vissa större vägar beslutat om utökat byggnadsfritt avstånd. Med hänsyn till risk för buller kan ytterligare säkerhetsavstånd krävas.

Ställningstagande:

- Vid planläggning av bostäder i bullerutsatta lägen ska bullerberäkningar eller mätningar göras vid planläggning. Bullermätningar görs även i samband med klagomål. Det är den som är verksamhetsutövare som är skyldig att utreda bullerstörningar.
- Ny bebyggelse ska förläggas så att den uppfyller gällande riktvärden för buller. **Genom planbestämmelser kan krav ställas på byggnadernas eller uteplatsernas utformning samt särskilda skyddsåtgärder så som bullerskydd.**
- Om riktvärdena för buller överstigs för befintlig bebyggelse kan bullret minimeras genom exempelvis bullerplank, vegetation eller hastighetssänkande åtgärder.

Radon

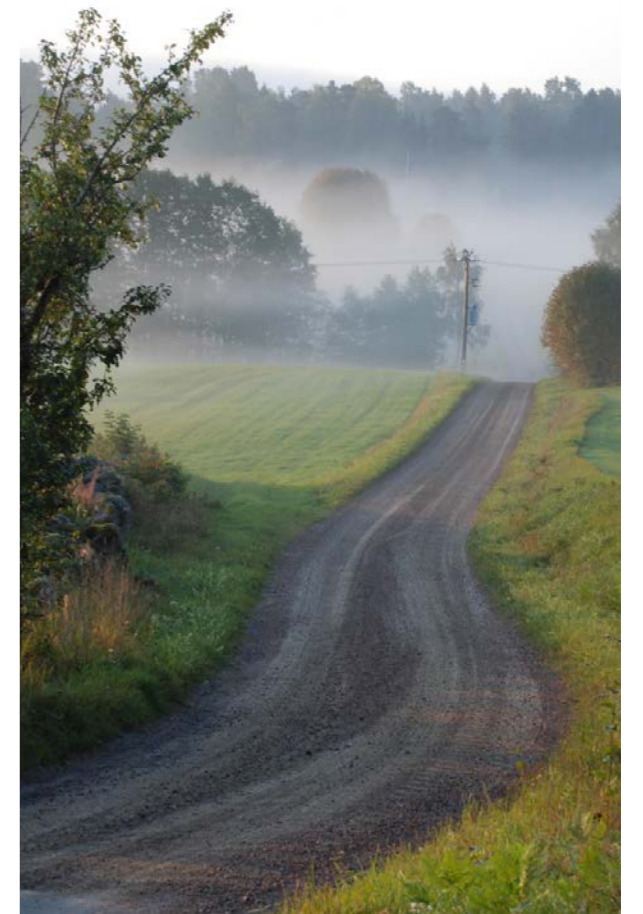
Radon är en luktfri och osynlig radioaktiv gas som bildas i jord och berg. Radon kan transporteras till markytan och därifrån tränga in i byggnader genom otäta grundkonstruktioner. Det kan även komma från fyllnadsmassor, äldre byggmaterial eller från vatten som pumpas upp ur bergborrade brunnar. Höga halter av radon i inomhusluften kan leda till hälsorisker och på sikt till cancer i lungor och luftvägar.

Radon i mark och vatten utgör inget hinder för byggnation men med tanke på de negativa hälsoeffekterna bör gällande gränsvärden för radon i inomhusluft och vatten inte överskridas. **Riktvärdet för radon i inomhusluften är 200 Bq/m³. Enda sättet att veta om du har radon i ditt hus är att mäta.** Kommunen är vid ny- och ombyggnationer av byggnader tillsynsansvarig för att gränsvärdena för radon i inomhusmiljö inte överskrids. **Det är ovanligt med radon i det kommunala hushållsvattnet men vatten från bergborrade brunnar kan innehålla radon. Privata brunnar och mindre anläggningar omfattas inte av föreskrifterna men Livsmedelsverket avråder från att använda vattnet som dryck eller till livsmedelshantering om radonhalten överstiger 1 000 Bq/l.**

Kommunen ligger i huvudsak i ett lågriskområde för radon. På Sveriges geologiska undersöknings (SGU) hemsida finns en schematisk kartering av gammastrålning (uran) som kan användas för att översiktligt bedöma risken för radon. **Högre uranhalt utgör riskområde för radon.** Inom kommunen har ingen översiktlig radonriskartering utförts. De mätningar som gjorts i tätorten visar oftast på normala värden, på några platser har förhöjda värden påträffats.

Ställningstagande:

- Vid planering och bygglovsprövning ska kommunen ta hänsyn till riskområden för radon. Vid behov utförs mätning av radonhalt i marken.
- Mätning av radonhalt i inomhusluften samt i dricksvatten från bergborrade brunnar i privata bostäder och i offentliga byggnader där människor stadigvarande vistas bör intensifieras. Vid förhöjda värden bör lämplig åtgärd vidtas.

Ras, skred och erosion

Ras och skred är exempel på snabba massrörelser i jord eller berg. Erosion är den nednötning och borttransport av jord och berg i landskapet som orsakas av bland annat rinnande vatten, vågor, vind och is. Dessa rörelser kan orsaka olyckor med risk för människors hälsa och säkerhet liksom stora skador på mark och byggnader inom det drabbade området. Översvämningsförebyggande åtgärder, till exempel uppfyllnader och vallar, kan även medföra geotekniska risker.

Tingsryds kommun har i stort låg risk för ras, skred och erosion. Marken i kommunen utgörs huvudsakligen av morän och berg samt stråk med isälvsavlagringar, vilket innebär att för stora delar av kommunen är de geotekniska förhållandena gynnsamma. Finkorniga jordar förekommer dock och även relativt omfattande områden med torv och gyttja.

Statens geologiska undersökning (SGU) har undersökt förutsättningar för skred i finkornig jordart (aktsamhetsområden) samt strändernas eroderbarhet. Enligt kartan finns det vissa aktsamhetsområden och eroderkänsliga områden, främst längs med sjöar och vattendrag. De tätortsnära områden som berörs är bland annat Bräkneån i Tingsryd, Kallsjön i Urshult, Linnerydssjön i Linneryd samt den norra infarten till Ryd. För att undvika ny bebyggelse i aktsamhetsområden och eroderkänsliga områden har en buffert med grönområde lagts ut längs med aktuella strandremsor.

Enligt SGU:s karta över inträffade skred, ras och övriga jordrörelser finns inga dokumenterade i Tingsryd.

Ställningstagande:

- Byggnation bör undvikas i områden med risk för ras och skred, erosion, blocknedfall och bergras.
- Vid exploatering i riskområden bör närmre utredningar genomföras. Vid behov ska krav ställas på byggnadernas lokalisering och utformning.
- Vid exploatering i områden som skulle kunna vara föremål för ras, skred, erosion, blocknedfall och bergras bör närmre utredningar göras.
- Kommunen ska analysera risken för skador på samhällsviktig verksamhet till följd av ras, skred och erosion samt föreslå lämpliga åtgärder för att minska eller utesluta risken.

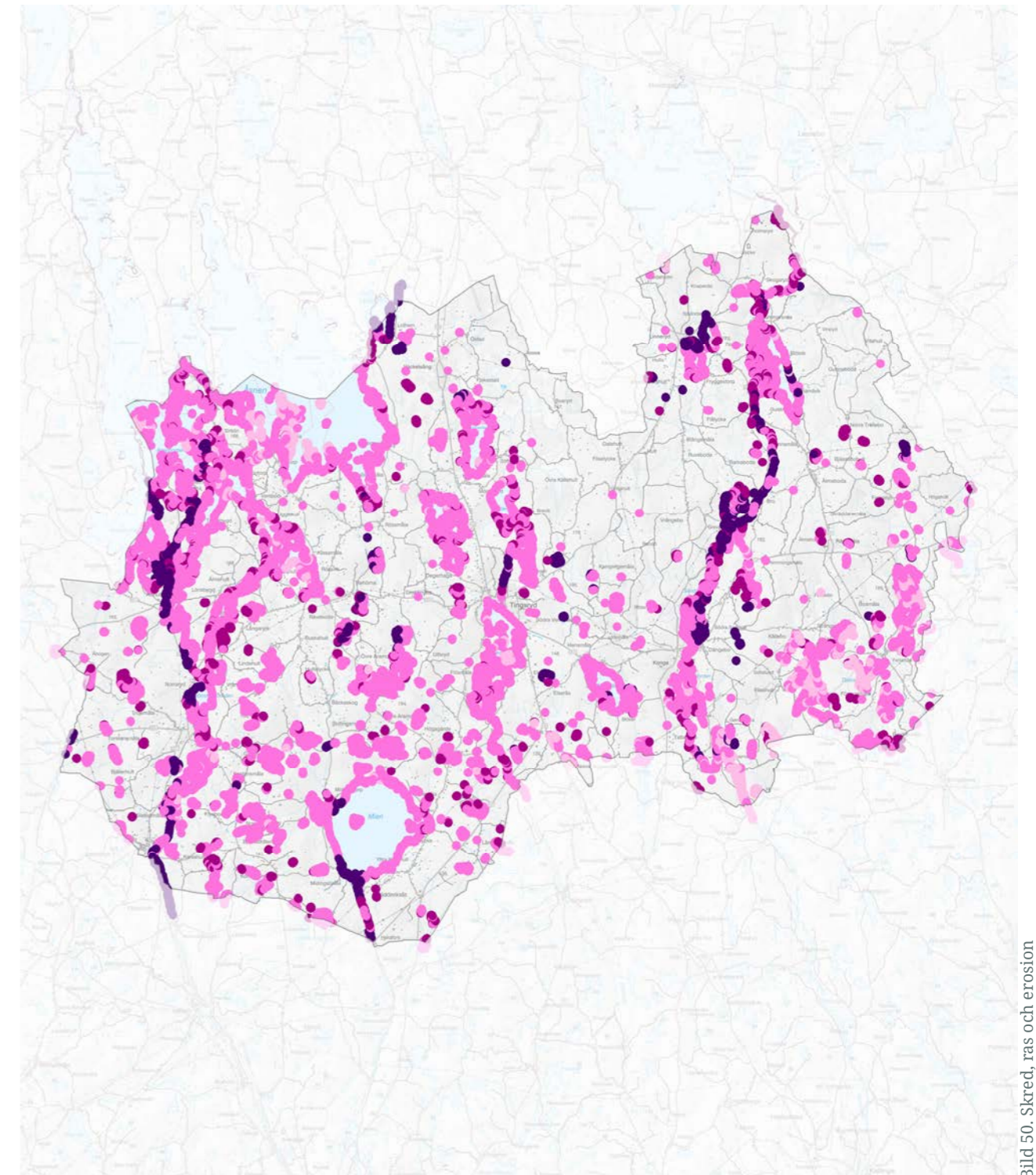

Bild 50. Skred, ras och erosion

- Ingen eller mycket låg eroderbarhet
- Låg eroderbarhet
- Viss eroderbarhet
- Potentiellt hög eroderbarhet
- Skred finkorning jordart

Invasiva arter

Främmande arter är djur, växter eller svampar som tagit sig till Sverige med hjälp av människan. Några av dessa främmande arter trivs för bra i sin nya miljö. De kan öka kraftigt och på så sätt påverka den biologiska mångfalden. Sådana arter brukar kallas invasiva främmande arter eller invasiva arter. De kan skada arter och ekosystemet och ha negativa effekter på jord- och skogsbruk. Invasiva främmande arter kan även orsaka ekonomisk skada eller påverka hälsan hos djur och människor negativt.

Problemen med invasiva främmande arter i Sverige ökar i takt med att vi blir fler människor, och att vi reser mer. Vi har också en ökad världshandel där vi både medvetet och omedvetet flyttar arter mellan ekosystem. En del av den ökningen av invasiva främmande arter har en direkt koppling till klimatförändringarna där varmare temperaturer gör att främmande arter etablerar sig snabbare.

För att skydda miljö och samhället mot utbredning och skador av invasiva arter finns en EU-förordning. I EU-förteckningen står vilka djur och växter som inte får introduceras i landet, spridas i naturen eller gynnas att bli fler. Det är också förbjudet att ha, sälja, byta och importera dessa arter. Listan uppdateras regelbundet med nya arter. På Naturvårdsverket finns information om invasiva främmande arter med särskild betydelse för oss i Sverige, utbredning, vilka problem de skapar, regler de omfattas av och vad man kan göra åt dem.

Den som äger en fastighet har ett eget ansvar att vidta åtgärder för att bekämpa invasiva arter om det finns EU-listade invasiva främmande arter vid den egna fastigheten. Vid upptäckt av en invasiv art är det bra att rapportera in det på Artportalen.

Kommunen har tagit fram en handlingsplan för invasiva arter i syfte att stötta kommunala tjänstepersoner, privata markägare och övriga aktörer i arbetet med att hantera och bekämpa invasiva arter. Kommunen arbetar både förebyggande för att inte plantera arter som kan bli invasiva och med att bekämpa invasiva arter som redan fått spridning. Jätteloka, jättebalsamin och sjögull är exempel på invasiva arter som förekommer runt om i kommunen.

Bekämpning av den invasiva främmande arten sjögull pågår på flera platser i Åsnen och Mörrumsån. Sjögull konkurrerar ut naturligt förekommande växter och djurlivet påverkas negativt. En allmän uppmaning är att vara försiktig och undvika områden med sjögull vid vistelse på sjön eller i dess strandzoner.

Ställningstagande:

- Handlingsplanen för invasiva främmande arter ska följas vid hantering och bekämpning av invasiva arter.
- Kommunen ska arbeta för att skapa en helhetsbild över utbredningen och vilka invasiva arter som finns i kommunen.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att minska förekomsten av invasiva arter och arbeta för att förebygga spridning av nya invasiva arter.
- Kommunen ska arbeta för att hantering av växtavfall från invasiva arter tas om hand på ett bra sätt.
- Kommunen ska arbeta med informations- och utbildningsinsatser och andra åtgärder för att öka kunskapen och engagemanget om invasiva arter hos allmänheten.
- Frågan om invasiva arter ska beaktas på ett tidigt stadium när kommunen gör markförvärv, markförsäljning, vid bygglov, marklov samt när kommunen tar fram nya detaljplaner.
- I arbete med detaljplanering bör kommunen ha i åtanke att förekomst av invasiva främmande arter kan påverka var verksamheter och anläggningar bör lokaliseras eller inte, samt vilka markarbeten som bör undvikas.
- Vid markarbeten och schakthantering som exempelvis VA-arbeten ska kommunen ha risk för spridning av invasiva arter i åtanke.
- Kommunen ska arbeta för samverkan mellan olika aktörer för att bekämpa invasiva arter. Vid förekomst av invasiva arter i vatten bör exempelvis arten bekämpas i hela vattendraget och dess tillrinningsområden för att bekämpningsarbetet inte ska vara ojämnt.

Djurhållning och lantbruk

Djurhållning och lantbruk bidrar till en levande landsbygd och är viktiga ur många aspekter. Närhet mellan bostäder och djurhållning eller lantbruk kan däremot medföra problem i form av spridning av allergener, lukt eller andra olägenheter för närboende. I kommunen förekommer djurhållning i form av tex. hästverksamhet på flera ställen i anslutning till tätorterna. Kommunen är positiv till etablering av ny djurhållning och lantbruk men där hänsynstagande tas till relevanta skyddsavstånd.

Lokalisering och utformning av gödselhantering, ventilation, rasthagar mm är viktiga frågor som med rätt åtgärder kan ge stora förbättringar. Viktiga aspekter vid lokalisering av djurhållning är också säkerheten; ridvägar och vägar för gång- och cykeltrafik och biltrafik ska så långt möjligt separeras för att minimera riskerna för olyckor.

Ställningstagande:

- Vid planläggning och nybyggnation ska avstånd till djurhållning och lantbruk vara tillräckligt för att undvika störningar och konflikter mellan lantbruket och boenden i närområdet.
- Skyddsavstånd mellan bostäder och djurhållning eller lantbruk bör anpassas till den aktuella platsen, exempelvis är det viktigt att ta hänsyn till vindriktning, förekomst av vegetation samt antal djur och typ av verksamhet.
- Kortare avstånd mellan bostad och djurhållning eller lantbruk på landsbygden bör accepteras.

Klimat

Höga flöden och skyfall

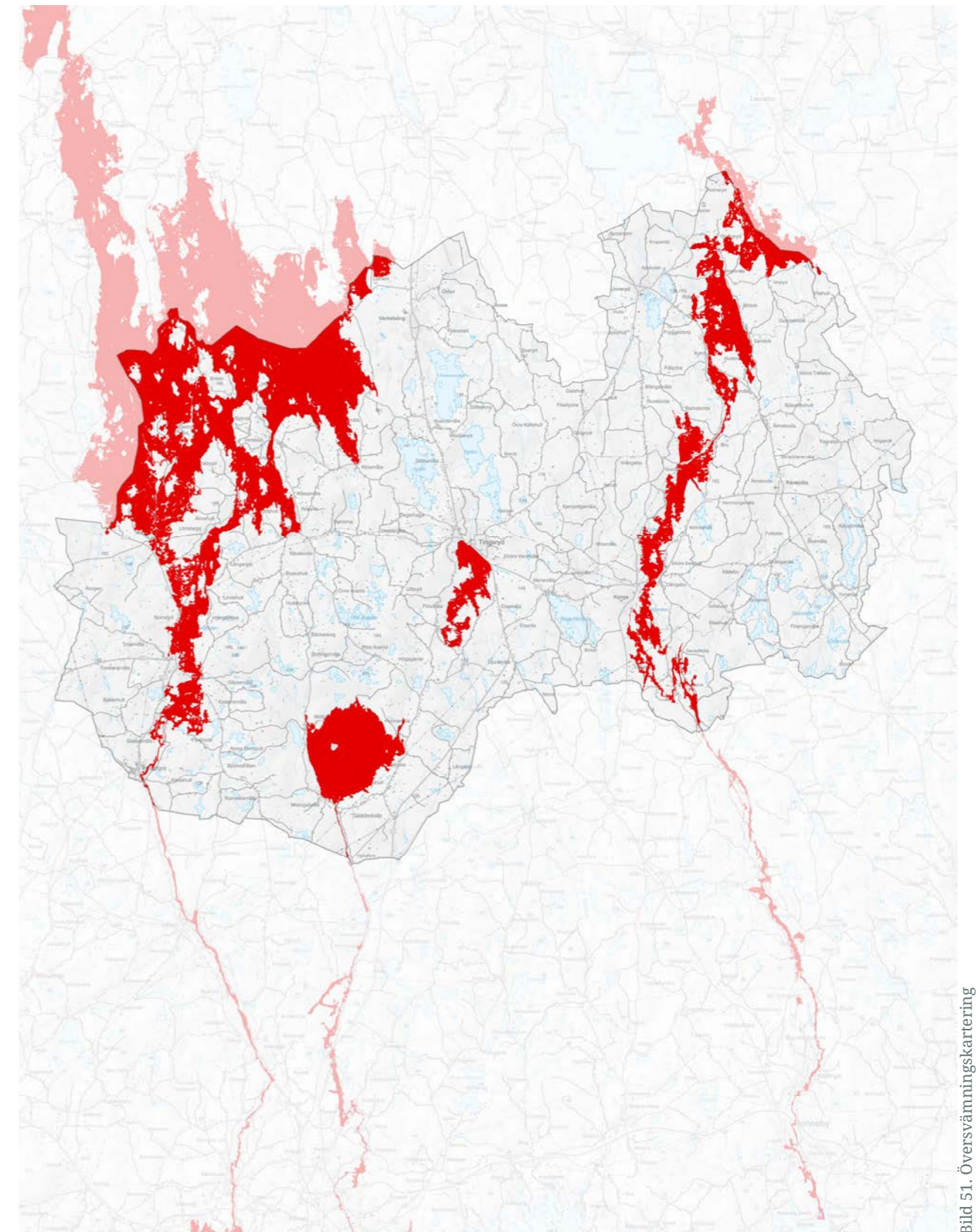
Klimatförändringarna förväntas medföra ökat skyfall och höga flöden i sjöar och vattendrag, vilket medför ökad översvämningsrisk. Översvämningsrisk kan bidra med konsekvenser för bebyggelse, begränsa framkomligheten på vägarna, medföra överbelastade spillvattenledningar och orsaka spridningar av föroreningar till våra vattentäkter. Samhällsviktiga verksamheter är extra känsliga för översvämningsrisker, då det kan innebära risker för människors liv och hälsa.

Utmaningarna är ofta störst inom befintlig bebyggelse eftersom den inte är anpassad till ett förändrat klimat, utrymmet för att göra åtgärder är ofta begränsat och det är inte säkert att kommunen har rådighet över marken.

Översvämningsrisk på grund av höga flöden innebär att långvarigt regnande eller snösmältning får vattnet i vattendrag och sjöar att stiga och översvämmas. Det är framför allt låglänta områden långsamt med vattendrag som kan översvämmas. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat områden i Tingsryds kommun som kan vara föremål för översvämningsrisker vid 100-årsflöde, 200-års flöde samt beräknat högsta flöde. Ronnebyåns, Mörrumsåns och Mieåns vattensystem ingår i de vattendrag som har karterats och dess påverkan på samhällena Ryd, Urshult och Dångebo behöver bland annat beaktas i planeringen. Tingsryds kommun har även genomfört en översvämningskartering för sjön Tiken som visar vilka områden som kan vara föremål för översvämningsrisker vid 100-årsflöde, 200-års flöde samt beräknat högsta flöde. Översvämningskarteringarna redovisas i kartan.

Risken för översvämningsrisk vid skyfall är störst i lågpunkter, i gamla våtmarksområden och i instängda områden som saknar naturlig avrinning samt intill vattendrag. Länsstyrelsen har identifierat områden i kommunen som kan vara föremål för översvämningsrisker vid skyfall. På ett antal ställen förekommer en del lågvattenpunkter där problem med dagvattenhanteringen har påvisats vid extrema skyfall. Länsstyrelsen har även identifierat områden i kommunen som har varit föremål för översvämningsrisker på grund av höga flöden och skyfall ur ett historiskt perspektiv. Områden som berörs är bland annat Bräkneån, Blidingsholm, Korro, Södra Sandsjö och Ryds brunnsområde.

Utöver ovan identifierade områden finns det andra områden som kan vara föremål för översvämningsrisker. Genom att undersöka markförutsättningarna närmre kan kommunen på egen hand skapa sig en uppfattning om översvämningsrisken. I lågpunkter, områden med högt grundvatten eller hög markfuktighet samt i områden med känsliga jordarter kan det finnas risk för översvämningsrisker på grund av skyfall eller höga flöden. Ökad nederbörd kan inte omhändertas i kommunens dagvattensystem då ledningsnätet inte är dimensionerat för det. Skyfall behöver därför omhändertas genom markytorna. Kommunen behöver arbeta förebyggande för att förhindra översvämningsrisker.

■ Beräknat högsta flöde

0 5 10 Km

Ställningstagande:

- Byggnation bör undvikas i områden med risk för översvämningar vid skyfall och höga flöden.
- Vid exploatering i områden som inte är karterade, men med stor sannolikhet skulle kunna vara föremål för skyfall eller höga flöden, bör närmre utredningar göras.
- Vid exploatering i riskområden bör krav ställas på byggnadernas lokalisering och utformning. Exempelvis kan det vara lämpligt att förlägga byggnader på höjden eller ställa krav på byggnadernas höjdsättning.
- Riskområden kan med fördel nyttjas i natur och fritidssyfte, exempelvis som park eller idrottsplats, vilket inte medför lika stora konsekvenser som skador på byggnader och människors hälsa.
- Kommunen vill bevara och öka andelen grönområde, vegetation och träd i tätorterna för att minimera de negativa effekterna av skyfall och höga flöden.
- Samhällsviktiga verksamheter och infrastruktur i områden med risk för höga flöden och skyfall ska identifieras och lämpliga åtgärder ska föreslås för att hantera översvämningar.
- Kommunen ska verka för att separera dagvatten och spillvatten samt öka lokalt omhändertagande av dagvatten. Detta för att klara högre flöden, minska mängden ovidkommande vatten till spillvattennätet och minska risken för breddningar med eventuell spridning av föroreningar.

- Kommunen ska ta fram en vattentjänstplan inklusive en skyfallskartering som kan vara vägledande för hur risk för översvämning inom befintlig och framtida bebyggelse kan hanteras.

- Kommunen ska ta fram en dagvattenplan där riktlinjer för dagvattenhantering i den fortsatta planeringen ska fastställas.

Varmare klimat

Det förändrade klimatet kommer att ge upphov till fler och längre värmeböljor vilket medför hälsoproblem, ökad dödlighet och hot mot många ekosystemtjänster.

Långvariga värmeböljor i samband med ökad vind kan komma att öka sannolikheten för skogsbränder. Kronobergs län domineras av skog och drabbas varje år av mer eller mindre omfattande skogsbränder. De områden som anses särskilt riskfyllda är områden längs populära friluftsområden, vandringsleder och grillplatser där många människor vistas. I anslutning till tätortsnära områden kan det vara till fördel att ha en skyddszon mellan bostadsfastigheter och skog. Att verka för mer blandskog kan minska risken för spridning av bränder eftersom lövträd inte sprider eld lika lätt som barrträd.

Även livsmedelsproduktion riskerar att påverkas negativt vid värmeböljor och torka. Skaderiskerna ökar genom att insekter och sjukdomar gynnas av ett varmare och fuktigare klimat. Det kan medföra att nya bekämpningsmedel används, som i sin tur kan spridas och påverka våra vattentäkter negativt.

Problematiken kring låga grundvattennivåer kan även bli påtagligare i samband med det förändrade klimatet. Den torra våren och förlängda vegetationsperioden kan minska tillgången till grundvatten ytterligare under sommarhalvåret. Det påverkar förutsättningarna för jordbruk, skogsbruk, dricksvattenförsörjning och djur- och växtlivet.

Även tätorterna påverkas av varmare klimat genom så kallade värmeöar som ofta uppstår på platser med stor andel hårdgjord yta. Vegetation minskar effekterna av värmeböljor och bidrar till att reglera temperaturen genom att ge skugga. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tagit fram en karttjänst som visar högsta markytetemperatur under olika årsintervall. Kartorna kan användas för att identifiera områden med höga temperaturer och områden med svalkande effekt.

Ställningstagande:

- Vid planering och exploatering ska ett varmare klimat beaktas.
- Områden där utsatta grupper vistas såsom boende för äldre, skolor och förskolor ska ett varmare klimat särskilt beaktas.
- Kommunen vill bevara och öka andelen grönområde, vegetation och träd i tätorterna för att minimera de negativa effekterna av ett varmare klimat.
- Verksamheter som kan ge upphov till skogsbränder eller kan försvåra ett släckningsarbete bör identifieras och förebyggande åtgärder kan behöva vidtas.

Mellankommunala frågor

Gränsöverskridande samverkan

Tingsryds kommun gränsar till Växjö, Alvesta, Älmhult och Lessebo i Kronobergs län, Emmaboda i Kalmar län samt Ronneby, Karlshamn och Olofström i Blekinge län. Många planeringsfrågor, såsom infrastruktur och vattenförsörjning, sträcker sig över administrativa gränser och kan innebära ett behov av samordning på olika nivåer. Idag samverkar Tingsryds kommun på flera olika sätt med region Kronoberg, angränsande kommuner och regioner.

För information och ställningstagande om specifika planeringsfrågor hänvisas till det kapitel där frågan behandlas.

Ställningstagande:

- För att främja en hållbar utveckling och tillväxt samt skapa förutsättningar för att hantera klimatrelaterade utmaningar ska Tingsryds kommun fortsätta att samverka på regional, nationell och internationell nivå.

Bild 52. Grannkommunerna

Kommunikationer

Fungerande transportstråk mellan kommunens tätorter till grannkommunerna och till omvärlden är viktiga för att kunna transportera personer, varor och gods. För att förbättra transportstråken krävs samarbete både inom regionen, mellan regioner och på nationell nivå.

Riksväg 27 utgör stommen i kommunens tillväxtstråk och är en av kommunens viktigaste transportstråk. Vägen är i behov av omfattande åtgärder för ökad framkomlighet och säkerhet för såväl godstransporter som persontrafik. Genom åtgärder på riksväg 27 kan belastningen på väg 122 minska. Idag går mycket tung trafik till Karlskrona via väg 122, vilket den inte är byggd för.

Riksväg 29 är även ett viktigt stråk för godstransporter och persontrafik. Vägen upprätthåller god standard men sträckan bör förses med utökad kollektivtrafik för att underlätta arbetspendling mellan Tingsryd och Karlshamn.

Väg 120 är en viktig transportled för arbetspendling mellan kommuner såsom Älmhult, Olofström, Tingsryd och Emmaboda och vidare till Nybro och Kalmar. Vägen är i behov av omfattande åtgärder för ökad framkomlighet och säkerhet för såväl godstransporter som persontrafik.

Näringsliv och arbetsmarknad

Tingsryd bildar gemensam arbetsmarknadsregion med Växjö, Alvesta och Lessebo men har även tillgång till flera starka arbetsmarknader med olika inriktning. Däribland Kalmar, Karlskrona, Kristianstad-Hässleholm och Älmhult-Osby.

Växjö är den så kallade tillväxtmotorn i länet, vilket är till fördel för Tingsryd som ligger inom nära avstånd. Sambandet till övriga omkringliggande tillväxtmotorer (Karlskrona, Kalmar) och

regionala kärnor (Älmhult, Karlshamn) är svagare med anledning av längre avstånd samt sämre infrastruktur och kollektivtrafikförbindelser.

Både för arbetsmarknaden och för utvecklingen av näringslivet är det viktigt att fler företag etablerar sig i regionen. Samverkan mellan kommuner i etableringsfrågor gör utbudet av verksamhetsområden, bostäder och service i regionen mer synligt. Detta ökar chanserna för att företag kommer till regionen.

Utbildning

För att tillgodose företagets behov av arbetskraft är det viktigt att det finns en stor bredd av utbildningar i närområdet. Detta omfattar allt från gymnasieprogram, vuxenutbildning, folkhögskolor, YH-utbildningar till högskolor. Samverkan mellan skolor, kommuner, näringsliv och Arbetsförmedling krävs för att kunna anpassa utbildningsutbudet efter invånarnas förutsättningar och företagets behov.

Friluftsliv och turism

I Tingsryds kommun finns många natur- och friluftsområden samt vandrings-, cykel- och kanotleder som sträcker sig utanför kommungränsen. En cykelled som sträcker sig genom kommunen är Sydostleden som löper mellan Simrishamn och Växjö. Nationalparken Åsnen är också en tilldragande destination i regionen. Kommunen gränsar till glasriket, stenriket, Blekinge skärgård med flera områden. En samverka inom turism och friluftsliv där styrkor och kvaliteter lyfts fram i respektive kommun stärker näringen i hela regionen.

Riksintressen

Tingsryds kommun gränsar till ett antal riksintressen i de omkringliggande kommunerna. Bräkneån, Mörrumsån och Mieån i Ronnebys och Karlshamns kommuner är utpekade som riksintresse för friluftsliv och naturvård. Mörrumsåns dalgång i Olofströms kommun berörs även av riksintresse för naturvård. Mörrumsån och Bräkneån är dessutom utpekade som Natura 2000 område och skyddat vattendrag. Mörrumsån är av nationellt intresse för jord och skogsbruk samt utgör riksintresse för yrkesfiske. I Växjö kommun är området Jät utpekat som riksintresse för kulturmiljö. Liksom området Ire i Karlshamns kommun. Kommunen berörs även av MSA-område för Ronneby, Växjö och Kalmar flygplatser. Dessa flygplatser är av riksintresse för den civila luftfarten.

Teknisk försörjning

Teknisk försörjning innefattar funktioner som energidistribution och energiproduktion, vattenförsörjning samt avloppsrening med mera. Dagens samhälle är beroende av fungerande flöden av material, energi och avfall. En hållbar utveckling kräver effektivisering av dessa flöden så att de resulterar i kretslopp där inget avfall uppstår och all använd energi är förnybar. För att komma fram till innovativa lösningar krävs det samverkan över gränserna.

Vatten

Vattenflöden styrs av topografi och markförhållanden inom avrinningsområden och är oberoende av administrativa gränser. För att säkra vattenförsörjning, återvåta tidigare diken och våtmarker samt förebygga översvämningrisker är det därför viktigt att samarbeta över kommungränserna. I det arbetet är det bland annat angeläget att ta hänsyn till befintliga anläggningar och markavvattningsföretag. Då klimatförändringarna förväntas leda

till minskade grundvattenförekomster kommer det bli ännu viktigare med gränsöverskridande samarbete.

Det finns ett gemensamt vattenskyddsområde, för ytvattentäkten Långsjön, mellan Tingsryds kommun och Karlshamn kommun. Långassjön utgör Karlshamn kommuns huvudvattentäkt och försörjer invånarna i Karlshamns tätort med dricksvatten.

Miljö kvalitetsnormer

Tingsryds kommun berörs av flera huvudavrinningsområden som är utpekade vattenförekomster med fastställd miljö kvalitetsnorm god ekologisk status 2033 samt god kemisk status. För att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer för luft och vatten krävs samverkan både på regional och mellankommunal nivå.

I Tingsryds kommun finns t.ex. vattenkraft inom Mörrumsåns och Ronnebyåns avrinningsområde. Vid utveckling av vattenkraft måste hänsyn tas till växt- och djurliv i kommunerna nedströms.

Tingsryds kommun är medlem i Mieåns-, Bräkneåns- och Mörrumsåns vattenråd samt Bräkneåns- och Ronnebyåns vattenförbund i syfte att samverka och verka för en förbättrad vattenkvalitet.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten Östra Kronoberg är ett kommunalförbund som bedriver räddningstjänst. Medlemmarna i Räddningstjänsten Östra Kronoberg är Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner.

Då klimatrelaterade händelser sällan följer kommun, läns- eller ens nationsgränser kommer ökande krav att ställas på såväl räddningstjänsten som myndigheter och organisationers förmåga att samverka såväl förbyggande som under pågående händelser.

Konsekvenser

8

Beskrivning av miljömässiga, ekonomiska och sociala konsekvenser som kan tänkas att uppstå vid ett genomförande av översiktsplaneförslaget.

Hållbarhetsbedömning

Under processen med att ta fram översiktsplanen har en strategisk miljöbedömning genomförts. Miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter har integrerats i översiktsplanen och konsekvenserna av förslaget till översiktsplanen har utvärderats.

Som en del av den strategiska miljöbedömningen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram. Miljökonsekvensbeskrivningen har utvecklats och inkluderar även en hållbarhetsbedömning med miljömässiga, ekonomiska och sociala konsekvenser - hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning.

Hela dokumentet finns att tillgå i ett separat dokument som du når via nedan länk.

[Hållbarhetsbedömning](#)

Sammanfattning

I ÖP-förslaget redovisas en målbild för hur kommunen kan tänkas utvecklas i framtiden. Som hjälp för att uppnå målbilden har övergripande principer tagits fram som på ett strukturerat sätt stödjer sig på kommunens befintliga förutsättningar avseende befolkningsutvecklingen, bostadsförsörjningsbehovet, kommunikationer och näringslivet.

Kommunen strävar efter att skapa en god planberedskap som ska möjliggöra drygt 700 nya bostäder till 2050. Utvecklingstakten ska kunna variera mellan olika år.

Oavsett om befolkningen åter ökar i Tingsryds kommun så finns det behov av nya bostäder, såsom trygghetsbostäder, gruppbo-städer och servicebostäder för personer med funktionsnedsättning samt vanliga lägenheter för att stimulera flyttkedjor.

ÖP-förslagets intentioner är att ny exploatering i huvudsak ska ske i anslutning till transportstråk och befintliga orter. Detta bedöms ha en positiv inverkan på miljömål som begränsad klimatpåverkan. Det innebär begränsat markbehov vilket i sin tur har en positiv inverkan på andra miljömål. Utveckling av hållbara transporter har positiv inverkan på miljömålen begränsad klimatpåverkan och frisk luft.

Kommunens ambitioner om att ta fram en ny vattenförsörjningsplan samt att se över den tekniska infrastrukturen avseende

kommunens VA-system innebär ökade förutsättningar för levande sjöar och vattendrag och grundvatten av god kvalitet, vilket i sin tur stärker förutsättningar för mål om vattenkvalitet i naturområden och biologisk mångfald.

En levande landsbygd där lantbrukens landskapspåverkan fortgår är en förutsättning för flera miljömål, såsom ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

ÖP-förslagets påverkan på miljömålen är till stor del beroende av hur planens intentioner genomförs i praktiken, och i vilken mån som anpassningar i det enskilda fallet görs för att värna om miljöaspekter och en hållbar utveckling.

Vid ett jämförande av konsekvenser för huvudalternativet, sid- och nollalternativet bedöms huvudalternativet vara det alternativ som är mest önskvärt ur miljösynpunkt såväl som med hänsyn till sociala och ekonomiska aspekter.

I sammanhanget bör poängteras att översiktsplanen i allmänhet medger många möjliga utvecklingsscenarioer och att en detaljerad framtidsprognos över hur utvecklingen kommer te sig inte är möjlig. Så är även fallet för översiktsplaneförslaget, sid- och nollalternativet. MKB:ns beskrivningar och bedömningar visar dock att översiktsplaneförslaget jämförelsevis medför ett flertal fördelar i strävan mot en långsiktigt hållbar samhällsplanering.

Barnkonsekvenser

I samband med att förslaget till översiktsplanen har tagits fram har också en barnkonsekvensanalys tagits fram.

Hela dokumentet finns att tillgå i ett separat dokument som du når via nedan länk.

[Barnkonsekvensanalys](#)

Sammanfattning

Översiktsplanen skapar förutsättningar för en god livsmiljö för barn och ungdomar. Gång- och cykelstråk ska utvecklas för att underlätta för barn

och ungdomar att transportera sig på ett säkert och tryggt sätt till skolor och fritidsaktiviteter. Grönområden och värdefull natur ska bevaras, utvecklas och tillgängliggöras för att skapa förutsättningar för lek, bättre hälsa och fler möten i vardagen. En varierat bostadsutbud ska bidra till minskad segregation och mer jämlika uppväxtmiljöer i kommunen.

Som landsbygdskommun kvarstår dock vissa utmaningar, inte minst med tillgängligheten till skolor och fritidsaktiviteter för de som bor på landsbygden, vilket begränsar barn och ungdomar i deras vardag. Genom att huvuddelen av ny bebyggelse tillkommer i tillväxtorterna och serviceorterna kan vi säkerställa att tillgängligheten är densamma i olika kommundelar.

I samband med planläggning och exploatering måste barnrättsperspektivet fortsatt beaktas för att säkerställa att översiktsplanens intentioner efterlevs. Ungdomarna i årskurs 9 på Dackeskolan har fått förslaget presenterat för sig, haft möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter på förslaget. Det är viktigt att fortsätta skapa förutsättningar för barn och ungdomar att vara delaktiga i beslut som berör dem.

Dialog

9

Här redovisas hur översiktsplanen förhåller sig till kommunens vision och mål samt nationella och regionala mål, planer och program.

Tingsryds
kommun

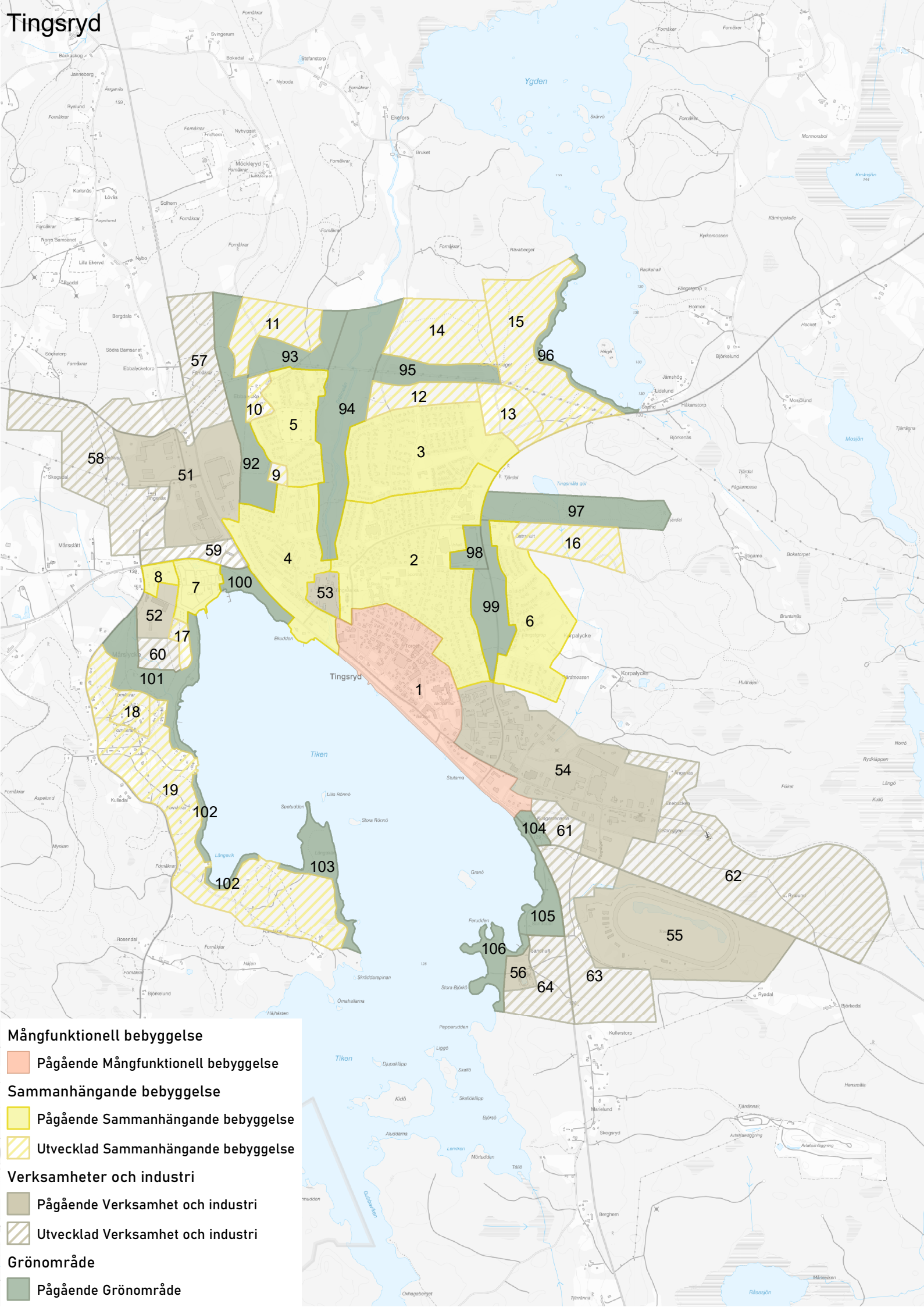
Kartbilaga till Översiktsplan för Tingsryds kommun

Granskningshandling

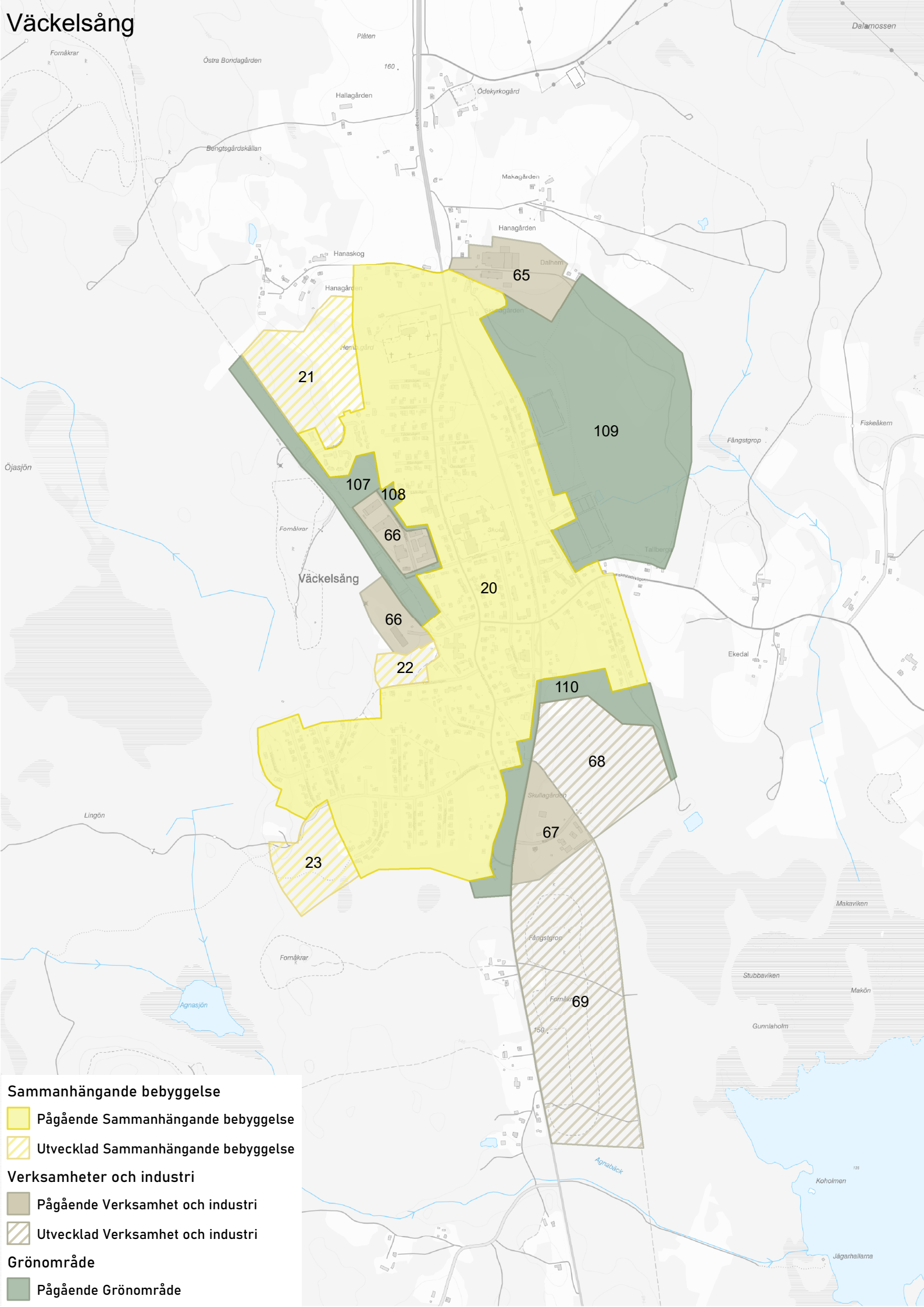
DÄR
LIVET ÄR
HÄRLIGT

Tingsryd

- Mångfunktionell bebyggelse**
 - Pågående Mångfunktionell bebyggelse
- Sammanhängande bebyggelse**
 - Pågående Sammanhängande bebyggelse
 - ▨ Utvecklad Sammanhängande bebyggelse
- Verksamheter och industri**
 - Pågående Verksamhet och industri
 - ▨ Utvecklad Verksamhet och industri
- Grönområde**
 - Pågående Grönområde

Väckelsång

Sammanhängande bebyggelse

- Pågående Sammanhängande bebyggelse
- Utvecklad Sammanhängande bebyggelse

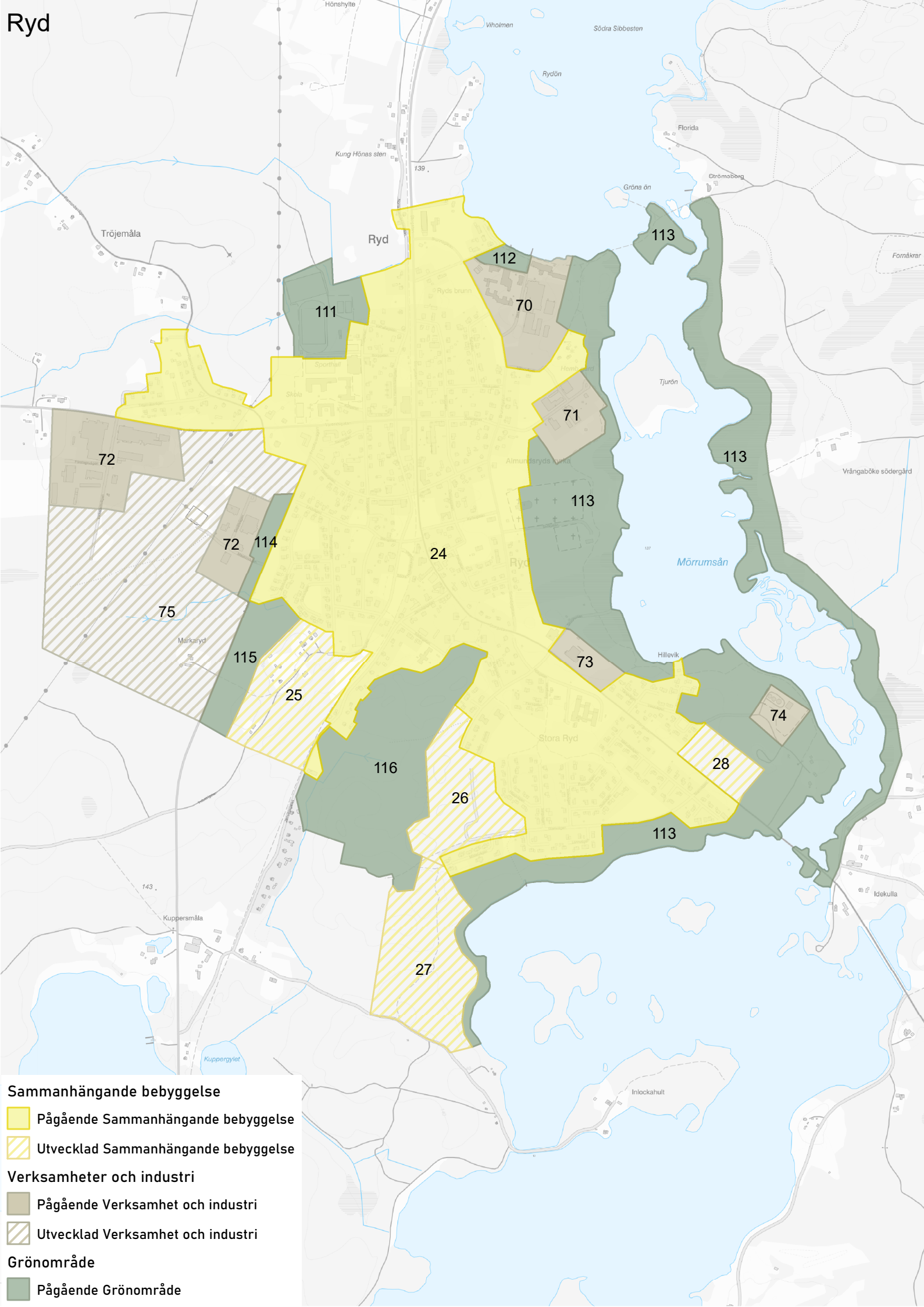
Verksamheter och industri

- Pågående Verksamhet och industri
- Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde

- Pågående Grönområde

Ryd

Sammanhängande bebyggelse

- Pågående Sammanhängande bebyggelse
- Utvecklad Sammanhängande bebyggelse

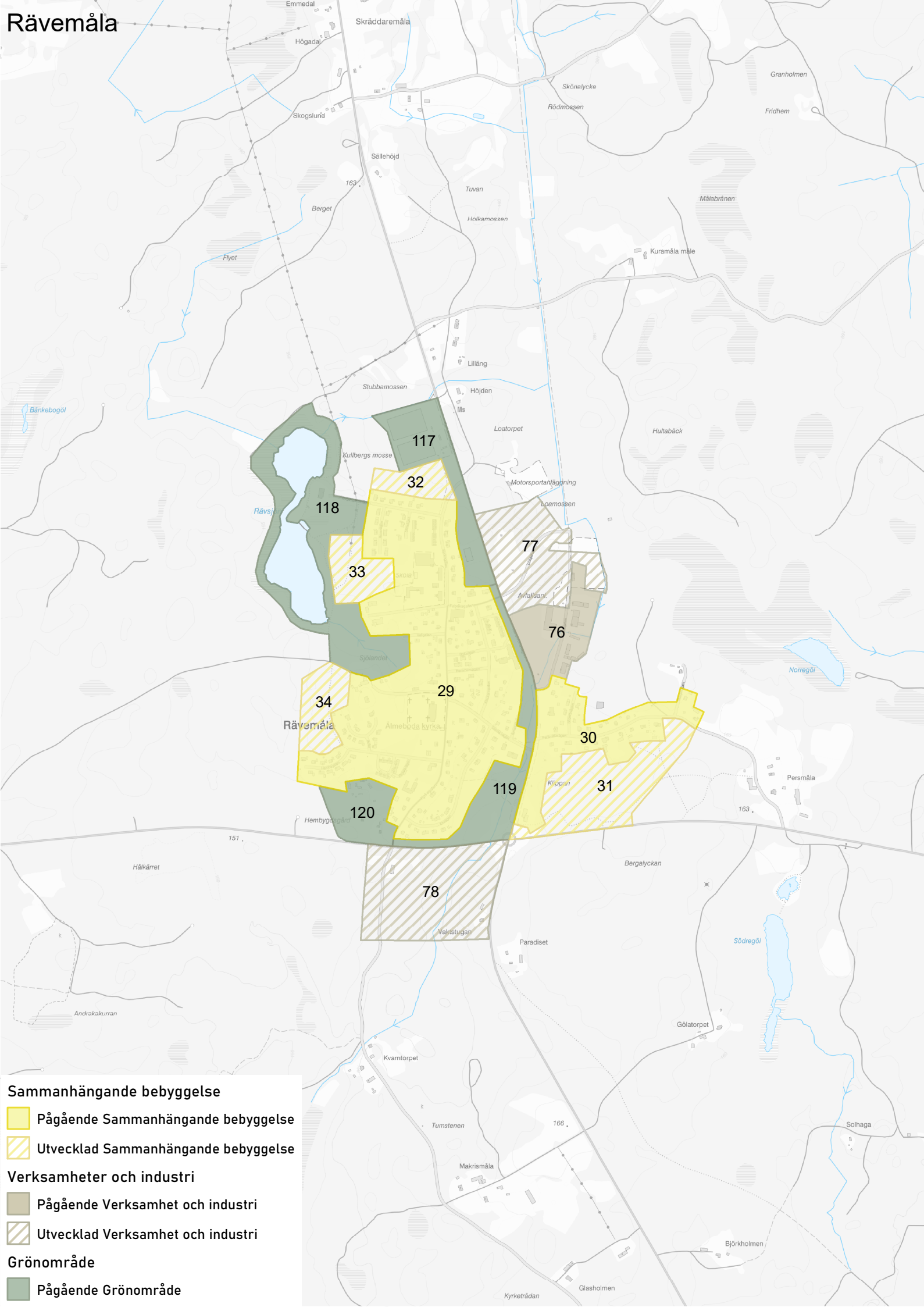
Verksamheter och industri

- Pågående Verksamhet och industri
- Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde

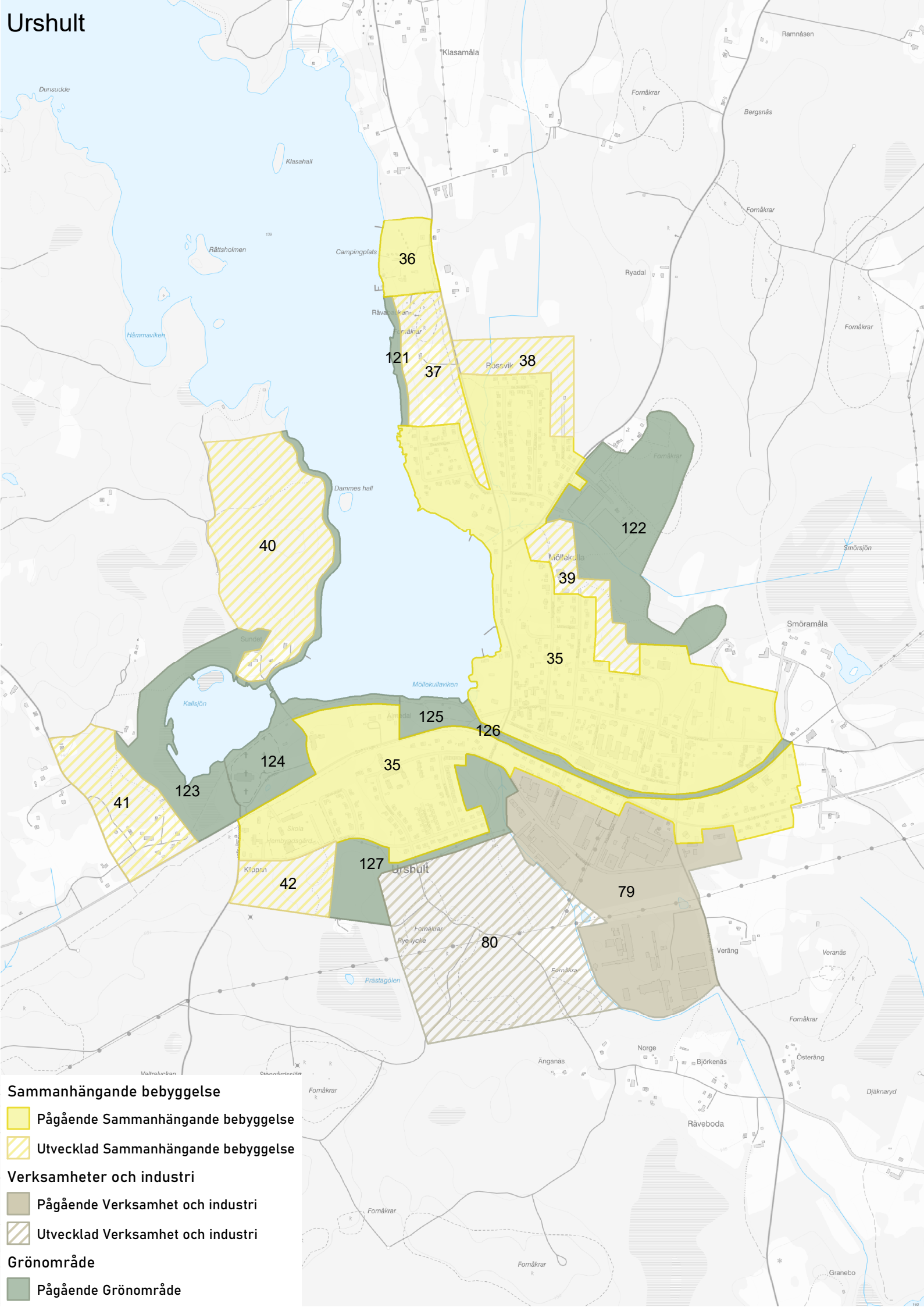
- Pågående Grönområde

Rävemåla

- Sammanhängande bebyggelse**
 - Pågående Sammanhängande bebyggelse
 - Utvecklad Sammanhängande bebyggelse
- Verksamheter och industri**
 - Pågående Verksamhet och industri
 - Utvecklad Verksamhet och industri
- Grönområde**
 - Pågående Grönområde

Urshult

Sammanhängande bebyggelse

 Pågående Sammanhängande bebyggelse

 Utvecklad Sammanhängande bebyggelse

Verksamheter och industri

 Pågående Verksamhet och industri

 Utvecklad Verksamhet och industri

Grönområde

 Pågående Grönområde

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
1	Centrala Tingsryd	Mångfunktionell bebyggelse	Pågående	Tingsryds centrum	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning - Förstärk Tingsryds centrumidentitet - Främja en blandning mellan bostäder, kontor och service - Ta hänsyn till den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Förorenad mark - Farligt gods - Trafikbuller - Fornlämningar
2	Östra Tingsryd	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning - Möjlighet för skolan att utvecklas 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Förorenad mark
3	Västra Tingsmåla	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar
4	Västra Tingsryd	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Farligt gods - Trafikbuller
5	Ebbalycke	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder, barnomsorg, äldreomsorg och begravningsplats	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
6	Korpalycke	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Områdesbestämmelser - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Jordbruksmark - Naturvärde
7	Norra Mårslycke	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för camping	- Möjlighet till förtätning	- LIS-plan - Planprogram - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Djurhållning
8	Norra Mårslycke	Sammanhängande bebyggelse	Pågående		- Möjlighet till förtätning	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Farligt gods - Trafikbuller - Fornlämningar
9	Södra Ebbalycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder, barnomsorg och äldreomsorg	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Sumpskog

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
10	Ebbalycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder, barnomsorg och äldreomsorg	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, Väderradar - Jordbruksmark - Fornlämningar - Kraftledning
11	Norra Ebbalycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling med lantlig karaktär - Se över möjligheten till nordvästlig koppling till Riksväg 27 - Behov av ny VA-ledning - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum	- Vindbruksplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Kraftledning
12		Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Jordbruksmark - Kraftledning

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
13	Ygden	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för industri	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning - Vid eventuell sanering kan området även lämpa sig för Sammanhängande bebyggelseutveckling 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Delvis kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Förorenad mark
14	Bräkneån	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge - Se över möjligheten till nordvästlig koppling till Riksväg 27 - Behov av ny VA-ledning - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Vindbruksplan - Inte kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Jordbruksmark - Kraftledning - Geoteknik
15	Ygden	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge - Behov av ny VA-ledning - Se över möjligheten till nordvästlig koppling till Riksväg 27 - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Vindbruksplan - LIS-plan - Verksamheter och industri - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Kraftledning - Förorenad mark - Geoteknik
16	Korpalycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande bebyggelseutveckling - Behov av ny VA-ledning - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Riksintresse skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Geoteknik - Naturvårdsprogram

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
17	Norra Mårslycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- LIS-plan - Planprogram - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Jordbruksmark - Djurhållning
18	Mårslycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling - Möjlighet för Befintlig campingverksamhet att utvecklas - Möjlighet för bostadsutveckling i strandnära läge med utsiktsmöjligheter över Tiken	- LIS-plan - Planprogram - Inte kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Naturvårdsprogram - Fornlämningar
19	Mårslycke	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge - Behov av ny VA-ledning (eventuellt sjöledes) - Eventuellt behov av åtgärder på Mårslyckevägen - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum	- LIS-plan - Vindbruksplan - Planprogram - Delvis kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Naturvärde - Sumpskog - Fornlämningar - Jordbruksmark - Djurhållning - Översvämningsrisk

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
20	Väckelsång	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Naturvårdsprogram - Kulturmiljöprogram - Fornlämningar - Jordbruksmark - Förorenad mark - Farligt gods
21	Nordvästra Väckelsång	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder och barnomsorg	- Sammanhängande bebyggelseutveckling i ett lantligt och naturnära läge	- Befintlig detaljplan - Delvis kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område, Lågflygningsområde - Naturvårdsprogram - Kulturmiljöprogram -Fornlämningar - Jordbruksmark
22	Västra Väckelsång	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område, Lågflygningsområde - Förorenad mark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
23	Ryd	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	- Möjlighet till förtätning - Möjlighet för skolan att utvecklas	- Befintlig detaljplan - LIS-plan - Verksamheter och industri - Samhällsviktig verksamhet - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Rörligt friluftsliv, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Fornlämningar - Farligt gods - Förorenad mark - Geoteknik - Trafikbuller - Översvämningsrisk - Särskilt värdefullt vatten
24	Sydvästra Väckelsång	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde
25	Västra Ryd	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Delvis planlagt för industri	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Delvis kommunal mark - Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område - Förorenad mark
26	Stora Ryd	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område - Nyckelbiotop - Förorenad mark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
27	Kuppersmåla	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnäraläge - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum	- Delvis kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Särskilt värdefullt vatten
28	Idekulla	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för park och plantering	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Samhällsviktig verksamhet - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Översvämningsrisk - Särskilt värdefullt vatten
29	Västra Rävemåla	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Fornlämningar - Förorenad mark - Farligt gods - Trafikbuller
30	Östra Rävemåla	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Fornlämningar - Förorenad mark - Farligt gods - Trafikbuller
31	Sydöstra Rävemåla	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Pplanlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Fornlämningar - Farligt gods - Trafikbuller

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
32		Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Farligt gods - Trafikbuller
33	Nordvästra Rävemåla	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling i ett sjönära läge	- Vindkraftsplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Strandskydd - Sumpskog
34	Sydvästra Rävemåla	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Fornlämningar
35	Urshult	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	- Möjlighet till förtätning	- LIS-plan Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Förorenad mark - Farligt gods - Trafikbuller - Översvämningsrisk - särskilt värdefullt vatten - Ramsar

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
36	Urshults camping	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för camping	- Möjlighet till förtätning	- LIS-plan - Områdesbestämmelser - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Särskilt värdefullt vatte - Ramsar
37	Rössvik	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Delvis planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge - Eventuell utveckling av camping	- LIS-plan - Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Särskilt värdefullt vatten
38	Rössvik	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Sumpskog
39	Möllekulla	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder och allmänt ändamål	- Sammanhängande bebyggelseutveckling med möjlighet till sjöutsikt i norr - Vid bebyggelseutveckling krävs eventuellt omdragning av elljusspår	- Befintlig detaljplan - Inte kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, MSA-område, Lågflygningsområde - Fornlämningar

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
40	Nordvästra Urshult	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge - Möjlig etablering av besöksnäringens verksamhet - En förutsättning för bostadsutveckling här är att få till en trygg och säker gång- och cykelväg till tätorten 	<ul style="list-style-type: none"> - LIS-plan - Inte kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Sumpskog - Ramsar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Översvämningsrisk
41	Västra Urshult	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge 	<ul style="list-style-type: none"> - LIS-plan - Delvis kommunal mark - Riksintresse Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Strandskydd - Farligt gods - Trafikbuller
42	Södra Urshult	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder	<ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande bebyggelseutveckling 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, MSA-område, Lågflygningsområde - Fornlämningar
43	Linneryd	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet till förtätning 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse MSA-område, Lågflygningsområde - Kulturmiljöprogram - Fornlämningar - Förorenad mark - Byggnadsminne - Naturvårdsprogram

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
44	Linneryds camping	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för camping	- Möjlighet till förtätning	- Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Områdesbestämmelser - Naturreservat - Naturvårdsprogram - Fornlämningar
45	Västra Linneryd	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad		Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Riksintresse MSA-område, Lågflygningsområde
46	Linnerydsskolan	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Delvis planlagt för idrottsändamål	- Sammanhängande bebyggelseutveckling - Möjlighet för skolan att utvecklas	- Befintlig detaljplan - Samhällsviktig verksamhet - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde
47	Södra Linneryd	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Delvis planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling i strandnära läge - Gallra för att skapa sjöutsikt - Vid bebyggelseutveckling krävs eventuellt omdragning av elljusspår	- Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Naturvärde - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Jordbruksmark - Ängs- och betesmark
48	Konga	Sammanhängande bebyggelse	Pågående	Planlagt för bostäder mm	- Möjlighet till förtätning	- Verksamheter och industri - Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Naturvårdsprogram - Biotopskydd - Naturvärde - Kulturmiljöprogram - Fornlämningar - Jordbruksmark - Förorenad mark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
49	Krokfjorden	Sammanhängande bebyggelse	Pågående		- Befintlig bebyggelse	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Kulturmiljöprogram
50	Västra Konga	Sammanhängande bebyggelse	Utvecklad	Planlagt för bostäder	- Sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt
51	Västra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum från området väster om Riksväg 27	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Förorenad mark - Farligt gods
52	Norra Mårslycke	Verksamheter och industri	Pågående		- Möjlighet till förtätning	- Planprogram - Delvis kommunal mark - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Jordbruksmark - Sumpskog - Naturvårdsprogram
53	Tingsryd	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Mångfunktionell och sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, Väderradar - Strandskydd - Fornlämningar

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
54	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri mm	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Mångfunktionell och sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Förorenad mark - Jordbruksmark - Farligt gods
55	Travbana	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för hästsport	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Verksamheter och industri - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Farligt gods
56	Sandhult	Verksamheter och industri	Pågående	Samhällsviktig verksamhet	- Samhällsviktig verksamhet med möjlighet till utbyggnad vid Behov	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Fornlämningar - Översvämningsrisk - Förorenad mark
57	Norra Tingsryd	Verksamheter och industri	Utvecklad		- Verksamhets- och industriutveckling - Eventuellt utbyggnadsområde för fjärrvärmeverk - Möjlighet till skyltläge i väster - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter - Utredda lämplig anslutning till riksväg 27	- Delvis kommunal mark - Riksintresse Väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Kraftledning - Farligt gods

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
58	Västra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i nordöst - Lämpligt område för energiintensiva verksamheter - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Vindbruksplan - Delvis kommunal mark - Riksintresse Väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Jordbruksmark - Kraftledning - Farligt gods - Ångs- och betesmark
59	Norra Mårslycke	Verksamheter och industri	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i öster - Lämpligt område för energiintensiva verksamheter - Lämpligt område för energiintensiva verksamheter - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Planprogram - Riksintresse Väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Jordbruksmark - Farligt gods

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
60	Mårslycke	Verksamheter och industri	Utvecklad		Verksamhetsutveckling	<ul style="list-style-type: none"> - LIS-plan - Planprogram - Planprogram - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Naturvärde - Sumpskog
61	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhets- och industriutveckling - Lämpligt område för vattenkrävande verksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> - Mångfunktionell bebyggelse - Verksamheter och industri - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Farligt gods
62	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhets- och industriutveckling - Utredda lämplig utveckling av huvudväg - Behov av säker och trygg gång- och cykelväg till centrum - Behov av utökad energikapacitet - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter - Lämpligt område för vattenkrävande verksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> - Vindbruksplan - Befintlig bebyggelse - Delvis kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Geoteknik - Farligt gods - Förorenad mark - Master - Vattenskyddsområde

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
63	Södra Tingsryd	Verksamheter och industri	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i väster - Behov av utökad energikapacitet - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter - Lämpligt område för vattenkrävande verksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> - Travbana - Riksintresse Väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Jordbruksmark - Geoteknik - Farligt gods
64	Sandhult	Verksamheter och industri	Utvecklad		<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i öster - Behov av utökad energikapacitet - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter - Lämpligt område för vattenkrävande verksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> - Samhällsviktig verksamhet - LIS-plan - Delvis kommunal mark - Riksintresse Väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Farligt gods
65	Norra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	Möjlighet till förtätning	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Naturvårdsprogram - Kulturmiljöprogram - Jordbruksmark - Förorenad mark - Farligt gods

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
66	Västra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område, Lågflygningsområde - Föreordnad mark - Master
67	Södra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för småindustri och industri	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Föreordnad mark - Farligt gods
68	Södra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad	Planlagt för industri	- Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i väst - Lämpligt för transportintensiva verksamheter	- Befintlig detaljplan - Vindkraftsplan - Sammanhängande bebyggelse - Inte kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Jordbruksmark - Farligt gods
69	Södra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		- Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i väst - Lämpligt för transportintensiva verksamheter	- Vindbruksplan - Inte kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Fornlämningar - Farligt gods - Naturvårdsprogram

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
70	Brunnsområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri och vårdhem	- Möjlighet till förtätning - Vid eventuell omplacering av verksamheter kan området lämpa sig för sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Rörligt friluftsliv, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Fornlämningar - Förorenad mark - Översvämningsrisk
71	Norra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning - Vid eventuell omplacering av verksamheter kan området lämpa sig för sammanhängande bebyggelseutveckling	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Rörligt friluftsliv, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Förorenad mark - Översvämningsrisk
72	Tröjemåla	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för småindustri och industri	Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område - Förorenad mark - Farligt gods
73	Ryd	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för garageändamål	Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Förorenad mark - Översvämningsrisk

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
74	Ryd	Verksamheter och industri	Pågående	Samhällsviktig verksamhet	- Samhällsviktig verksamhet med möjlighet till utbyggnad vid behov	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Rörligt friluftsliv, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Förorenad mark - Översvämningsrisk - Särskilt värdefullt vatten
75	Tröjemåla	Verksamheter och industri	Utvecklad	Planlagt för industri, garageändamål och handelsändamål	- Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i norr och öster - Lämpligt område för energiintensiva verksamheter - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Delvis kommunal mark - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område - Kraftledning - Farligt gods
76	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Förorenad mark - Farligt gods
77	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad	Planlagt för industri.	- Verksamhets- och industriutveckling - Behov av utökad energikapacitet	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Delvis kommunal mark - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Geoteknik

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
78	Södra Rävemåla	Verksamheter och industri	Utvecklad	Planlagt för industri	- Verksamhets- och industriutveckling - Behov av utökad energikapacitet	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Delvis kommunal mark - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Fornlämningar - Förorenad mark - Farligt gods - Geoteknik
79	Södra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	Möjlighet till förtätning	- Sammanhängande bebyggelse - Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område, Lågflygningsområde - Kraftledning - Förorenad mark - Farligt gods
80	Södra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad	Delvis planlagt för industri	- Verksamhets- och industriutveckling	- Vindbruksplan - Sammanhängande bebyggelse - Befintlig detaljplan - Delvis kommunal mark - Riksintresse MSA-område, Lågflygningsområde - Fornlämningar - Kraftledning
81	Norra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för småindustri och industri	Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Vattenskyddsområde - Förorenad mark - Farligt gods

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
82	Nordöstra Linneryd	Verksamheter och industri	Pågående	Samhällsviktig verksamhet	Samhällsviktig verksamhet med möjlighet till utbyggnad vid behov	- Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Naturreservat - Naturvärde - Naturvårdsprogram - Vattenskyddsområde - Fornlämningar
83	Västra Linneryd	Verksamheter och industri	Pågående	Samhällsviktig verksamhet	- Samhällsviktig verksamhet med möjlighet till utbyggnad vid behov	- Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Förorenad mark
84	Norra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		- Verksamhets- och industriutveckling - Behov av utökad energikapacitet	- Sammanhängande bebyggelse - Inte kommunal mark - Riksintresse MSA-område, Lågflygningsområde
85	Södra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad	Delvis planlagt för småindustri och handel	- Verksamhets- och industriutveckling	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde
86	Västra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Förorenad mark
87	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Pågående	Planlagt för industri	- Möjlighet till förtätning	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Naturvårdsprogram - Strandskydd - Kulturmiljöprogram - Fornlämningar - Förorenad mark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
88	Norra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		- Verksamhets- och industriutveckling - Möjlighet till skyltläge i norr - Lämpligt område för transportintensiva verksamheter	- Sammanhängande bebyggelse - Vindbruksplan - Delvis kommunal mark - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Kraftledning - Farligt gods
89	Västra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad		- Verksamhets- och industriutveckling	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt
90	Västra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad	Planlagt för industri	- Verksamhets- och industriutveckling	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Förorenad mark - Geoteknik
91	Östra industriområdet	Verksamheter och industri	Utvecklad	Planlagt för industri	- Verksamhets- och industriutveckling	- Befintlig detaljplan - Sammanhängande bebyggelse - Delvis kommunal mark - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Naturvårdsprogram - Strandskydd - Förorenad mark
92	Västra Ebbalycke	Grönområde	Pågående	Grönstråk	- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Fornlämningar - Kraftledning - Geoteknik - Sumpskog - Jordbruksmark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
93	Norra Ebbalycke	Grönområde	Pågående		- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Jordbruksmark
94	Bräkneån	Grönområde	Pågående	Grönområde med gång- och cykelväg längst Bräkneån	- Grönområdet bör gallras för att tillgängliggöra strandkanten för allmänheten - Området bör förses med belysning - Möjligheten att anlägga våtmarksområde i den norra delen av området bör undersökas närmre	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Jordbruksmark - Förorenad mark - Geoteknik - Översvämningsrisk
95	Tingsmåla	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt kraftledning	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Kraftledning
96	Ygden	Grönområde	Pågående	Grönområde med badplats i söder	- Fri passage för allmänheten, växt och djurliv - Vid bebyggelseutveckling behöver strandområdet tillgängliggöras med bryggor, sittplatser etc.	- LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Naturvärde - Geoteknik
97	Korpalycke	Grönområde	Pågående	Grönområde med elljusspår	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Vindbruksplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Geoteknik

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
98	Tingsryd idrottsplats	Grönområde	Pågående	Idrottsplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar
99	Tingsryd	Grönområde	Pågående	Grönområde med gång- och cykelväg	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Förorenad mark
100	Mårslycke badplats	Grönområde	Pågående	Grönområde med badplats och lekplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- LIS-plan - Planprogram - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Farligt gods
101	Mårslycke	Grönområde	Pågående	Grönområde med promenadstråk, ridstigar och beteshagar. Utmed strandkanten finns scoutstuga och hästbadplats	- Fri passage för allmänheten, växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas - Vid bebyggelseutveckling behöver strandområdet tillgängliggöras med bryggor, sittplatser etc.	- LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygning, MSA, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Naturvärde & sumpskog - Fornlämningar - Översvämningsrisk - Jordbruksmark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
102	Mårslycke	Grönområde	Pågående	Grönområde utmed strandkanten	<ul style="list-style-type: none"> - Fri passage för allmänheten, växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas - Vid bebyggelseutveckling behöver strandområdet tillgängliggöras med bryggor, sittplatser etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - LIS-plan & Vindbruksplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygning, MSA, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Översvämningsrisk
103	Mårslycke	Grönområde	Pågående	Grönområde utmed strandkanten	<ul style="list-style-type: none"> - Fri passage för allmänheten, växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas - Vid bebyggelseutveckling behöver strandområdet tillgängliggöras med bryggor, sittplatser etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - LIS-plan & Vindbruksplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygning, MSA, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Strandskydd - Översvämningsrisk
104	Kungastenarna	Grönområde	Pågående	Rastplats	<ul style="list-style-type: none"> - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas 	<ul style="list-style-type: none"> - Befintlig detaljplan - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Fornlämningar - Farligt gods

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
105	Sandadal	Grönområde	Pågående		- Fri passage för allmänheten, växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- LIS-plan - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygning, MSA, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Farligt gods - Översvämningsrisk
106	Sandhult	Grönområde	Pågående		- Fri passage för allmänheten, växt och djurliv	- Samhällsviktig verksamhet - LIS-plan - Vindkraftsplan - Riksintresse väg, Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område, Väderradar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Översvämningsrisk
107	Väckelsång	Grönområde	Pågående	Grönområde längst Sydostleden	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område, Lågflygningsområde
108	Väckelsång	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde
109	Väckelsång idrottsplats	Grönområde	Pågående	Grönområde med idrottsplats och elljusspår	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Naturvårdsprogram - Kulturmiljöprogram - Jordbruksmark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
110	Södra industriområdet	Grönområde	Pågående	Grönstråk	- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Väg, MSA-område, Lågflygningsområde - Jordbruksmark
111	Ryds idrottsplats	Grönområde	Pågående	Idrottsplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Rörligt friluftsliv, MSA-område - Sumpskog - Översvämningsrisk
112	Ryds badplats	Grönområde	Pågående	Badplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Rörligt friluftsliv, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Fornlämningar - Särskilt värdefullt vatten
113	Hönshyltefjorden	Grönområde	Pågående	Grönområde med kyrkogård och strandpromenad	- Fri passage för allmänheten samt växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Rörligt friluftsliv, Lågflygningsområde, MSA-område - Strandskydd - Värdefullt vatten - Naturvärde - Sumpskog - Fornlämningar - Översvämningsrisk
114	Tröjemåla	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
115	Tröjemåla	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område
116	Naturresevatet i Ryd	Grönområde	Pågående		- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse Skyddade vattendrag, Lågflygningsområde, MSA-område - Nyckelbiotoper
117	Rävemåla idrottsplats	Grönområde	Pågående	Idrottsplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Farligt gods
118	Rävsjön	Grönområde	Pågående	Grönområde med promenadstigar	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Strandskydd - Sumpskog - Geoteknik
119	Rävemåla	Grönområde	Pågående	Grönt stråk längst väg 120 och väg 122	- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse, rekommenderad väg för farligt gods samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Farligt gods - Jordbruksmark
120	Rävemåla Hembygdspark	Grönområde	Pågående	Grönområde med hembygdsgård och tillhörande hembygdspark	- Grönområdet och befintlig verksamhet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Farligt gods - Jordbruksmark - Fornlämningar - Ängs- och betesmark

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
121	Rössvik	Grönområde	Pågående		- Fri passage för allmänheten, växt och djurliv	- LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Strandskydd - Särskilt värdefullt vatten - Ramsar - Naturvårdsprogram - Översvämningsrisk
122	Urshults idrottsplats	Grönområde	Pågående	Grönområde med idrottsplats och elljusspår	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, MSA-område, Lågflygningsområde - Fornlämningar
123	Kallsjön	Grönområde	Pågående	Grönstråk	- Fri passage för allmänheten samt växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- LIS- & Vindbruksplan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA, Lågflygning - Sumpskog & Ramsar - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Översvämning & Geoteknik - Värdefullt vatten
124	Urshults Kyrka	Grönområde	Pågående	Grönområde med kyrkogård samt gång- och cykelväg längst Åsnen	- Fri passage för allmänheten samt växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Strandskydd - Ramsar - Särskilt värdefullt vatten - Naturvårdsprogram - Farligt gods

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
125	Urshult badplats	Grönområde	Pågående	Grönområde med badplats, lekplats samt gång- och cykelväg längst Åsnen	- Fri passage för allmänheten samt växt och djurliv - Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - LIS-plan - Riksintresse Skyddade vattendrag, Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Ramsar - Särskilt värdefullt vatten - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Farligt gods
126	Grönområde längst väg 120	Grönområde	Pågående	Gamla banvallsleden	Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt rekommenderad väg för farligt gods	- Befintlig detaljplan - Riksintresse Friluftsliv, Naturvård, Yrkesfiske, MSA-område, Lågflygningsområde - Farligt gods
127	Södra Urshult	Grönområde	Pågående	Grönområde	- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse, kraftledning samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Lågflygningsområde
128	Norra Linneryd	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Riksintresse MSA-område, Lågflygningsområde - Kulturmiljöprogram
129	Ljuva mons naturreservat	Grönområde	Pågående	Naturreservat samt gång- och cykelväg till badplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Naturreservat - Nyckelbiotop - Naturvärde - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Vattenskyddsområde - Fornlämningar - Farligt gods - Geoteknik

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
130	Linnerydssjön	Grönområde	Pågående	Grönområde med kyrkogård och elljusspår	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas - Grönområdet bör gallras för att skapa sjöutsikt	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde - Naturreservat - Nyckelbiotop - Strandskydd - Naturvårdsprogram - Fornlämningar - Jordbruksmark - Geoteknik - Förorenad mark
131	Linneryd idrottsplats	Grönområde	Pågående	Idrottsplats	- Grönområdet ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde
132	Västra Linneryd	Grönområde	Pågående		Barriär mellan Sammanhängande bebyggelse samt Samhällsviktig verksamhet	- Riksintresse MSA-område, Väderradar, Lågflygningsområde
133	Konga	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Kraftledning
134	Krokfjorden	Grönområde	Pågående	Grönområde med idrottsplats, elljusspår och gångstigar	- Fri passage för allmänheten, växt och djurliv - Behov av att tillgängliggöra strandområdet	- Riksintresse MSA, Stoppområde - Biotopskydd & nyckelbiotoper - Strandskydd - Naturvårdsprogram & naturvärde - Sumpskog - Kulturmiljöprogram & fornlämningar - Jordbruksmark - Kraftledning - Förorenad mark & översvämningsrisk

Nummer	Namn	Användning	Status	Beskrivning	Ställningstagande	Hänsyn
135	Västra industriområdet	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt
136	Östra industriområdet	Grönområde	Pågående		- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt
137	Östra industriområdet	Grönområde	Pågående	Grönområde	- Barriär mellan sammanhängande bebyggelse samt verksamheter och industri	- Befintlig detaljplan - Riksintresse MSA-område, Stoppområde för höga objekt - Naturvårdsprogram - Naturvärde - Strandskydd - Kulturmiljöprogram - Fornlämningar

Tingsryds
kommun

Barnkonsekvensanalys

Bilaga till

Tingsryds kommuns

översiktsplan

Granskningshandling

BARNKONSEKVENSANALYS

Bilaga till Översiktsplanen	<u>Tillgänglighet</u>	<u>Miljö och hälsa</u>	<u>Vardagsliv</u>	<u>Trygghet</u>	<u>Delaktighet</u>
<p>Barnkonventionens grundprinciper:</p> <p>Artikel 2: barns lika värde. Artikel 3: barnets bästa. Artikel 6, 19 och 24: Rätt till goda förutsättningar, liv och utveckling. Artikel 12: rätt att uttrycka åsikter och få dem respekterade</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gång- och cykelvänliga stråk mellan för barn viktiga målpunkter Kollektivtrafik och väg till hållplats Fysiska och mentala barriärer 	<ul style="list-style-type: none"> Bullerfria miljöer Giftfria miljöer God luftkvalitet Sol/skugga Klimatförändringar och klimatoro 	<ul style="list-style-type: none"> Varierat bostadsutbud för att motverka segregation God skola och utemiljö Fritidsaktiviteter Anlagda och spontana lekmiljöer Mötesplatser för olika grupper/åldrar 	<ul style="list-style-type: none"> Liv och rörelse Överblickbarhet Trafiksäkerhet Lättorientering 	<ul style="list-style-type: none"> Möjlighet att komma till tals Inflytande i processen Insyn i processen
<p>Bedömning av översiktsplanen och konsekvenser</p>	<p>Översiktsplanen möjliggör för fler gång- och cykelvägar till utvecklingsområden, ett sammanhängande gång- och cykelvägnät samt säkra gång- och cykelvägar. Det underlättar för barn och ungdomar att ta sig till skola, fritidsaktiviteter och vänner på ett tryggt sätt.</p> <p>Separering från biltrafik och hastighetssäkring av korsningspunkter för bilnätet har stor betydelse för att barnens närmiljö ska vara säker. Upplevelsen av trygghet är en avgörande faktor som påverkar barn och ungas resmöjlighet. Utformning och gestaltning av gång- och cykelvägar har även en avgörande roll.</p> <p>Översiktsplanen lyfter behovet av förbättrade kollektivtrafikförbindelser och en ökad turtäthet för att skapa förutsättningar för barn och unga att ta sig runt självständigt. Det sammanhängande gång- och cykelvägnätet ska ha god tillgänglighet till hållplatser och det ska finnas såväl cykel- som bilparkeringar i anslutning till hållplatserna för att underlätta byte mellan olika transportmedel.</p>	<p>Bullerutredningar ska genomföras vid fortsatt planläggning och i samband med klagomål för att säkerställa en lämplig markanvändning.</p> <p>Översiktsplanen säkerställer att grönområden bevaras som bullerskydd mellan bostäder och industriverksamheter vilket bidrar till bättre ljudmiljö och minskar luftföroreningar. Att ny industri- och verksamhetsutveckling ska ske i tätorternas utkanter minskar risken för hälsofarliga ämnen i barns närmiljöer.</p> <p>Vid planering som berör förorenad mark ska utredningar genomföras och lämpliga avhjälpande åtgärder säkerställas. Denna fråga är särskilt viktig att behandla när det handlar om bostäder eller verksamheter som inkluderar barn. Barn är ofta känsligare än vuxna för påverkan av den omgivande miljön. Det beror på att barns organ inte är helt utvecklade och att de utsätts för högre exponering i förhållande till sin kroppsstorlek. Att utsättas för riskfaktorer som bland annat luftföroreningar, buller och kemikalier ökar risk för negativa hälsoeffekter.</p>	<p>Kommunen ska främja ett varierat bostadsutbud samt bevara, tillgängliggöra och utveckla offentliga miljöer. Vid planering ska hänsyn tas till natur- och kulturvärden. Det motverkar segregation och bidrar till mer jämlika uppväxtmiljöer.</p> <p>Barn är en stor del av sin tid i förskola eller skola. Bra förskole- och skolgård med tillräcklig yta och bra kvalitet ger många positiva effekter på barns hälsa och välbefinnande. Vid planering av skolor och dess utemiljöer ska kommunen säkerställa att det finns tillräckligt med friyta för utomhusvistelse. Ytorna och vegetationen ska utformas för att inspirera till lek, samt vara anpassade efter olika åldrar.</p> <p>Utvecklingsinriktningen utgår från att samtliga tätorter ska utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. För att säkerställa en god kvalitet är det dock inte möjligt att erbjuda offentliga verksamheter i form av förskola, skola och fritidsanläggningar i samtliga tätorter. Ny bebyggelse ska främst tillkomma i tillväxtorterna och serviceorterna där det finns</p>	<p>Kommunen ska främja förtätning, en blandning av bebyggelse, varierat bostadsutbud och bevara, tillgängliggöra och utveckla offentliga miljöer. Det skapar förutsättningar för mer liv och rörelse samt en ökad trygghet. I flertalet tätorter är dock bebyggelsen relativt homogen vilket kan ha en negativ inverkan på tryggheten.</p> <p>För att barn ska kunna vara mer självständig och kunna använda den offentliga miljön behöver miljön vara fysiskt trygg och barn behöver uppleva trygghet. En central del för trygghetssträvandena är överblickbarhet och orienterbarhet. Den innebär exempelvis att man ska kunna se vilka som rör sig på gatan eller i parken. Gångtunnlar är exempel på plats som kan upplevas som en otrygg passage. Däremot är gångtunnlar positivt ur den fysiska tryggheten då gående och cyklister separeras från motorfordon.</p> <p>Översiktsplanen ska främja ett sammanhängande gång- och cykelvägnät samt utbyggnad av nya gång- och cykelvägar till nya utvecklingsområden. Belysta</p>	<p>Delaktighet och inflytande i beslutsprocesser kan bidra till barns och ungas välbefinnande, demokratiska kunskaper och att tilliten till samhället ökar. Det är viktigt att beakta att barn inte är en heterogen grupp som har samma åsikter och förutsättningar.</p> <p>Under samrådet fick barn och unga möjlighet att lämna synpunkter på förslaget och påverka dess utformning. Att förslaget presenterats digitalt har med stor sannolikhet bidragit till att översiktsplanen är lättare att ta till sig och förstå för barn och unga.</p> <p>Årskurs 9 på Dackeskolan fick förslaget presenterat för sig, fick möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter på förslaget.</p> <p>Bildningsförvaltningen har ombetts presentera förslaget för övriga skolklasser samt uppmuntra dem att lämna synpunkter.</p> <p>Kommunen har tagit ställning till och besvarat inkomna synpunkter i samrådsredogörelsen.</p> <p>I samband med planläggning</p>

	<p>Trots ovan åtgärder kommer det fortfarande vara en begränsad tillgänglighet för barn och ungdomar då många kommuninvånare är bosatta på landsbygden och bilberoendet är stort. Många barn är beroende av att bli skjutsade till olika aktiviteter. Genom att fortsätta bebyggelseutveckling i huvudsak ska ske i tillväxtorterna och serviceorterna kan barn och ungdomar i större utsträckning ta sig fram på ett självständigt sätt.</p> <p>Utvecklingsinriktningen utgår från att samtliga tätorter ska utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. För att säkerställa en god kvalitet är det dock inte möjligt att erbjuda offentliga verksamheter i form av förskola, skola och fritidsanläggningar i samtliga tätorter. Ny bebyggelse ska främst tillkomma i tillväxtorterna och serviceorterna där det finns tillgång till förskola, skola och fritidsaktiviteter. För ungdomar boende i östra, västra eller centrala delen av kommunen ska tillgängligheten därmed vara densamma.</p> <p>Översiktsplanen lyfter vikten av att överbrygga barriärer (vägar och vattendrag) i Väckelsång, Urshult och Tingsryd. Åtgärder så som fler säkra passager är nödvändiga. Genom att överbrygga dessa barriärer kan kommunen skapa förutsättningar för barn och ungdomar att röra sig mer fritt samt upptäcka nya mötesplatser.</p>	<p>Mätningar av luftkvalitén ska fortsätta ske löpande för att säkerställa en god kvalitet.</p> <p>Klimatet har även en avgörande roll på barns hälsotillstånd. Klimatförändringen orsakar hälsorisker genom att extrema väderhändelser ökar. Solljusets UV-strålning är viktig för att D-vitamin ska bildas i huden, men den kan också orsaka hudcancer. Vid planering av utemiljöer för förskola/skola ska behovet av skuggiga miljöer beaktas. En grönstrukturplan ska tas fram och fungera som stöd vid anläggande av allmänna platser, så som lekplatser och parker.</p> <p>Översiktsplanen bidrar till minskad klimatpåverkan genom att underlätta för fler att resa kollektivt eller via gång- och cykel.</p> <p>Översiktsplanen bidrar till att minska de negativa effekterna av skyfall och översvämningar genom att identifiera känsliga områden, föreslå fortsatt arbete med skyddsåtgärder, avsätta ytor för dagvattenhantering och bevara grönytor som tillfälligt kan översvämmas.</p> <p>Genom att säkerställa att grönområden ska bevaras, utvecklas och tillgängliggöras kan barns hälsa påverkas positivt. På så sätt säkerställs fler ytor och vegetation för spontanlek. Genom att skapa förutsättningar för mer fysisk aktivitet i vardagen kan barns inlärningsmöjligheter och sömnrutiner även påverkas positivt.</p>	<p>tillgång till förskola, skola och fritidsaktiviteter. För ungdomar boende i östra, västra eller centrala delen av kommunen ska utbudet därmed vara detsamma. Den ekonomiska barriären kommer dock fortsättningsvis vara en utmaning då det kan vara kostsamt för vårdnadshavare att bekosta avgifter för deltagande i olika idrotter, utrustning eller resor till idrottsanläggningar.</p> <p>Nya bostadsområden pekas ut i lägen där det finns möjlighet för barn och ungdomar att ta sig till skola och fritidsaktiviteter med gång och cykel. Flertalet nya bostadsområden är etablerade i tätorternas utkant med närhet till grön- och vattenområden för spontanlek.</p> <p>Översiktsplanen pekar ut grönområde längs med strandkanten för att tillgänglig strandkanten och för att säkerställa att värdefull natur bevaras. Bebyggelsen ska även anpassas till natur- och kulturmiljön, vilket innebär att grönområden och spontana lekmiljöer i högre utsträckning integreras i bebyggelsemiljön.</p> <p>Översiktsplanen säkerställer att grönområden så som tätortsnära skogsområden med elljusspår, lekplatser och idrottsplatser ska bevaras, utvecklas och tillgängliggöras.</p> <p>En grönstrukturplan ska tas fram och ska fungera som stöd vid anläggande av allmänna platser, så som lekplatser och parker.</p>	<p>gång och cykelvägar är viktiga för att öka tryggheten. Vårdnadshavares oro och otrygghet kan påverka barn och ungdomars möjlighet att röra sig självständigt. Således är det även viktigt att beakta de vuxnas upplevda trygghet.</p> <p>Översiktsplanen säkerställer att grönområden bevaras som bullerskydd mellan bostäder och industriverksamheter vilket även bidrar till en ökad trygghet. Att ny industri- och verksamhetsutveckling ska ske i tätorternas utkanter ökar tryggheten och minskar risken för trafikolyckor.</p>	<p>görs barnkonsekvensanalyser. Vid behov involveras barn och unga under processens gång för att säkerställa att deras röst blir hörd och att deras perspektiv beaktas i tillräcklig utsträckning. Att skapa forum och plattformar för detta är en utmaning för kommunen, men rutiner för att i högre utsträckning implementera barnkonventionen vid politiska beslut har tagits fram.</p> <p>För att involvera barn och ungdomar i planeringen kan kommunen behöva göra uppoffringar gällande tid och ekonomi. Det kan behövas riktade insatser för att nå olika grupper och för att barn ofta inte självmant söker sig till deltagande. Med tanke på att det kan bidra till ett bättre slutresultat och främja en bättre livsmiljö för barn och ungdomar om de involveras i processen, anses det emellertid vara rättfärdigt.</p>
<p>Sammanfattande bedömning barnkonsekvenser</p>	<p>Översiktsplanen skapar förutsättningar för en god livsmiljö för barn och ungdomar. Gång- och cykelstråk ska utvecklas för att underlätta för barn och ungdomar att transportera sig på ett säkert och tryggt sätt till skolor och fritidsaktiviteter. Grönområden och värdefull natur ska bevaras, utvecklas och tillgängliggöras för att skapa förutsättningar för lek, bättre hälsa och fler möten i vardagen. En varierat bostadsutbud ska bidra till minskad segregation och mer jämlika uppväxtmiljöer i kommunen. Som landsbygdskommun kvarstår dock vissa utmaningar, inte minst med tillgängligheten till skolor och fritidsaktiviteter för de som bor på landsbygden, vilket begränsar barn och ungdomar i deras vardag. Genom att huvuddelen av ny bebyggelse tillkommer i tillväxtorterna och serviceorterna kan vi säkerställa att tillgängligheten är densamma i olika kommunalder. I samband med planläggning och exploatering måste barnrättsperspektivet fortsatt beaktas för att säkerställa att översiktsplanens intentioner efterlevs. Ungdomarna i årskurs 9 på Dackeskolan har fått förslaget presenterat för sig, haft möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter på förslaget. Det är viktigt att fortsätta skapa förutsättningar för barn och ungdomar att vara delaktiga i beslut som berör dem.</p>				

Hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning för Tingsryds Översiktsplan

Granskningsversion 2025-09-15

Kvalitetskontroll

Åtgärd	Namn	Datum
<i>Samrådsversion granskad</i>	<i>Grit Hofer</i>	<i>2024-09-19</i>
<i>Granskningsversion granskad</i>	<i>Johanna Lindqvist & Matilda Mether</i>	<i>2025-09-15</i>

Vatten och Samhällsteknik

www.vosteknik.se. Org. Nr 556449–1446

Kalmarkontoret
Trädgårdsgatan 16
392 49 KALMAR
Tfn 0480-615 00

Jönköpingskontoret
Oxtorgsgatan 3
553 17 JÖNKÖPING
Tfn 036-19 64 80

Vatten och Samhällsteknik AB

Medverkan

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) har, på uppdrag av Tingsryds kommun, tagits fram av Vatten- och Samhällsteknik AB genom Eva Djupfors och Grit Hofer. Arbetet har skett i samarbete med Johanna Lindqvist och Matilda Mether, Tingsryds kommun.

Granskningsversionen är reviderad av Johanna Lindqvist och Matilda Mether, Tingsryds kommun.

Innehållsförteckning

Inledning	5
Översiktsplan.....	5
Miljöbedömningsprocessen.....	7
Miljöbedömningens syfte	7
Avgränsning	8
Läsanvisning	8
Alternativbeskrivning.....	9
Sidoalternativ.....	10
Nollalternativ.....	10
Utgångspunkter för kommunens översiktliga planering.....	11
Globala utgångspunkter.....	11
Nationella utgångspunkter.....	11
Regionala utgångspunkter.....	21
Kommunala utgångspunkter	21
Riksintressen och andra värden	23
Riksintressen enligt 3 kap. MB	23
Riksintressen enl. 4 kap. MB.....	27
Naturmiljö.....	29
De nationella miljö-kvalitetsmålen och regionala miljömål	38
De nationella miljö-kvalitets-målen	38
Kronobergs miljömål 2021–2030	45
Klimatpåverkan och klimatanpassning	46
Hållbarhetsbedömning av ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser	49
Ekologisk hållbarhet.....	50
Social hållbarhet.....	52
Ekonomisk hållbarhet	55
Föreslagna åtgärder och uppföljning	58
Bedömning av nollal- ternativet	60
Bedömning av sidoal- ternativet.....	61
Icke teknisk samman- fattning	63
Begreppslista	64

Inledning

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) är en del i den strategiska miljöbedömningen för Tingsryds kommuns nya översiktsplan.

Översiktsplan

Syfte

En översiktsplan (ÖP) är kommuntäckande och ger vägledning för beslut om hur kommunens mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras. ÖP:n är ett strategiskt dokument som ska redovisa den rådande politiska majoritetens uppfattning om hushållningen med naturresurser, byggande samt mark- och vattenanvändning. Den utgör ett av kommunens viktigaste strategiska dokument. Under varje mandatperiod ska kommunfullmäktige anta en planeringsstrategi som redogör huruvida gällande översiktsplan är aktuell och i vilka delar den behöver uppdateras.

ÖP:n är inte juridiskt bindande, men har stor betydelse då den ger vägledning vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Även vid beslut på regional och statlig nivå utgör kommunens översiktsplanering ett viktigt planeringsunderlag.¹

¹ www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planning/oversiktsplan, [2024-04-29].

Bakgrund

Stora delar av gällande översiktsplan 2030 för Tingsryds kommun är inaktuella.

Bland annat saknas det en tydlig utvecklingsinriktning avseende kommunens mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen förankrades inte i tillräcklig omfattning då den togs fram och länsstyrelsen har i sitt granskningsutlåtande bedömt att planen är bristfällig.

Därför beslutade kommunfullmäktige 2021-06-21 att en helt ny översiktsplan ska tas fram.

De kommunomfattande tematiska tilläggen LIS-plan² och Vindkraftsplan kommer vid behov uppdateras vid ett senare tillfälle.

I syfte att få en så bred och gränsöverskridande förankring av översiktsplaneförslaget redan tidigt i planprocessen har kommunen tillsatt följande arbetsgrupper som involverats i arbetet:

- bostadsgruppen
- verksamhetsgruppen
- gröngruppen
- tekniska gruppen
- säkerhet- och beredskapsgruppen

Dessutom har workshops hållits kontinuerligt under arbetets gång med kommunens tjänstemän och politiska representanter. Arbetet har även presenterats för styrelsen

² LIS är en förkortning för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

i *Vi företagare* som är en självständig privat aktör som utgör en samlad röst och talar för kommunens näringsliv.

Tingsryds kommun har vid framtagandet av översiktsplanen involverat barn och ungdomar genom sociala medier. Förslaget har även presenterats för årskurs 9 på Dackeskolan.

Norconsult har anlåtats för framtagande av förslag till översiktsplanens utvecklingsinriktning.

Förhållande till andra planer och program

Den nya översiktsplanen ersätter *Översiktsplan 2030* som vann laga kraft 2018.

Översiktsplanen tar hänsyn till befintliga planer, program, riktlinjer och policydokument på kommunal, regional och nationell nivå.

Översiktsplanen ska också vara vägledande när nya planer, program, riktlinjer och policydokument tas fram på kommunal nivå, samt i de fall det är relevant, på regional och nationell nivå.

Miljöbedömningsprocessen

Enligt 6 kap. MB (1998:808) ska en strategisk miljöbedömning tas fram för planer vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Framtagande av en ny översiktsplan kan generellt antas medföra en betydande miljöpåverkan³. Därför ska en strategisk miljöbedömning tas fram för Tingsryds kommuns nya översiktsplan.

Miljöbedömningsprocessen ska ske parallellt med översiktsplaneprocessen för att miljöhänsyn naturligt ska integreras i ÖP:n. Vid den strategiska miljöbedömningen ingår det att:

- samråda om omfattning och detaljeringsgrad⁴ av MKB:n
- upprätta en MKB
- ge tillfälle till synpunkter på MKB:n
- implementera slutsatser och inkomna relevanta synpunkter innan ÖP:n antas

Miljöbedömningens syfte

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas⁵.

Metodbeskrivning för MKB

MKB:n ska belysa de konsekvenser som kan förväntas uppstå vid ett genomförande av en plan, i det här fallet Tingsryds kommuns översiktsplan. MKB:n ska också belysa vad som är viktigt att tänka på i den fortsatta planeringen för att undvika eller begränsa negativ påverkan på omgivande miljö.

För att upptäcka eventuella brister i översiktsplaneförslaget och vid behov kunna justera översiktsplanens innehåll har arbetet med MKB:n pågått parallellt med planprocessen för ÖP:n. MKB:n kommer att ingå i beslutsunderlaget för översiktsplanens antagande.

MKB:n ska i ett tidigt skede avgränsas i omfattning och detaljeringsgrad. Avgränsningen ska bidra till att MKB:n fokuserar på de betydande miljöaspekterna som är relevanta och berörs av föreslagen ÖP. Därigenom blir MKB:n ett bättre kunskapsunderlag för beslut.

I en MKB beskrivs och bedöms flera alternativ eller framtidsscenario. De alternativ som beskrivs och bedöms i denna MKB är ett scenario där översiktsplaneförslaget genomförs d.v.s. *huvudalternativet*, ett sidalternativ och ett scenario där planen inte genomförs, ett så kallat *nollalternativ*.

I de kapitel som följer kommer en beskrivning av miljövärden samt en bedömning av

³ Miljöbedömningsförordningen [2017:966] 2 §.

⁴ Avgränsningsområdet enligt 6 kap. 10 § MB.

⁵ 6 kap. 1 § miljöbalken.

miljökonsekvenser att göras utifrån aktuella avgränsningar och alternativ. Vid bedömningen av avgränsade miljöaspekter beskrivs både positiva och negativa konsekvenser.

Som ett separat kapitel redovisas dessutom en övergripande hållbarhetsbedömning utifrån vilka ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter som berörs av Tingsryds kommuns ÖP-förslag.

Avgränsning

Enligt 6 kap. 10 § MB ska avgränsningssamrådet ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av Tingsryds kommuns nya översiktsplan⁶.

Ett avgränsningssamråd har hållits med länsstyrelsen 2024-05-14.

Andra myndigheter och berörda grannkommuner har under översiktsplanens samrådsskede möjlighet att lämna synpunkter på MKB:ns innehåll och avgränsning.

Geografisk avgränsning

MKB:n beskriver miljöaspekter inom Tingsryds kommungräns. Vissa sakfrågor är dock av sådan karaktär att påverkan kan sträcka sig utanför kommungränsen och dessa behöver därför belysas på regional och/eller nationell nivå.

Avgränsning i tid

MKB:n följer översiktsplaneförslagets tidshorisont. Utvecklingsinriktningen avser fram till år 2050, medan mark och vattenanvändningen har en längre tidshorisont än så.

Avgränsning i sak Miljökonsekvensbeskrivningen har, mot bakgrund av avgränsningssamrådet med länsstyrelsen begränsats till följande frågeställningar i sak:

- Miljökvalitetsnormer
- Riksentressen och andra värden
- De nationella miljökvalitetsmålen och regionala miljömålen
- Klimatpåverkan och klimatanpassning
- Sociala, ekologiska och ekonomiska konsekvenser

Läsanvisning

I de efterföljande avsnitten bedöms och beskrivs ÖP-förslagets konsekvenser och förslag till eventuella åtgärder med hänsyn till översiktsplanens syfte och geografiska räckvidd. Därefter beskrivs såväl ett sidalternativ som ett nollalternativ i vardera kapitel.

Bedömningen av miljökonsekvenser inleds med en kort beskrivning av utgångspunkterna för de tre olika alternativen. För att läsaren lättare ska kunna tolka och jämföra de tre alternativen beskrivs inledningsvis vilka antaganden/scenarier som utgått ifrån.

⁶ Lag (2017:955).

Samtliga alternativ behandlas enligt de frågeställningar som är resultatet av avgränsningen.

Som tidigare nämnts är osäkerheten för den framtida utvecklingen stor, varför bedömningar och slutsatser i denna MKB är generella antaganden och tolkningar.

Under rubriken *Begreppslista* återges en lista med i MKB:n återkommande förkortningar och begrepp.

Alternativbeskrivning

Enligt 6 kap. 11 § MB ska MKB:n beskriva miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling utifrån översiktsplaneförslaget och ett så kallat nollalternativ och, om det är relevant, ett så kallat sidoalternativ.

Översiktsplaneförslaget

Översiktsplaneförslaget (huvudalternativet) innebär ett troligt scenario av Tingsryds kommuns framtida samhällsutveckling om ÖP-förslaget antas.

Ny ÖP ska utgöra ett strategiskt, kommunövergripande och väl genomarbetat dokument. Den ska redovisa den rådande politiska majoritetens uppfattning om hushållningen med naturresurser, byggnad, mark- och vattenanvändning. ÖP:n ska bland annat ge vägledning i beslut om hur kommunens mark- och vattenområden bör användas, utvecklas och bevaras på lång sikt.

Den nya ÖP:n ligger till grund för detaljplanering, lovgivning och tillsyn och bidrar på så vis till att uppnå en god planberedskap för en fortsatt befolkningstillväxt i Tingsryds kommun. Vidare anger den hur kommunen tänker att tillgodose allmänna intressen, riksintressen och miljökvalitetsnormer samt hur den fysiska planeringen kan samordnas med internationella, nationella och regionala mål.

Den nya ÖP:n utgör ett av kommunens viktigaste strategiska dokument som därför kontinuerligt ska aktualiseras. Vidare kan nämnas att översiktsplaneförslaget är ett översiktligt och brett framtidsscenario som lämnar utrymme för anpassningar, vidareutveckling och tolkningar inom ramen för förslaget.

Sidoalternativ

Under översiktsplanens arbetsprocess har det inledningsvist diskuterats olika möjliga utvecklingsinriktningar.

Bland annat har det hållits en workshop med kommunens politiska partier i syfte att utreda alternativa inriktningar tidigt i ÖP-processen. Detta inledande arbete har påverkat viktiga vägval vid framtagandet av ÖP:n.

Ett sidoalternativ som diskuterades under workshopen, men som valts bort, var att inte dela in kommunens orter i centralort, tillväxtort, serviceorter och byar. Utan att tillmäta varje ort lika stor vikt. Det vill säga att lägga lika mycket resurser på alla kommunens sju tätorter.

Nollalternativ

Beskrivningen av nollalternativet är en beskrivning av miljöns sannolika utveckling om nu aktuellt översiktsplaneförslag inte antas. Nollalternativet innebär därmed ett scenario som motsvarar Tingsryds kommuns framtida samhällsutveckling vid avsaknad av en ny översiktsplan som strategiskt beslutsunderlag.

Enligt nollalternativet fortsätter *Översiktsplan 2030* att gälla, trots att planen är inaktuell i flertal delar, dess ställningstaganden inte har förankrats och dessutom bedömts som bristfällig av länsstyrelsen.

Kommunen saknar i och med det ett heltäckande strategiskt planeringsunderlag som stöd för beslut avseende kommunens mark- och vattenanvändning

Utgångspunkter för kommunens översiktliga planering

Utöver Tingsryds kommuns egna visioner, mål och styrdokument förhåller sig kommunens översiktliga planering även till regionala mål, planer, program och strategier. Nationella lagar och riktvärden, riksintressen och nationella värden samt globala mål.

Globala utgångspunkter

Agenda 2030

FN:s generalförsamling antog 2015 en femtonårig agenda för en långsiktig hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling, den så kallade Agenda 2030. Agenda 2030 består av 17 globala mål för att uppnå en hållbar samhällsutveckling. Det är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit.

Bedömning av ÖP-förslaget

Bedömning av ÖP-förslaget i relation till Agenda 2030 redovisas i efterföljande kapitel under rubriken Hållbarhetsbedömning av ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser.

Nationella utgångspunkter

Barnkonventionen

1989 antog FN:s konvention om barnets rättigheter. Dokumentet är en förstärkning av de mänskliga rättigheterna och innehåller bestämmelser som gäller alla barn mellan 0–18 år.

2020 blev barnkonventionen en del av svensk lagstiftning. Det innebär att ett barnrättsperspektiv ska finnas med i alla beslut som berör barn och unga. Kommuner och regioner ansvarar för att barnkonventionen implementeras i den egna verksamheten. Barnkonventionen ska förverkligas i samtliga delar av den kommunala förvaltningen och inte enbart i de delar som huvudsakligen riktar sig till barn.

I översiktsplaneringen handlar barns rättigheter bland annat om att ge tillräckligt utrymme i den fysiska miljön för barns intressen och behov samt att barn ska få komma till tals.

Den fysiska miljön står sällan i fokus när barns stress, fysiska aktivitet och hälsa diskuteras. Forskning visar att förtätning ofta sker på ett ogenomtänkt sätt, vilket leder till trängsel och otydlighet i den fysiska miljön. Barn mår bra av att vara fysiskt aktiva och knyter an till platser i sin närmiljö. Därför behöver det skapas fysiska miljöer som lockar till interaktion, fritt utforskande och återhämtning.

Exempel på aspekter som bör beaktas avseende barns rättigheter i samband med fysisk planering är:

- olika åldersgruppers olika behov,
- plats för inspirerande och utforskande närmiljöer med mycket grönska är därför viktiga för de yngsta barnen,
- för yngre barn i förskoleåldern är närmiljön kring boende och förskola av stor betydelse,
- för barn i förskoleåldern leker främst på platser och grönytor nära hemmet, trafikbarriärer kan utgöra dels en fara eller ett hinder att kunna röra sig självständigt mellan hemmet/skolan/lekmiljöer,
- för barn i låg- och mellanstadieåldern är det i regel viktigt att få röra sig längre bort från hemmet för att vara utom synhåll från föräldrarna men ändå tillräckligt nära för att få tillåtelse att gå till platsen, så som till exempel skola, fritidsgård, idrottsanläggningar, kulturbyggnader och bibliotek, parker och grönområden,
- för unga personer är miljöer som centrum, torg, gator och parker viktiga mötesplatser,
- förutsättningarna för barns och ungas självständiga mobilitet.

Barnkonventionens syfte är att barns rättigheter ska uppmärksammas och respekteras i högre grad. Inom samhällsplaneringen finns sedan tidigare många olika metoder för hur barn och ungdomar kan ges förutsättningar för att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.

Bedömning av ÖP-förslaget

Tingsryds kommun har vid framtagandet av översiktsplanen tagit fram en barnkonsekvensanalys.

Barnkonsekvensanalysen lyfter att översiktsplanen skapar förutsättningar för en god livsmiljö för barn och ungdomar. Gång- och cykelstråk ska utvecklas för att underlätta för barn och ungdomar att transportera sig på ett säkert och tryggt sätt till skolor och fritidsaktiviteter. Grönområden och värdefull natur ska bevaras, utvecklas och tillgängliggöras för att skapa förutsättningar för lek, bättre hälsa och fler möten i vardagen. En varierat bostadsutbud ska bidra till minskad segregation och mer jämlika uppväxtmiljöer i kommunen.

Som landsbygdskommun kvarstår dock vissa utmaningar, inte minst med tillgängligheten till skolor och fritidsaktiviteter för de som bor på landsbygden, vilket begränsar barn och ungdomar i deras vardag. Genom att huvuddelen av ny bebyggelse tillkommer i tillväxtorterna och serviceorterna kan vi säkerställa att tillgängligheten är densamma i olika kommundelar. I samband med planläggning och exploatering måste barnrättsperspektivet fortsatt beaktas för att säkerställa att översiktsplanens intentioner efterlevs.

Kommunens arbete för barns rättigheter i samhället skulle kunna förtydligas för allmänheten och underlättas för beslutsfattande om kommunen tar fram en plan/strategi för arbetet med barns rättigheter. Planen bör utifrån FN:s barnkonvention redovisa ett arbetssätt för hur politiker, chefer och medarbetare i Tingsryds kommuns samtliga verksamheter ska arbeta utifrån ett barnrättsperspektiv. Planen kan bidra till en struktur för ett långsiktigt och systematiskt barnrättsarbete i kommunen som i stort handlar om att förbättra barn och ungas uppväxtvillkor. Det handlar om att stärka barns och ungas rättigheter och öka deras delaktighet och inflytande i frågor som rör dem.

Under samrådet fick barn och unga möjlighet att lämna synpunkter på förslaget och påverka dess utformning. Översiktsplanen presenterats digitalt, vilket sannolikt bidragit till att översiktsplanen är lättare att ta till sig och förstå för barn och unga.

De nationella miljö kvalitetsmålen

Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljö kvalitetsmål för en hållbar samhällsutveckling⁷. Miljömålen syftar till att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras en hälsosam och god miljö utifrån sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. Många av miljö kvalitetsmålen relaterar till olika ekosystemtjänster.

I MKB-arbetet har det gjorts en avstämning för de miljö kvalitetsmål som bedömts vara relevanta för kommunens översiktliga planering:

- Begränsad klimatpåverkan,
- Frisk luft,
- Bara naturlig försurning,
- Giftfri miljö,
- Skyddande ozonskikt,
- Säker strålmiljö,
- Ingen övergödning,
- Levande sjöar och vattendrag,
- Grundvatten av god kvalitet,
- Myllrande våtmarker,
- Levande skogar,
- Ett rikt odlingslandskap,
- God bebyggd miljö,
- Ett rikt växt och djurliv.

Sveriges miljömål gäller den svenska miljöns kvalitet. Miljöproblem i Sverige kan dock bero på negativ miljöpåverkan både inom och utanför landets gränser.

Bedömning av ÖP-förslaget

Bedömning av ÖP-förslaget i relation till, för Tingsryds kommun, relevanta miljö kvalitetsmål redovisas i efterföljande kapitel under rubriken *De nationella miljö målen*.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. MB. Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt styrinstrument för myndigheter och domstolar, som används vid till exempel tillståndsprövning, tillsyn och fysisk planering. När myndigheter och domstolar fattar beslut om villkor för olika verksamhetsutövare är den aktuella miljö kvalitetsnormen ett viktigt underlag⁸.

En miljö kvalitetsnorm fastställs utifrån vad naturen tål. Det finns miljö kvalitetsnormer för bland annat vatten, luft, buller, havsmiljö, fisk- och musselvatten. Funktionen med normerna är att skydda miljön från överexploatering genom ”många-bäckar-små”-principen⁹. I efterföljande textavsnitt redovisas de miljö kvalitetsnormer som är relevanta för Tingsryds kommun.

⁷ Sveriges Miljömål, Miljömålen. <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/> [2024-04-30]

⁸ www.vattenmyndigheterna.se, 2024-04-30.

⁹ Introduktion om miljö kvalitetsnormer för vatten 2024. Vad miljö kvalitetsnormer är och hur de används. Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna.

MKN för vatten

I princip alla sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten i Sverige, är indelade i mindre enheter, så kallade vattenförekomster¹⁰. Varje vattenförekomst beskrivs och följs upp kontinuerligt avseende sin *ekologiska och kemiska* status och mål sätts upp för att uppnå en *god status*.

Syftet är att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. Arbetet grundar sig i EU:s vattendirektiv som anger vad vattenförekomster minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten.

En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Förutom hydromorfologiska förhållanden¹¹ är näringsämnesläckage från jord- och skogsbruk samt försurning till följd av atmosfäriskt nedfall, exempel på faktorer som påverkar ytvattenförekomsters statusklassning.

I Tingsryds kommun, som tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt, finns totalt 76 vattenförekomster varav 45 är vattendrag, 23 är sjöar och 8 är grundvatten.

Bedömning av ÖP-förslaget

En stor del av vattenförekomsterna i Tingsryds kommun uppnår inte god status enligt den senaste statusklassningen. Detaljerad information över respektive vattenförekomst tillhandahålls av Vatten Informations System Sverige¹², (VISS).

Vissa av vattenförekomsterna i kommunen påverkas kraftigt av flöden från områden uppströms. Kommunen har därmed inte alltid möjlighet att själv se till att vattendragets status förbättras. Likväl påverkar flöden från Tingsryds kommun, kommunerna nedströms.

Rening av dagvatten och en låg andel hårdgjorda ytor bidrar till att minimera påverkan på vattenförekomsterna. Anslutning av enskilda avlopp till kommunala reningsverk bidrar till minskade utsläpp av näringsämnen till berörda vattenförekomster vilket är positivt.

Genomförandet och val av plats för framtida exploateringar behöver generellt ske med försiktighet så att statusen på kommunens vattenförekomster inte försämras. Det bedöms som positivt att flertalet av de i översiktsplanen utpekade utvecklingsområdena ligger i direkt anslutning till det kommunala VA-nätet.

ÖP-förslagets indelning av tätorter i *tillväxtstråk*, *serviceorter* och *byar* bedöms gå väl i hand med kommunens VA-policy.

¹⁰ Vatten som är för små för att klassas som vattenförekomst betecknas som övrigt vatten.

¹¹ Hydromorfologi avser förhållandena i ett vatten gällande morfologi, kontinuitet, flödesdynamik, volymer, etc.

¹² www.viss.lst.se

Enligt VA-policyn ska möjligheter att effektivisera resursanvändningen och nyttan genom att minska antalet vatten- och avloppsanläggningar utredas.

För att uppnå miljö kvalitetsnormerna är det viktigt att minska utsläpp från små avlopp och kommunala reningsverk.

Där möjligt bör åtgärder vidtas i syfte att förbättra statusen för de vattenförekomster som inte klarar MKN.

Dessutom är en efterbehandling av förorenade områden angelägen.

Ändring av markanvändning ska alltid ske med hänsyn till kommunens vattenförekomster.

Kommunens ställningstagande i ÖP-förslaget avseende MKN för vatten bedöms som bra och angelägen att genomföra.

MKN för fisk- och musselvatten

För vattenområden som har pekats ut som särskilt värdefulla fiskevatten eller vatten för skaldjursodling för livsmedelsproduktion finns MKN för fisk- och musselvatten¹³.

MKN för fisk- och musselvatten är i första hand inriktade på utsläpp från avloppsreningsverk och andra miljöfarliga verksamheter, men kan i vissa fall vara relevanta för exempelvis dagvattenutsläpp från bebyggelse. MKN anger gränsvärden eller riktvärden för ett tiotal olika kemiska och fysiska parametrar.

I Tingsryds kommun finns följande två vattendrag som omfattas av miljö kvalitetsnormen för fisk- och musselvatten:

- Mörrumsån - Mynning vid Åsnen (lax)
- Sjön Åsnen (annat fiskevatten)

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstaganden i ÖP-förslaget bedöms som viktiga att följa med avseende på MKN för fisk- och musselvatten.

Särskilt med tanke på att det i kommunens gällande LIS-plan har pekats ut en rad LIS-områden för friluftslivet och LIS-områden för bebyggelse längs med sjön Åsnen och Mörrumsån.

ÖP förslaget anger att det finns ett behov av att revidera kommunens LIS-plan. Dels för att underlätta för ny bebyggelse på landsbygden och dels för att förutsättningen för byggnation inom vissa LIS-områden som pekats ut i gällande plan inte är optimala.

Såväl utvecklingen av LIS-områden som all annan typ av bebyggelse behöver ske med hänsyn till MKN för fisk- och musselvatten.

MKN för utomhusluft

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft beskrivs i luftkvalitetsförordningen¹⁴. I förordningen anges både gräns- och målvärden för luftkvaliteten. Det finns alltså både normer för hur hög koncentrationen av olika

¹³ SFS 2001:554

¹⁴ SFS 2010:477

ämnen och partiklar i luften får vara som högst och normer för vilken koncentration av olika ämnen och partiklar som ska eftersträvas. Påverkan på luftkvaliteten uppstår främst i större tätorter och beror framförallt på utsläpp från trafik men kan även uppstå genom eldning i exempelvis braskaminer.

MKN för utomhusluft¹⁵ syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Det finns MKN för flera luftburna ämnen, bland annat kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid och partiklar (PM 10).

Det finns krav i lagstiftningen att varje kommun ska kontrollera sin luftkvalitet. Kronobergs Luftvårdsförbund är samordnare för mätningar i Tingsryds kommun. För Tingsryds kommun är målet att mätningarna ska genomföras vart tredje år.

Bedömning av ÖP-förslaget

I Tingsryds kommun är luftkvaliteten överlag god. Senaste årens mätningar har dock påvisat att det finns en trend att halterna av PM10 har ökat. Höga halter av partiklar och kvävedioxider i utomhusluften kan eventuellt tidvis uppstå i kommunens tätorter eller intill större trafikleder.

Det bedöms därför som positivt om uppföljning och mätningar av luftkvaliteten i Tingsryds kommun även i fortsättningen sker genom medverkan i luftövervakningsprogrammet med Kronobergs Luftvårds-

förbund som samordnare och att kommunen överväger att införskaffa en permanent indikerande mätutrustning för partiklar.

Ett genomförande av ÖP-förslaget bedöms inte påverka luftkvaliteten i kommunen på ett betydande sätt.

Riksintressen

Riksintresseområden är skyddade enligt 3 och 4 kap. MB, som behandlar hushållningsbestämmelser för mark och vatten.

Riksintressen gäller geografiska områden som har utpekats för att de är av nationell betydelse. Områdena avser främst mark- och vattenområden, men kan även utgöras av bevarandevärd miljö i övrigt, exempelvis bebyggd miljö eller en landskapsbild. Natura 2000-områden är per definition av riksintresse.

Riksintresseområden utgör inte generellt ett hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret. Om det finns särskilda skäl utgör bestämmelserna inte heller hinder för anläggningar för utvinning av sådana fyndigheter av ämnen eller material som avses i 3 kap. MB.

Tingsryds kommun berörs av riksintresse för:

- yrkesfiske
- friluftsliv
- kulturmiljövård
- kommunikationer

¹⁵ SFS 201:527

- totalförsvarets militära del
- totalförsvarets civila del
- naturvård
- natura 2000
- rörligt friluftsliv
- skyddade vattendrag

Flera riksintressen överlappar varandra. I huvudsak förstärker riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård och naturvård varandra.

Flera riksintressen angränsar till Tingsryds kommungräns eller sträcker sig över kommungränserna till grannkommunerna.

Bedömning av ÖP-förslaget

Bedömning av ÖP-förslaget i relation till, i Tingsryds kommun förekommande riksintressen redovisas i efterföljande kapitel under rubriken *Riksintressen och andra värden*.

Naturmiljö

Områden eller objekt med särskilda naturvärden skyddas enligt 7 kap. MB och kan pekas ut som:

- nationalparker
- naturreservat
- naturminne
- biotopskyddsområde
- djur- och växtskyddsområde
- strandskydd
- särskilda skyddade områden
- vattenskyddsområden

Hotade djur- och växtarter skyddas med stöd av bestämmelser i 8 kap. MB genom bestämmelser om skydd för biologisk

mångfald och genom artskyddsförordningen (2017:845), med tillhörande bilagor i vilka hotade arter är listade.

Skyddsbestämmelsernas syfte är att skydda objektets eller områdets bevarandevärden från negativ påverkan, oavsett om planerad åtgärd innebär en direkt eller indirekt påverkan och utförs inom eller utanför det skyddade området.

Utöver ovan nämnda naturmiljöer enligt 7 kap. MB och skydd av hotade djur- och växtarter berörs Tingsryds kommun även av Landskapsbildsskydd enligt 19 § Naturvårdslagen och ett Ramsarområde enligt Ramsarkonventionen.

Vidare kan nyckelbiotop, naturvårdsavtal, naturvärde, sumpskog, våtmarker, särskilt värdefulla vatten, opåverkade områden, djur- och växtskyddsområde och hotade djur och växtarter nämnas som som i regel hyser naturvärden som bör värnas om.

Bedömning av ÖP-förslaget

Bedömning av ÖP-förslaget i relation till, i Tingsryds kommun förekommande naturmiljöer redovisas i efterföljande kapitel under rubriken *Riksintressen och andra värden*.

Kulturmiljö

Genom kulturmiljölagen¹⁶ anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål¹⁷.

I Tingsryds kommun har det gjorts gott om fynd som vittnar om gångna tiders levnads-sätt och nyttjande av mark- och vattenområden. Enligt Riksantikvarieämbetets webbaserade karta Fornsök, har det bland annat dokumenterats stenåldersboplatser, gravrösen från bronsåldern, medeltida borggruiner och fornråkar. Även ännu okända lämningar är skyddade.

Vidare kan nämnas att det finns åtta kyrkomiljöer i Tingsryds kommun som är skyddade som kyrkliga kulturminnen och två byggnadsmiljöer¹⁸ som är skyddade som enskilda byggnadsminnen i kommunen.

Herrgårdsmiljöer, stenvalvsbroar, små glashyttor, en gästgiverigård från 1700-talets mitt, lämningar från verksamheter och industrier och äldre bebyggelse i trä är exempel på historiska spår i landskapet som vittnar om gångna tider.

I länets kulturmiljöprogram, som senast uppdaterades 2012, pekats ut 16 särskilt kulturhistoriskt värdefulla områden i Tingsryds kommun samt ett område som

ligger i Växjö kommun och angränsar till kommungränsen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kulturmiljölagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

ÖP-förslagets ställningstaganden främjar ett långsiktigt bevarande och utveckling av kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Ifall det dock planeras en exploatering som innebär en påverkan på exempelvis fornminnen krävs dispens enligt kulturminneslagen.

ÖP-förslaget redovisar tydligt det geografiska läget för de 16 särskilt kulturhistoriskt värdefulla områdena som finns i Tingsryds kommun och som beskrivs i länets kulturmiljöprogram. ÖP-förslaget redovisar även alla i dagsläget kända fornlämningar i kommunen.

Dispens krävs enligt Kulturmiljölagen vid exploatering som innebär en påverkan på ett fornlämningsområde/ en fornlämning.

I kommunens gällande LIS-plan har tre LIS-områden för bebyggelse och fem LIS-områden för friluftslivet pekats ut inom Riksintresseområde för kulturmiljövården - Ängsfruktodlingsområdet kring södra Åsnen (G35).

¹⁶ Kulturmiljölagen 1988:950

¹⁷ Riksantikvarieämbetet, <https://www.raa.se/lagar-och-stod/kulturmiljölagen-kml/> [2020-03-31].

¹⁸ Lidhem säteri och Linneryds sockenstuga, kyrkstallar och sockenmagasin.

Ett ökat besöks- eller boendeantal innebär ett ökat kundunderlag och gynnar på så vis incitament för den lokala fruktodlingen och förädlingen, vilket har en positiv inverkan på riksintressets intentioner.

Förutsatt att hänsyn tas till riksintressets bevarandevärden samt att utvecklingen inte innebär att odlingsbar mark tas i anspråk bedöms utvecklingen av strandnära lägen inte stå i konflikt med riksintresset.

Skogs- och jordbruk

De areella näringarna jord- och skogsbruk har stor betydelse för natur- och kulturvärden, ekosystemtjänster, landskapsvården och landets förmåga att vara självförsörjande.

Jord- och skogsbruksnäringen är generellt av nationell betydelse enligt 3 kap. 4 § MB. Jord- och skogsbruksmark ska så långt som möjligt skyddas från åtgärder som försvårar ett rationellt brukande. Markens brukningsvärde är centralt för bevarandeintresset.

Tingsryds kommun består till cirka 74 % av skog och ungefär 13 % täcks av sjöar/vattendrag. Jordbruksmark täcker ungefär 6 % av markytan i kommunen och cirka 4 % består av bebyggelseområden. Resterande 3 % utgörs av öppen myrmark och övrig mark¹⁹.

Jordbruk

Enligt Miljöbalkens 3 kap. 4 § är huvudregeln att brukningsvärd jordbruksmark inte får tas i anspråk för bebyggelse och anläggningar. Dock kan undantag göras om anspråkstagandet är nödvändigt för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk.

Enligt Jordbruksverkets tolkning innebär Miljöbalkens 3 kap. 4 § att kommuner i förhandsbesked, lov, detaljplaner och översiktsplaner ska föra ett resonemang kring:

- Jordbruksmarkens kvalitet och odlingsvärden.
- Ifall den planerade exploateringen är ett väsentligt allmänt intresse.
- Varför man inte kan ta annan mark i anspråk istället.

Med brukningsvärd jordbruksmark avses mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion.

Närheten till annan jordbruksmark av högre kvalitet kan spela in i bedömningen ifall det är motiverat att ianspråkta ett visst område med i jämförelse sämre brukningsvärde.

Bedömning av ÖP-förslag

Exploateringen av jordbruksmark är permanent och trenden att alltmer odlingsbar mark tas i anspråk ger negativa kumulativa

¹⁹ www.statistikdatabasen.scb.se. Markanvändningen i Sverige. 2020.

effekter för livsmedelsproduktionen. Klimat-effekternas påverkan på jordbruksmark medför dessutom att värdet på jordbruksmarken kan antas öka i framtiden.

Det är endast 6 % (varav cirka en tredjedel är betesmark) som är klassat som jordbruksmark av kommunens yta. Det är därför särskilt angeläget att Tingsryds kommun är restriktivt i varje enskilt ärende där jordbruksmark av en eller annan anledning avses att tas i anspråk. Det bedöms som angeläget att bevara brukningsvärd jordbruksmark för framtida generationer, såväl ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv som i ett perspektiv för livsmedelsproduktion och krisberedskap.

Jordbruksmarken som finns i Tingsryds kommun är överlag småskalig. Vilket därför inte bör användas som ensamt argument för att marken inte är brukningsvärd.

I översiktsplanen har riktlinjer om hur ärende som berör brukningsvärd jordbruksmark ska prövas tagits fram. Bedömningen utgår ifrån brukningsvärd jordbruksmark, väsentligt samhällsintresse samt alternativ lokalisering. Ställningstagandena i ÖP-förslaget bedöms stämma väl överens med miljöbalkens 3 kap. 4 § intentioner om att brukningsvärd jordbruksmark.

I översiktsplanens finns även ställningstagande om att det bör ställas krav på lämpliga kompensationsåtgärder, vilket bedöms som positivt. En kompensationsåtgärd kan vara att återställa eller restaurera betesmark, slätterängar eller åkermark.

En kommuntäckande kartläggning av kommunens jordbruksmark och dess värden för de areella näringarna, bedöms kunna utgöra ett värdefullt planeringsunderlag vid framtida avvägningar och ställningstaganden gällande exploatering kontra bevarande av markområden.

Skogsbruk

Enligt Miljöbalkens 3 kap. 4 § ska även skogsmark som har betydelse för skogsnäringen så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Övervägande del av Tingsryds kommuns yta är idag produktiv skogsmark.

Skogsvaror har historiskt sett varit en viktig exportvara för Sverige, kan nyttjas som fossilfri energi i form av biomassa och miljövänligt byggnadsmaterial.

Bedömning av ÖP-förslag

Särskilt i anslutning till tätorterna bedöms det viktigt att bevara en god balans mellan skogen som resurs för produktion och rekreation. Kommunens ställningstagande om att skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada eller försvåra ett rationellt skogsbruk bedöms som viktigt.

De föreslagna områdena för ny bebyggelse ligger i eller i anslutning till kommunens tätorter eller vid sjöar i närheten av tätorterna. Några större områden av produktionskog berörs inte av ÖP-förslaget. Därför bedöms inte heller ÖP:n påverka förutsättningarna för skogsbruket i kommunen.

Regionala utgångspunkter

Regionala mål, strategier och styrdokument

Följande regionala program och strategier ligger till grund för ÖP-förslaget:

- Cykla i Gröna Kronoberg, 2018
- Framtidens Kronoberg i Världen, 2024 (Regional utvecklingsstrategi)
- Förvaltningsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt, 2022-2027
- Klimat- och sårbarhetsanalys Länsstyrelsen Kronobergs län 2022-2026
- Kronobergs miljömål 2021–2030
- Länstransportplan för Region Kronobergs län 2022-2033
- Regional klimatanpassningsplan Kronobergs län 2024-2028, 2024
- Regional handlingsplan för grön infrastruktur, 2018
- Regionalt kulturmiljöprogram, 2012
- Regional risk- och sårbarhetsanalys, Krisberedskap i Kronobergs län 2018
- Regional skogsstrategi för Småland, 2018
- Kronobergs livsmedelsstrategi, 2016
- Kronobergs natur, 1989
- Trafikförsörjningsprogram Region Kronoberg 2021- 2030
- Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län, 2012
- Vägen framåt – Åtgärdsprogram för miljömålen 2019-2025
- Vägen till levande kulturmiljöer 2021– 2025, Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län

Bedömning av ÖP-förslaget

Samtliga ovan listade regionala mål, strategier och styrdokument bedöms gå väl i hand med översiktsplanens intentioner.

ÖP:n ska, i de fall det är relevant, vara vägledande när nya mål, planer, program, strategier, styrdokument, riktlinjer och policydokument tas fram på regional nivå.

I takt med att regionala mål, strategier och styrdokument uppdateras behöver även översiktsplanen avseende respektive ämnesfrågor uppdateras. Översiktsplanens aktualitet övervakas med hjälp av planeringsstrategin som kommunfullmäktige ska ta fram under de två första åren efter ett ordinarie val.

Kommunala utgångspunkter

Kommunens vision från 2021 Tingsryds kommun är en attraktiv, hållbar och levande landsbygdskommun. Här finns engagerade och stolta medborgare, ett framgångsrikt näringsliv och ett aktivt förenings- och idrottsliv. Gemensamt bidrar vi till en plats där barn och unga utvecklas och vi lever tillsammans med god livskvalitet.

Kommunala mål 2024 – 2026 Kommunfullmäktige har formulerat ett antal övergripande mål som ska eftersträvas under mandatperioden 2024–2026:

- Tingsryds kommuns skolor erbjuder inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet.
- Tingsryds kommun tillgodoser och säkerställer god tillgång till rent vatten.
- Tingsryds kommun tar sitt klimatan-svar och möjliggör god tillgång till hållbar och modern energi.
- Tingsryds kommun skapar förutsättningar för hälsosamma liv och främjar god livskvalitet för alla åldrar.
- Tingsryds kommun möjliggör genom innovativa lösningar en välfungerande

infrastruktur och ett framgångsrikt näringsliv.

Kommunala styrdokument

Följande kommunala program och strategier ligger till grund för ÖP-förslaget:

- Belysningsstrategi, 2019
- Bostadsförsörjningsprogram, 2021
- Bostadsförsörjningsstrategi, 2021
- Cykelplan, 2022-2026
- Föreskrifter för vattenskyddsområden
- Handlingsplan för invasiva främmande arter Tingsryds kommun, 2024
- Handlingsplan för förorenade områden i Tingsryds kommun
- Handlingsplan skogsstrategi, 2025
- Klimatanpassningsplan, 2025-2032
- Kulturhistorisk inventering av Tingsryds centrum, 2013
- Kulturmiljöprogram för Tingsryds kommun, 1992
- Kulturplan, 2022-2024
- Miljöprogram, 2022-2027
- Nödvattenplan, 2024
- Näringslivsstrategi, 2018-2030
- Planprogram för Mårslycke, 2021
- Potential för restaurering av våtmarker i Tingsryds kommun, 2024
- Påväg mot ett Småland utan avfall, 2020–2025
- Skogspolicy, 2024
- Strategi för utveckling av laddinfrastruktur, 2022
- Tematiskt tillägg landsbygdsutveckling i strandnära lägen, 2012
- Tematiskt tillägg vindkraft i Tingsryd, 2011
- Tillgänglighetsplan, 2006
- Trafiksäkerhetsprogram, 2007
- Trafikutredning Tingsryd, 2021
- VA-plan, 2020
- VA-policy, 2019

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslagets övergripande principer bedöms gå väl i hand med kommunens vision, kommunala mål 2024 – 2026 och styrdokument. ÖP-förslaget utgör en god planeringsgrund för att kunna uppnå en god planberedskap som i sin tur kan bidra till att vända den sjunkande befolkningstrenden i Tingsryds kommun.

Översiktsplanen ska bidra till att visionen uppnås genom att verka för en genomtänkt och hållbar mark- och vattenanvändning.

ÖP:n ska vara vägledande när nya planer, program, riktlinjer och policydokument tas fram på kommunal nivå.

Riksintressen och andra värden

Riksintresseområden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada de utpekade bevarandevärdena. Med undantag för nationalstadsparken och Natura 2000-områden gäller förbudet mot påtaglig skada dock inte om åtgärden avser utveckling av befintliga tätorter.

Riksintressen enligt 3 kap. MB

Riksintresse för yrkesfisket, sjöar

Havs- och Vattenmyndigheten, 3 kap. 5 § MB

Sjön Åsnen och Mörrumsån omfattas av riksintresse för yrkesfiske.

Sjön Åsnen är ett viktigt fångstområde med betydelse för fiskenäringen. Riksintresset sträcker sig norrut över kommungränsen till Alvesta och Växjö kommuner.

Mörrumsån är ett viktigt lekområde och en viktig vandringsväg för lax. Riksintresset sträcker sig söderut längs med kommungränsen mellan Olofström och Karlshamns kommuner.

Bedömning av ÖP-förslaget

Riksintresset ska så långt som möjligt skyddas från åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande.

För yrkesfisket är det generellt mycket viktigt att vattenkvaliteten inte försämras. Inför exploatering av nya områden ska det alltid

säkerställas att MKN för vattenförekomster inte påverkas negativt, vilket i sin tur minskar risken för att riksintresset för yrkesfiske påverkas negativt.

Kommunens ställningstagande om att främja åtgärder för att avlägsna vandringshinder bedöms som viktigt för riksintressets bevarandevärden.

Ett kommunöverskridande arbete är avgörande för hur lyckat resultatet av åtgärder i syfte att gynna fisket i sjöar och vattendrag blir. Ett sätt är att stödja Mörrumsåns vattenråd som har kartlagt vandringshinder och verkar för att främja Mörrumsåns vattenkvalitet.

Riksintresset för friluftslivet och yrkesfisket kan tänkas innebära en viss intressekonflikt. Val av plats för placeringen av bryggor för fritidsbåtar, kanot-/kajakuthyrning och bad bör ske med hänsyn till riksintresset för yrkesfisket.

Det finns en risk att växten sjögull, som är en invasiv art och som etablerat sig i sjön Åsnen, leder till att naturligt förekommande vattenväxter konkurreras ut, vattnets syrehalt minskar och djurlivet samt fisket påverkas negativt.

Vattenanknutna friluftaktiviteter kan bidra till att påskynda spridningen av växten sjögull och på så vis innebära en intressekonflikt till riksintresset för yrkesfisket.

Riksintresse för friluftslivet

Naturvårdsverket, 3 kap. 6 § MB

Sjön Åsnen med öar och stränder är riksintresse för friluftslivet. Åsnenområdet hyser höga natur- och kulturvärden och har särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter. Riksintresset sträcker sig norrut över kommungränsen till Alvesta och Växjö kommuner.

I direkt anslutning till Tingsryds södra kommungräns har dessutom Mörrumsåns- och Bräkneåns dalgångar pekats ut som riksintresse för friluftslivet. Områdena sträcker sig in i Olofströms, Karlshamns respektive Ronnebys kommuner.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande om att värna och stärka Åsnenområdets upplevelsevärden, tillgängligheten till och inom området, möjligheterna till friluftaktiviteter, samt tillgången till övernattningsställen och service bedöms gå väl i hand med de bevarandevärden som återges i Länsstyrelsens beskrivning av riksintresset.

Konflikter kan uppstå sett till riksintressets bevarandevärden och till föreslagen bebyggelseutveckling i Urshult samt om ingrepp önskas göras för att öka tillgängligheten till riksintresset.

Dispens från sjöns utökade strandskydd bör kunna ges i undantagsfall för att gynna allmänhetens tillgänglighet till riksintresseområdet.

Viss risk för intressekonflikt kan tänkas att uppstå även mellan yrkesfisket och friluftslivets intressen.

Riksintresse för kulturmiljövård

Riksantikvarieämbetet, 3 kap. 6 § MB

Det finns tre riksintresseområden för Kulturmiljövården i Tingsryds kommun.

Riksintresset Korrö består av en småskalig industriell miljö med anor från medeltiden. Miljön innehåller välbevarade byggnader från 17/18/1900-talen intill kraftkällan Ronnebyån.

Riksintresseområdet för ängsfruktsodlingarna kring södra Åsnen utgör ett unikt uttryck för allmogens mångsidiga jordbruk. Ängsfruktodlingarna söder om Åsnen är det nordligaste exemplet på en folklig odlingsform som har varit vanlig i hela Europa och som har ett erkänt kulturhistoriskt värde i länder som Tyskland, Frankrike och Österrike.

Riksintresseområdet för Blidingsholm kännetecknas av **en gårds- och kommunikationsmiljö med anor till medeltiden. Riksintresset ligger i anslutning till Mörrumsån och är bland annat sevärd för sina fasta fiskeanordningar och stenvalsbro.**

I direkt anslutning till kommungränsen till Växjö och Karlshamns kommuner finns riksintresseområdena Jät och Ire.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande om att de kulturhistoriska värdena ska värnas om och framhävas, att landskapets- och bebyggelsestrukturens karaktär ska bibehållas samt att lokala byggnadstraditioner ska följas bedöms stämma väl överens med riksintresseområdenas värdebeskrivningar.

Inom och i anslutning till två av kommunens riksintresseområden för kulturmiljövården pekade det enligt gällande LIS-plan ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. En utveckling av strandnära lägen oavsett om det gäller friluftslivet eller ny bebyggelse behöver ske med riksintressets bevarandevärden i åtanke. En levande landsbygd kan generellt vara en förutsättning för att kunna bibehålla eller restaurera ett kulturlandskap och därtill knutna värden.

Riksintresse för naturvård

Naturvårdsverket, 3 kap. 6 § MB

Områden av riksintresse för naturvården ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv.

Urvalet av områden av riksintresse för naturvård görs av Naturvårdsverket i samarbete med bl.a. länsstyrelserna och kommunerna.

I Tingsryds kommun finns följande fem riksintresseområden för naturvård:

- Åsnenområdet,
- Mien-Mieån,

- Brorsmåla,
- Korrö samt
- Videsjön.

Bedömning av ÖP-förslaget

Urshult är en av kommunens sju tätorter och angränsar till riksintresseområdet för Åsnenområdet vars gräns går längs med Kallsjöns strandkanter. ÖP-förslagets utvecklingsinriktning för Urshult är att förtäta och utveckla befintlig bebyggelsestruktur snarare än att exploatera nya större områden.

Exploatering inom riksintresseområden för naturvård ska inte tillåtas om riksintressets bevarandevärden påtagligt påverkas negativt. Riksintresset bedöms dock inte generellt utgöra hinder för tätortsutvecklingen i Urshult.

Inom och i anslutning till tre av kommunens riksintresseområden för naturvård pekade det enligt gällande LIS-plan ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. En utveckling av strandnära lägen oavsett om det gäller friluftslivet eller ny bebyggelse behöver ske med platsens unika förutsättningar i åtanke. En levande landsbygd kan generellt vara en förutsättning för att kunna bibehålla eller restaurera ett öppet småbrokigt landskap som i många fall hyser livsmiljöer för ett stort antal djur- och växtarter.

Utvecklingen i strandnära lägen kan dock även utgöra en intressekonflikt då det i de flesta fall finns stora naturvärden knutna just till strandområdena.

Ett exempel där utvecklingen av nya bostäder och naturvärden kan innebära en intressekonflikt är att det finns ljuskänsliga arter såsom exempelvis vissa fladdermössarter som kan störas av belysning kring bebyggelse och gator.

För att kunna bedöma förenligheten, av ny bebyggelse eller ändrad markanvändning på en viss plats, med berört riksintresseområde kan det krävas artinventeringar i det enskilda ärendet.

Riksintresse för kommunikationer

Trafikverket, Luftfartsverket, 3 kap. 8 § MB

Riksvägarna 27 och 29 utgör riksintresse för kommunikationer i Tingsryds kommun. Längs med vägarna gäller ett byggnadsfritt avstånd på 30 meter.

Sett från söder till norr ansluter väg 29 från Karlshamns kommun och väg 27 från Ronneby kommun. Väg 27 passerar kommunen och löper vidare norrut mot Växjö.

Tingsryds kommun berörs i stora delar av Kallinge, Växjö och Kalmar flygplatsers MSA-tytor²⁰ som utgör ytor kring flygplatsers landningsbanor inom vilket det finns fastställda höjder för högsta tillåtna objekt.

Bedömning av ÖP-förslaget

Utvecklingsområdena som pekas ut i ÖP-förslaget är schematiska. Lämpliga skyddsavstånd behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Kommunens ställningstagande om att samverka med Trafikverket och Luftfartsverket i ärenden som berör ett riksintresseområde för kommunikationer är en god förutsättning för att värna berört riksintresse.

Riksintresse för totalförsvarets militära del

Försvarsmakten, 3 kap. 9 § MB

I princip hela kommunens yta berörs av riksintressen för totalförsvaret. Tingsryds kommun berörs av:

- Lågflygningsområde,
- MSA-område,
- Väderradar
- påverkansområde för höga objekt
- Påverkansområde Övrigt influensområde

Ytterligare områden kan förekomma som av sekretesskäl inte får redovisas öppet.

Inom riksintresseområden för totalförsvarets militära del får inga åtgärder ske som påtagligt kan försvåra totalförsvarets intressen.

²⁰ Hela kommunens yta berörs av Kallinges MSA-yta, kommunen berörs till stor del av Växjös MSA-yta berör och till liten del av Kalmars MSA-yta.

Bedömning av ÖP-förslaget

För hela Sverige gäller att Försvarsmakten ska höras för objekt högre än 20 m utanför tätort och högre än 45 m inom tätort.

Vid avvägningar mellan olika intressen ska totalförsvarets riksintressen ges företräde²¹ även då det gäller utvecklingen av tätorter.

Kommunens ställningstagande om att samverka med Försvarsmakten i ärenden som berör ett riksintresseområde för totalförsvarets militära del är en god förutsättning för att värna berört riksintresse.

Riksintresse för totalförsvarets civila del

Försvarsmakten, 3 kap. 9 § MB

Transmissionsnätet (stamnätet) för el utgör områden av riksintresse för totalförsvarets civila del.

I Tingsryd finns två 400 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet för el. En ledning tangerar kommunens sydvästra del och går mellan Karlshamn kommun och Alvesta kommun. Den andra ledningen går genom kommunens sydöstra del mellan Karlshamn kommun och Nybro kommun.

Inom riksintesseområden för totalförsvarets civila del får inga åtgärder ske som påtagligt kan försvåra totalförsvarets intressen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande om att samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätet är en god förutsättning för att värna berört riksintresse.

²¹ 3 kap. 10 § MB

Riksintressen enl. 4 kap. MB

Riksintresse för det rörliga friluftslivet

Naturvårdsverket, 4 kap. 1 plus 2 § MB

Riksintresseområdena för det rörliga friluftslivet pekas ut med hänsyn till de natur- och kulturvärden för respektive område som helhet. Riksintressets syfte är att värna om turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen.

Tingsryds kommun berörs av riksintresset för Åsnen- och Mienområdet som sträcker sig utöver kommunens gränser till Alvesta, Tingsryd och Växjö kommuner.

Bedömning av ÖP-förslaget

Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får endast komma till stånd om dessa kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Riksintresset bedöms inte generellt utgöra hinder för tätortsutvecklingen i vare sig Urshult eller Ryd.

Urshult berörs i sin helhet av riksintresset. ÖP-förslagets utvecklingsinriktning för Urshult är att utveckla befintlig bebyggelsestruktur i direkt anslutning till pågående markanvändning och i anslutning till befintliga större vägar. Längs med Åsnens sydvästra strand föreslås dock ett område för ny sammanhängande bebyggelse som inte ligger i direkt anslutning till någon större väg eller tät bebyggt område. Området omfattas även av ett större LIS-område för bebyggelse.

Ryd berörs längs med hela sin östra sida av riksintresset. ÖP-förslagets utvecklingsinriktning för Ryd är att tillåta ny sammanhängande bebyggelse i den mån som det

finns efterfrågan.

En inflyttning till Ryd ger ett större underlag för att bibehålla och utveckla ortens serviceutbud, vilket i sin tur främjar det rörliga friluftslivet.

Inom och i anslutning till riksintresseområden för det rörliga friluftslivet pekas det enligt gällande LIS-plan ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. En utveckling av strandnära lägen oavsett om det gäller friluftslivet eller ny bebyggelse behöver ske med riksintressets bevarandevärden i åtanke.

En utveckling av strandnära lägen kan bidra till en levande landsbygd och en levande landsbygd kan i sin tur generellt vara en förutsättning för att kunna bibehålla eller restaurera ett kulturlandskap och därtill knutna värden.

På de platser där riksintressets värden dock utgörs av ostörd och enslig natur kan all form av exploatering innebära en konflikt med riksintressets värden o ena sidan men möjliggöra en ökad tillgänglighet för allmänheten o andra sidan.

Riksintresse skyddade vattendrag

Havs- och Vattenmyndigheten, 4 kap. 6 § MB

Havs- och Vattenmyndigheten har pekat ut Bräkneån och Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden för riksintresse skyddade vattendrag. I dessa vattendrag får ingen ny vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål utföras. Endast befintliga verksamheter får underhållas om det inte medför någon påtaglig negativ miljöpåverkan.

I Tingsryds kommun finns fem vattenkraftverk som tillsammans producerade cirka 60 GWh årligen²².

Bedömning av ÖP-förslaget

Genom att även i fortsättningen vara medlem i och stötta Mörrumsåns vattenråds arbete kan kommunen främja riksintressets syften. Kommunens ställningstagande om att inte medge åtgärder som kan påverka riksintressets syften bedöms som positivt.

Natura 2000

Naturvårdsverket, 4 kap. 1 och 8 § MB

Natura 2000 är inrättat av EU och är ett ekologiskt nätverk av skyddade områden. Nätverket styrs av två direktiv.

- Fågeldirektivet SPA (79/409/EEG) och
- Art- och habitatdirektivet SCI (92/43/EEG)

I direktiven listas fåglar, andra artgrupper samt naturtyper som anses vara mest hotade inom EU:s medlemsstater.

Bland annat ska medlemsstaterna utse särskilda områden där de listade arterna och naturtyperna förekommer och arbeta för att uppnå en gynnsam bevarandestatus för dessa. Enligt art- och habitatdirektivet innebär en gynnsam bevarandestatus att respektive naturtyp finns i stabila eller ökande arealer och att viktiga strukturer och funktioner bibehålls.

Alla Natura 2000-områden har riksintressestatus i Sverige samt har en bevarandeplan som ska följas. Tillstånd krävs för åtgärder som orsakar betydande påverkan för bevarandevärden inom Natura 2000-områden.

²² Variationen i elproduktionen är stor från år till år.

I Tingsryds kommun finns 18 Natura 2000-områden, varav ett är klassad som SPA område, två som SPA och SCI områden och resterande som SCI områden.

- Tåget (SCI)
- Törnabygd (SCI)
- Långö (SPA)
- Lunnabacken (SCI)
- Sånnahult (SCI)
- Lidhem (SCI)
- Östra Åsnen (SPA, SCI)
- Västra Åsnen (SPA, SCI)
- Hunshult (SCI)
- Hackekvarn (SCI)
- Brorsmåla (SCI)
- Gäddeviksås (SCI)
- Alkärr i Gäddeviksås (SCI)
- Stora Hensjön (SCI)
- Dammarskullar (SCI)
- Bro (SCI)
- Korrö (SCI)
- Pettersborg (SCI)

Bedömning av ÖP-förslaget

Bevarandevärdena i respektive Natura 2000-område ska skyddas mot negativ påverkan från åtgärder som planeras innan och utanför Natura 2000-området.

Vid genomförande av ÖP-förslaget behöver det därför säkerställas att respektive Natura 2000-områdes värden och bevarandesyften inte påverkas negativt.

Det bedöms som positivt för Natura 2000-områdenas bevarandesyften att varken några av i ÖP-förslaget redovisade utvecklingsområdena i anslutning till tätorterna eller några LIS-områden geografiskt berör

något av de 18 Natura 2000-områdena i kommunen.

Angränsande riksintressen

Ett antal riksintresseområden utgör mellankommunala intressen då de sträcker sig över eller angränsar till Tingsryds kommungräns.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslaget tillgodoser dessa genom sitt ställningstagande om att samma hänsyn ska tas till angränsande riksintresseområden som till de områden som ligger inom den egna kommungränsen.

Naturmiljö

Nationalparker

Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får efter riksdagens medgivande av regeringen förklaras som nationalpark enligt 7 kap. 2 § miljöbalken.

Syftet med en nationalpark ska vara att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd. Det är de finaste och mest värdefulla delarna av det svenska landskapet som bevaras och skyddas som nationalparker. Nationalpark är det starkaste skydd ett område kan få.

Åsnens nationalpark är 1873 hektar och ligger i Alvesta- och Tingsryds kommun med angränsning till Växjö kommun. 75 procent av ytan består av vatten.

Besökare i området kan uppleva känslan av vildmark i en unik naturmiljö med gammal

skog, en insjöskärgård med ett hundratal stora öar till små skär och iakttä ett rikt växt- och djurliv.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslagets ställningstagande om att kommunen ska värna och stärka områdets upplevelsevärden, tillgängligheten till och inom området, möjligheterna till friluftsaaktiviteter, samt tillgången till övernattningsställen och service går väl i hand med nationalparkens syfte.

Åtgärder som innebär påtaglig skada för nationalparken får inte komma till stånd.

Naturresevat

En länsstyrelse eller kommun får förklara ett mark- eller vattenområde som naturresevat enligt 7 kap. 4 § MB i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett mark- eller vattenområde får förklaras som naturresevat om det behövs för att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

I Tingsryds kommun finns följande 24 naturresevat:

- Ekefors
- Fridafors
- Förarm
- Grytö
- Grönvik
- Hackekvarn
- Hensjönäset
- Hunshult

- Hyllesbolsö
- Kinnanäs
- Korrö
- Ljuva mon
- Lunnabacken
- Långö
- Midingsbråte
- Näsen
- Ramsö
- Stenfors
- Sydvästra Sirkön
- Toftåsa myr
- Utnäsuddens övärld
- Västra Åsnens övärld
- Älganäs
- Äskekulla

Ytterligare 6 naturresevat ligger i direkt angränsning till kommungränsen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens generella ställningstagande om att skydda naturresevat i kommunen mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön bedöms gå väl i hand med naturresevatens skötselplaner. Även att nya naturresevat ska inrättas vid behov bedöms som en långsiktig bra åtgärd för att bevara och utveckla natur-, kultur- och rekreationsvärden i Tingsryds kommun.

Naturminne

Ett särpräglad naturföremål, som exempelvis stora träd, flyttblock eller jättegyttor, får enligt 7 kap. 10 § MB av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt.

I Tingsryds kommun finns 12 naturminnen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken får ett beslut om upphävande meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning inom det markområde som omger naturföremålet och ingår i naturminnet, i närheten av naturminnet eller i något annat område.

Generellt vid påverkan eller risk för påverkan av naturvärden som har ett lagskydd, är utgångspunkten att respektive lagar och beslutade skyddsföreskrifter ska följas. Vilket stämmer väl överens med kommunens ställningstagande om att naturminnen i kommunen ska skyddas enligt de föreskrifter som finns.

Biotopskyddsområde

Biotopskyddsområdets ändamål är att skydda olika typer av småbiotoper (<5 ha) som har stor betydelse för den biologiska mångfalden. Det finns både ett generellt biotopskydd som innebär att alla biotoper av en viss typ skyddas och ett särskilt biotopskydd som innebär att ett speciellt objekt skyddas genom ett särskilt beslut. Generella biotopskydd beslutas enligt 7 kap. 11 § MB av regeringen och särskilda biotopskyddsområden beslutas av länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller kommunen.

Exempel på generella biotopskydd är:

- allé
- källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- odlingsröse i jordbruksmark
- pilevallar
- småvatten och våtmark i jordbruksmark

- stenmur i jordbruksmark
- åkerholme

I Tingsryds kommun finns det 88 skogliga biotopskydd som är skyddade genom det särskilda biotopskyddet.

Bedömning av ÖP-förslaget

Vid framtagande av nya detaljplaneförslag bedöms det generellt som önskvärt att inte föreslå åtgärder som förutsätter ingrepp i något biotopskydd. Ifall det dock uppstår behov av att göra åverkan på ett biotopskydd bör dispens sökas hos Länsstyrelsen redan i tidigt planskede.

Det bedöms som positivt ifall kommunen kan verka för att kompensationsåtgärder genomförs i de fall som ingrepp behöver göras i ett biotopskyddsområde.

Nyckelbiotop

En nyckelbiotop är ett område som i och med sina höga naturvärden har en mycket stor betydelse för skogens växter och djur.

Att en nyckelbiotop är registrerad hos Skogsstyrelsen betyder inte att den har ett juridiskt skydd. Däremot finns ofta nyckelbiotoper i skyddade områden som naturreservat och biotopskyddsområden.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande om att skydda nyckelbiotoper mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön samt vid behov långsiktigt skydda nyckelbiotoper genom att inrätta biotopskydd eller naturreservat är positivt.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett nyttjanderättsavtal som kan tecknas mellan markägare och staten genom Skogsstyrelsen eller länsstyrelserna. Även kommuner kan teckna naturvårdsavtal.

Syftet med ett naturvårdsavtal är att utveckla och bevara de höga naturvärden som redan finns.

Bedömning av ÖP-förslaget

Att skydda områden som omfattas av naturvårdsavtal i enlighet med avtal och uppmuntra att fler naturvårdsavtal inrättas är viktigt för att utveckla och långsiktigt skydda natur.

Naturvärde

I Tingsryds kommun finns ett stort antal skogsområden som kännetecknas av höga naturvärden, men som vid Skogsstyrelsens inventering inte uppfyllt kriterierna för att klassas som nyckelbiotop. Det handlar sig till exempel om ädellövskogspartier.

Bedömning av ÖP-förslaget

I Konga, Tingsryd och Linneryd sammanfaller i kartsiktet *Naturvärden* redovisade områden med utpekade grönområden. Likaså finns Naturvärden inom ett flertal av LIS-områden för friluftslivet. I Konga finns ett område som klassats som Naturvärde inom område för sammanhållen bebyggelse.

ÖP-förslagets generella ställningstagande är att hänsyn ska tas till de natur- och kulturvärden som finns samt att områdena i fråga ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada områdenas värden.

Ställningstagandet bedöms positivt ur ett långsiktigt perspektiv. Genom att visa hänsyn och bevara de värden som finns kan områdena i fråga eventuellt uppnå kriterierna för att klassas som nyckelbiotop på lång sikt.

Sumpskog

I Tingsryds kommun finns ett stort antal skogsområden som är myrskogar, fuktskogar eller strandskogar. Gemensamt för dessa är att det i regel finns höga naturvärden knutna till dessa miljöer.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslagets generella ställningstagande är att hänsyn ska tas till de natur- och kulturvärden som finns samt att områdena i fråga ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada områdenas värden. Ställningstagandet bedöms positivt ur ett långsiktigt perspektiv.

I Konga, Rävemåla, Linneryd, Tingsryd, Urshult och Ryd finns sumpskogsområden som sammanfaller med i ÖP-förslaget utpekade grönområden. Utpekade grönområden behöver i sak inte innebära en konflikt med befintliga naturvärden i sumpskogen.

Flera av områdena som i gällande LIS-plan pekats ut som områden för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen för bebyggelse berörs till viss del av sumpskogar. Vid framtida omarbetning av kommunens LIS-plan bör sumpskogar undantas antingen geografiskt eller genom ett generellt ställningstagande.

Strandskydd

Strandskyddet är till för att värna växt- och djurlivet och den biologiska mångfalden samtidigt som det ska tillgängliggöra strandzoner för allmänheten.

Det generella strandskyddet gäller vid hav, sjöar och vattendrag i hela landet, enligt 7 kap. 13 § MB. Det omfattar land- och vattenområden 100 meter på land och 100 meter ut i vattnet från strandlinjen vid normalvattenstånd.

Länsstyrelsen kan för vissa vatten besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter. I Tingsryds kommun har sjöarna Mien, Stora Hensjön och Åsnen ett utökat strandskydd med 200 meter inåt land och 100 meter ut i vattnet.

Strandskyddet i sig utgör inte ett absolut hinder mot exploateringar. En bedömning måste dock göras i varje enskilt fall huruvida åtgärden är förenlig med strandskyddets syften och om det finns särskilda skäl för att upphäva strandskyddet eller medge dispens från det. I samband med upphävandet av strandskyddet görs en bedömning om intresset för den planerade åtgärden på den aktuella platsen väger tyngre än strandskyddets syften. Vilka särskilda skäl som kan göras gällande vid upphävande eller dispens från strandskyddet redovisas i 7 kap. 18 c – d §§ MB. Kommunerna har huvudansvaret för dispensprövningar av strandskyddet och kan upphäva eller få dispens från strandskyddet i samband med detaljplaneläggning eller bygglov. Länsstyrelsen beslutar om dispenser och upphävanden i de

fall som rör försvarsanläggningar, allmänna vägar och järnvägar, samt skyddade områden som fastställts av annan instans än kommun.

Samtliga dispenser och upphävanden som beviljas av kommunen granskas av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har möjlighet att överpröva kommunens dispensbeslutet och handlägger dispensärenden som överklagats.

Bedömning av ÖP-förslaget

I de fall ny bebyggelse uppförs i strandnära lägen behöver alltid strandskyddets syften om att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten beaktas. Att så är fallet kommer att bevakas genom gällande lagstiftning.

För dispensgivning från eller upphävande av strandskyddet måste det finnas ett särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c – d §§ MB.

Det bedöms som positivt att kommunen avser att aktualisera gällande LIS-plan som togs fram 2010-2011 och inte anses vara aktuell längre.

Landskapsbildsskydd

I Tingsryd kommun finns enligt 19 § Naturvårdslagen, ett landskapsskydd utpekat vid Bro. Begreppet landskapsbildsskydd finns inte i miljöbalken utan ersätts successivt med andra skyddsformer.

Bedömning av ÖP-förslaget

Inom detta område får följande inte

utföras utan länsstyrelsens tillstånd: nybyggnad, upplag, schaktning, utfyllnad, dragande av luftledning samt skogsplantering. Kommunens ställningstagande är att området vid Bro ska skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns.

Naturvårdsprogram

I Naturvårdsprogrammet Kronobergs natur (1989) identifieras områden med särskilt stora naturvärden (Klass 1), mycket stora naturvärden (Klass 2) och stora naturvärden (Klass 3). Naturvårdsprogrammet omfattar ämnesområdena geologi, biologi, landskapsbild och friluftsliv.

Bedömning av ÖP-förslaget

På ett flertal platser i kommunen berör i översiktsplanen föreslagen markanvändning Naturvårdsprogrammets klass 1, 2 eller 3 områden. ÖP-förslagets ställningstagande är att områdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- och kulturmiljön. För att kunna bedöma om en utveckling enligt ÖP-förslaget är möjligt sett till natur- och kulturmiljön kan det uppstå behov av ytterligare inventeringar i samband med planläggning av områdena i fråga.

Våtmarker

Sedan början av 1800-talet har stora arealer av våtmarker torrlagts. De våtmarker som finns kvar i landskapet idag har därför stor betydelse som habitat för våtmarksanknutna växt- och djurarter.

Våtmarker är viktiga för den biologiska mångfalden och bidrar till viktiga ekosystemtjänster. Våtmarker kan hålla kvar

näringsämnen och miljöstörande ämnen, minska klimatpåverkan och öka vattnets uppehållstid för utjämning av höga flöden.

Med tanke på mer påtagliga klimatförändringar, med fler stora skyfall och fler torra perioder, har våtmarker en viktig funktion som fördröjningsmagasin av vatten.

Våtmarksinventeringen som utförts av Länsstyrelsen redovisar cirka 140 våtmarker i Tingsryds kommun. Ett stort antal av våtmarkerna är mer eller mindre påverkade av ingrepp som påverkar vattenföringen, exempelvis dikning, avverkning av angränsande skog, vägbyggen eller vattenreglering.

Särskilt nämnas kan sjön Åsnen som sedan 1988 är ett av Sveriges 68 ramsarområden enligt Ramsarkonventionen. Totalt finns det cirka 2 500 områden i världen som pekats ut genom Ramsarkonventionen.

Från början inriktades utpekandet av ramsarområden på våtmarksområden med naturvärden kopplade till fåglar, men därefter har urvalsprinciperna breddats. Ett områdes ekologiska, botaniska eller zoologiska betydelse kan vara motiv för utpekande, liksom speciella vattenförhållanden eller viktiga vattenhushållande funktioner. Målet är att bevara de speciella biologiska värden som finns i grunda vegetationsrika områden.

Bland annat är Åsnen habitat för ål och svarttärna, som idag är rödlistade arter. Sjön är dessutom ett viktigt rast-, häcknings- och födosöksområde för bland annat änder, gäss och svanar. Uppskattningsvist vistas 35 000 fåglar årligen inom det cirka 17,8 hektar stora ramsarområdet Åsnen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Det bedöms som mycket positivt att kommunen arbetar med LOVA- projekt inom vilka lämpliga åtgärder för att restaurera våtmarker i kommunen utreds.

Sjön Åsnen har pekats ut som Ramsarområde, berörs av riksintresse för friluftslivet, riksintresse för yrkesfisket och har ett utökat strandskydd. Hur eventuella intressekonflikter även i relation till utpekade LIS-områden ska hanteras behöver tas ställning till från fall till fall.

Särskilt värdefulla vatten

I Tingsryds kommun finns särskilt värdefulla sötvattenmiljöer med hänseende till fisk-/fiske, natur- och kulturmiljö.

Områdena bedöms som nationellt särskilt värdefulla och har pekats ut i ett samarbete mellan länsstyrelserna och Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet.

Särskilt värdefulla vatten avseende fiske:

- Åsnenområdet
- Mörrumsåns vattensystem
- Frösjön
- Mien med tillflöden + Arasjön
- Yasjön, Djupasjön

Särskilt värdefulla vatten avseende natur:

- Bräkneån
- Mieån
- Mörrumsån

Särskilt värdefulla vatten avseende kultur:

- Mörrumsåns vattensystem
- Korrö

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande är att områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada vattenmiljön ligger väl i linje med syftet utpekandet av de särskilt skyddsvärda vattenområdena.

Vattenskyddsområde

Vattenskyddsområden är upprättade för att skydda vårt dricksvatten mot föroreningar. De kan skydda både grundvatten och ytvatten. Enligt 7 kap. 21 § MB kan både Länsstyrelser och kommuner inrätta vattenskyddsområden.

Vattenskyddsområden har en geografisk avgränsning och kan vara indelade i olika zoner. Kopplat till vattenskyddsområdet finns olika föreskrifter till skydd för vatten. Det kan innebära begränsningar av hur marken får användas och hur kemikaliska produkter och avfall får hanteras.

Det finns 8 vattenskyddsområden i Tingsryds kommun.

Bedömning av ÖP-förslaget

Klimatförändringar har de senaste åren medfört sjunkande grundvattennivåer. Detta i en kombination med en ambition om att kommunens invånarantal ska stiga kräver att kommunen arbetar långsiktigt med alternativa dricksvattentäkter.

ÖP-förslagets ställningstaganden bedöms som viktigt och riktiga för att kunna uppnå en långsiktig och hållbar utveckling av samhället.

I gällande LIS-plan pekas ett landsbygds utvecklingsområde för bebyggelse ut längs med Miens västra strand. Delar av

området omfattas av vattenskyddsområde. I Linneryd pekas det i ÖP-förslaget ut mark för nya verksamheter i anslutning till befintligt industriområde som till viss del berör ett 40 hektar stort vattenskyddsområde.

Eventuell påverkan på vattenskyddsområden behöver beaktas särskilt vid hantering av dagvatten och avloppsvatten. Frågan behöver beaktas i varje enskilt bygglovs- och dispensärende där påverkan kan tänkas ske.

Stora opåverkade områden

Enligt 3 kap. 2 § miljöbalken definieras stora opåverkade mark- och vattenområden som områden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Syftet är att så långt möjligt styra större nya exploateringsingrepp till områden som redan tidigare påverkats av liknande ingrepp och således bibehålla den opåverkade karaktären i områdena.

Skyddet ska gälla så långt som möjligt vilket innebär att tillämpningen ska ställas mot samhällsekonomiska intressen. Det behöver dock inte betyda ett hinder för att bygga ut befintlig bebyggelse.

Bedömning av ÖP-förslaget

Ställningstagandet om att kommunen ska identifiera stora opåverkade områden genom en kartanalys, bedöms som bra. Utbredningen av de stora opåverkade områdena bör stämmas av dels mot översiktsplanens utvecklingsinriktning, kommunens LIS-plan och vindbruksplan.

Djur- och växtskyddsområde

En kommun eller länsstyrelse kan vid behov besluta om ett djur- eller växtskyddsområde med stöd av 7 kap 12 § miljöbalken. Det kan behövas om de förbud och begränsningar som följer av 4 och 7 §§ artskyddsförordningens eller motsvarande bestämmelser i jakt- respektive fiskelagstiftningen inte räcker för att skydda en art från störningar.

Skyddet bör i första hand användas för arter som är rödlistade enligt artskyddsförordningen och där störningar skulle kunna påverka artens lokala bevarandestatus.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande om att fler djur- och växtskyddsområden bör inrättas vid behov och djur- och växtarterna skyddas i enlighet med de föreskrifter som finns bedöms ligga väl i linje med Djur- och växtskyddsområden syften.

Hotade djur- och växtarter

Hotade arter skyddas med stöd av 8 kap. MB och artskyddsförordningen²³. Artskyddsbestämmelserna är en förbudslagstiftning som kan innebära förbud mot vissa åtgärder om de riskerar att påverka arter som listats i artskyddsförordningens bilagor. Det är artens bevarandestatus som är den viktiga frågan och inte en viss ökad risk för enstaka exemplar av arten. Fridlysnings är en del av denna förbudslagstiftning och regleras i förordningens bilaga 1.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstagande är att nybyggnation i första hand bör undvikas i skyddade arters livsmiljöer samt att det i andra hand ska genomföras åtgärder för att helt ta bort eller minska negativa effekter för skyddade arter. Ställningstagandet bedöms gå väl i hand med artskyddsförordningens syften.

Om frågan om skyddade arter behandlas tidigt i planerings- och prövningsprocesser kan det säkerställas att det finns möjlighet att bedöma om den planerade åtgärden är lämplig, samt om det är möjligt att vidta tillräckliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att planen, programmet eller åtgärden kommer kunna godkännas.

I de fall kriterierna för artskyddsförordningens 4 och 7, 14 §§ uppfylls, kan i vissa fall dispens erhållas av länsstyrelsen. Dock ska skälen till dispens bedömas restriktivt.

²³ 2017:845

De nationella miljö- kvalitetsmålen och regionala miljömål

De nationella miljö- kvalitets- målen

Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljö-
kvalitetsmål för en hållbar samhällsut-
veckling. Miljömålen syftar till att nuva-
rande och kommande generationer ska till-
försäkras en hälsosam och god miljö utifrån
sociala, ekonomiska och ekologiska
aspekter. Många av miljömålen kopplar till
olika ekosystemtjänster.

Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i
enlighet med FN:s ramkonvention för kli-
matförändringar stabiliseras på en nivå
som innebär att människans påverkan på
klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska
uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt
att den biologiska mångfalden bevaras,
livsmedelsproduktionen säkerställs och
andra mål för hållbar utveckling inte även-
tyras. Sverige har tillsammans med andra
länder ett ansvar för att det globala målet
kan uppnås.

Bedömning av ÖP-förslaget

För att närma sig miljömålet krävs globalt
sett en kraftig minskning av utsläpp av
växthusgaser. Tingsryds kommun har i

ÖP-förslaget och genom sitt miljöpro-
gram²⁴ antagit ett antal mål och ställnings-
taganden som på flera plan gynnar miljö-
målet om en begränsad klimatpåverkan. Se
under textavsnittet *Klimatpåverkan och
Klimatanpassning*.

Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa
samt djur, växter och kulturvärden inte ska-
das.

Vägtrafik är en stor källa till luftförore-
ningar, framför allt i tätorter. Enligt senaste
mätningarna som utförts centralt i Tings-
ryds tätort klaras miljö-
kvalitetsnormerna
för luft.

Bedömning av ÖP-förslaget

Ett genomförande av ÖP-förslaget bedöms
inte påverka luftkvaliteten i kommunen på ett
betydande sätt. Det bedöms som positivt om
uppföljning och mätningar av luftkvali-
teten i Tingsryds kommun även i fortsätt-
ningen sker genom medverkan i luftöver-
vakningsprogrammet med Kronobergs
Luftvårdsförbund som samordnare och att
kommunen överväger att införskaffa en
permanent indikerande mätutrustning för
partiklar. Se även bedömning av ÖP-för-
slaget under miljömålet *Begränsad klimat-
påverkan* och *Bara naturlig försurning*.

²⁴ Miljöprogram 2022-2027, Tingsryd – ”Där livet
är hållbart”. Tingsryds kommun, 2022.

Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

Ämnen som bidrar till acceleration av försurningen av mark och vatten härrör från utsläpp framför allt från väg- och sjötrafik, värme- och elkraftverk, industrier samt jordbruk, såväl inom som utanför Sveriges gränser. Även intensivt skogsbruk kan minska markers naturliga buffringsförmåga och därmed bidra till en ökad markförsurning.

Bedömning av ÖP-förslaget

Försurning till följd av atmosfäriskt nedfall kan vara svårt att påverka inom kommunens gränser.

Några vattenförekomster i kommunen uppnår idag inte god ekologisk status och anledningen till det är bland annat försurningsproblematiken.

Enligt ÖP-förslaget är kommunens intention att förbättra kollektivtrafiken och att fokusera ny bebyggelse på landsbygden till redan befintliga kollektivtrafikstråk för att inte skapa ett onödigt ökat behov av att bilpendla.

Åtgärder som ökar andelen byggnation av pendelparkeringar och laddstationer för elbilar samt att utveckla gång- och cykelvägnätet inom och mellan orter är ytterligare åtgärder som bidrar till att minska kommunens utsläpp och därmed också till att uppnå miljömålet.

Giftfri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.

För att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden behöver spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska.

Inom Tingsryds kommun finns totalt 226 potentiellt förorenade områden, varav cirka 84 är riskklassade²⁵. Områdena utgörs bland annat av nedlagda deponier, sågverk eller glasbruk.

Bedömning av ÖP-förslaget

I samband med att kommunen växer och markområden omvandlas sker en utredning och vid behov sanering/efterbehandling av sedan tidigare förorenade områden.

²⁵ Enligt länsstyrelsens EBH-databas 2024-08-20.

Hantering av dagvatten är en viktig fråga sett till miljömålet. Reningsbehovet och dagvattnets påverkan på känsliga miljöer behöver utredas tidigt vid ändrad markanvändning så som nybyggnation.

Kommunen behöver ta fram en strategi i händelse av trafikolyckor utmed sjöar som omfattas av dricksvattentäkter och reservvattentäkter, för att minimera konsekvenserna av eventuella spridningar av miljöfarliga föroreningar till kommunens vattentäkter.

Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

Sedan användningen av ozonnedbrytande ämnen har begränsats, tack vare internationella överenskommelser, tros ozonskiktet totalt sätt sakta återhämtat sig. Dock finns tecken på att ozonskiktet i den lägre stratosfären fortsatt tunnats ut²⁶.

Bedömning av ÖP-förslaget

Tingsryds kommun har en gemensam avfallsplan med Lessebo, Växjö, Markaryd och Älmhults kommuner.

Avfallsplanen föreskriver hur vitvaror ska omhändertas för att förhindra läckage av ozonnedbrytande ämnen så som köldmedier, klorerade lösningsmedel och liknande.

Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

Miljömålet avser att minska människors exponering för radioaktiva ämnen, elektromagnetisk strålning samt ultraviolet strålning.

Bedömning av ÖP-förslaget

Det är generellt önskvärt att en översiktlig radonriskkartering utförs för Tingsryds kommun. Enligt ställningstagande i ÖP-förslaget ska vid planering och nybyggnation på högriskradonmark grundkonstruktionen på byggnader vara radonsäkert utförd.

Vid uppförande och ändring av byggnader är byggherren ansvarig och kommunen tillsynsansvarig för att gränsvärdena för radon i inomhusmiljö inte överskrids²⁷. I brukningsskedet är fastighetsägaren ansvarig för att gränsvärdena inte överskrids.

Radon kan även frisättas från äldre byggnadsmaterial och vatten. En ytterligare åtgärd kan därför vara att informera kommuninvånare samt erbjuda mätningar av inomhusmiljön i bostäder.

Kommunen bör se över utomhusmiljöer på kommunens skolor och förskolor och vid behov vidta åtgärder. Miljöerna ska

²⁶ <https://www.nyteknik.se/miljo/ozonlagret-fortsatter-tunnas-ut-6897194> [2020-04-02].

²⁷ Radon (200 Bq/m³) och gammastrålning (0,3 µSv/h).

gestaltas på ett sätt som minskar barnens utsatthet för ultraviolett strålning.

Lämpligt skyddsavstånd ska vidtas vid exploatering i anslutning till transformatorstationer och ledningsstråk, för att minimera eventuella negativa effekter på människors hälsa.

Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Övergödning av mark och vatten orsakas dels av atmosfäriska nedfall i form av till exempel kväveoxider från biltrafik, sjöfart och kraftverk eller från läckage från jord- och skogsbruk samt utsläpp från reningsverk och industrier.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslagets fokus på att i första hand förtäta samhällena, alternativt exploatera i anslutning till redan befintlig infrastruktur, är positivt sett till all sorts transportbehov.

Lokalt omhändertagande av dagvatten, minskning av utsläpp av enskilda avlopp och en effektivisering av kommunens reningsverk är ytterligare strategier som nämns i ÖP-förslaget som påverkar miljömålet i positiv riktning.

Förutom att återskapa fler våtmarker är det önskvärt att ytterligare vattenvårdande insatser (tex hästskovåtmarker och skyddszoner längs med vattendrag och diken) som minskar näringsämnesläckage från jord- och skogsbruket lyfts fram.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Djur- och växtarters livsmiljöer i sjöar och vattendrag påverkas av till exempel skogsbruk, jordbruk, industrier och vattenkraft.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslagets åtgärder som gynnar miljömålet *Ingen övergödning* gynnar även miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*.

Många växt- och djurarter är beroende av fritt flödande vattendrag och vattennivåer som varierar naturligt. Fysisk påverkan från vattenkraftverk och dammar utgör idag ett av de främsta hoten mot den biologiska mångfalden i vattendrag²⁸. Även invasiva arter så som exempelvis Sjögull kan motverka miljömålet.

²⁸ <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/Levande-sjoar-och-vattendrag/> [2020-04-03]

Ett kommunöverskridande arbete är avgörande för hur lyckad resultaten för åtgärder, i syfte att gynna sjöars och vattendragens förutsättningar för en god ekologisk status är. Ett sätt är att fortsatt stödja Mörrumsåns vattenråd som har kartlagt vandringshinder och verkar för att främja Mörrumsåns vattenkvalitet.

Utpekandet av LIS-områden och inriktningen mot att erbjuda ett betydande antal vattennära boenden kan riskera att motverka miljömålet eftersom områdena som är viktiga för den biologiska mångfalden och för ekologiska värden kopplade till sjöar och vattendrag behöver tas i anspråk för att förverkliga dessa planer.

Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Grusåsar och andra liknande formationer i landskapet spelar en viktig roll som dricksvattenresurs. Inrättandet av skyddsområden är ett viktigt verktyg för att skydda grundvattnet från föroreningar.

Åtgärder i syfte att uppnå miljömålen ”giftfri miljö” samt ”levande sjöar och vattendrag” gynnar även miljömålet ”grundvatten av god kvalitet”.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kommunens ställningstaganden under rubriken *Kommunalt vatten och avlopp* samt *enskilt vatten och små avlopp* bedöms gå väl i hand med miljömålet grundvatten av god kvalitet.

Genom sina ställningstaganden värnar kommunen om en framtida fortsatt tillgång till grundvatten, både kvantitativt och kvalitativt.

Alternativa dricksvattentäkter kan behöva utredas i takt med att invånarantalet växer i kommunen.

Även kommunens ställningstaganden som gynnar miljömålet en *Giftfri miljö* gynnar miljömålet *Grundvatten av god kvalitet*.

Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Ett stort antal hotade eller missgynnade växt- och djurarter är beroende av olika våtmarker. En förklaring till detta är att det sedan början av 1800-talet har torrlagts stora arealer av just våtmarker.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslagets ställningstagande om återskapande av våtmarker och att bevara befintliga våtmarker bedöms som positivt.

Våtmarker utgör inte endast habitat för många växt- och djurarter utan fyller även viktiga funktioner för ekosystemtjänster som att binda och lagra kol och rena vatten. Med tanke på mer påtagliga klimatförändringar, med fler stora skyfall och fler torra perioder, har våtmarker dessutom en viktig funktion som fördröjningsmagasin av vatten.

Kommunens LOVA-projekt inom vilket potentiella våtmarksrestaureringar utreds är en bra grund inför kommande våtmarksrestaureringar.

Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Miljömålet om levande skogar påverkas till stor del av intensiteten av skötseln av den produktiva skogsmarken. Genom människans påverkan har vissa skogstyper med unika livsmiljöer blivit alltmer sällsynta. Människans aktiviteter har även orsakat indirekta negativa effekter i form av nedfall från luftföroreningar och pågående klimatförändringar.

Över hälften av Sveriges yta är täckt av skog, även i Tingsryds kommun finns stora skogsområden. En övergripande utmaning är att anpassa skogsbruket så att skogens natur-, friluft- och kulturvärden bevaras och utvecklas samtidigt som det svenska skogsbruket förblir konkurrenskraftigt.

Bedömning av ÖP-förslaget

Skogsbruket är en viktig näring för ett vitalt och långsiktigt hållbart samhälle. Kommunens ställningstagande om att ett rationellt skogsbruk ska värnas så långt som möjligt är ur ett samhällsekonomiskt perspektiv angeläget i Tingsryds kommun.

Tätortsnära skogsområden bör kunna avsättas för mer extensivt skogsbruk med rekreativa värden så som biologisk mångfald och kulturmiljö som fokus.

Enligt ÖP-förslaget avses utvecklingen av bebyggelsestrukturen ske i anslutning till de större noderna i kommunen. I de fall skogsmark avses att tas i anspråk kan det vid behov bli aktuellt med artinventeringar.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

En utmaning för att uppnå miljömålet är att brukningen av odlingslandskapet måste anpassas så att natur- och kulturvärdena bevaras och utvecklas samtidigt som jordbruket ska kunna bedrivas på ett rationellt och konkurrenskraftigt sätt.

Bedömning av ÖP-förslaget

Det finns endast småskalig jordbruksmark i Tingsryds kommun. Det har skett en kraftig minskning av jordbruksmarker i kommunen, många gårdar har lagts ned och marker tagits ur bruk. Därför bedöms det som angeläget att kommunen är mån om att bevara jordbruksmarker och är ytterst restriktivt och endast i undantagsfall tillåter exploatering av dem.

I ÖP-förslaget angivna ställningstaganden bedöms ligga väl i linje med miljömålet.

För mer info se även under kapitel *Mark och vattenanvändning - Värden och hänsyn – Jord- och skogsbruk*.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Med ökande befolkning och bostadsbehov ses den täta staden som lösningen för många miljöproblem, som till exempel minskat i anspråkstagande av jordbruksmark, minskad energianvändning och bättre nyttjande av befintlig infrastruktur. Den täta staden och exploatering i centrala lägen innebär dock att konflikter kopplade till luftförorening, buller och riskfrågor riskerar att uppstå.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslaget redovisar strategier och riktlinjer som strävar efter att uppnå ett långsiktigt hållbart samhälle med god tillgång till service, kollektivtrafik och gång- och cykelvägar, genom att förtäta eller bygga i anslutning till redan befintlig infrastruktur.

Såväl ur ett ekologiskt, socialt som ekonomiskt perspektiv bedöms det ligga väl i linje med miljömålet *God bebyggd miljö*.

Tillgången till rekreativa miljöer för återhämtning och fritidsaktiviteter bedöms

som mycket god i Tingsryds kommun. Att nya bostäder följer riktlinjer till exempel avseende buller säkerställs i det enskilda planärende eller bygglovet.

Ett rikt växt och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Bedömning av ÖP-förslaget

I samband med att ny mark tas i anspråk vid exploatering uppstår ofta konflikter med djur- och växtliv. Konsekvensernas omfattning på de olika platserna beror till stor del på hur bebyggelsen utformas, vilken hänsyn som tas till ekologiska värden och funktioner samt i vilken mån kompensatoriska åtgärder genomförs.

Utpekandet av LIS-områden och inriktningen mot att erbjuda ett betydande antal vattennära boenden kan riskera att motverka miljömålet.

Kronobergs miljömål 2021–2030

Kronobergs miljömål 2021-2030 är indelat i fyra temaområden: landskap, livsmiljöer, klimat och energi samt konsumtion. Dessa temaområden beskrivs utifrån 11 mål och 42 delmål. För varje regionalt mål redovisas hur mål på global, EU och nationell nivå hänger samman med det regionala målet.

Kronobergs miljömål pekar ut riktningen för länets miljöarbete – de är både konkreta och går att följa upp regionalt. De har också en viktig funktion vid ansökningar av projektmedel och har visat sig vara en viktig framgångsfaktor för att få bidragsmedel till länet.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kronobergs miljömål är ett bra verktyg för kommunerna i länet att sträva efter att bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen ska nås.

ÖP-förslaget bedöms ligga väl i linje med Kronobergs miljömål.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Klimatpåverkan

När det kommer till klimatpåverkan ligger värdet/värdena i att minska kommunens klimatpåverkan.

Översiktsplaneringen ska bidra till en minskad klimatpåverkan. Det som den fysiska planeringen framförallt kan påverka är de utsläpp som sker i ett geografiskt begränsat område. I Sverige kan detta kopplas till de två miljömålen: *God bebyggd miljö* och *Begränsad klimatpåverkan*.

Den långsiktiga visionen är ett samhälle med noll nettoutsläpp av växthusgaser. På vägen dit finns idag ett nationellt klimatmål, att minska utsläppen med 70 % till år 2030. Riksdagen har beslutat om ett klimatpolitiskt ramverk med noll nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige senast år 2045. Detta är en stor utmaning för hela samhället. Samtidigt som utmaningen är stor, är klimatomställningen förenad med möjligheter till stora positiva synergieffekter, såsom renare luft, bättre stadsmiljö och tryggare energiförsörjning.

I Sverige är utmaningen att minska utsläppen av växthusgaser störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin. Transportsektorns utsläpp kan påverkas genom en genomtänkt översiktsplanering. Översiktsplaneringen ska sträva efter en struktur som medför att människor har

möjlighet att nå arbetsplatser, samhällsservice, fritidsanläggningar och handel, på hållbara sätt och med hållbara färdmedel.

Omställningen till förnyelsebar energi samt energieffektivisering är ytterligare ett sätt att minska klimatpåverkan. Tingsryds kommun har

Bedömning av ÖP-förslaget

Tingsryds kommun anger i sitt miljöprogram och i ÖP-förslaget en rad ställningstaganden i sin strävan om att minska kommunens klimatpåverkan. Bland annat:

- har kommunen en positiv syn på förnyelsebar energi såsom biogas, solvatten- och vindkraft och anger att växthusgasutsläppen till luft ska minska i hela Tingsryds kommun med minst 8 procent per år till 2027.ska
- uttrycker kommunen sin vilja att verka för en ökad användning och produktion av förnybar och klimatneutral energi samt att fasa ut användningen av fossila bränslen. Ett mål är att produktionen av förnyelsebar energi ska öka i Tingsryds kommun till minst 250 000 MWh till 2027 samt att energi som används i kommunala lokaler och bostäder 2023 till 100 procent ska vara förnyelsebar el.
- vill kommunen verka för en minskad energianvändning genom att effektivisera energiförsörjningen och skapa insatser för energirådgivning. Energianvändningen i kommunala lokaler och bostäder ska minskas med minst 30 procent till 2027 jämfört med 2006.

Vid samtliga nybyggnationer, större ombyggnationer och renoveringar av kommunägda lokaler och bostäder ska livscykelkostnadsanalyser göras för att minska miljöpåverkan.

- kommunen utveckla och främja ökad lokal produktion av förnyelsebar energi. År 2027 ska Tingsryds kommun äga anläggningar för solenergi med en totalt installerad effekt på minst 1000 kW. Kommunorganisationen ska tillsammans med privata aktörer utreda förutsättningarna för vätegasproduktion och infångning av koldioxid i Tingsryds kommun.
- vill kommunen verka för minskade utsläpp från transporter. Kommunens intentioner är därför att samhällsutvecklingen ska därför längs med kommunens starkaste kommunikationsstråk med goda förutsättningar dels för kollektivtrafik, dels för att kunna nå samhällsservice på gång- och cykelavstånd. Kommunen anger vidare att gång- och cykelvägnätet ska utvecklas.
- är kommunens intention att kommunorganisationens fordonsflotta ska vara fossiloberoende 2027. Andelen fossiloberoende fordon i geografiska Tingsryd ska öka till minst 30 procent till 2027. Energi och koldioxidutsläpp för tjänsteresor inom kommunorganisationen ska minska med minst 10 procent till 2027. Andelen förnyelsebara drivmedel i kollektivtrafiken ska vara 100 procent.
- Att verka för en utbyggnad av IT-infrastrukturen i kommunen. Ytterligare exempel på åtgärder som kan gynna

miljömålet är:

- placering av elladdningsstolpar för personbilar i strategiska lägen.
- att verka för en ökad andelen gröna upphandlingar.
- tillväxt genom förtätning och omvandling.
- premiering av ett hållbart resande och särskild satsning på bytespunkter mellan olika trafikslag.

En rad ställningstaganden och riktlinjer i ÖP-förslaget återspeglar intentionen om att minska kommunens klimatpåverkan.

Klimatanpassning

Regeringens mål för klimatanpassning är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

För översiktsplanens del görs bedömningen utifrån risker med framtida klimat enligt PBL 3 kap. 5 § fjärde punkten, alltså risken för översvämning, ras, skred och erosion.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslaget redovisar på ett övergripande sätt vilka hänsyn och åtgärder som behöver tas avseende risker i form av översvämning, torka, ras, skred och erosion. ÖP-förslaget anger att byggnation bör undvikas i

områden med risk för ras, skred och erosion. Vid exploatering i riskområden kan ytterligare utredningar komma att krävas i varje enskilt fall och krav ställas på byggnadernas lokalisering och utformning.

Översvämningskarteringar finns över Mיעåns, Ronnebyåns, Mörrumsåns vattensystem samt Tiken. För vissa områden kommer det krävas ytterligare utredningar i samband med detaljplaneringen/inför exploatering av området i fråga.

Risk för översvämning bedöms finnas för ett i ÖP-förslaget utpekade utvecklingsområde i Urshult samt ett område i Ryd. Likaså kan det finnas översvämningsrisker i befintliga bebyggelseområden i kommunen.

Det är positivt att kommunen har en aktuell klimatanpassningsplan. Klimatanpassningsplanen innehåller en handlingsplan med åtgärder och ansvarsfördelning av kommunens klimatarbete.

En dagvattenpolicy bör tas fram. Hanteringen av dagvatten kan vara ett led i kommunens klimatanpassning.

ÖP-förslaget behandlar även risken för skogsbränder och sjunkande grundvattennivåer som en följd av det varmare klimatet med fler värmeböljor och ihållande torka.

Hållbarhetsbedömning av ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser

Hållbarhetsbedömningar av planeringsunderlag utifrån ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter saknar ännu ett gemensamt ramverk om vad som ska ingå och hur begreppet hållbar utveckling ska tolkas.

Enligt Brundtlandkommissionens²⁹ definition från 1987 är en hållbar utveckling en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. I Brundtlandkommissionens rapport tydliggörs att hållbar utveckling inbegriper såväl sociala, ekonomiska som ekologiska aspekter och att dessa är lika viktiga och ömsesidigt beroende av varandra.

FN:s generalförsamling antog 2015, genom Agenda 2030, 17 globala mål för att uppnå en långsiktig hållbar samhällsutveckling. Det är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit.

Sverige har som mål att vara ledande i genomförandet av Agenda 2030³⁰. Regeringen har delegerat uppdrag till ett flertal myndigheter, bland annat gällande uppföljning och analys av agendamålen. Agenda 2030 ska implementeras även på kommunal nivå³¹ och genom sin tvärssektoriella helhetssyn bidra till att uppnå ett långsiktigt hållbart samhälle.

En hållbar samhällsutveckling kan liknas vid en pyramid. Det är den biologiska mångfalden, väl fungerande ekosystem samt ekosystemtjänster som är pyramidens fundament. Utan den ekologiska hållbarheten finns inte några förutsättningar för annat liv. Pyramidens topp symboliserar den sociala hållbarheten, som är tätt sammanlänkat med den ekologiska utvecklingen såväl lokalt som globalt. Ekonomin, pyramidens mittsegment, är medlet att kunna synliggöra långsiktiga kostnader respektive nyttor av att förstöra kontra bevara goda ekologiska förutsättningar och processer. Investeringar som orsakar kostnader idag, men som främjar utvecklingen mot ett alltmer hållbart samhälle, kan i framtiden betala sig tillbaka i form av mångfaldigt minskade kostnader som uppstår till följd av att pyramidens bas hamnat ur balans. En hållbar samhällsutveckling kan aldrig ske på bekostnad av ekologiska värden.

²⁹ Vår gemensamma framtid, Brundtlandrapporten, Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common future, 1987.

³⁰ Regeringskansliet, Agenda 2030. <https://www.regeringen.se/rapporter/2018/06/handlingsplan-agenda-2030/> [2020-03-05]

³¹ Regeringskansliet, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/globala-mal-for-hallbar-utveckling/> [2020-03-05]

Även investeringar i social hållbarhet kan på kort sikt ge negativa ekonomiska utfall, samtidigt som de på längre sikt kan ge positiva ekonomiska utfall. Generellt finns en tendens att prioritera miljöhänsyn framför social hållbarhet, på grund av bestämmelser i miljöbalken och PBL³².

Ekologisk hållbarhet

I Sverige konkretiseras den miljömässiga och ekologiska dimensionen i Agenda 2030 genom nationella och regionala miljö kvalitetsmål.

Den ekologiska hållbarheten utgör en grundläggande förutsättning för en långsiktig hållbar samhällsutveckling.

Människors överlevnad och välbefinnande är beroende av väl fungerande ekosystem. I en långsiktig ekologisk hållbarhet ingår att värna om biologisk mångfald, säkerställa olika ekosystemtjänster som direkt eller indirekt är förutsättningen för människors basala behov, såsom tillgång till mat och rent vatten.

Begreppet ekosystemtjänster syftar till att uppmärksamma ekosystems värde och nytta kopplat till människornas välbefinnande och samhällsnytta. Ekosystemtjänster delas in i fyra kategorier.

- Reglerande tjänster står till exempel för kontroll av klimat, vattenflöden, erosionskydd, pollinering, naturlig

skadedjurskontroll och bullerdämpning.

- Försörjande tjänster utgör basen för mat, dricksvatten, bioenergi och andra direkta produkter och material.
- Kulturella tjänster bidrar med immateriella värden som miljöer för upplevelser, lärande, kunskap och rekreation.
- Stödjande tjänster är själva förutsättningen för de övriga och består av arters livsmiljöer och processer som upprätthåller ekosystemen. Här spelar biologisk mångfald en avgörande roll.

Den ekologiska hållbarheten påverkas i hög grad av markanvändningen, både inom bebyggda områden, i landsbygden och i naturområdena. För att bevara och forma goda förutsättningar för morgondagens samhällen måste hänsyn tas till den gröna och blåstrukturen som möjliggör ett fungerande ekosystem som kan förse våra samhällen med ekosystemtjänster. I det hållbara samhället ska också resursförbrukningen inordnas i hållbara kretslopp för material, vatten och näring, helst på en lokal skala för att i så stor utsträckning som möjligt minska behovet av transporter.

De mål som i Agenda 2030 primärt berör strävan efter ekologisk hållbarhet är:

- rent vatten och sanitet för alla
- hållbar energi för alla
- bekämpa klimatförändringarna
- hav och marina resurser
- ekosystem och biologisk mångfald

³² Den hala tvålen - Verktyg och metoder för social hållbarhet i fysisk planering och stadsutveckling, Regeringskansliet, 2021.

Bedömning av ÖP-förslaget

Vissa större grönområden är i ÖP-förslaget utpekade som utvecklingsområden för bebyggelse. Generell kan antas att bebyggelseutveckling och ianspråktagande av nya markområden till exempel för exploatering av nya bostäder, handel, industri eller infrastruktur kan hamna i konflikt med ekologisk hållbarhet.

I ÖP-förslag anger kommunen därför ett flertal ställningstaganden i syfte att minska eventuell negativ påverkan till följd av samhällets utveckling eller att tvärt om genom utvecklingen av samhället förbättra förutsättningarna för ekologisk hållbarhet. Bland annat avses att bevara och utveckla grönområden såsom gröna korridorer i Tingsryd, Urshult och Rävemåla.

Följande riksintressen berörs av föreslagna utvecklingsområden för bebyggelse i ÖP-förslaget:

- riksintresset för skyddade vatten
- rörligt friluftsliv
- totalförsvarets militära del

Ett genomförande av ÖP-förslaget i de berörda områdena förutsätter att en avvägning sker mellan riksintressets bevarandevärden och den planerade bebyggelseutvecklingen. Detta bedöms kunna ske i samband med detaljplaneläggning av respektive område.

Hänsynstagandet till bevarandevärdena för ett flertal av kommunens riksintressen, Naturområden som skyddas enligt 7 kap miljöbalken, strävan efter att uppnå de nationella och regionala miljömålen, att inte överstrida gällande miljö kvalitetsnormer, att verka för en klimatanpassning och minskad klimatpåverkan bedöms ligga väl i linje med att främja ett ekologisk hållbart samhälle.

ÖP-förslagets utvecklingsinriktning avseende kommunens långsiktiga intentioner för mark- och vattenanvändningen bedöms överlag gå väl i hand i strävan efter att uppnå ett ekologiskt hållbart samhälle.

Merparten av ny bebyggelse ska tillkomma i Tingsryds centralort och Väckelsång som ligger längs med kommunens tillväxtstråk riksväg 27 mot Ronneby-Växjö. Riksväg 27 utgör kommunens starkaste kommunikationsstråk och det finns därmed goda förutsättningar för fortsatt bebyggelseutveckling.

Övriga byar ska utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Förhandsbesked och bygglov för byggnader kan ske i hela kommunen där platsens förutsättningar så medger.

Kommunens tillväxt avses i första hand att ske genom förtätning och ianspråktagande av nya områden i direkt anslutning till befintlig infrastruktur. Vilket bedöms som positivt sett till ovan angivna parametrar.

I kommunens gällande LIS-plan³³ från 2012 pekats det ut ett relativt stort antal

³³ LIS är en förkortning för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

LIS-områden. Det finns i regel höga ekologiska värden kopplade till strandnära områden. Därför bedöms att ianspråktagande av allt för många vattennära områden riskera att motverka en långsiktig ekologisk hållbarhet och att det är positivt att kommunens gällande LIS-plan kommer att ses över och aktualiseras i framtiden.

Sammantaget bedöms att ett flertal av de i ÖP-förslaget angivna strategier och riktlinjer främjar de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen såväl som målen enligt Agenda 2030.

Social hållbarhet

Social hållbarhet innebär att utveckla och bevara sociala värden. Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum. Det kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen³⁴.

Social hållbarhet har en avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Kommuner, regioner och staten bär alla, genom sina offentliga åtaganden ett stort ansvar för samhällsutvecklingen. Även näringslivet, civilsamhällets organisationer, högskolor och universitet har viktiga roller.

En socialt hållbar samhällsutveckling på lokal nivå handlar om att minska omotiverade skillnader i människors livsförutsättningar och villkor. Det bidrar till ökad social jämlikhet samtidigt som förutsättningarna för ett stabilt och bärkraftigt samhälle främjas långsiktigt.

De mål som i Agenda 2030 primärt berör strävan efter social hållbarhet är:

- ingen fattigdom
- god hälsa och välbefinnande
- god utbildning för alla
- jämställdhet
- minskad ojämlikhet
- fredliga och inkluderande samhällen

Kommuners fysiska planering bidrar till social hållbarhet på två sätt – dels genom själva planeringsprocessen och dels genom de fysiska miljöer som översikts- och detaljplaneringen resulterar i.

Själva planeringsprocessen erbjuder, rätt utfört, möjlighet till ett aktivt deltagande av kommuninvånare i samråds- och granskningsskedet av ÖP-förslaget.

De fysiska miljöer och strukturer som planering och stadsutveckling resulterar i kan i sin tur spela en positiv roll för att exempelvis främja tillit och tolerans, psykisk och fysisk hälsa, jämlikhet och inkludering, trygghet och säkerhet samt skapa en stolthet för sin ort.

³⁴ www.folkhalsomyndigheten.se/motesplats-social-hallbarhet/om-motesplatsen/2023-12-14

Exempel på utmaningar som Tingsryds kommun har i strävan efter att uppnå ett socialt hållbart samhälle är att erbjuda alla kommuninvånare:

- närhet till de vardagliga behoven av offentlig service, livsmedel, rekreation och kollektivtrafik,
- trygga och effektiva gång- och cykels-tråk,
- tillgång till offentliga mötesplatser och kvalitet i offentliga platser och miljöer,
- utemiljöer som bidrar med upplevelser av grönska, främjar vardagsmotion och miljöer för fysisk aktivitet,
- platser att träffas på utanför hemmet och arbetsplatsen,
- möjligheten att välja olika upplåtelse-former och bostadstyper.

Ytterligare exempel som kommunen genom sin fysiska planering kan arbeta för i syfte att främja den sociala hållbarheten i samhället är:

- att verka för områden som har en jämn och blandad ström av folkliv under dygnets timmar. Detta kan uppnås genom att planlägga för bostäder och kontor i samma kvarter.
- att kopplingarna mellan olika tätorter ska vara så sömlösa som möjligt, för att i möjligaste mån bidrar till att minimera de mentala och sociala barriärer som kan uppstå.

- att motverka fysiska barriärer mellan bostäder och olika målpunkter.
- att redan tidigt i planeringsskedet beakta olika målgruppers olika förutsättningar och behov.

Fysisk planering och stadsutveckling kan alltså bidra till och påverka förutsättningarna för social hållbarhet, men inte ensamt. Att enbart med hjälp av fysisk planering exempelvis bryta socioekonomiska krafter som driver den ökade segregationen i samhället är mycket svårt, för att inte säga omöjligt³⁵.

Bedömning av ÖP-förslaget

I ÖP-processen ingår en samrådsdialog som är öppen för alla kommuninvånare. Utöver samrådsdialogen är ÖP-förslaget tillgängligt på en digital plattform för att i större utsträckning nå fram till invånarna. Översiktsplanen har under samrådstitiden presenterats muntligt för att även bjuda in invånarna till dialog. En väl genomförd medborgardialog har positiva effekter på sociala värden som tillit, delaktighet, jämlikhet och inkludering.

Kommunens utvecklingsinriktning bedöms ligga väl i linje med miljökvalitetsmålet *God bebyggd miljö*, vilket skapar goda förutsättningar för att bidra till ett socialt hållbart samhälle.

Enligt ÖP-förslaget ska merparten av kommunens bebyggelseutveckling ske i Tingsryd och Väckelsång som är strategiskt belägna längs riksväg 27. Kommunens olika

³⁵ Den hala tvålen - Verktyg och metoder för social hållbarhet i fysisk planering och stadsutveckling, Regeringskansliet, 2021.

byar avses att komplettera varandra. Alla byar ska utvecklas utifrån sina egna förutsättningar så att platsers unika identitet och kvaliteter stärks. Kommunens mål är att det ska finnas en god tillgänglighet till service, attraktiva boendemiljöer och goda förutsättningar för en levande landsbygd. Gestaltning och utformning av allmänt tillgängliga platser ska präglas av levande, gröna och trygga miljöer.

Följande av ställningstagandena i ÖP-förslaget är goda exempel på kommunens intentioner att främja social hållbarhet:

- Kommunen ska verka för en blandning av bebyggelse genom en variation av bostäder, kontor, handel, service och lättare verksamhet.
- Kommunen ska främja möten mellan människor i olika åldrar och med olika förutsättningar och bakgrund genom att bevara, tillgängliggöra och utveckla offentliga miljöer.
- I samband med utbyggnad av nya utvecklingsområden ska frågan kring kollektivtrafik studeras närmre. Nya kollektivtrafiksträckningar och hållplatser kan tillkomma där det finns underlag.
- Kommunen ska verka för ett sammanhängande gång- och cykelvägnät mellan bostadsområden och viktiga målpunkter.
- Kommunen ska verka för säkra gång- och cykelvägar med hög standard.
- Kommunen ska sträva efter att det övergripande gång- och cykelvägnätet ska ha god koppling till busshållplatser

för att möjliggöra trafiksäkra och trygga resor.

- Gång- och cykeltrafik ska prioriteras i planeringen där särskilt fokus ska läggas på att barn- och ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta sig till skola, arbete och fritidsaktiviteter.
- Grönområden ska värnas, utvecklas och tillgängliggöras.
- Kommunen ska sträva efter att grönområden som nyttjas i rekreativt syfte ska vara tillgängliga oavsett ålder, funktionsnedsättning eller socioekonomisk bakgrund.
- Kommunen ska arbeta för att trygga allmänhetens tillgång till strandområden.

Vidare bedöms det som positivt att Tingsryds kommun brukar uppmärksamma barnperspektivet i detaljplaner.

Översiktsplaneförslaget är inte juridiskt bindande och ingen garanti för att till exempel nya bostäder kommer att byggas på en viss plats i en viss upplåtelseform, att fler säkra gång- och cykelvägar och mötesplatser kommer att byggas. Dock visar översiktsplanen kommunens intentioner för framtiden. Kommunens arbete för ett långsiktigt hållbart samhälle skulle kunna förtydligas för allmänheten och underlätta för beslutsfattande om ett *Program för social hållbarhet* för Tingsryds kommun tas fram. Planen bör, utifrån Agenda 2030, redovisa ett arbetssätt för hur politiker, chefer och medarbetare i Tingsryds kommuns samtliga verksamheter ska arbeta med

hållbarhet som utgångspunkt. Planen kan bidra till en struktur för ett långsiktigt och systematiskt hållbarhetsarbete i kommunen som i stort handlar om att arbeta för jämlika villkor och förutsättningar för alla kommuninvånare att leva ett bra liv.

Ett program för social hållbarhet minskar risken för att långsiktiga sociala konsekvenser förbises och kommunens planeringsprocesser istället styrs av kortsiktigt ekonomiskt mest fördelaktiga lösningar.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk utveckling och tillväxt får inte ske på bekostnad av miljömässiga villkor och ska bidra till ökad jämlikhet och god livskvalitet för invånare, gynnsamma förutsättningar för ett hållbart näringsliv och näringar i staden, i tätorterna och landsbygden.

Ekonomiska hållbarhet ska ses som ett verktyg för att uppnå social och ekologisk hållbarhet. Ekonomisk tillväxt är därmed inget mål i sig utan bör istället betraktas som ett sätt att kunna värdera potentiella vinster, kostnader och nyttor av att främja eller försvaga ekologiska system.

De mål som i Agenda 2030 primärt berör strävan efter ekonomisk hållbarhet är:

- ingen hunger

- hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- hållbara städer och samhällen
- hållbar konsumtion och produktion

Tingsryds kommun är en landsbygdskommun. Företagsamheten och entreprenörandan är i jämförelse till andra kommuner i Sverige hög.

Merparten av företagen i kommunen är småföretagare, men även större företag finns. Jord- och skogsbrukssektorerna har stor betydelse för kommunen. Ett flertal av företagen exporterar sina varor och har kunder i hela världen³⁶.

Snabbast växande är besöksnäringen. Det är kommunens natursköna områden med höga rekreativa värden, såsom Nationalarken Åsnen, som är en tillgång för turismen i kommunen.

Näringslivet i Tingsryds kommun är motorn och en förutsättning för att kommunen ska leva och växa. Det är väldigt betydelsefullt för kommunen att näringslivet utvecklas, expanderar och att nya företag etableras.

Cirka 12,7 procent av kommuninvånarna i åldersgruppen 20-65 år i Tingsryds kommun driver ett eget företag. (Sverigemedel 9,2)³⁷

Andelen personer med minst 3 års eftergymnasial utbildning i åldersgruppen 25-64 år är 19,5 procent i Tingsryd. (Sverigemedel 33,7).

³⁶ Näringslivsstrategi 2018-2030, Tingsryds kommun.

³⁷ www.ekonomifakta.se/regional-statistik/din-kommun-i-siffror, 2024-09-18.

Sysselsättningsgraden av kommuninvånare i åldersgruppen 20-65 år är 79,8 procent i Tingsryds kommun. (Sverigemedel 80,8)

Andelen personer med registrerade sjuk- och aktivitetsersättning hos Försäkringskassan är under 2023 6,6 procent i Tingsryds kommun. (Sverigemedel 3,9)

Medianinkomsten år 2022 för boende i Tingsryds kommun är 288 870 kr. (Sverigemedel 329 268)

2023 var medelåldern i Tingsryds kommun 46,8 år. (Sverigemedel 41,9 år).

Kommunens skatteintäkter per invånare 2022 var 46 748 kr. (Sverigemedel 46 733)

Största arbetsgivare var 2022 Tingsryds kommun med 1 154 anställda.

Bedömning av ÖP-förslaget

En väl fungerande infrastruktur och en god planberedskap för nya verksamheter och industrier bedöms vara en viktig förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling i Tingsryds kommun.

Följande av ställningstagandena i ÖP-förslaget är goda exempel på kommunens intentioner att främja ekonomisk hållbarhet:

- Den areella näringen ska värnas om och få möjlighet att utvecklas.
- Om brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse bör krav ställas på lämpliga kompensations-

åtgärder.

- Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada eller försvåra ett rationellt skogsbruk.
- För att främja en mer levande landsbygd ska besöksnäringen värnas om och få möjlighet att utvecklas.
- Huvudvägarna ska uppnå god standard.
- Kommunen ska verka för en ökad användning och produktion av förnybar och klimatneutral energi samt fasa ut användningen av fossila bränslen.
- Kommunen ska verka för en minskad energianvändning genom att effektivisera energiförsörjningen och skapa insatser för energirådgivning.
- Kommunen ska utveckla och främja ökad lokal produktion av förnyelsebar energi.
- Ny bebyggelse bör främst lokaliseras intill befintliga bebyggelsestrukturer, till exempel i anslutning till byar eller andra bebyggelsegrupper, eller där vi redan har infrastruktur som till exempel vägar, kollektivtrafik och bredband.
- Kommunen ska främja förtätning bland befintlig bebyggelse.
- Kommunen ska verka för en blandning av bebyggelse genom en variation av bostäder, kontor, handel, service och lättare verksamhet.
- Kommunen ska verka för en blandning av bebyggelse genom en variation av bostäder, kontor, handel, service och lättare verksamhet.

En sammanhållen bebyggelsestruktur möjliggör ett mer effektivt utnyttjande av infrastrukturen. För skola och vård innebär ett större underlag mer stabilitet i verksamheterna samt större möjligheter för elever, anställda och besökare att åka kollektivt eller gå och cykla.

Genom fler attraktiva boenden i olika former, attraktiva grönska och tillgång till vatten samt goda mötesplatser bidrar översiktsplaneförslaget till att fler vill bosätta sig i kommunen, stanna kvar eller vända tillbaka efter avslutade studier. Det i sin tur gynnar förutsättningarna för att fler företag kan etablera sig i kommunen.

I takt med att invånarantalet stiger och fler företag etablerar sig i kommunen behöver kommunen göra kostsamma investeringar. Exempelvis kan kommunen behöva vara restriktiv vid utveckling av befintliga och nya vattenkrävande verksamheter som är i behov av kommunalt vatten till dess att åtgärder för den framtida vattenförsörjningen presenterats och i vissa fall genomförts.

Ett viktigt steg, för att alltmer närma sig ett långsiktigt hållbart samhälle, är att en omställning sker från dagens linjära ekonomi till en mer cirkulär ekonomi. Målet med cirkulär ekonomi är att minska samhällets resursanvändning och miljöpåverkan. Det görs genom att minimera uppkomsten av avfall, hålla varor och material i användning på marknaden samt genom att använda förnybara resurser och system. Det innebär att produkter bör brukas länge, repareras eller

återbrukas, och därmed behålla ett värde så länge som möjligt.

Att underlätta för recycling och materialinsamling vid kommunens återbrukscentraler är idag brukligt i alla Sveriges kommuner. Det finns dock ännu inga tydliga lagstöd för kommuner att i sin fysiska planering gynna cirkulär framför linjär ekonomi. Att renovera och restaurera istället för att bygga nytt, kan vara ett exempel för kommunens egna fastighetsbestånd. Att vid upphandling gynna företag som har en policy för och handlar efter ett cirkulärt tankesätt skulle kunna vara ett ytterligare exempel, inom ramen för kommunens möjlighet, att bidra till en mer hållbar ekonomi.

ÖP-förslaget föreslås att kompletteras med ställningstaganden/visioner om hur kommunen i sin fysiska planering eller bygglovsgivning i större utsträckning kan gynna en cirkulär ekonom

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen medför.

Uppföljningen ska säkerställa att riktvärden och rekommendationer följs samt att en god bebyggd miljö skapas. Översiktsplanen är av övergripande karaktär och det är därför inte möjligt att redovisa i detalj vilken typ av uppföljning och övervakning som kommer att bli aktuell.

Uppföljning av den påverkan som ett genomförande av ÖP-förslaget kan få kommer att ske genom tillsynsverksamhet och annan myndighetsutövning som sker i varje enskilt ärende samt även genom miljöövervakning, av exempelvis luft, vatten, och buller.

Uppföljning av olika miljöaspekter sker i kommunens ordinarie arbete och genom att Tingsryds kommun, i hanteringen av ärenden och projekt, följer de riktlinjer som fastställts i olika antagna styrdokument. Så sker uppföljningen av:

- vattenkvaliteten inom ramen för Vattenmyndighetens arbete.
- luftkvaliteten genom medverkan i luftövervakningsprogrammet med Kronobergs Luftvårdsförbund som samordnare. Vidare kan nämnas att kommu-

nen överväger att införskaffa en permanent indikerande mätutrustning för partiklar.

- miljökvalitetsmålen genomförs inom ramarna för kommunens miljöprogram.

I syfte att kommunens översiktsplanering ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och översiktsplanen ska hållas aktuell ska en planeringsstrategi antas senast 24 månader efter ordinarie val. I annat fall anses översiktsplanen vara inaktuell.

I samband med framtagandet av framtida planeringsstrategier kommer Tingsryds kommun ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering. Kommunen kommer även att bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är användbar och vägledande, till exempel i efterföljande detaljplanarbeten och lovgivning.

Fördjupade översiktsplaner för Ryd och Tingsryd har arbetats in i ÖP-förslaget och textavsnitten avseende övriga tätorter avses att fördjupas vid framtida aktualiseringar av översiktsplanen.

I samband med framtagande av översiktsplanen har konstaterats att följande planeringsunderlag och styrdokument ska tas fram eller aktualiseras:

En *Vattenförsörjningsplan* ska tas fram. I syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning ska befintliga vattenresurser inventeras och alternativa

reservvattentäkter identifieras. En god vattentillgång kan behöva säkerställas även för kommunens verksamheter och industrier.

Kommunen ska ta fram en *Vattentjänstplan* som ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen ska innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Översvämningskarteringar finns över Mיעåns, Ronnebyåns, Mörrumsåns vattensystem samt Tiken. Översvämningsrisker bedöms kunna finnas inom områden för vilka det idag ännu inte gjorts några karteringar.

En *Dagvattenpolicy* ska tas fram och kommer kunna utgöra ett led i kommunens klimatanpassning.

En *strategi i händelse av trafikolyckor* utmed sjöar som omfattas av dricksvattentäkter och reservvattentäkter, för att minimera konsekvenserna av eventuella spridningar av miljöfarliga föroreningar till kommunens vattentäkter, bör tas fram.

Det är generellt önskvärt att en *översiktlig radonriskartering* utförs för Tingsryds kommun.

Kommunens gällande *LIS-plan* bedöms som inaktuell. Indelningen av LIS-områden för bebyggelse eller det rörliga friluftslivet har visat sig vara problematiskt då det

finns viss tolkningsmån vilken utveckling som ska tillåtas inom LIS-områdena för friluftslivet. Vidare behöver de utpekade områdena ses över avseende markens lämplighet för bebyggelse. Utpekandet av ett allt för stort antal LIS-områden för boende riskerar att hamna i konflikt med flera miljökvalitetsmål.

Kommunens *vindbruksplan* är från 2011 och bedöms, då verken som byggs idag är betydligt större som, som inaktuell. Ny vindbruksplan bör tas fram.

Kommunen bör ta fram en *Grönstrukturplan* som ska vara vägledande vid exploatering och planering.

För att säkerställa kulturmiljöers värde bör äldre detaljplaner ses över för att vid behov ge dessa områden ett starkare skydd. Kommunen bör även i framtiden verka för att skydda värdefull natur genom att vid behov inrätta fler kommunala naturreservat.

Det är angeläget att nämnda planeringsunderlag och styrdokument tas fram och/eller vid behov aktualiseras. Översiktsplanens roll som vägledande dokument blir i annat fall svag.

Bedömning av nollalternativet

Beskrivningen av nollalternativet är en beskrivning av miljöns sannolika utveckling om nu aktuellt översiktsplaneförslag inte antas. Nollalternativet innebär därmed ett scenario som motsvarar Tingsryds kommuns framtida samhällsutveckling vid avsaknad av en ny översiktsplan som strategiskt beslutsunderlag.

Enligt nollalternativet fortsätter *Översiktsplan 2030* att gälla, trots att det saknas en tydlig utvecklingsstrategi avseende mark- och vattenanvändning, med därtill kopplade mål och strategier. Planen saknar en tydlig markanvändningskarta och är inaktuell i flertal delar, dess ställningstaganden har inte förankrats och bedömts som bristfälliga av länsstyrelsen.

Kommunen saknar i och med det ett heltäckande strategiskt planeringsunderlag som stöd för beslut avseende kommunens mark- och vattenanvändning. Vilket i sin tur medför krav på ett utökat planförfarande i samband med att detaljplaner tas fram. Detta förlänger och fördyrar planeringsprocessen.

Utan stöd från en aktuell översiktsplan är det troligt att ny bebyggelse i Tingsryds kommun i större utsträckning kommer att lokaliseras utifrån kommersiella utgångspunkter, på bekostnad av social och ekologisk långsiktighet. Utan en aktualisering av ÖP-förslaget med tydliga och välförank-

rade ställningstaganden finns det ingen helhetsbild över hur infrastrukturen bör utvecklas långsiktigt i Tingsryds kommun.

En samordnad bebyggelseutveckling med en effektiv utbyggnad av teknisk infrastruktur, såsom kommunalt vatten och avlopp och IT försvåras. Markanvändningen i kommunen bedöms bli mindre effektiv och leda till en sämre hushållning med mark och vatten.

Den bebyggelse som tillkommer koncentreras inte i lika hög grad till gång- och cykelstråk och goda kollektivtrafiklägen. Förutsättningarna för att skapa ett hållbart resande i Tingsryd skulle därmed inte fullt ut kunna tas tillvara. Ökad bilresande i sin tur innebär ökade utsläpp till såväl luft som dagvatten.

För kommunens tätorter saknas beskrivningar av dess förutsättningar samt utvecklingsbehov liksom mer detaljerade kartbilder där detta synliggörs. Ambitionen att bevara och utveckla kommunens kultur- och naturmiljöer bedöms bli lägre jämförelse med huvudförslaget.

Vidare kan nämnas att nuvarande översiktsplan inte är digital och därför vid behov svårare att uppdatera eller revidera och heller inte lika tillgänglig för allmänheten som huvudalternativet.

Att fortsätta grunda den fysiska planeringen på gällande översiktsplan bedöms sammantaget vara ett sämre alternativ med hänsyn till sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhet.

Bedömning av sidoalternativet

Enligt sidoalternativet uttrycks inte var i kommunen merparten av ny bebyggelse för vare sig bostäder eller verksamheter ska tillkomma. Enligt sidoalternativets utvecklingsinriktning önskas en jämn bebyggelseutveckling för samtliga byar och orter i kommunen. Även de orter som inte ligger längs med kommunens starkaste kommunikationsstråk önskas att utvecklas i samma takt som Tingsryd och Väckelsång som ligger strategiskt placerad längs med riksväg 27.

Tingsryds kommun är en landsbygdskommun med jämförelsevis få invånare. Det bedöms därför som ekonomiskt mer långsiktigt att styra ny bebyggelse till utvecklingsstråk med goda kommunikationer samt att samla viktiga samhällsfunktioner såsom skola, omsorg och VA-hantering till strategiskt belägna platser sett till avstånd till redan befintlig infrastruktur.

En samhällsutveckling enligt sidoalternativet bedöms leda till att ny bebyggelse kommer att uppstå här och var.

Utan tydlig strategi är det svårt för kommunen att tillhandahålla en god planberedskap i kommunens alla orter, vilket kan innebära att nya verksamheter väljer att etablera sig i en annan kommun eller region där det finns en bättre planberedskap.

Vidare kan nämnas att spridd bebyggelse kan leda till att jämförelsevis fler hushåll inte kan anslutas till det kommunala VA-systemet. Vilket sammantaget kan ha en negativ påverkan på kommunens vattenförekoster, negativa effekter sett till miljömålet om levande sjöar och vattendrag samt ett rikt växt- och djurliv.

En större andel kommuninvånare förblir bilberoende då bebyggelseutvecklingen inte koncentrerar sig till kollektivnära lägen och strategiska lägen intill befintlig och planerade gång- och cykelstråk. Vilket i sin tur är negativt sett till miljömålet frisk luft.

Sidoalternativet bedöms i jämförelse till huvudalternativet innebära ett sämre planeringsunderlag inför politiska beslut och därmed riskera att nationella och regionala mål och strategier inte tillgodoses. Sidoalternativet bedöms även leda till en större otydlighet gentemot exploatörer och en större osäkerhet vid handläggning av ärenden.

Sidoalternativet bedöms i jämförelse till huvudalternativet innebära större kostnader för underhåll av teknisk infrastruktur samt för skola och omsorg. Vilket i sin tur kan resultera i att det finns färre medel för underhåll av offentliga miljöer och mötesplatser och svårigheter att finna resurser för att anställa erfaren och utbildad personal inom förskola, skola och fritids.

Sidoalternativet innebära en större risk för segregation i samhället, med ojämlika utbildningsförhållanden på kommunens olika skolor.

Sett till ekonomiska aspekter bedöms sidoalternativet som mer kostsam och långsiktigt inte lika ekonomiskt bärkraftigt som huvudalternativet.

Även utfallet för ekologisk och social hållbarhet bedöms bli sämre jämfört med huvudalternativet.

Icke teknisk sammanfattning

I ÖP-förslaget redovisas en målbild för hur kommunen kan tänkas att utvecklas i framtiden. Som hjälp för att uppnå målbilden har övergripande principer tagits fram som på ett strukturerat sätt stödjer sig på kommunens befintliga förutsättningar avseende befolkningsutvecklingen, bostadsförsörjningsbehovet, kommunikationer och näringslivet.

Kommunen strävar efter att skapa en god planberedskap som ska möjliggöra drygt 700 nya bostäder till 2050. Utvecklingstakten ska kunna variera mellan olika år.

Oavsett om befolkningen åter ökar i Tingsryds kommun så finns det behov av nya bostäder, såsom trygghetsbostäder, gruppbo- städer och servicebostäder för personer med funktionsnedsättning samt vanliga lägenheter för att stimulera flyttkedjor.

ÖP-förslagets intentioner är att ny exploatering i huvudsak ska ske i anslutning till transportstråk och befintliga orter. Detta bedöms ha en positiv inverkan på miljömål som begränsad klimatpåverkan. Det innebär begränsat markbehov vilket i sin tur har en positiv påverkan på andra miljömål. Utveckling av hållbara transporter har positiv inverkan på miljömålen begränsad klimatpåverkan och frisk luft.

Kommunens ambitioner om att ta fram en ny vattenförsörjningsplan samt att se över den tekniska infrastrukturen avseende

kommunens VA-system innebär ökade förutsättningar för levande sjöar och vatten- drag och grundvatten av god kvalitet, vilket i sin tur stärker förutsättningar för mål gällande kvalitet i naturområden och biologisk mångfald.

En levande landsbygd där lantbrukens landskapspåverkan fortgår är en förutsättning för flera miljömål, såsom ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

ÖP-förslagets påverkan på miljömålen är till stor del beroende av hur planens intentioner genomförs i praktiken, och i vilken mån som anpassningar i det enskilda fallet görs för att värna om miljöaspekter och en hållbar utveckling.

Vid ett jämförande av konsekvenser för huvudalternativet, sido- och nollalternativet bedöms huvudalternativet vara det alternativ som är mest önskvärt ur miljösynpunkt såväl som med hänsyn till sociala och ekonomiska aspekter.

I sammanhanget bör poängteras att översiktsplanen i allmänhet medger många möjliga utvecklingsscenarier och att en detaljerad framtidsprognos över hur utvecklingen kommer te sig inte är möjlig. Så är även fallet för översiktsplaneförslaget, sido- och nollalternativet. MKB:ns beskrivningar och bedömningar visar dock att översiktsplaneförslaget jämförelsevis medför ett flertal fördelar i strävan mot en långsiktigt hållbar samhällsplanering.

Begreppslista

Brunnsområde - område inom vilket normalt sett endast vattenverksamhet får förekomma.

dB(A) - ett mått på styrkan av ljud. Decibel (dB) har en logaritmisk skala. Ljudet mäts i dBA (decibel A) som är en vägd summa av ljudets olika frekvenser. Minsta skillnad i ljudnivå som människans öra kan uppfatta är 2-3 dB(A).

ha: hektar – 10 000 kvadratmeter

KF: kommunfullmäktige

KS: kommunstyrelse

LIS: landsbygdsutveckling i strandnära lägen

LST: länsstyrelse

MKB: miljökonsekvensbeskrivning

MSA-yta: Minimum Sector Altitude - yta, för instrumentflygplatser. Den första delen av en inflygning till en instrumentflygplats benämns Initial Approach, lägsta flyghöjd bestäms här av MSA-ytan.

RAÄ: riksantikvarieämbetet

SCI/SAC - Natura 2000-områden som avsatts enligt art- och habitatdirektivet kallas SCI/SAC-områden.

SPA - Natura 2000-områden som avsatts enligt Fågeldirektivet kallas SPA-områden.

Tingsryd: används för det geografiska området som utgör kommunen.

Tingsryds tätort: används som ett ortsnamn som omfattar just Tingsryds tätort. Övriga orter benämns enbart med namn; Konga, Linneryd, Ryd, Rävemåla, Urshult och Väckelsång.

Tingsryds kommun/kommunen: används för kommunen som organisation, den juridiska personen i olika roller, exempelvis som arbetsgivare, ägare av bostad, fastigheter, mark, myndighet, samhällsplanerare med mera.

ÖP: översiktsplan. En översiktsplan omfattar hela kommunen och är ett kommunövergripande strategiskt planeringsinstrument som ger vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras.